

ویرایش دوم

Start with an Online Leader

“Online Trading” در بورس تهران

چگونه بدون مراجعه به کارگزاری و بانک
در بورس معامله کنیم؟

www.mofidonline.com



مفید آنلاین 

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.



مرکز تماس: ۰۲۱-۸۷۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.



“Online Trading” در بورس تهران

چگونه بدون مراجعه به کارگزاری و بانک
در بورس معامله کنیم؟

Start with an Online Leader

www.mofidonline.com

مفیدآنلاین 

مقدمه و معرفی ها	< ۸ >
مقدمه	< ۸ >
آشنایی با خدمات و جایگاه شرکت کارگزاری مفید	< ۱۱ >
معرفی خدمات و حوزه فعالیت شرکت تدبیرپرداز	< ۲۵ >
	۱
آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن	< ۳۵ > بخش اول:
آشنایی با مفاهیم معاملات آنلاین "Online Trading"	< ۳۷ > فصل اول:
مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین	< ۴۷ > فصل دوم:
راهنمای استفاده از نرم افزار مفید آنلاین	< ۶۳ > فصل سوم:
سؤالات متداول (FAQ)	< ۷۹ > فصل چهارم:
آشنایی با بورس و بازار مالی	< ۸۹ > فصل پنجم:
	۲
قوانین و مقررات معاملات آنلاین	< ۱۱۷ > بخش دوم:
دستورالعمل اجرایی سفارش های الکترونیکی اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار (مصوب ۱۳۸۳/۹/۱۴)	< ۱۱۹ > فصل ششم:
دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب ۱۳۸۹/۷/۳)	< ۱۲۳ > فصل هفتم:
بخشنامه نحوه اجرای ماده ۷ و محدودیت های موضوع ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار به همراه نمونه قرارداد و تعهدنامه	< ۱۳۱ > فصل هشتم:

	۳	
جرائم و مجازات‌ها	< ۱۴۷ >	بخش سوم:
عناوین مجرمانه موضوع قانون بازار اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)	< ۱۴۹ >	فصل نهم:
مسئولیت مدیران	< ۱۵۵ >	فصل دهم:
چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در خصوص	< ۱۵۹ >	فصل یازدهم:
جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار	< ۱۶۵ >	فصل دوازدهم:
اهم موارد اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق اطلاعات مهم		
	۴	
قوانین و مقررات کلی	< ۱۷۱ >	بخش چهارم:
قانون بازار اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)	< ۱۷۳ >	فصل سیزدهم:
آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران	< ۱۹۵ >	فصل چهاردهم:
دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران (مصوب ۱۳/۹/۱۳۸۹)	< ۲۱۱ >	فصل پانزدهم:
دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در	< ۲۴۳ >	فصل شانزدهم:
فرا بورس ایران (مصوب ۷/۶/۱۳۸۸)		
نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب	< ۲۷۹ >	
منابع و مآخذ	< ۲۹۸ >	

مقدمه

فناوری‌های جدید همواره از محرک‌های اصلی جهش‌های اقتصادی و نیز عامل تغییرات اساسی در محیط کسب و کار بوده‌اند. دورانی که ما در آن به سر می‌بریم دورانی است که چند فناوری مختلف دست در دست هم در حال ساخت دنیایی نو هستند. فناوری‌های جدید رایانه‌ای، مخابرات دوربرد، نانو تکنولوژی، بیوتکنولوژی، میکروالکترونیک، فناوری‌های پیشرفته و به‌روز هستند که بیشترین تأثیر را بر روی محیط کسب و کار داشته‌اند. از جمله اثرات قابل توجه آنها بر محیط کسب و کار، انجام داد و ستدهای الکترونیک و اینترنتی است که ارتباط بین مشتری و فروشنده کالا یا خدمت را متحول ساخته است. این امر در بخش ارائه خدمات مالی نیز مشهود بوده است. گسترش بانکداری الکترونیک، ظهور بانک‌های صد در صد اینترنتی و ظهور کارگزاری‌های اینترنتی از جمله تحولاتی است که این فناوری‌های جدید در حوزه مالی ایجاد کرده‌اند.

در بخش کارگزاری امروزه اغلب کارگزاری‌های اوراق بهادار در نقاط مختلف دنیا امکان دسترسی مستقیم مشتریان به سیستم معاملاتی بورس‌ها را فراهم نموده‌اند و معاملات آنلاین بخش جدایی ناپذیر ساختار شرکت‌های کارگزاری است. به علاوه برخی از شرکت‌های کارگزاری نیز شکل گرفته‌اند که تنها به ارائه خدمات به صورت الکترونیک می‌پردازند. هر چند ارائه خدمات معاملات آنلاین موجب توسعه بازار و افزایش تعداد مشارکت کنندگان و حجم معاملات می‌گردد و نهایتاً می‌تواند منجر به افزایش نقدشوندگی بازار گردد ولی این امر تنها زمانی می‌تواند محقق گردد که مشارکت کنندگان در بازار با آگاهی کامل از قوانین و مقررات حاکم بر محیط فعالیت خود و قابلیت‌های سیستم در دسترس آنها و نیز با شناخت کامل از نحوه انجام معاملات، اقدام نمایند. آشنایی با ساز و کارهای خرید و فروش و آشنایی کلی با بازار سرمایه و مسائل مرتبط با آن نیز از ضرورت‌های داد و ستد آنلاین اوراق بهادار محسوب می‌گردد.

کارگزاری مفید به عنوان کارگزاری پیشرو در ارائه خدمات به‌روز و مبتنی بر فناوری‌های نو در کشور در راستای نوآوری در ارائه خدمات در بازار سرمایه برای اولین بار اقدام به ارائه امکان داد و ستد برخط (Online Trading) در بورس اوراق

بهادار تهران و فرابورس ایران نموده است.

در آماده‌سازی نرم‌افزار معاملات آنلاین کارگزاری مفید که توسط شرکت تدبیرپرداز تدوین شده است از جدیدترین تکنولوژی‌های روز در مباحث مربوط به فناوری اطلاعات و امنیت سیستم استفاده شده است تا محیطی امن برای سرمایه‌گذاران جهت انجام داد و ستد برخط سهام و دیگر اوراق بهادار قابل معامله در بورس و فرابورس فراهم آید. در این راستا کارگزاری مفید بر این باور است که موفقیت معاملات آنلاین در کشور بدون شناخت سرمایه‌گذاران از سازوکارها و نیز قوانین و مقررات و اصول حاکم بر آن امکان‌پذیر نیست.

مجموعه «OnlineTrading در بورس تهران» در جهت آشنایی سرمایه‌گذاران با موضوعاتی که مورد نیاز آنها در حوزه خدمات آنلاین است تهیه شده تا این دسته از مشتریان با آگاهی کامل از سیستم معاملات آنلاین و قوانین و مقررات حاکم بر آن نسبت به انجام معاملات آنلاین اقدام نمایند. امید است این مجموعه بتواند در راستای ارتقای سطح آگاهی عمومی در بازار سرمایه کشور مفید و موثر واقع شود.

شرکت کارگزاری مفید

بهمن‌ماه ۱۳۸۹

مقدمه و معرفی ها

مقدمه

آشنایی با خدمات و جایگاه شرکت کارگزاری مفید
معرفی خدمات و حوزه فعالیت شرکت تدبیرپرداز

آشنایی با خدمات و جایگاه شرکت کارگزاری مفید

الف. تاریخچه فعالیت شرکت

شرکت کارگزاری مفید (سهامی خاص) در تاریخ ۱۳۷۳/۰۹/۲۳ به شماره ثبت ۱۰۹۷۳۷ نزد مرجع ثبت شرکت های شهرستان تهران به ثبت رسیده است. سرمایه شرکت در حال حاضر ۳۵ میلیارد ریال بوده و افزایش سرمایه تا میزان ۵۰ میلیارد ریال، در دستور کار هیئت مدیره شرکت قرار دارد.

ب. افتخارات کسب شده

- کارگزار برتر سال ۱۳۸۸
- مدیر برترین صندوق سال ۱۳۸۸
- کسب رتبه دوم در معاملات محصولات فولادی شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان
- کارگزار برتر سال ۱۳۸۷
- کارگزار برتر سال ۱۳۸۶
- تقدیر شده به عنوان شرکت کننده مؤثر در چهار دوره نمایشگاه بین المللی بورس، بانک، بیمه و خصوصی سازی

ج. فعالیت در راستای تأسیس نهادهای تخصصی بازار سرمایه

- عضو مؤسس «شرکت بورس کالای ایران»
- سابقه سه سال عضویت در هیئت مدیره «بورس فلزات تهران»
- عضو مؤسس «شرکت بورس اوراق بهادار تهران»
- عضو مؤسس «شرکت فرابورس ایران (OTC)»
- عضو مؤسس «شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه»
- عضو مؤسس و فعال در «کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار»

د. فعالیت اصلی و خلاصه عملکرد شرکت کارگزاری مفید

کارگزاری مفید علاوه بر داشتن رتبه‌های اول تا پنجم در حجم معاملات بورس اوراق بهادار، عموماً اولین رتبه را از نظر تعداد دفعات معامله در بورس اوراق بهادار به خود اختصاص داده است. تعداد دفعات انجام معامله، یکی از نشانه‌های تعدد مشتریان و از جمله شاخص‌های رضایت‌مندی مشتریان به شمار می‌رود. کارگزاری مفید در سال ۸۷ در بین تمامی کارگزاران، در خرید کالا رتبه اول و در معاملات بورس کالا رتبه هفتم را کسب نموده است.

کارگزاری مفید به عنوان کارگزار برتر بورس در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۷ و ۱۳۸۶ انتخاب گردیده است. این ارزیابی براساس رتبه‌بندی سازمان بورس میان کلیه کارگزاران بانکی و خصوصی انجام شده است و برخی از معیارهای آن عبارتند از: حجم معاملات، تعداد نیروهای متخصص، گستردگی شعب، مجوزهای متعدد خدمات مالی، کیفیت سیستم‌های کنترلی و اتوماسیون، خدمات الکترونیکی، معاملات اینترنتی و نظایر آن.

موضوع فعالیت شرکت را می‌توان به صورت خلاصه به شرح ذیل عنوان

نمود:

الف. خدمات کارگزاری، کارگزار/ معامله‌گری و بازارگردانی شامل:

- معامله اوراق بهادار از قبیل سهام، اوراق مشارکت، حق تقدم خرید سهام، اختیار معامله و قراردادهای آتی برای دیگران و به حساب آنها یا به نام و حساب خود
- معاملات کالاهای پذیرفته شده برای دیگران و به حساب آنها
- بازارسازی و بازارگردانی اوراق بهادار و کالاهای پذیرفته شده

ب. خدمات مالی و مشاوره‌ای شامل:

- مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک
- نمایندگی ناشر برای ثبت اوراق بهادار و دریافت مجوز عرضه
- بازاریابی برای فروش اوراق بهادار
- مشاوره و سبدگردانی اختصاصی اوراق بهادار

■ مشاوره و انجام کلیه امور اجرایی برای پذیرش اوراق بهادار یا کالا در هریک از بورس ها و بازارهای خارج از بورس به نمایندگی از ناشر یا عرضه کننده کالاها

مشاوره در زمینه های زیر:

- قیمت گذاری اوراق بهادار
- روش فروش و عرضه اوراق بهادار
- طراحی اوراق بهادار
- خرید، فروش یا نگهداری اوراق بهادار
- انواع سرمایه گذاری در اوراق بهادار
- مدیریت ریسک
- طراحی و تشکیل نهادهای مالی
- ادغام، تملک، تغییر و تجدید ساختار مالی شرکت ها

خدمات در بورس کالا:

ج.

ارائه آمار و گزارش های تحلیلی از وضعیت بازارهای داخلی و جهانی فلزات و پتروشیمی، برگزاری سمینارهای آموزشی در مورد معاملات آتی، کارگاه های آموزشی، انجام خرید مورد نیاز مشتریان از طریق گشایش حساب اعتبار اسنادی و یوزانس، ارائه مشاوره های لازم در خصوص تهیه فلزات و مواد پتروشیمی مورد نیاز شرکت ها، اطلاع رسانی در خصوص آخرین قیمت های فلزات و محصولات پتروشیمی، از جمله خدماتی است که در بورس کالای کارگزاری مفید ارائه می شود.

خدمات الکترونیکی:

د.

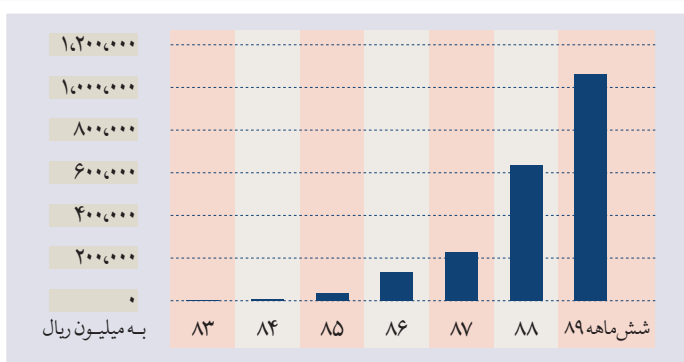
شرکت کارگزاری مفید از بدو تأسیس به عنوان کارگزار پیشرو ارائه خدمات نوین به مشتریان خود مطرح بوده است. این شرکت با دارا بودن نیروهای متخصص و با دید توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در جهت گسترش خدمات بازار سرمایه تلاش نموده است. در این راستا برای اولین بار سیستم خرید و فروش سهام از طریق اینترنت را در سال ۱۳۸۳ راه اندازی نمود و به دنبال آن با راه اندازی سیستم جدید معاملات بورس اوراق بهادار تهران (جم) و امکان برقراری ارتباط مستقیم با سامانه معاملاتی، راه اندازی این سرویس را در دستور کار خود قرار

آشنایی با خدمات و جایگاه شرکت کارگزاری مفید

داد. پس از آن با تشکیل تیم فنی متخصص شامل متخصصین برنامه نویس، امنیت شبکه و وب، مدیریت پروژه، تیم تحقیق و کارشناسان خبره بازار سرمایه و با استفاده از تجربیاتی که حاصل بازدید از بورس های معتبر جهانی داشتند پروژه معاملات برخط (Online Trading) به شرکت تدبیرداز سفارش داده شد.

هم اکنون کارگزاری مفید به عنوان کارگزار پیشرو در خدمات نوین و الکترونیکی با بیش از ۱۰,۰۰۰ مشتری اینترنتی فعالیت می نماید. نمودار زیر ارزش معاملات اینترنتی این کارگزاری را از سال ۱۳۸۳ تا نیمه اول سال ۱۳۸۹ نشان می دهد:

نمودار روند ارزش معاملات اینترنتی شرکت کارگزاری مفید



و اینک Online Trading:

اکنون کارگزاری مفید به عنوان یکی از کارگزاران پیشرو مفتخر است که خدمات معاملات آنلاین را که انقلابی در معاملات بورس می باشد، تقدیم نماید. امید است با توسعه بیشتر معاملات آنلاین، تعداد مشتریان آنلاین به سرعت از مرز ۱۰۰,۰۰۰ نفر عبور نماید. از زمان راه اندازی اولیه سیستم خدمات آنلاین تریدینگ توسط کارگزاری مفید، دسترسی معاملات آنلاین در اختیار بیش از ۲,۰۰۰ نفر از سرمایه گذاران قرار گرفت. توضیحات بیشتر در این حوزه در فصول بعدی ارائه خواهد شد.

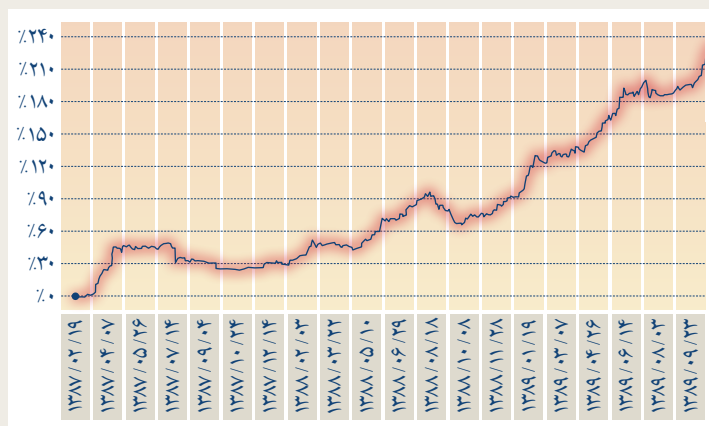
صندوق سرمایه‌گذاری مشترک «پشتاز»

صندوق مشترک سرمایه‌گذاری یک نهاد مالی است که فعالیت اصلی آن سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار می‌باشد. افراد می‌توانند با هر مبلغی نسبت به سرمایه‌گذاری و خرید واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها اقدام نمایند و به نسبت میزان سرمایه‌گذاری خود، در دارایی‌های صندوق سهیم هستند. صندوق‌های سرمایه‌گذاری ابزار مناسبی برای سرمایه‌گذاری افراد غیرحرفه‌ای در بازار سرمایه می‌باشند و رشد قابل توجه آنها در سطح دنیا مؤید همین مسئله می‌باشد.

کارگزاری مفید با سابقه‌ای ۶ ساله در مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، یکی از کارگزاری‌های پیشرو در این زمینه در بازار سرمایه کشور می‌باشد که موفق شده است همواره بازده‌ای بیش از بازده بازار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری تحت مدیریت خود داشته باشد.



نمودار زیر خالص ارزش دارایی‌های هر واحد صندوق سرمایه‌گذاری مشترک «پشتاز» را از بدو تأسیس تا ۲۵ دی‌ماه ۱۳۸۹ نمایش می‌دهد.



در تاریخ ۲۵ دی ماه ۱۳۸۹ تعداد سرمایه‌گذاران صندوق ۲۳۰ نفر شامل ۸ شخص حقوقی و ۲۲۲ شخص حقیقی بوده و متوسط سرمایه‌گذاری هر سرمایه‌گذار در صندوق ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال می‌باشد.

صندوق سرمایه‌گذاری مشترک «ممتاز»

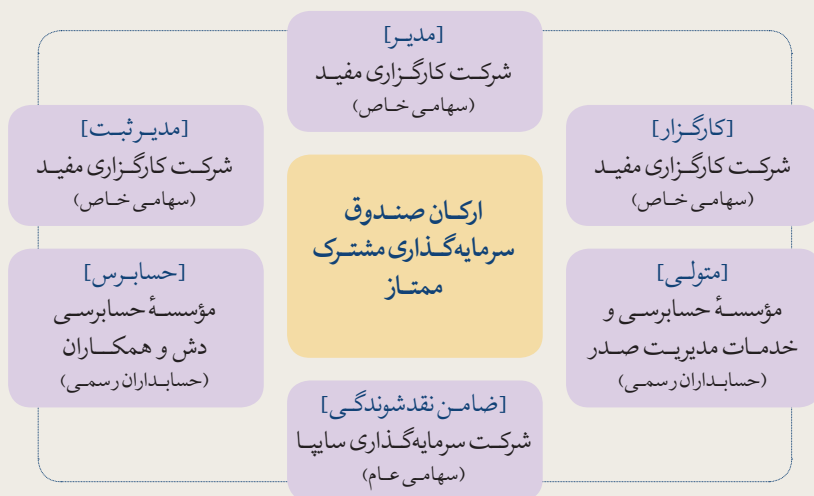
در حال حاضر بیش از ۷۰ هزار صندوق سرمایه‌گذاری در سطح جهان در حال فعالیت می‌باشند که ارزش دارایی‌های تحت مدیریت آنها در پایان سه‌ماهه اول ۲۰۱۰ میلادی بالغ بر ۲۳،۱۲۰ میلیارد دلار بوده است. صندوق‌های سرمایه‌گذاری از جمله بزرگترین سرمایه‌گذاران در بورس‌ها می‌باشند به طوری که ۲۴ درصد از سهام شرکت‌ها در ایالات متحده در سال ۲۰۰۹ در مالکیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری بوده است. همچنین ۴۳ درصد از خانوارها در این کشور مالک واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها بوده‌اند. این امر نشان‌دهنده این است که افراد غیرحرفه‌ای صندوق‌ها را ابزار مناسبی برای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه می‌دانند.

مزایای سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها:

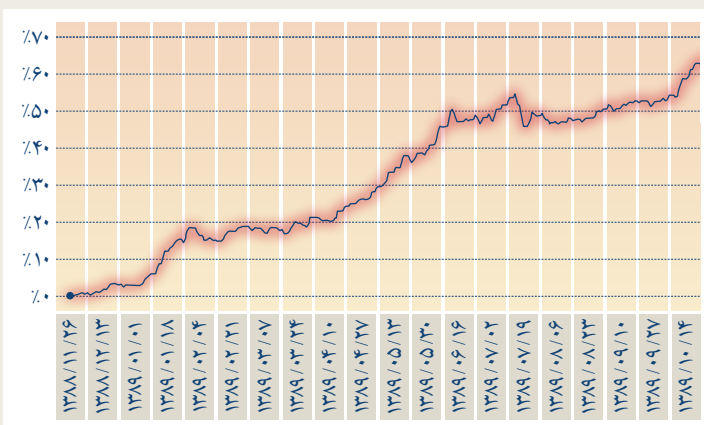
- مدیریت حرفه‌ای
- نقدشوندگی
- کاهش ریسک از طریق متنوع‌سازی

■ صرفه جویی نسبت به مقیاس

صندوق سرمایه گذاری مشترک «ممتاز» فعالیت خود را در بهمن ماه ۱۳۸۸ با هدف جمع آوری سرمایه از سرمایه گذاران، تشکیل سبدی از دارایی ها، مدیریت آن توسط افراد خبره و حرفه ای و کسب بازده متناسب با ریسک مورد قبول برای سرمایه گذاران آغاز نمود.



نمودار زیر، خالص ارزش دارایی های واحدهای صندوق سرمایه گذاری مشترک «ممتاز» را از بدو تأسیس تا ۲۵ دی ماه ۱۳۸۹ نشان می دهد:



آشنایی با خدمات و جایگاه شرکت کارگزاری مفید

در تاریخ ۲۵ دی ماه ۱۳۸۹ تعداد سرمایه‌گذاران صندوق جمعاً دارای ۱۳۸۹ نفر شامل ۱۹ شخص حقوقی و ۱۳۷۰ شخص حقیقی بوده و متوسط سرمایه‌گذاری هر سرمایه‌گذار در صندوق ۲۶۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال می‌باشد.

شرکت مشاوره سرمایه‌گذاری کارگزاری مفید

شرکت مشاوره سرمایه‌گذاری کارگزاری مفید در نظر دارد در آینده‌ای نزدیک خدمات زیر را ارائه نمایند:

- مشاوره در زمینه خرید، فروش و نگهداری اوراق بهادار
- ارائه انواع گزارشات و بولتن‌های تحلیلی بازار سرمایه
- طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی
- ارائه مشاوره به منظور تشکیل نهادهای مالی
- مشاوره برای تأسیس و راه‌اندازی صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- مشاوره در زمینه طراحی ابزارهای مالی جدید
- مشاوره مدیریت ریسک
- مشاوره در زمینه تأمین مالی از طریق بازار سرمایه (از قبیل اوراق مشارکت، صکوک، افزایش سرمایه و ...)
- مشاوره و سبدگردانی اوراق بهادار
- مدیریت دارایی‌ها

بورس کالای مفید

کارگزاری مفید پس از ۹ سال حضور موفق در بورس اوراق بهادار تهران، در سال ۱۳۸۲ به عنوان یکی از مؤسسين بورس کالا، فعالیت خود را در این زمینه آغاز نمود و هم‌اکنون یکی از موفق‌ترین کارگزاران بورس کالا می‌باشد که در همه رینگ‌های معاملاتی بورس کالا فعال می‌باشد. ویژگی‌های بورس کالای کارگزاری مفید عبارت است از:

- کارگزار منتخب اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران
- عرضه‌کننده محصولات ذوب آهن اصفهان
- عرضه‌کننده محصولات بازرگانی پتروشیمی ایران و شرکت ملی پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی ایران
- کسب رتبه نخست میزان خرید در بورس کالا در سال ۱۳۸۷
- تکیه بر دانش روز و استفاده از فن‌آوری اطلاعات در امر اطلاع‌رسانی
- ارائه اطلاعات معاملات روزانه بورس کالا از طریق نمابر، پیامک، پست الکترونیک و سایت www.mofidkala.com
- ارسال اطلاعات کالاهای قابل عرضه روز بعد از طریق نمابر، پست الکترونیک و پیام کوتاه

نشانی:

تهران: تقاطع طالقانی و ولی عصر (عج)، نبش کوچه انزلی، بورس کالای ایران، طبقه اول، واحد ۱۰۱

اصفهان: ابتدای خیابان چهارباغ بالا، مجتمع تجاری اداری کوثر، طبقه چهارم، واحد ۶۲۲

کالاهایی که در بورس کالا معامله می شوند

فرآورده های نفت و مشتقات پتروشیمی	
گروه قیر	شامل گریدهای: قیر ۶۰/۷۰، قیر ۸۵/۱۰۰، قیر ۴۰/۵۰، قیر MC۲۵۰ و قیرامولسیون و ...
گروه مواد شیمیایی	اتیلن گلیکول ها، اسید سولفوریک، منومر وینیل استات، ایزوبوتانول، دواتیل هگزانول، اکسو الکل ها، اتانول آمین، سود کاستیک، الکیل بنزن خطی (LAB)، پارازایلین، اورتوزایلین، متانول، بنزن، کرینات سدیم، اسید کلریدریک، اسید نیتریک، برش سنگین نفتالین دار (CFO)، اکریلو نیتریل بوتادین استایرین (ABS)، و حلال ها و ...
گروه پلیمر	انواع پلی اتیلن، پلی پروپیلن، استایرین بوتادین رابر (SBR)، پلی وینیل کلراید (PVC)، پلی استایرن و ...
گروه اکستراکت	انواع اکستراکت به صورت فله و بشکه
گروه روغن	انواع روغن پایه، اسلاگ واکس و پارافین واکس
گروه گوگرد	انواع گوگرد
محصولات فلزی و معدنی	
گروه فولاد	انواع مقاطع طولی (تیرآهن، میلگرد و مفتول، ناودانی و نبشی) و تخت (ورق گالوانیزه، ورق سرد، ورق گرم و ورق قلع اندود)، شمش (اسلب، بیلِت و بلوم) و قراضه
گروه آلومینیوم	انواع شمش، اسلب، تی بار و بیلِت
گروه مس	انواع کاتد، اسلب، مفتول، بیلِت، سرباره ها و اکسید مس، سولفور مولیبدن، کنسانتره فلزات گران بها
گروه روی	انواع شمش روی
گروه سیمان	انواع سیمان
گروه طلا	شمش طلا، قراردادهای آتی سکه طلا و شمش طلای ۱۰ انسی
محصولات کشاورزی	
گندم، جو، انواع کنجاله، ذرت دانه ای، شکر، پسته، زعفران، عدس، نخود، برنج، خرما، کشمش، مرغ منجمد و ...	

دفاتر کارگزاری مفید

۱. تهران (مرکزی):

تلفن: ۸۱۹۰۰ و ۸۷۰۰
نمابر: ۸۱۹۰۹

تهران، کریم خان زند، ابتدای قائم مقام فراهانی،
کوچه نگین، کوچه زیبا، پلاک ۱

۲. تهران (حافظ):

تلفن: ۶۶۷۳۰۷۰۰
نمابر: ۶۶۷۳۶۶۹۹

حافظ، پایین تر از جمهوری، بن بست ایرانیان،
ساختمان ۲۰۶، طبقه ۶

۳. تهران (آفریقا):

تلفن: ۸۸۸۸۸۴۸۰
نمابر: ۸۸۷۷۶۹۴۶

بزرگراه آفریقا، پایین تر از چهارراه جهان کودک،
نبش کوچه ۲۵، ساختمان ۲۹ آفریقا، طبقه ۷،
واحد DV

۴. تهران (اختصاصی بورس کالا):

تلفن: ۸۷۲۲۲
نمابر: ۸۷۲۲۷

تقاطع طالقانی و ولی عصر، نبش کوچه انزلی،
بورس کالای ایران، طبقه اول، واحد ۱۰۱

۵. اصفهان:

تلفن: ۰۳۱۱-۶۶۷۴۵۱۵
نمابر: ۰۳۱۱-۶۶۷۲۸۲۸

چهارباغ بالا، چهارراه نظر، سازمان بورس و
اوراق بهادار، طبقه سوم

۶. اصفهان (اختصاصی اوراق بهادار):

تلفن: ۰۳۱۱-۶۲۰۴۰۲۲

نمابر: ۰۳۱۱-۶۲۰۴۷۶۴

ابتدای خیابان چهارباغ بالا، مجتمع تجاری
اداری کوثر، طبقه ۴، واحد ۶۲۲

۷. اصفهان (اختصاصی بورس کالا):

تلفن: ۰۳۱۱-۶۲۰۴۰۲۰
نمابر: ۰۳۱۱-۶۲۰۴۷۶۴

ابتدای خیابان چهارباغ بالا، مجتمع تجاری
اداری کوثر، طبقه ۴، واحد ۶۲۲

۸. بیرجند:

تلفن: ۰۵۶۱-۲۲۱۱۹۳۴
نمابر: ۰۵۶۱-۲۲۱۱۹۳۹

سهره اسدی، سازمان بورس و اوراق بهادار

۹. تبریز:

تلفن: ۰۴۱۱-۵۴۰۰۰۳۰
نمابر: ۰۴۱۱-۵۴۲۷۶۸۶

خیابان ارتش جنوبی، ساختمان پست مرکزی،
طبقه ۲، سازمان بورس اوراق بهادار، شرکت
کارگزاری مفید

۱۰. زاهدان:

تلفن: ۰۵۴۱-۲۴۳۸۵۵۰
نمابر: ۰۵۴۱-۲۴۳۸۵۴۹

بلوار دانشگاه، بالاتر از سه راه دانش، ساختمان
بانک ملی، سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۱. زنجان:

تلفن: ۰۲۴۱-۵۲۶۴۵۴۵
نمابر: ۰۲۴۱-۵۲۶۴۵۴۷

جاده گاوزنگ، سایت اداری، تالار بورس
منطقه ای زنجان، طبقه همکف

آشنایی با خدمات و جایگاه شرکت کارگزاری مفید

۱۸. کیش:

تلفن: ۰۷۶۴-۹۳۱۹۸۱۱ و ۰۷۶۴-۴۴۵۳۴۱۲-۱۴
 نمابر: ۰۷۶۴-۴۴۵۳۵۷۵
 برج صدف، طبقه همکف، بورس کالا، واحد ۷۰۳

۱۹. مشهد:

تلفن: ۰۵۱۱-۷۶۷۴۶۱۰
 نمابر: ۰۵۱۱-۷۶۷۴۶۱۱
 بلوار خیام، خیابان پیام، پیام ۸، پلاک ۶۱، طبقه دوم

۲۰. یزد:

تلفن: ۰۳۵۱-۶۲۸۴۷۱۲
 نمابر: ۰۳۵۱-۶۲۹۲۸۰۰
 چهارراه مهدیه، روبروی داروخانه امام زاده ای،
 ساختمان بورس و اوراق بهادار، طبقه دوم

۲۱. بندرعباس:

تلفن: ۰۷۶۱-۲۲۳۹۱۶۵
 نمابر: ۰۷۶۱-۲۲۳۹۱۶۴
 بندرعباس، بلوار طالقانی شمالی، جنب بازار
 ستاره جنوب، روبروی کتابخانه شهدا، بورس
 منطقه ای استان هرمزگان

۲۲. ارومیه:

تلفن: ۰۴۴۱-۳۴۴۹۶۶۴
 نمابر: ۰۴۴۱-۳۴۴۹۶۶۴
 ارومیه، خیابان برق، نرسیده به چهارراه باهر،
 جنب اداره کل تربیت بدنی، تالار منطقه ای
 بورس آذربایجان غربی، شرکت کارگزاری مفید

۲۳. اختصاصی مشتریان اینترنتی:

تلفن: ۸۱۹۰۵
 نمابر: ۸۱۹۰۶
 تهران، کریم خان زند، ابتدای قائم مقام فراهانی،
 کوچه نگین، کوچه زیبا، پلاک ۱

۱۲. زنجان (مرکزی):

تلفن: ۰۲۴۱-۵۲۶۴۵۴۵
 نمابر: ۰۲۴۱-۵۲۶۴۵۴۷
 سعدی شمالی، روبروی بیمارستان ارتش
 ساختمان کارگزاران بورس، ط ۱

۱۳. شیراز (اختصاصی اوراق بهادار):

تلفن: ۰۷۱۱-۲۳۱۷۸۲۸
 نمابر: ۰۷۱۱-۲۳۱۷۸۳۸
 خیابان کریم خان زند، خیابان فلسطین، تقاطع
 اردیبهشت، ساختمان آذر، طبقه چهارم

۱۴. شیراز (اختصاصی بورس کالا):

تلفن: ۰۷۱۱-۲۳۱۷۸۳۶
 نمابر: ۰۷۱۱-۲۳۱۷۸۳۸
 خیابان کریم خان زند، خیابان فلسطین، تقاطع
 اردیبهشت، ساختمان آذر، طبقه چهارم شمالی

۱۵. قزوین:

تلفن: ۰۲۸۱-۳۳۵۷۲۰۳
 نمابر: ۰۲۸۱-۳۳۵۷۲۱۴
 میدان شهید بابائی، بلوار شهید دستغیب،
 روبروی آموزشگاه رانندگی هدایت، پ ۱۹

۱۶. قم:

تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۴۰۲۱۴
 نمابر: ۰۲۵۱-۷۸۳۱۶۴۸
 خیابان دورشهر، نبش کوچه ۲۸، ساختمان
 بعثت، واحد ۷

۱۷. کرج:

تلفن: ۰۲۶۱-۲۷۷۰۰۴۱
 نمابر: ۰۲۶۱-۲۷۷۰۰۴۵
 میدان هفت تیر، سازمان بورس و اوراق بهادار،
 طبقه اول، واحد ۶

مقدمه و معرفی ها

مقدمه

آشنایی با خدمات و جایگاه شرکت کارگزاری مفید
معرفی خدمات و حوزه فعالیت شرکت تدبیرپرداز

معرفی خدمات و حوزه فعالیت

شرکت تدبیرپرداز

شرکت تدبیرپرداز در سال ۱۳۷۹ با هدف فعالیت در زمینه فن آوری اطلاعات و تولید نرم افزارهای تخصصی بازار سرمایه تأسیس شد. به تدریج با اهمیت نقش IT در بازار سرمایه، محصولات شرکت توسعه یافت و هم‌اینک تدبیرپرداز به عنوان تنها شرکت نرم‌افزاری بازار سرمایه است که عرضه کننده تمام محصولات مورد نیاز فعالان این بازار می‌باشد.

این شرکت در سال ۱۳۸۸ در اولین رتبه‌بندی برگزار شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار، به عنوان برترین شرکت نرم‌افزاری بازار سرمایه انتخاب شد. تدبیرپرداز در سال ۱۳۸۹ با ارائه سامانه معاملات برخط (Online Trading) و اتصال شبکه بانکی به بازار سرمایه برای تبادلات لحظه‌ای وجوه، انقلابی بزرگ در بازار سرمایه کشور ایجاد نمود. بیش از یک دهه خدمت به بازار سرمایه کشور تجربه‌ای ارزشمند است که تدبیرپرداز را به ارائه خدمات و راه‌حل‌های نو در سایر بورس‌ها سوق می‌دهد؛ امروز شرکت تدبیرپرداز مفتخر است که در راه‌اندازی بورس برق ایران سهیم می‌باشد.

مهمترین فعالیت‌های شرکت تدبیرپرداز به شرح زیر است:

- ارائه راه‌کارهای اختصاصی برای نهادهای مالی بازار سرمایه
 - ارائه راه‌کارهای بانکی برای بازار سرمایه
 - معرفی فن آوری‌های نوین و بومی سازی راه‌کارهای نرم‌افزاری
 - طراحی و اجرای بانک‌های اطلاعاتی
 - ارائه راه‌کار جامع برای صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری
 - طراحی پرتال و وب‌سایت‌های کاملاً حرفه‌ای
 - طراحی و پیاده‌سازی شبکه‌های پیشرفته رایانه‌ای
- در ادامه محصولات شرکت تدبیرپرداز به صورت مشروح آمده است.

اتوماسیون شرکت های کارگزاری (بورس اوراق بهادار، بورس کالا و فرابورس)

نرم افزار اتوماسیون «کارگزار برتر» راه کار جامعی است برای انجام کلیه امور کارگزاری شامل عملیات قبل از معاملات، هنگام معاملات و پس از انجام معاملات. این نرم افزار ارتباط با سازمان بورس را تسهیل می نماید و انواع گزارش های مورد نیاز سازمان را تهیه می کند.

ارتباط آنلاین با مشتریان از طریق پست الکترونیک، وبسایت، تلفن گویا، نمابر، تلفن همراه، مراجعه حضوری و ارائه گزارش های متنوع به آنها از دیگر مزایای سیستم است. تعداد ۲۹ شرکت کارگزاری هم اکنون مجهز به سیستم اتوماسیون «کارگزار برتر» می باشند. از ویژگی های این نرم افزار می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- امنیت بالای اطلاعات شرکت کارگزاری
- قرار گرفتن اطلاعات روی سرور شرکت کارگزاری
- کاربری آسان و سرعت بالا
- عدم نیاز به اینترنت برای کار در دفتر کارگزاری (به همین دلیل برنامه همیشه در دسترس است.)
- سیستم مدیریت سفارشات آسان و کارآمد
- برقراری امکان خرید و فروش اینترنتی، تلفنی و به وسیله تلفن همراه
- ایجاد بانک اطلاعاتی جامع مشتریان
- تولید گزارش های مدیریتی متنوع
- کاهش هزینه های نیروی انسانی
- مدیریت شعب و دفاتر کارگزاری
- پشتیبانی Online (ویژه)
- Mobile Trading
- تلفن گویا
- SMS
- Capture
- به روزرسانی لحظه ای اطلاعات مشتریان روی سایت

آنلاین تریدینگ (Online Trading)

سامانه معاملات آنلاین شرکت تدبیرپرداز این امکان را برای بازار سرمایه فراهم آورده است تا سرمایه گذاران بتوانند سفارشات خرید و فروش سهام را با سرعت بالا به سیستم معاملات بورس ارسال نمایند.

سرعت پردازش و ارسال به حدی بالاست که گویی مشتری سفارش خود را مستقیم به سامانه معاملات وارد می کند. اما در پشت صحنه، با ایجاد هر سفارش بررسی لازم برای احراز هویت مشتری، مانده حساب مشتری نزد کارگزاری، مانده حساب مشتری نزد بانک و... انجام می شود.

تلاش بی وقفه تدبیرپرداز برای رسیدن به این دانش، باعث شده است تا دسترسی تمام اقشار جامعه به سامانه معاملات، به راحتی و سرعت بسیار بالا فراهم شود، به طوری که تا کنون فقط کمتر از ۶۰۰ ایستگاه مجاز معاملاتی، اجازه دسترسی به سامانه معاملات را داشتند ولی اکنون میلیون ها نفر می توانند از طریق شرکت های کارگزاری که به این فن آوری مجهز شده اند، تمام امور خرید و فروش را به سادگی انجام دهند.

موبایل تریدینگ (Mobile Trading)

نرم افزار موبایل تریدینگ تدبیرپرداز این امکان را به سرمایه گذاران می دهد تا در ساعات معاملات همزمان با معامله گران اقدام به خرید و فروش سهام نمایند. سرمایه گذاران می توانند از طریق موبایل خود ضمن دیدن قیمت، صف عرضه و تقاضا سفارش خود را با قیمت مورد نظرشان به سیستم وارد کنند و از این سیستم روی انواع گوشی های موبایل استفاده نمایند.

ارائه راه کارهای اختصاصی برای کارگزاران بانکی

راه کارهای اختصاصی بانکی این امکان را به شرکت های کارگزاری بانکی می دهد تا با تعداد بسیار زیاد نقاط تماس و در لحظه به طیف وسیعی از مشتریان خدمت رسانی نمایند.

صندوق سرمایه گذاری مشترک

نرم افزار صندوق سرمایه گذاری مشترک تدبیر که با فن آوری کاملاً پیشرفته طراحی شده است دارای حسابداری اختصاصی جامع منطبق بر کدینگ سازمان بورس و اوراق بهادار می باشد. گزارش های متنوع شامل گزارش های دارایی های بورسی و گزارش های مالی از جمله قابلیت های این نرم افزار هستند. مهم ترین ویژگی این نرم افزار، کاربری بسیار آسان برنامه است، به طوری که عمده اسناد برنامه به صورت اتوماتیک ثبت می شود.

پرتال تخصصی بازار سرمایه

پرتال تدبیر این امکان را به شما می دهد تا به سادگی و با سلیقه خود، سایت طراحی کنید. ضمناً در هر لحظه که مایل باشید می توانید تغییرات را اعمال نمایید. مهم ترین ویژگی پرتال تدبیر این است که برای اعمال تغییرات نیاز به تخصص خاصی نیست و ماژول های تخصصی بازار سرمایه را در خود جای داده است. برخی از امکانات این پرتال عبارتند از: طراحی زیبا (گرافیک منحصر به فرد)، بانک اطلاعاتی کامل از اخبار و اطلاعات بازار سرمایه، رعایت اصول صحیح و پیشرفته در برنامه نویسی، چندزبانه بودن، به روز رسانی خودکار با استفاده از فن آوری Web Services، دسترسی آسان مدیرسایت به کلیه پنل ها، برقراری ارتباط با بانک های اطلاعاتی خریدار، امکان جستجوی داده ها و مرتب سازی بدون نیاز به دوباره خواندن اطلاعات از سرور، کلیه ماژول های تخصصی بازار سرمایه، امکان ارسال ایمیل گروهی، امکان ایجاد Forum و ...

گزارش سهام ۲

نرم افزار گزارش سهام ۲، برنامه‌ای است که اطلاعات جامعی را در مورد بازار بورس اوراق بهادار ارائه می‌دهد. با استفاده از این نرم افزار دسترسی سریع و آسان به کلیه اطلاعات شرکت های بورسی شامل قیمت، ترکیب سهامداران، پرتفوی شرکت های سرمایه گذاری، تولید و فروش، درصد پوشش سود، آمار معاملات، EPS، تحلیل شاخص ها، ترازنامه، سودوزیان، جریان وجوه نقد، اخبار، تحلیل تکنیکال، گزارش های مالی خاص، آمار معاملات به تفکیک حقیقی و حقوقی، بازده و... فراهم می شود. قابلیت ارتباط با نرم افزارهای AmiBroker و MetaStock از دیگر ویژگی های این نرم افزار می باشد.

مدیریت سبد سهام (سبدگردانی)

نرم افزار سبدگردان تدبیر برنامه‌ای تحت وب است که با هدف مدیریت سبدهای اختصاصی و تهیه گزارش های مورد نیاز بخش نظارت سازمان بورس و مشتریان سبدگردانی تولید شده است. برخی از امکانات این نرم افزار عبارتند از:

مشاهده بازده و NAV، به روزرسانی اتوماتیک (با فایل BBS و TCK)، ارائه گزارش های مربوط به مشتری سبد اختصاصی، ارائه گزارش های مورد نیاز بخش نظارت سازمان بورس، دسترسی به برنامه بدون نیاز به نصب، مشاهده قیمت، ارزش سبد، تعریف سطوح امنیتی، قابلیت تعریف اعضا و گروه ها، نگاه داری آرشیو اطلاعات سبد و کلیه اعمالی که روی آنها انجام شده است، در دسترس قرار دادن آخرین اطلاعات مرتبط با پرتفوی، محاسبه ارزش کل یا جزئی از دارایی ها در هر زمان، پیگیری سود سهام یا افزایش سرمایه، یکپارچه بودن نرم افزار سبدگردان با اتوماسیون کارگزار برتر، مشاهده گزارش ها در محدوده زمانی دلخواه به همراه نمودار.

پژواک (به روز رسان وب سایت ها)

پویایی و کارآمدی وب سایت ها، مسأله مهم مدیران شرکت ها است. پژواک، وب سرویسی برای ایجاد ارتباط مستقیم میان وب سایت شما و بانک اطلاعاتی جامع تدبیر پرداز است. بدین ترتیب سایت های مرتبط با پژواک با کمترین هزینه و بیشترین بازده، فعال، زنده و جذاب می شوند.

با برقراری این ارتباط، به کمک برون سپاری تخصصی، جمع آوری و تدوین اطلاعات سایت در کوتاه ترین زمان و به صورت کاملاً خودکار و بدون دخالت نیروی انسانی انجام می شود.

گفتنی است حدود ۷۰ وب سایت با کمک نرم افزار پژواک به روز رسانی می شوند.

حسابداری تخصصی بازار سرمایه

حسابداری نگین که اولین نرم افزار با امکانات ویژه برای بازار سرمایه است، برای پاسخگویی به توسعه فراگیر بازار سرمایه و تخصصی شدن نهادهای مالی، تولید و به بازار عرضه شد.

توجه به نیازهای خاص بازار سرمایه و استفاده از روش های متمایز و سریع، باعث شده است تا این نرم افزار در مقایسه با نرم افزارهای دیگر، جایگاه ویژه ای پیدا نماید. حسابداری نگین علاوه بر امکانات معمول و پاسخگویی به همه نیازهای عمومی، امکانات خاص زیر را دارد:

- گزارش لحظه ای وجوه نقد (مانده حساب کارگزاری) در هر لحظه از ساعات کار، مانده حساب های شرکت برای مدیران قابل مشاهده است.
- محاسبه بدهی خالص روزانه هر مشتری و محاسبه هزینه بهره هر مشتری
- محاسبه مغایرت بانکی
- لینک اطلاعات مورد نظر به وب
- امکان تغییر فرمت اطلاعات گذشته به فرمت فعلی و ارسال گزارش های اتوماتیک برای مشتریان

- امکان مدیریت حساب های ۹۹ شرکت مجزا (مخصوص هلدینگ ها)
- مدیریت سبد دارایی ها (Optional)
- تولید گزارش های خاص بازار سرمایه
- استفاده از تجربه برترین شرکت های کارگزاری در تولید برنامه

امور سهام تدبیر

با توجه به اهمیت اطلاع رسانی تحت وب به سهامداران شرکت های بورسی، این نرم افزار، این امکان را به سهامداران می دهد تا سریعاً به اطلاعات سهام خود دسترسی داشته باشند.

برخی از امکانات نرم افزار امور سهامداران عبارتند از: اطلاعات کاردکس، امکان مشاهده سود سهام، امکان تغییر و ویرایش اطلاعات سهامداران، مشاهده فرم اطلاعات تکمیلی سهامدار، نمایش کل اطلاعات ثبت شده مانند: کد بورس، نام سهامدار، شماره شناسنامه/ ثبت، کد ملی، تاریخ تولد/ ثبت، نوع سهامدار، شماره تلفن و همراه، آدرس، کدپستی، نام بانک، نام شعبه و شماره حساب، اطلاعات نماینده سهامدار، FAQ و ...

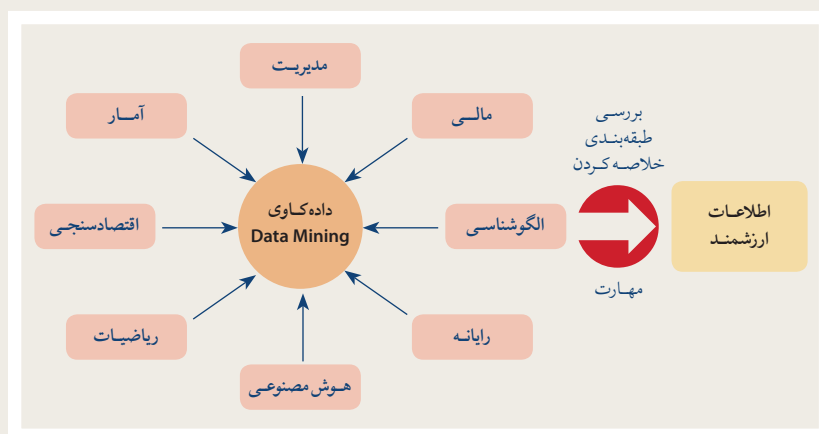
شرکت داده کاوی رشد پویا

«شرکت داده کاوی رشد پویا» در نظر دارد در آینده ای نزدیک به عنوان پردازشگر اطلاعات مالی به سرمایه گذاران بازار سرمایه کشور و دیگر فعالان این بازار خدمات زیر را ارائه نماید:

- مدیریت و نگهداری مخزن داده (Data Warehouse) جامع بازار سرمایه کشور
- طراحی و انتشار شاخص های مختلف از قبیل شاخص های بومی و تخصصی
- تولید اطلاعات ارزشمند با داده کاوی داده ها و اطلاعات نگهداری شده در مخزن داده جامع بازار سرمایه
- چاپ و انتشار کتاب های مرتبط با داده کاوی (Data Mining) و پردازش اطلاعات
- انتشار گزارش های مختلف و متنوع در سطح صنایع و شرکت ها

داده‌کاوی (Data Mining) داده‌ها و اطلاعات موجود در مخزن داده جامع بازار سرمایه کشور و تولید و انتشار اطلاعات ارزشمند، فعالیت اصلی «شرکت داده‌کاوی رشد پویا» است. داده‌کاوی پل ارتباطی میان ریاضیات، آمار، اقتصاد، مدیریت، الگوشناسی، مالی، رایانه و هوش مصنوعی است.

داده‌کاوی در فرایند تحلیلی، داده‌ها را از ابعاد و زوایای گوناگون بررسی کرده و روابط منطقی بین آنها را مشخص می‌کند. با طبقه‌بندی و خلاصه کردن، اطلاعات ارزشمندی کسب می‌شود که در نهایت کارایی و به تبع آن درآمد افزایش می‌یابد.



مراحل داده‌کاوی:

- جمع‌آوری داده‌های مرتبط به بازار سرمایه کشور از منابع مختلف و ذخیره آنها در مخزن داده جامع بازار سرمایه کشور
- پالایش داده‌ها
- تبدیل داده‌ها
- استفاده از روش‌های داده‌کاوی (استخراج الگوها با روش‌های هوشمند)
- ایجاد اطلاعات ارزشمند

مقدمه و معرفی‌ها

آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن

قوانین و مقررات معاملات آنلاین

جرائم و مجازات‌ها

قوانین و مقررات کلی

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

بخش اول:

بخش دوم:

بخش سوم:

بخش چهارم:

آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام معاملات

آنچه در این بخش می‌خوانید:

انجام معاملات به صورت آنلاین نیازمند شناخت سازوکار اجرایی انجام معاملات در بورس و نیز آشنایی با قابلیت‌های نرم‌افزار معاملات آنلاین است. لذا پس از آشنایی مختصر با شرکت کارگزاری مفید و شرکت تدبیرپرداز به عنوان پدیدآورنده نرم‌افزار معاملات آنلاین، فصل اول به آشنایی با مفاهیم آنلاین تریدینگ اختصاص دارد و اصول کلی حاکم به آن را توصیف می‌کند. فصل دوم مراحل افتتاح حساب مشتری آنلاین را تشریح می‌کند و گام‌هایی را بیان می‌کند که مشتری برای به دست آوردن امکان انجام معاملات آنلاین باید طی کند. فصل سوم به راهنمای استفاده از نرم‌افزار آنلاین تریدینگ اختصاص دارد و قابلیت‌ها و امکاناتی را معرفی می‌نماید که این نرم‌افزار در اختیار مشتری می‌گذارد. فصل چهارم پاسخ برخی سؤالات متداول را می‌دهد و فصل پنجم به آشنایی با بورس و بازارهای مالی می‌پردازد که پیش‌نیاز شروع هرگونه معامله در این بازارهاست. بدیهی است افرادی می‌توانند نسبت به سرمایه‌گذاری موفق در بازارهای مالی اقدام نمایند که آشنایی کافی با اصول حاکم بر آن و نیز ریسک‌های مترتب بر بازار داشته باشند.

بخش اول:	آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن
فصل اول:	آشنایی با مفاهیم معاملات آنلاین "Online Trading"
فصل دوم:	مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین
فصل سوم:	راهنمای استفاده از نرم افزار مفید آنلاین
فصل چهارم:	سوالات متداول (FAQ)
فصل پنجم:	آشنایی با بورس و بازار مالی

فصل اوّل

آشنایی با مفاهیم

معاملات آنلاین “Online Trading”

در سال جاری ضمن توسعه ابعاد مختلف بازار سرمایه، فن‌آوری‌های به‌کارگرفته شده در این بازار نیز توسعه قابل توجهی داشته‌اند. بازار سرمایه و کلیه نهادهای مالی آن شامل شرکت‌های کارگزاری، شرکت‌های تأمین سرمایه، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، مشاوران سرمایه‌گذاری، صندوق‌های بازنشستگی و نظایر آنها سعی کرده‌اند با استفاده بیشتر از راه‌کارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)، خدمات گسترده‌تری به مشتریان خود عرضه نمایند. زیرا این راه‌کارها با هزینه کم، موجب تسهیل دسترسی مشارکت‌کنندگان داخلی و خارجی به بازار به سطحی فراتر از سیستم‌های سنتی شده و باعث گسترش و توسعه بازار سرمایه کشور خواهد شد.

معاملات آنلاین یا Online Trading چیست؟

منظور از معاملات آنلاین (Online Trading)، دسترسی سریع، آسان و مطمئن سرمایه‌گذاران به سامانه معاملات بازارهای اوراق بهادار همانند بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (OTC) است. یعنی ارتباط برخط همیشه و در همه جا و حتی از طریق تلفن‌های همراه نیز وجود دارد. انتظار پشت خط تلفن‌های مشغول دیگر وجود ندارد. ضمناً امکان اشتباه کردن کم می‌شود چون معامله برخط از ارتباط کلامی با کارگزار در محیطی که اغلب بسیار شلوغ است مبرا می‌باشد. با بکارگیری این فن‌آوری، سرمایه‌گذار بدون مراجعه به کارگزاری و بانک، می‌تواند سفارش‌های خرید و فروش اوراق بهادار و پرداخت وجوه را به سرعت انجام دهند.

اگر بخواهیم نگاهی دقیق به چرخه الکترونیک داده‌ها در فرآیند معاملات آنلاین (Online) داشته باشیم، می‌توان گفت در Online Trading تمام عملیاتی که در روش سنتی و روش معاملات اینترنتی سهام به صورت دستی و دخالت نیروی انسانی انجام می‌شد، کاملاً مکانیزه شده و همه امور با استفاده از بسترهای امن مخابراتی در کسری از ثانیه انجام می‌شود.

برای روشن شدن ابعاد این فن‌آوری بهتر است ابتدا نگاه مختصری به نحوه

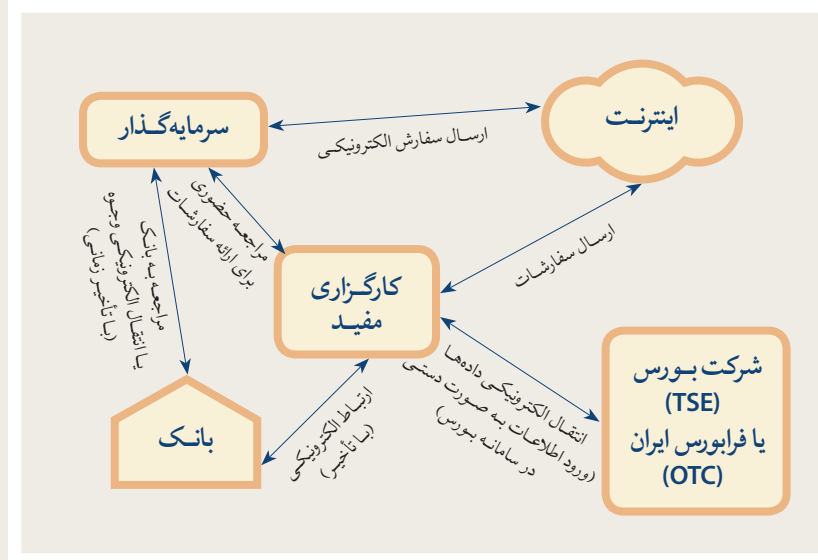
از آنجایی که زمان عامل تعیین کننده‌ای در بازار سرمایه است، بنابراین اکنون این روش در شرکت‌های کارگزاری کمتر استفاده می‌شود. بنابراین با توجه به توسعه کاربرد IT سعی شد تا آنجا که امکان دارد برخی از مراحل به صورت الکترونیکی انجام شود. بدین ترتیب در سال ۱۳۸۳ با هدف توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در بازار سرمایه، معاملات اینترنتی توسط شرکت تدبیرپرداز به بازار سرمایه معرفی شد.

معاملات اینترنتی

در این روش کافی است سرمایه‌گذار ضمن قراردادی که با شرکت کارگزاری منعقد می‌نماید، کد کاربری و کلمه عبور دریافت کند. با این ترتیب دیگر نیازی نیست که برای هر خرید یا فروش به شرکت کارگزاری مراجعه نماید. در خصوص پرداخت و دریافت وجه نیز با استفاده از حساب‌های الکترونیک، این کار هر چند با تأخیر ولی به صورت غیرحضوری انجام می‌شود.

با روی کار آمدن معاملات اینترنتی، میزان زمان صرف شده برای ارسال اطلاعات به سامانه معاملات به حدود ۲ تا ۳ دقیقه رسید. یعنی حداکثر ظرف ۳ دقیقه سفارش مشتری پس از انجام چند بررسی به دست معامله‌گری می‌رسد که در تالار بورسی یا تالارهای اختصاصی شرکت‌های کارگزاری حضور دارد، ولی مسئله‌ای که هنوز وجود دارد ورود اطلاعات دستی معامله‌گران است. در این حالت با توجه به محدودیت در تعداد ایستگاه‌های معاملاتی، تعداد سفارش‌هایی که هر کارگزار قادر است به سامانه معاملات وارد نماید، محدود می‌شود. این اشکال در مواقعی که تعداد سفارش‌ها افزایش می‌یابد یکی از محدودیت‌های پیش روی بازار است.

یکی دیگر از مشکلات این است که در سامانه معاملات اینترنتی، اطلاعات سهامی که سرمایه‌گذار دریافت می‌کند، نسبت به اطلاعاتی که در سامانه معاملات برای معامله‌گر شرکت کارگزاری نمایش داده می‌شود، دارای تأخیر می‌باشد که این تأخیر در حدود ۱۰ تا ۱۵ ثانیه است.



به طور خلاصه باید گفت که با روی کار آمدن معاملات اینترنتی تغییرات گسترده‌ای در نوع خدمات‌رسانی بازار سرمایه پیش آمد. با معرفی این ابزار، شرکت‌های کارگزاری وب‌سایت‌های اطلاع‌رسانی و کاربردی تولید کردند. هم‌اینک بیشتر خدمات خود را از این طریق به مشتریان‌شان عرضه می‌نمایند. امروز بیشتر شرکت‌های کارگزاری دارای خدمات خرید و فروش اینترنتی هستند.

Online Trading

در سال ۱۹۹۵ میلادی برای اولین بار معاملات آنلاین در ایالات متحده راه‌اندازی شد به تدریج و در ظرف فاصله کوتاهی کشورهای پیشرو مانند بریتانیا، تایوان، کره جنوبی، چین، هنگ کنگ و دیگر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه شروع به استفاده از این فن‌آوری نوین کردند. بدین ترتیب در این بازار تبادل کلیه سفارش‌ها به صورت الکترونیک شد. از سوی دیگر با استفاده از همین بستر الکترونیک، سرمایه‌گذاران می‌توانند به صورت لحظه‌ای از وضعیت بازار مطلع شوند. این تغییرات باعث شد بازارهای سهام در خلال سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹، رشد ۷۰۰

درصدی را در تعداد معاملات تجربه کنند.

همگام با مبنا قرار گرفتن رویکرد توسعه دانی محور در کشور، شرکت کارگزاری مفید به سمت الگوهای کاملاً جدید مبتنی بر احترام به خواسته‌های سرمایه‌گذاران و ارائه خدمات همراه با نوآوری در کشور حرکت کرد و سفارش تولید سامانه Online Trading را به شرکت تدبیرپرداز ارائه کرد.

از سوی دیگر برای تحقق این موضوع، بایستی سازمان بورس و اوراق بهادار، پیش زمینه‌هایی از جمله در دسترس قراردادن استانداردهای ارتباط لحظه‌ای و پیش شرط‌های قانونی را در اختیار تولیدکنندگان نرم‌افزار قرار می‌داد. به همین منظور نشست‌هایی در سطح هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار تشکیل شد و در فروردین ماه ۱۳۸۹ در حضور کلیه تولیدکنندگان نرم‌افزار، نقشه راه و چگونگی عرضه و وظایف بخش‌های گوناگون برای برآورده‌سازی الزامات و پیش شرط‌ها بررسی گردید و نهایتاً شرکت تدبیرپرداز به عنوان اولین عرضه‌کننده، تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۳۱ را برای عرضه محصول معاملات بر خط به سازمان بورس اعلام کرد و پیش از موعدی که تعهد داشت در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۲۶ اولین نسخه کاربردی را به بازار سرمایه ارائه کرد.

فرایند انجام معامله Online

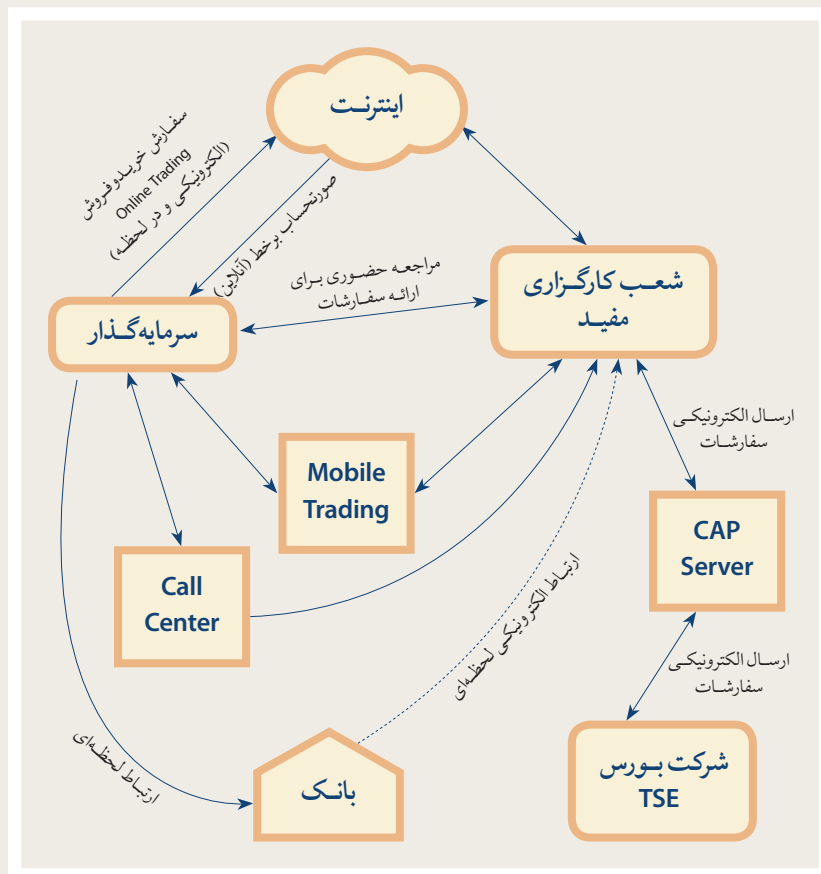
۱. سرمایه‌گذار با مراجعه به وب‌سایت کارگزاری قرارداد معاملات Online را دریافت می‌کند.

۲. پس از امضای قرارداد یاد شده نزد کارگزار، سرمایه‌گذار شماره حساب بانکی خود را به کارگزاری اعلام می‌کند.

۳. سرمایه‌گذار با دریافت کد کاربری و کلمه عبور وارد سایت کارگزاری می‌شود و قادر خواهد بود اطلاعات بازار را در ساعت معاملاتی به صورت لحظه‌ای مشاهده کند.

او می‌تواند تعدادی از سهام مورد نظر خود را در دسته‌های مختلف وارد کند و همزمان تغییرات بازار را در خصوص این سهام به صورت لحظه‌ای مشاهده

- کند. همچنین میزان موجودی وی نزد کارگزار قابل مشاهده است.
۴. قابلیت امکان ارسال سفارش های خرید و فروش را دارا می باشد.
۵. سایر اطلاعات تکمیلی شامل صورت حساب (لیست خرید و فروش ها) مجموع سفارش هایی که طی روز ارسال کرده است، فرم تقاضای وجه و نظایر آن در دسترس مشتری می باشد.
- همانطور که در شکل زیر دیده می شود برخلاف روش های سنتی، تمام عملیات از جمله ارسال سفارش های خرید و فروش، دریافت صورت حساب، ارسال سفارش با تلفن همراه، ارسال سفارش با تلفن (از طریق Call Center)،



ارتباط با بانک و ارتباط کارگزار با بورس همه به صورت لحظه‌ای است. یعنی نه تنها عملیات خرید و فروش اوراق بهادار بلکه عملیات بانکی به صورت لحظه‌ای انجام می‌شود. مثلاً با ارسال سفارش مشتری از طریق رایانه یا تلفن همراه (Mobile Trading) به سامانه کارگزاری به صورت لحظه‌ای با بانک مشتری ارتباط برقرار می‌شود و معادل وجه خرید، در حساب مشتری بلوکه می‌شود و به محض خرید، وجه بلوکه شده به حساب کارگزار واریز می‌شود. پس از اتمام مراحل فوق‌الذکر که در کسری از ثانیه انجام می‌شود، سفارش به سامانه معاملات بورس تهران یا فرابورس ایران وارد می‌شود و نتیجه با همان سرعت به اطلاع مشتری می‌رسد.

همچنین با توجه به اینکه نرم‌افزار یاد شده دارای قابلیت امضای دیجیتال می‌باشد، مشتریانی که تمایل داشته باشند می‌توانند برای امنیت بیشتر از کلید سخت‌افزاری (Token) استفاده کنند.

مزایای معاملات برخط (Online Trading)

- سرمایه‌گذار مطمئن است که سفارش او دقیقاً در زمان مورد نظر وارد سامانه معاملات می‌شود.
- نقل و انتقال وجوه بدون نیاز به مراجعه به کارگزاری و بانک است و در کسری از ثانیه انجام می‌شود.
- سرمایه‌گذار مطمئن است اطلاعاتی که دریافت می‌کند، لحظه‌ای است و هیچ تاخیری ندارد و افرادی زودتر از او به این اطلاعات دسترسی ندارد و این باعث بهبود فضای رقابتی می‌شود.
- سرمایه‌گذاران می‌توانند اطلاعات صورت‌حساب خود را در لحظه مشاهده نمایند.
- از آنجایی که مسئولیت ارسال سفارش با خود مشتریان است، اختلافات احتمالی میان کارگزاری و مشتریان در خصوص زمان ورود سفارش حذف می‌شود.

■ به سبب اینکه مشتریان سفارش‌ها را وارد می‌کنند، اولاً تعداد نقاط ورود سفارش به شدت نسبت به وضعیت فعلی (حدود ۶۰۰ ایستگاه معاملاتی) افزایش می‌یابد.

■ تصمیم‌گیری خریدار و فروشنده متأثر از اطلاعات و تحلیل خود آنهاست نه افراد معامله‌گر کارگزاری.

■ چون تمام امور الکترونیک است، می‌توان سفارش‌هایی برنامه‌ریزی شده (خودکار) تعریف کرد که در آن صورت تعداد معاملات، به شدت افزایش خواهد یافت.

■ به کارگیری ابزارهای مدیریت ریسک آسان‌تر خواهد شد.

■ چون تمام کنترل‌های لازم قبل از ارسال سفارش به سامانه معاملات انجام می‌شود، ریسک انجام نشدن معامله در سامانه معاملات بورس تهران، بسیار کم می‌شود.

■ به سبب دسترسی بهتر مشتریان به سامانه معاملات، سرمایه‌گذاری تسهیل شده و به همین دلیل فعالان جدید به بازار خواهند آمد و روز به روز توسعه بازار بهتر خواهد شد.

■ با کم‌رنگ شدن ورود اطلاعات دستی توسط معامله‌گران شرکت‌های کارگزاری، هزینه نیروی انسانی کارگزاران، کم می‌شود و کارگزاران می‌توانند این هزینه را صرف امور توسعه‌ای بازار کنند و خدمات بهتری به مشتریان عرضه کنند.

سامانه معاملات آنلاین **Online Trading** تدبیرپرداز به گونه‌ای است که با حداقل پهنای باند اینترنتی، کار می‌کند. به همین دلیل از تمام نقاط کشور و دنیا می‌توان به این سامانه وصل شده و سفارش‌های خرید و فروش اوراق بهادار را در لحظه ارسال کرد. بنابراین کارایی بازار سرمایه به ارتقاء پیدا کرده و انبوهی از سرمایه‌هایی که تاکنون در این بازار فعال نبودند، به بازار سرمایه راه می‌یابند.

بخش اول:	آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن
فصل اول:	آشنایی با مفاهیم معاملات آنلاین "Online Trading"
فصل دوم:	مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین
فصل سوم:	راهنمای استفاده از نرم افزار مفید آنلاین
فصل چهارم:	سوالات متداول (FAQ)
فصل پنجم:	آشنایی با بورس و بازار مالی

فصل دوّم

مراحل افتتاح حساب

جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین

مراحل پذیرش مشتری آنلاین

هر متقاضی بایستی برای افتتاح حساب نزد شرکت کارگزاری مفید، مراحل را طی نماید. این مراحل شامل احراز هویت، ارائه مدارک شناسایی، انجام مصاحبه و آزمون و تکمیل فرم قرارداد استفاده از خدمات معاملات آنلاین می باشد. متقاضیان به دو صورت حضوری و غیرحضوری می توانند درخواست خود را برای دریافت این خدمات به کارگزاری مفید ارائه نمایند:

الف. مراجعه حضوری به یکی از دفاتر کارگزاری مفید

۱. مراجعه متقاضی به کارگزاری مفید و ارائه درخواست برای دریافت دسترسی معاملات آنلاین

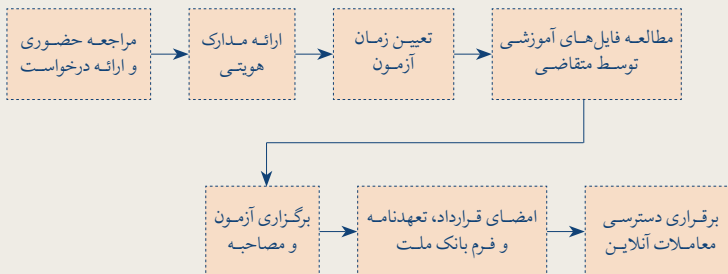
۲. ارائه مدارک هویتی به نماینده کارگزاری مفید و احراز هویت متقاضی

- مدارک دریافتی از مشتری عبارتند از: شناسنامه، کارت ملی، مدرک تحصیلی (حداقل دیپلم)

۳. تعیین زمان مصاحبه (فایل های آموزشی در سایت در دسترس متقاضی قرار گرفته و در صورت لزوم، بسته آموزشی به صورت یک مجموعه واحد در اختیار مشتری قرار خواهد گرفت).

۴. در روز مصاحبه، آزمونی از متقاضی گرفته می شود.

۵. پس از انجام مصاحبه، نتیجه قبولی به اطلاع متقاضی می رسد. سپس جهت امضای قرارداد و تعهدنامه و نیز فرم استفاده از سرویس برداشت آنلاین بانک



فصل دوم - مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین

ملت به کارگزاری مفید فراخوانده می شود.

۶. پس از تکمیل قرارداد و تعهدنامه توسط متقاضی، کارگزاری مفید دسترسی وی را به سامانه معاملات آنلاین فراهم می کند.

ب. افتتاح حساب به صورت غیر حضوری

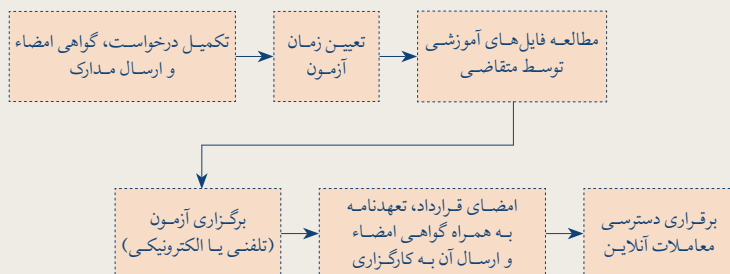
۱. متقاضی فرم تکمیل شده مربوط به درخواست استفاده از خدمات معاملات آنلاین شرکت کارگزاری مفید را که توسط دفترخانه اسناد رسمی گواهی امضا شده باشد، به همراه مدارک زیر (به صورت خوانا) به دفتر مرکزی کارگزاری مفید ارسال نماید:

- کپی شناسنامه
- کپی کارت ملی
- کپی مدرک تحصیلی (حداقل دیپلم)

۲. پس از تأیید هویت، زمانی به عنوان زمان مصاحبه به متقاضی اعلام می گردد. (فایل های آموزشی در سایت در دسترس متقاضی قرار گرفته و در صورت لزوم، بسته آموزشی به صورت یک مجموعه واحد در اختیار مشتری قرار خواهد گرفت.)

۳. در روز مصاحبه، آزمونی به صورت تلفنی یا الکترونیکی از متقاضی گرفته می شود.

۴. پس از انجام مصاحبه، نتیجه قبولی یا مردودی به اطلاع متقاضی می رسد. متقاضی در صورت قبولی، قرارداد، تعهدنامه و فرم استفاده از سرویس برداشت آنلاین بانک ملت را تکمیل و امضا نموده و به یکی از دفاتر اسناد رسمی مراجعه



می‌نماید تا امضای وی گواهی شود. سپس قرارداد و تعهدنامه تکمیل شده را به دفتر مرکزی کارگزاری مفید ارسال می‌نماید.

۵. کارگزاری مفید پس از دریافت مدارک و بررسی آن، دسترسی وی را به سامانه معاملات آنلاین فراهم می‌کند.

نکات مهم:

- آدرس و تلفن دفتر اسناد رسمی باید زیر کلیه فرم‌ها قید شده باشد.
- ایرانیان مقیم خارج کشور می‌توانند با مراجعه به سفارتخانه یا کنسولگری ایران، اقدام به اخذ گواهی امضا نمایند.
- آدرس دفتر مرکزی شرکت کارگزاری مفید: تهران، خیابان کریم‌خان زند، ابتدای قائم‌مقام فراهانی، کوچه نگین، کوچه زیبا، پلاک ۱، شرکت کارگزاری مفید، مدیریت معاملات آنلاین، کد پستی ۱۵۸۹۹ / ۳۳۴۹۱

توجه: امکان افتتاح حساب در شرایط زیر وجود ندارد:

۱. حساب بانکی ریالی به نام متقاضی نباشد.
۲. قرارداد و تعهدنامه تکمیل شده فاقد امضا و یا فاقد گواهی امضا باشد، یا با مدارک شناسایی وی مغایرت داشته باشد و یا دارای نقص مدارک باشد.

نمونه فرم‌های موردنیاز

در ادامه فرم‌های موردنیاز جهت افتتاح حساب معاملات آنلاین می‌آید:

فصل دوم - مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین

شماره سریال: تاریخ:		شرکت کارگزاری مفید Mofid Securities Co.	
توجه: اطلاعات این فرم محرمانه محسوب شده و فقط در اختیار اشخاص مجاز قرار می‌گیرد. تکمیل گزینه‌های ستاره‌دار الزامی است.			
شماره حساب: Account			
* نام: * به تفکیک:		* نام خانوادگی: * به تفکیک:	
* نام پدر: * کد ملی:		* جنسیت: ☐ مرد ☐ زن * وضعیت تأهل: ☐ مجرد ☐ متأهل	
* شماره شناسنامه: * تاریخ تولد: روز ماه سال		* سریال شناسنامه: سری (حرف) سری (دو رقم) سریال (شش رقم)	
تحصیلات: * نشانی:		پست الکترونیکی: کد شهر:	
* آدرس: * تلفن تماس:		* کد پستی: * کدهای بورسی:	
تلفن همراه:		توجه: در صورت داشتن یکیل برای خرید و فروش سهام یا کالا مشخصات یکیل را کامل نمایید:	
* نام: * نام پدر:		* نام خانوادگی: * کد ملی:	
* شماره شناسنامه: * سریال شناسنامه: سری (حرف) سری (دو رقم) سریال (شش رقم)		* صادره از: * نشانی:	
* آدرس:		کد شهر:	
شغل: میزان دارایی:		سمت: نام سازمان، شرکت یا مؤسسه محل کار:	
ماهیت فعالیت سازمان، شرکت یا مؤسسه محل کار: نشانی محل کار:		شهر: کد شهر:	
آدرس: تلفن محل کار:		دورنگار: کد پستی:	
* میزان آشنایی با بورس و مفاهیم مالی: ☐ عالی ☐ خوب ☐ متوسط ☐ کم ☐ بسیار کم آیا قبلاً به خرید و فروش اوراق بهادار یا کالا در بورس میادرت نموده‌اید؟ ☐ بلی ☐ خیر		در صورت مثبت بودن پاسخ سؤال قبل، نام شرکت یا شرکت‌های کارگزاری که نزد آنان میادرت به خرید و فروش نموده‌اید را ذکر نمایید:	
مقاضی ارسال درخواست خرید و فروش: ☐ اینترنتی ☐ آنلاین (Online) در صورت انتخاب خرید و فروش از طریق سامانه اینترنتی یا آنلاین یا هر دو، فرم توافقنامه مربوط به هر کدام باید تکمیل گردد.			

اطلاعات حساب‌های بانکی مشتری	
*حساب بانکی (۱) به شماره:	
نوع حساب: ☐ جاری ☐ پس‌انداز قرض‌الحسنه ☐ سپرده کوتاه‌مدت ☐ سپرده بلندمدت ☐ سایر:	
نام بانک:	شهر:
نام شعبه:	کد شعبه:
حساب بانکی (۲) به شماره:	
نوع حساب: ☐ جاری ☐ پس‌انداز قرض‌الحسنه ☐ سپرده کوتاه‌مدت ☐ سپرده بلندمدت ☐ سایر:	
نام بانک:	شهر:
نام شعبه:	کد شعبه:
نمونه امضاء مشتری:	
اثر انگشت مشتری:	
ضمن تأیید صحت مندرجات دو طرف این فرم اعلام می‌دارم که نشانی اعلامی در این فرم، اقامتگاه قانونی اینجانب بوده و هرگونه تغییرات احتمالی را در نشانی قانونی و سایر موارد سریعاً به آن شرکت کارگزاری اطلاع دهم.	
نام و نام خانوادگی:	امضاء:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:
*اینجانب از پرسنل شرکت کارگزاری مفید در تاریخ این فرم را دریافت کردم و تطبیق اطلاعات مندرج در آن را با مدارک دریافتی شامل: کپی شناسنامه و کارت ملی که برابر با اصل گردید، تأیید می‌نمایم.	
امضاء دریافت کننده:	نام و نام خانوادگی و امضاء تأیید کننده:
مهر شرکت:	

فصل دوم - مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.



توجه: تکمیل گزینه‌های شماره‌دار الزامی است.

تاریخ: []

شماره سریال: []

شماره حساب
Account

اطلاعات مشتری حقوقی

* نام: []

* نام به تفکیک: []

* نوع شخصیت حقوقی: []

* زمینه فعالیت: []

* شماره ثبت: [] محل ثبت: []

* تاریخ ثبت: روز [] ماه [] سال []

وبسایت: [] پست الکترونیکی: []

* نشانی: استان: [] شهر: [] کد شهر: []

آدرس: []

* تلفن تماس: []

دورنگار: [] کد پستی: [] - []

* مشخصات اعضای هیئت مدیره، مدیرعامل و دارندگان امضاء مجاز:

نام و نام خانوادگی	سمت	دوره تصدی		دارای امضاء مجاز	نمونه امضاء
		آغاز	پایان		
۱				☐ بلی ☐ خیر	
۲				☐ بلی ☐ خیر	
۳				☐ بلی ☐ خیر	
۴				☐ بلی ☐ خیر	
۵				☐ بلی ☐ خیر	
۶				☐ بلی ☐ خیر	

نمونه امضاء سفارش‌ها

نمونه امضاء سفارش‌های خرید و فروش اوراق بهادار براساس تصمیمات ارکان ذیصلاح و مهر و امضاء مشتری:

این نامه‌های شرکت و مدرک مربوط به آن:

اطلاعات تکمیلی مشتری	* سهامداران بالای ده درصد (شامل ده درصد):			
	نام و نام خانوادگی	تعداد	درصد	توضیحات
	۱			
	۲			
	۳			
	۴			
اطلاعات حسابهای بانکی مشتری	* کدهای معاملاتی بورسی:			
	در صورتی که شرکت دارای کدهای معاملاتی دیگر نیز می‌باشد، در مکان فوق درج شود و دارنده کد مضاعف باید نسبت به درخواست تجمیع کد با ارائه مدارک لازم اقدام نماید. سازمان بورس و اوراق بهادار و دیگر مراجع و نهادهای ذیصلاح در مورد کدهای مضاعف مسئولیتی ندارند. (توضیح اینکه هر شخص حقیقی یا حقوقی فقط می‌تواند یک کد معاملاتی داشته باشند).			
اطلاعات حسابهای بانکی مشتری	متقاضی ارسال درخواست خریدوفروش: ☐ اینترنتی ☐ آنلاین (Online)			
	(در صورت انتخاب خریدوفروش از طریق سامانه اینترنتی یا آنلاین یا هر دو، فرم توافقتنامه مربوط به هرکدام باید تکمیل گردد).			
اطلاعات حسابهای بانکی مشتری	* حساب بانکی (۱) به شماره:			
	نوع حساب: ☐ جاری ☐ پس انداز ☐ قرض الحسنه ☐ سپرده کوتاه مدت ☐ سپرده بلندمدت ☐ سایر: _____ نام بانک: _____ شهر: _____ نام شعبه: _____ کد شعبه: _____			
اطلاعات حسابهای بانکی مشتری	* حساب بانکی (۲) به شماره:			
	نوع حساب: ☐ جاری ☐ پس انداز ☐ قرض الحسنه ☐ سپرده کوتاه مدت ☐ سپرده بلندمدت ☐ سایر: _____ نام بانک: _____ شهر: _____ نام شعبه: _____ کد شعبه: _____			
تایید مشتری	ضمن تأیید صحت مندرجات دو طرف این فرم اعلام می‌دارم که نشانی اعلامی در این فرم، اقامتگاه قانونی اینجانب بوده و هرگونه تغییرات احتمالی را در نشانی قانونی و سایر موارد سریعاً به آن شرکت کارگزاری اطلاع دهم.			
	نام و نام خانوادگی: _____ امضاء: _____ تاریخ: _____			
تایید شرکت کارگزاری	* اینجانب از پرسنل شرکت کارگزاری مفید در تاریخ _____ این فرم را دریافت کردم و تطبیق اطلاعات مندرج در آن را با مدارک دریافتی شامل: کپی روزنامه‌های رسمی که برابر با اصل گردید، تأیید می‌نمایم.			
	امضاء دریافت کننده:		نام و نام خانوادگی و امضاء تأیید کننده: _____ مهر شرکت: _____	

فصل دوم - مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.

تاریخ: _____
شماره سریال: _____

قرارداد حاضر بین شرکت کارگزاری و مشتری به شرح ذیل منعقد گردید. تعاریف دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در این قرارداد به همان مفاهیم به کار رفته است.

ماده ۱: طرفین قرارداد

این قرارداد بین شرکت کارگزاری به مشخصات جدول زیر که از این پس در این قرارداد «عضو» نامیده می شود:

نام عضو:	شرکت کارگزاری مفید	شماره ثبت:	۱۰۹۷۳۷
تاریخ ثبت:	۱۳۷۳/۹/۲۳	محل ثبت:	تهران
کد پستی:	۱۵۸۱۹-۳۳۴۹۱	تلفن دفتر مرکزی:	۸۱۹۰۰
نام و نام خانوادگی و سمت آخرین صاحبان امضاء مجاز:	آقای: حمید آذرخش آقای: هادی مهری آقای: حسن آذرخش	شماره و تاریخ روزنامه رسمی:	۸۱۹۰۹
سمت: رئیس هیئت مدیره	سمت: مدیرعامل	سمت: نائب رئیس هیئت مدیره	روزنامه رسمی شماره: ۱۸۶۵۳ موضوع: ۸۷/۱۲/۲۴
آدرس دفتر مرکزی:	تهران، خیابان کریم خان زند، ابتدای خیابان قائم مقام فرهاانی، کوچه نکیس، کوچه زیبا، پلاک ۱		

و مشتری حقیقی یا حقوقی به مشخصات جداول متناسب زیر که از این پس در این قرارداد «مشتری» نامیده می شود:

الف. اشخاص حقیقی ایرانی:

نام: _____ به تفکیک: _____

نام خانوادگی: _____ به تفکیک: _____

جنسیت: ☐ زن ☐ مرد ☐ کد مالکیت (کد بورسی): _____ تاریخ دریافت کد مالکیت (کد بورسی): _____

نام پدر: _____ تاریخ تولد: _____ محل تولد: _____

کد ملی: _____ شماره شناسنامه: _____ محل صدور شناسنامه: _____

شماره سریال شناسنامه: _____ سری (حرف): _____ سری (دو رقم): _____ سریال (شش رقم): _____

آدرس منزل: _____

شماره تلفن منزل و کد شهر: _____ شماره تلفن همراه: _____

آدرس کار: _____

صنعت

قرارداد استفاده از خدمات عضو جهت انجام معاملات برخط (Online) اوراق بهادار

شماره تلفن محل کار و کد شهر:	نامبر محل کار و کد شهر:
پست الکترونیکی:	
نام بانک و شهر:	نام و کد شعبه:
شماره حساب بانکی:	

ب. اشخاص حقوقی ایرانی:

نام:			
به تفکیک:			
شماره ثبت:	تاریخ ثبت:	محل ثبت:	
کد مالکیت (کد بورسی):	شناسه ملی:	نوع شخصیت حقوقی:	
نام و نام خانوادگی و سمت آخرین صاحبان امضاء مجاز:	شماره و تاریخ روزنامه رسمی:	روژنامه رسمی شماره:	موزخ:
خانم/آقای:	سمت:		
خانم/آقای:	سمت:		
آدرس دفتر مرکزی:			
تلفن دفتر مرکزی:	نامبر دفتر مرکزی:		
پست الکترونیکی:	وبسایت:		
نام بانک و شهر:	نام و کد شعبه:		
شماره حساب بانکی:			

ج. اشخاص حقیقی/حقوقی خارجی:

نام:	تابعیت:
شماره پاسپورت/شماره ثبت:	شماره سرمایه گذار خارجی:
شماره تلفن محل کار/شماره تلفن دفتر مرکزی:	پست الکترونیکی:
آدرس محل کار/آدرس دفتر مرکزی ایران:	
آدرس محل کار/آدرس دفتر مرکزی خارج از کشور:	

مستند

فصل دوم - مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین

نام بانک و شهر:	نام و کد شعبه:
شماره حساب بانکی:	

به شرح مواد آتی منعقد گردید.

ماده ۲: موضوع قرارداد
استفاده از خدمات معاملات برخط (Online) اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران

ماده ۳: مدت قرارداد
این قرارداد از تاریخ روز ماه سال به مدت دو سال معتبر است.

ماده ۴: حقوق و تعهدات عضو

۱-۴ عضو باید نام کاربر و رمز عبور استفاده از سامانه معاملاتی را برای انجام معاملات برخط، به صورت محرمانه و چاهی ظرف حداکثر یک هفته پس از امضای این قرارداد، در اختیار مشتری قرار دهد و ارائه خدمات آغاز گردد.

۲-۴ عضو متعهد به ثبت و نگهداری کلیه سوابق تراکنش های دریافتی از مشتری و ارسالی به وی در زیرساخت دسترسی برخط بازار خود می باشد.

۳-۴ اعمال هرگونه محدودیت بر معاملات مشتری توسط عضو بایستی مستند به این قرارداد و قوانین و مقررات بازار سرمایه باشد. در صورت اعمال این محدودیت ها، عضو مسئولیتی در قبال خسارات وارده نخواهد داشت.

۴-۴ عضو متعهد است امکان ارائه خدمات پشتیبانی زیرساخت دسترسی برخط بازار را فراهم نموده و روش های ارائه آن را در سایت رسمی خود اعلام کند و حسب درخواست مشتری، جهت رفع مشکل اقدام نماید.

۵-۴ عضو حق ورود سفارش جدید برای مشتری یا تغییر، تعلیق و حذف سفارش های وارد شده توسط مشتری را در چارچوب قوانین و مقررات و با دستور مشتری دارا می باشد.

۶-۴ عضو متعهد است در چارچوب قوانین و مقررات، داده ها و اطلاعات شخصی مشتری را محرمانه نگه دارد.

۷-۴ عضو متعهد است از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار، همواره آخرین وضعیت حساب و سوابق معاملات مشتری را در اختیار وی قرار دهد و در صورت اعلام مغایرت از سوی مشتری، نسبت به بررسی موضوع و اعلام نتیجه بررسی به وی اقدام نماید. بدیهی است اعلام مغایرت، نافی مسئولیت مشتری در صورت عدم توجه به نظامات قراردادی و قوانین و مقرراتی نخواهد بود.

۸-۴ در راستای اجرای این قرارداد، حداقل موارد زیر از طریق وبسایت عضو به اطلاع سرمایه گذاران رسانده می شود:

- اطلاعات حساب مشتری نزد عضو شامل جزئیات خریدوفروش، واریز، برداشت و مانده حساب
- رویه دریافت سفارش ها، پردازش و اجرای سفارش ها و همچنین پایاپای و تسویه معاملات از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار
- رویه های مدیریت حوادث پیش بینی نشده در معاملات برخط اوراق بهادار از جمله قطعی برق، شبکه مخابراتی و اینترنت
- در خصوص قطعی دسترسی برخط بازار، اعلام موضوع قبل از وقوع در موارد قابل پیش بینی و بلافاصله پس از وقوع در موارد غیرقابل پیش بینی از طریق پست الکترونیکی یا به روش مقتضی دیگر
- اطلاع رسانی لازم در مورد نحوه مدیریت سفارش ها در زمان تعلیق یا محرومیت عضو از انجام معاملات
- رویه هایی برای حذف سفارش های ثبت شده در زمانی که امکان دسترسی برخط بازار وجود نداشته باشد
- اعلام قوانین و مقررات جدید و محدودیت های ابلاغی توسط سازمان در خصوص انجام معاملات برخط.

قرارداد استفاده از خدمات عضو جهت انجام معاملات برخط (Online) اوراق بهادار

ماده ۵: تعهدات مشتری

- ۱-۵ مشتری باید گواهی نامه‌های موقت صادره اوراق بهاداری که قصد فروش آنها را دارد، حسب درخواست عضو در اختیار وی قرار دهد.
- ۲-۵ مشتری باید اطلاعات و مستندات لازم را جهت احراز هویت به عضو ارائه نماید.
- ۳-۵ مشتری تعهد می‌کند از انجام هرگونه معامله که منجر به نقض قوانین و مقررات گردد از جمله معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی و دستکاری بازار خودداری نماید.
- ۴-۵ مشتری باید شماره حساب بانکی را در بانکی که عضو اعلام می‌نماید، جهت دریافت وجوه ارائه نماید. هرگونه پرداخت به مشتری صرفاً از طریق واریز وجه به همان حساب که به نام مشتری است امکان‌پذیر می‌باشد.
- ۵-۵ مشتری متعهد است سفارش‌های خرید و فروش روزانه خود را در چارچوب قوانین و مقررات و سقف‌های اعلامی توسط سازمان به سامانه معاملات برخط ارسال کند.
- ۶-۵ مشتری متعهد به تغییر رمز عبور و سایر کدهای دسترسی قابل تغییر خود در فواصل زمانی حداکثر یک ماهه می‌باشد. در صورت عدم تغییر، هرگونه مسئولیت ناشی از افشای رمز عبور بر عهده مشتری می‌باشد.
- ۷-۵ مشتری مسئولیت تبعات ناشی از استفاده نادرست از خدمات نرم‌افزاری سامانه معاملات برخط اوراق بهادار را بر عهده می‌گیرد.
- ۸-۵ در صورت عدم استفاده مشتری به مدت ۹۰ روز متوالی از حساب کاربری خود، عضو دسترسی مشتری را غیرفعال خواهد نمود. فعال شدن دسترسی مستلزم مراجعه مشتری به عضو می‌باشد.
- ۹-۵ مشتری متعهد می‌شود، اصول امنیت سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و محافظت از اطلاعات از جمله استفاده از نرم‌افزارهای ضد ویروس مناسب، محافظت از شناسه کاربر، کلیدواژه‌ها، کدهای رمزی و کلیه اطلاعات دریافتی از عضو را به منظور جلوگیری از دسترسی‌های غیرمجاز به سامانه، رعایت نماید.
- ۱۰-۵ مشتری متعهد می‌گردد، زیرساخت دسترسی برخط بازار را وسیله آموزش اشخاص ثالث قرار ندهد.
- ۱۱-۵ مشتری متعهد به پرداخت وجه معامله و کارمزدهای مربوطه در چارچوب قوانین و مقررات می‌باشد.
- ۱۲-۵ مشتری متعهد می‌گردد از قوانین و مقررات و شرایط اعلامی عضو در چارچوب قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط پیروی کند.
- ۱۳-۵ مشتری متعهد است در هر بار ورود به سامانه معاملات برخط، اطلاعات مربوط به خرید و فروش اوراق بهادار از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار را کنترل و در صورت مغایرت، در اسرع وقت به عضو اطلاع دهد.
- ۱۴-۵ مشتری مسئول کنترل حساب‌های خود بوده و موارد زیر را فوراً به صورت الکترونیکی به عضو اطلاع می‌دهد:
 - هرگونه سرقت یا استفاده غیرمجاز از رمز عبور، نام کاربری و شماره(های) حساب و نیز هرگونه احتمال وقوع آن
 - هرگونه عدم دریافت تأییدیه ثبت سفارش
 - دریافت تأییدیه ثبت سفارش یا معامله‌ای که مشتری دستور آن را صادر نکرده است.
 - هرگونه اطلاعات نادرست در موجودی حساب مشتری، سبب دارایی‌ها یا اطلاعات معاملات
- ۱۵-۵ مشتری مجاز به هیچ‌گونه دخل و تصرف در زیرساخت دسترسی برخط بازار و نحوه دسترسی به آن به هر دلیل، از جمله به منظور هرگونه بهره‌برداری تجاری یا غیرتجاری توسط خود یا به واسطه دیگری نیست و نمی‌تواند حق استفاده از این خدمات را به شخص دیگری واگذار کند.
- ۱۶-۵ مشتری اقرار می‌نماید که از دانش کافی در خصوص قوانین و مقررات معاملاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با بازار سرمایه و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات در رابطه با استفاده از خدمات معاملات برخط برخوردار بوده، آموزش‌های لازم را در مورد نحوه استفاده از این خدمات دیده و خود را ملزم به رعایت آنها می‌داند.
- ۱۷-۵ مشتری متعهد است اختیارات، اطلاعات و دسترسی‌های لازم جهت بازرسی و نظارت بر زیرساخت دسترسی برخط بازار را حسب درخواست سازمان، بورس، عضو یا نمایندگان ایشان ارائه نماید.

ماده ۶: حدود مسئولیت طرفین

- ۱-۶. تنها دارنده نام کاربری و رمز عبور، مشتری است. مسئولیت استفاده و حفاظت از رمز عبور و نام کاربری و نیز مسئولیت انجام هرگونه معامله در این حساب که از طریق نام کاربری و یا رمز عبور مشتری صورت می گیرد، بر عهده وی می باشد. مشتری همچنین مسئول خسارت هایی است که در نتیجه عدم رعایت قوانین و مقررات و مفاد این قرارداد توسط وی حادث شود.
- ۲-۶. عضو مسئول حوادثی که خارج از حیطه اختیار و بدون تقصیر وی رخ می دهد، نمی باشد.
- ۳-۶. در صورتی که به واسطه اعمال حقوق متعلق به عضو در این قرارداد، مشتری متحمل ضرر و زیان گردد، عضو مسئول جبران خسارت های وارده نخواهد بود.
- ۴-۶. انعقاد این قرارداد به منظور ارائه خدمات دسترسی برخط بازار از سوی عضو به مشتری می باشد و شامل ارائه سایر خدمات از قبیل خدمات مشاوره سرمایه گذاری، قانونی، مالیاتی، مالی و حسابداری نخواهد بود.
- ۵-۶. عضو مسئولیتی در قبال سودآوری و مخاطرات انجام معاملات برخط توسط مشتری ندارد.

ماده ۷: قابلیت استناد داده پیام ها

داده پیام ها و سوابق کلیه تراکنش های دریافتی از مشتری و ارسالی به وی که با رعایت قوانین و مقررات و در چارچوب مفاد این قرارداد ایجاد و نگهداری شده است در حکم اسناد معتبر و قابل استناد در مراجع قضایی و حقوقی می باشد. در صورت بروز اختلاف بین عضو و مشتری در خصوص این سوابق و داده پیام ها، اطلاعات مندرج در زیرساخت دسترسی برخط بازار عضو، معتبر و برای طرفین لازم الاتباع است.

ماده ۸: انحلال قرارداد

- قرارداد مطابق ماده ۱۰ قانون مدنی منعقد شده و صرفاً در شرایط زیر پایان می یابد:
- ۱-۸. در صورت اعلام مشتری مبنی بر فسخ قرارداد و پس از تسویه کلیه دیون و تعهدات ناشی از معاملات برخط وی نزد عضو، قرارداد فسخ می شود.
 - ۲-۸. در صورت تخلف مشتری از قوانین و مقررات مربوطه و با اعلام مراجع ذی صلاح، قرارداد منفسخ می شود. در این صورت عضو موظف است مراتب را به مشتری اطلاع دهد.
 - ۳-۸. در صورت تعلیق به مدت بیش از یک ماه یا لغو مجوز عضو، قرارداد منفسخ می شود.
 - ۴-۸. در صورتی که در اثر بروز حوادث قهری، امکان ایفای تمام یا بخشی از تعهدات هر یک از طرفین به موجب این قرارداد وجود نداشته و وضعیت مذکور به مدت بیست روز کاری ادامه یابد، هر یک از طرفین حق فسخ قرارداد را دارند.

ماده ۹: حل اختلاف

با توجه به حاکمیت قانون بازار اوراق بهادار بر اختلافات ناشی از معاملات در این بازار، حل اختلاف طرفین این قرارداد در صورت عدم حصول توافق از طریق مذاکره فی مابین، مطابق ماده ۳۶ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ صورت می گیرد.

ماده ۱۰: تغییر قرارداد

این قرارداد در ۱۰ ماده و دو نسخه تنظیم گردیده و در تاریخ روز ماه سال [] به امضای طرفین رسیده است. هرگونه تغییر در مفاد آن، منوط به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار می باشد. در صورتی که در قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط، تغییراتی حاصل شود که تغییر در شرایط و مفاد قرارداد حاضر را ایجاد نماید، تغییرات مذکور، بدون نیاز به توافق ثانوی جزء لاینفک این قرارداد خواهد بود.

صنعت پتینگ

مهر و امضاء مشتری:	نام متصدی:	مهر و امضاء عضو:

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.

تهیه نامه استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار

فرم شماره ۱۱۳۴ (۸۹-۱۰)

شماره ایزد: F-OT-GBH

اینجانب:	فرزند:
به شماره شناسنامه:	کد ملی:
متولد:	صادره از:
روز ماه سال	
که اصالتاً:	
توجه: این بخش توسط نماینده شخص حقوقی تکمیل گردد.	
و یا به نمایندگی از سوی شخص حقوقی به نام:	به شماره ثبت:
نزد اداره ثبت شرکت‌های شهرستان:	

- متقاضی استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار هستم، اقرار و تعهد می‌نمایم:
۱. دانش لازم در خصوص فرایند ورود سفارش از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار را دارا می‌باشم.
 ۲. مهارت لازم در خصوص معامله اوراق بهادار را دارا می‌باشم.
 ۳. دانش لازم در خصوص قوانین و مقررات مرتبط با معامله اوراق بهادار را دارا می‌باشم.
 ۴. مشمول هیچ گونه حکم منع معاملاتی که توسط سازمان یا سایر مراجع ذیصلاح اعلام شده باشد، نمی‌باشم.
 ۵. تعهد می‌نمایم از انجام معاملات مبتنی بر اطلاعات محرمانه و دستکاری در بازار خودداری نموده و در مقابل مراجع قانونی پاسخگو باشم.
 ۶. تعهد می‌نمایم از ایجاد اختلال یا هرگونه اقدام به اختلال (سوءاستفاده) در سامانه معاملات و زیرساخت دسترسی برخط عضو خودداری نموده و در مقابل مراجع قانونی پاسخگو باشم.
 ۷. امکانات استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار اختصاص یافته به اینجانب را در اختیار هیچ فرد دیگری تحت هر عنوان از قبیل نماینده، وکیل یا غیره قرار نداده و در هر صورت مسئولیت کلیه معاملات انجام شده را می‌پذیرم و به شخص دیگری اجازه نخواهم داد از مجوز صادره استفاده و اقدام به معامله نماید.
 ۸. مسئولیت صحت موارد مندرج در فرم مشخصات مشتری بر عهده اینجانب بوده و در صورت ارائه اطلاعات خلاف واقع و مستندات جعلی، مسئولیت هرگونه عواقب ناشی از آن نیز بر عهده اینجانب می‌باشد.

نام و نام خانوادگی مشتری:	تاریخ تکمیل:
امضاء مشتری:	اثر انگشت مشتری:

مفید آنلاین
mofidonline

صفحه ۱۳

فصل دوم - مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.

بانک ملت
bank mellat

بانک ملت شعبه:		تاریخ:	
با سلام؛ بدین وسیله		شماره:	
سرکار خانم/جناب آقای:		فرزند:	
به شماره شناسنامه:		کد ملی: - - - - -	
تاریخ تولد:	محل تولد:	مقیم:	
به آدرس:	تلفن:		
شرکت:		به شماره ثبت:	
شناسه ملی:	تاریخ ثبت:	محل ثبت:	
به آدرس:	تلفن:		

که دارنده حساب متمرکز شماره [] نزد آن بانک محترم می باشد، جهت دریافت خدمات ویژه معاملات بورس، از سوی این کارگزاری معرفی می گردد. خواهشمند است دستور فرمایید نسبت به تأیید حساب و ثبت در سامانه بانکداری متمرکز اقدام نمایند.

شماره حساب کارگزاری مفید: ۲۱۰۰ ۲۱۰۰ ۳۰
کد کارگزار در معاملات برخط: ۱۱۲
توجه: مهر و امضای کارگزار در محل مربوطه در زمان مراجعه مشتری به شعبه الزامی است.

شرایط و مقررات استفاده از خدمات ویژه معاملات بورس

- اینجانب با آقرار به اینکه تمامی شرایط و ضوابط مربوط به انجام معاملات الکترونیکی بورس را مطالعه و درک نموده و ملزم به اجرای آن می باشم، از بانک درخواست می نمایم که با توجه به سایر شرایط مندرج در این فرم، ضمن فعال سازی خدمات ویژه منبور امکان انسداد مبلغ، رفع انسداد و برداشت از حساب شماره [] و همچنین اخذ گزارش های مورد نیاز توسط کارگزاری مفید را فراهم نماید.
- در صورت فعال سازی خدمات ویژه معاملات بورس بر روی حساب قرض الحسنه جاری، چنانچه چک صادره ای در طول زمان انسداد وجه خرید سهام به بانک ارائه شود و موجودی قابل برداشت در حساب تکافوی پرداخت وجه چک را ننماید، مطابق ماده ۳ قانون چک گواهینامه عدم پرداخت به علت کسر موجودی صادر خواهد شد.
- صاحب حساب ملزم می باشد، گزارش فعال سازی خدمات ویژه معاملات بورس را که توسط شعبه بانک، مهر و امضاء شده است به کارگزار ارائه تا کارگزار نسبت به فعال سازی نهایی خدمات منبور اقدام نماید.
- از آنجایی که ارائه این خدمت مشروط به برقراری ارتباط خطوط مخابراتی است، لذا در صورت عدم برقراری ارتباط منبور که تحت اختیار بانک نباشد، هیچگونه مسئولیتی متوجه بانک نخواهد بود.
- انجام هرگونه عملیات بانکی بر روی حساب مذکور، طبق قوانین و مقررات مربوطه همچنان به قوت خود باقی می باشد.
- هرگونه تغییر در شرایط برداشت حساب مذکور (از قبیل انقضای مدت شرایط برداشت، تغییر مدیران یا صاحبان حق برداشت از حساب اشخاص حقوقی و...) طی دوره زمانی ثبت سفارش خرید تا زمان برداشت وجه از حساب،

- مانع از انجام حواله بانکی از حساب مشتری به حساب کارگزار نمی شود.
- چنانچه صاحب حساب از انجام سفارش خرید متصرف شود، بایستی تا قبل از انجام معامله نسبت به اعلام انصراف خود به نحو مقتضی به کارگزاری اقدام نماید. بدینوسیله است حواله صادره غیر قابل برگشت بوده و صاحب حساب حق هرگونه ادعا و اعتراضی را نسبت به بانک به خصوص آن از خود سلب می نماید.
- در صورت وجود مغایرت های احتمالی در صورتحساب بانکی ناشی از عملیات بورس، صاحب حساب بایستی برای رفع آن به کارگزاری مربوطه مراجعه نماید. در این خصوص اقدام خاصی از سوی بانک متصور نمی باشد.
- در صورت تشخیص بانک مبنی بر سوء استفاده و یا به کارگیری خدمات منبور در جهت غیر قانونی، بانک مخیر است به صورت یکجانبه نسبت به غیر فعال سازی آن و در صورت لزوم اقامه دعوا اقدام کرده و صاحب حساب حق هرگونه اعتراضی را از خود سلب می نماید.
- انجام هرگونه اصلاح یا تغییر در مندرجات این فرم و یا غیر فعال نمودن خدمات منبور، پس از اخذ درخواست کتبی صاحب حساب و به شرط عدم وجود مبلغ مسدودی توسط کارگزار، امکان پذیر می باشد.
- پلنریش این درخواست از جانب بانک به هیچ وجه محدود کننده اختیارات بانک در به کارگیری سایر قوانین و مقررات مربوطه در صورت لزوم نمی باشد.

تاریخ و امضای صاحب حساب:

بخش اول:

فصل اول:

فصل دوم:

فصل سوم:

فصل چهارم:

فصل پنجم:

آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن

آشنایی با مفاهیم معاملات آنلاین "Online Trading"

مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات
معاملات آنلاین

راهنمای استفاده از نرم افزار مفید آنلاین

سوالات متداول (FAQ)

آشنایی با بورس و بازار مالی

فصل سوّم

راهنمای استفاده

از نرم افزار مفیدآنلاین

ورود به سیستم آنلاین

ابتدا از طریق آدرس <http://www.mofidonline.com> وارد سامانه معاملات آنلاین شوید.



در این صفحه آشنایی با معاملات آنلاین، راهنمای چگونگی افتتاح حساب و نیز مقررات مربوطه به صورت لینک‌های مجزا در دسترس کاربران قرار داده شده است. سرمایه‌گذارانی که نام کاربری و کلمه عبور را دریافت نموده‌اند برای ورود به سامانه، نام کاربری، کلمه عبور و کد امنیتی را وارد می‌نمایند.

نکات:

برای استفاده بهینه از این سایت پیشنهاد می‌شود از مرورگر **Firefox** و آخرین ورژن نرم‌افزار **Flash Player** استفاده گردد. هر دو نرم‌افزار معرفی شده از سایت «مفید آنلاین» قابل دانلود می‌باشد.

در صورتی که ۵ مرتبه کلمه عبور را اشتباه وارد نمایید، نام کاربری در سامانه مسدود می‌شود و امکان ورود به سیستم وجود ندارد. در صورت مشاهده پیغام «نام کاربری در سیستم مسدود می‌باشد» با بخش «مفید آنلاین» به شماره ۰۲۱-۸۷۰۰ تماس بگیرید.

ارسال سفارش

در این صفحه شما موارد ذیل را مشاهده خواهید نمود:



مشخصات کاربر:

که شامل موارد زیر می باشد:

نام و نام خانوادگی

کد بورسی

مانده قابل برداشت: تفاضل «مانده بلوکه شده» از «مانده حساب»، مانده قابل

برداشت محسوب می شود.

مانده حساب: مانده حساب مشتری نزد کارگزاری را نمایش می دهد.

مانده بلوکه شده: مبلغی است که پس از ارسال هر سفارش خرید مشتری به مبلغ

همان سفارش به علاوه کارمزدهای مربوطه از «مانده حساب» مشتری بلوکه می شود.

اطلاعات نماد معاملاتی:

وضعیت تغییرات سهام و اطلاعات راجع به آن نماد و جزئیات آن که به صورت

«در لحظه Real Time» نمایش داده می شود.

وضعیت ارتباط با سرور:

در بالا سمت چپ این بخش می‌توان وضعیت ارتباط با سرورهای معاملات را رویت نمود. این وضعیت با رنگهای سبز و قرمز مشخص است. به این صورت که چنانچه ارتباط با سرور قطع شود دایره قرمز رنگی به صورت چشمک زن نمایش داده می‌شود و چنانچه ارتباط با سرور در حالت عادی باشد دایره با رنگ ثابت و به صورت ثابت قابل رویت است.

خرید، فروش:

در این قسمت با انتخاب نوع سفارش خرید/ فروش می‌توانید اقدام به ارسال سفارش با مشخصات ذیل نمایید:

نماد: در این قسمت می‌توانید با تایپ بخشی از نام یا نماد معاملاتی سهم مورد نظر خود، از لیست نمایش داده شده آن سهم را انتخاب نمایید.

نکته: نام سهم باید از لیست نمایش داده شده انتخاب شود بنابراین از تایپ نام کامل سهم خودداری فرمایید.

حجم: تعداد سهامی که مایل به انجام خرید/ فروش می‌باشید را در این محل وارد نمایید.

قیمت: نرخ مورد نظر خود را ثبت نمایید.

نوع حساب: این قسمت برای خرید به صورت انتخابی بین «حساب نزد کارگزار» و «حساب نزد بانک ملت» استفاده می‌گردد و جهت فروش فقط «حساب نزد کارگزار» فعال است.

ارسال سفارش: با پر نمودن فیلدهای نماد، حجم، قیمت و نوع حساب اقدام به ارسال سفارش نمایید و نتیجه عمل آن را در سفارشات امروز مشاهده نمایید.

پیشرفته:

این گزینه شامل امکان ویژه‌ای است که به کاربران آنلاین داده می‌شود. این امکانات به شرح زیر است:

نوع سفارش: این امکان فعلاً به صورت سفارش محدود موجود می‌باشد و منظور سفارش خرید یا فروشی است که در قیمت تعیین شده توسط مشتری، یا بهتر از

آن انجام می شود و در صورت ارائه مجوز، انواع دیگر سفارشات در این قسمت افزوده خواهد شد.

حداقل حجم: منظور حداقل حجم قابل انجام است به صورتی که اگر عرضه کننده یا تقاضا کننده ای حجمی کمتر از تعداد درج شده در این فیلد را وارد سیستم کرده بود درخواست کاربر آنلاین انجام نگردد.

حجم نمایشی: منظور حجمی از هر سفارش کاربر است که در سیستم معاملات قابل نمایش است و ما بقی حجم به صورت پنهان خواهد بود. به عنوان مثال اگر سفارش کاربر ۱۰,۰۰۰ سهمی باشد و در فیلد «حجم نمایشی» تعداد ۱,۵۰۰ سهم را وارد نماید به این معناست که از تعداد ۱۰,۰۰۰ سهم فقط ۱,۵۰۰ سهم بر روی تابلوی معاملاتی نمایش داده می شود. اصطلاحاً به این نوع سفارش **Iceberg** گفته می شود.

اعتبار سفارش: منظور اعتبار سفارش وارد شده در سیستم معاملات است که دارای انتخاب های زیر است:

روز: سفارش وارد شده فقط در همان روز در سامانه معاملات فعال می باشد و در صورتی که معامله نشود در انتهای روز از سیستم معاملات بورس حذف می گردد.

معتبر تا تاریخ: تا تاریخ تعیین شده توسط کاربر در سامانه معاملات فعال می ماند و در صورتی که تا پایان ساعت معاملات در تاریخ تعیین شده معامله صورت نگیرد از سیستم معاملات حذف می شود.

معتبر تا لغو: سفارش وارد شده تا زمانی که کاربر آن را از سیستم حذف نکند، در سیستم معاملات فعال باقی می ماند.

انجام و حذف: با وارد شدن سفارش به سیستم معاملات، هر اندازه از سفارش که همان لحظه قابل انجام باشد انجام می شود و بقیه سفارش از سیستم حذف می شود. به عنوان مثال اگر تعداد ۱,۰۰۰ و نرخ ۱,۰۰۰ باشد در صورتی که سفارش از نوع خرید باشد و فقط ۱۰۰ سهم برای فروش در سیستم در نرخ ۱,۰۰۰ وجود داشته باشد، فقط تعداد ۱۰۰ خرید انجام می شود و ۹۰۰ تای دیگر از سیستم معاملات حذف می شود.

جلسه معاملات: در پایان جلسه معاملاتی جاری بورس، سفارش از سیستم حذف می‌شود.

دامنه اعتبار: به تعداد روز معین سفارشات را در سیستم معاملات بورس نگه می‌دارد و سپس حذف می‌کند.

حساب نزد بانک ملت: برای استفاده از امکان برداشت از حساب نزد بانک ملت لازم است یک حساب بانکی نزد بانک ملت داشته باشید. در صورت داشتن حساب ملت کافیت به یکی از دفاتر کارگزاری مفید مراجعه کرده و فرم مورد نظر این سرویس را پس از تکمیل و تایید نماینده شرکت به شعبه افتتاح کننده حساب بانک ملت خود تحویل داده و رسید آن را تحویل بگیرید و جهت فعالسازی نهایی، آن رسید را به دفتر کارگزاری تحویل دهید.

لازم به ذکر است که کارگزاری مفید قادر به نمایش مانده حساب بانکی شما نمی‌باشد و صرفاً خود مشتری می‌بایست مانده حساب خود را نزد بانک ملت نگهداری و سپس اقدام به خرید نماید.

پس از اینکه فعالسازی حساب بانک ملت صورت گرفت می‌توانید هنگام ارسال سفارش خرید از قسمت «نوع حساب» گزینه «بانک ملت» را انتخاب نمایید. در این صورت مبلغ خرید سهم از حساب شما نزد بانک ملت برداشت می‌گردد. در ادامه مراحل ارسال یک سفارش با در نظر گرفتن حساب نزد بانک ملت را به صورت شماتیک ملاحظه می‌کنید:

الف. حساب کاربر نزد بانک ملت در زمان ارسال سفارش

تفصیلات حسابها

لطفا جهت ثبت اطلاعات حساب ها روی علامت کلیک نمایید.

نام حساب	اطلاعات حساب	شماره حساب	نوع حساب
فرض الحسبه الكترونيك	شماره حساب: ۲۲۳,۵۱۹ تاریخ انقضاء: ۱۳۹۸/۱۱/۰۲ شعبه افتتاح کننده: تهران فرهنگ نیر	۲۲۳,۵۱۹ ۱۳۹۸/۱۱/۰۲ تهران فرهنگ نیر	فرض الحسبه الكترونيك

ب. انتخاب حساب بانک ملت در سیستم خرید و فروش آنلاین

خرید **فروش**

نقد: **قیمت:** 100 **حجم:** 8,862 **نوع حساب:** بانک ملت **ارزانش:** **ارسال سفارش**

ثبت سفارش

ج. مبلغ مسدود شده در حساب بانک ملت پس از ارسال سفارش خرید

تفصیلات حسابها

لطفا جهت ثبت اطلاعات حساب ها روی علامت کلیک نمایید.

نام حساب	اطلاعات حساب	شماره حساب	نوع حساب
فرض الحسبه الكترونيك	شماره حساب: ۲۲۳,۵۱۹ تاریخ انقضاء: ۱۳۹۸/۱۱/۰۲ شعبه افتتاح کننده: تهران فرهنگ نیر	۲۲۳,۵۱۹ ۱۳۹۸/۱۱/۰۲ تهران فرهنگ نیر	فرض الحسبه الكترونيك

د. انجام سفارش و خرید سفارش ارسال شده مشتری

حساب امروز		حساب امروز	
نقد	وام	حجم	قیمت
۱۱:۵۶:۲۸	۱۰	۲,۹۴۳	۱۰
۱۱:۵۱:۴۳	۱۰	۲,۹۳۷	۰
۱۱:۴۸:۲۸	۱۰	۲,۹۴۱	۰

ه. کسر مبلغ خرید سهام از حساب مشتری نزد بانک ملت و ارائه صورت حساب خرید

ردیف	تاریخ	مبلغ	نوع	توضیحات	تاریخ	مبلغ	نوع	توضیحات
۱	۱۳۹۸/۱۱/۲۸	۰.۰۱۱۹	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	۱۳۹۸/۱۱/۲۸	۰.۰۱۱۹	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس
۲	۱۳۹۸/۱۱/۲۸	۰.۰۱۲۳۹۹	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	۱۳۹۸/۱۱/۲۸	۰.۰۱۲۳۹۹	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس
۳	۱۳۹۸/۱۱/۲۸	۰.۰۰۵۱۱۳	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	۱۳۹۸/۱۱/۲۸	۰.۰۰۵۱۱۳	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس
۴	۱۳۹۸/۱۱/۰۲	۰.۰۰۱۹۰۹۹	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	۱۳۹۸/۱۱/۰۲	۰.۰۰۱۹۰۹۹	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس
۵	۱۳۹۸/۱۱/۰۲	۰.۰۰۵۱۱۳	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	۱۳۹۸/۱۱/۰۲	۰.۰۰۵۱۱۳	حسابدار اداره کلی خدمات بورس	حسابدار اداره کلی خدمات بورس

دیده بان بازار:

نماد	آخرین معامله	تغییر	تغییر %
آخاب	2950	30	1.02
نسبه	8907	69010	(2.37)
تاسکن	3764	15811	0.4
جشد	4576	14	0.31
جفارف	2346	(20)	(1.05)
جفیدا	2613	12	0.46
جشفیدا	3227	47	1.47
قرارک	2308	0	0
لارس	1540	(6)	(0.38)
همراه	41000	0	0
فست	9600	309	3.95
وسه	1335	(5)	(0.22)

شما می توانید نمادهای معاملاتی دلخواه را در این قسمت اضافه نمایید و در هر لحظه تغییرات قیمت آنها را مشاهده نمایید. همچنین امکان دسته بندی و تعریف گروه های مختلف برای کاربر در این بخش گنجانده شده است.

برای تعریف گروه جدید بر روی علامت «+» در کنار گروه جدید، کلیک نمایید و سپس نام دسته بندی خود را وارد نمایید. در صورتی که بخواهید گروه تعریف شده را حذف نمایید، پس از انتخاب گروه بر روی علامت «X» کلیک و گروه مورد نظر را حذف کنید. برای اضافه کردن نمادهای معاملاتی در هر گروه بر روی گزینه «سهم جدید» کلیک نمایید و نام سهم مورد نظر را جستجو نمایید.

سفارشات امروز:

نماد	زمان	حجم	قیمت	نوع	وضعیت	توضیحات
آخاب	11:56:28	10	2,943	خرید	سپاس به صورت کامل انجام شد.	
آخاب	11:51:43	10	2,937	خرید	سپاس از سیستم حذف شد.	
آخاب	11:48:28	10	2,941	خرید	سپاس از سیستم حذف شد.	

وضعیت سفارشات که در همان روز معاملاتی وارد سیستم معاملات نموده اید در این قسمت قابل بررسی است. سفارشی که وارد سیستم معاملات نموده اید با مشخصات زیر قابل رویت است:

نماد: نام سهم یا نماد، سهام مورد معامله را نشان می دهد.

زمان: زمان انجام عملیات می باشد.

حجم: تعداد سفارش می باشد.

قیمت: قیمتی را که به ازای هر واحد وارد کرده اید را نمایش می دهد.

حجم انجام شده: تعداد سهامی را از سفارش شما معامله شده است، نمایش می دهد.

خرید/فروش: نوع سفارش شما را مشخص می نماید.

وضعیت سفارش: وضعیت سفارش وارد شده در هر لحظه را نمایش می دهد.

عملیات: در صورتی که بخواهید سفارشی را از سامانه معاملات حذف کنید،

مشاهده حساب

پنشنه: 3 بهمن سال 1399 | emofid

اولین سیستم خرید و فروش آنلاین سهام
Molid Securities Co. شرکت کارگزاری مفید

اولین کارگزاری | سیستم خرید و فروش آنلاین | مشاهده حساب | گزارشات کارگزاری | گزارشات کارگزاری | گزارشات کارگزاری | گزارشات کارگزاری

کاربر: محمد قاسمی | (16061) | نامده قابل برداشت: 1,338,876 | نامده حساب: 1,338,876 | مقدار بلوکه شده: 0

ردیف	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	مانده
1	8:30:32 1399/11/03	مانده از قبل تا تاریخ 08:28 1399/11/03	0	1,338,876	1,338,876

تمامی حقوق این سایت متعلق به گروه رسانه دیجیتال ایران می باشد. | 1.1 | ورژن | Copyright © 2010 TadbirFardaz Co. All rights reserved.

صورت حساب هر سرمایه گذار در این قسمت قابل نمایش است.

تقاضای وجه

پنشنه: 3 بهمن سال 1399 | emofid

اولین سیستم خرید و فروش آنلاین سهام
Molid Securities Co. شرکت کارگزاری مفید

اولین کارگزاری | سیستم خرید و فروش آنلاین | تقاضای وجه | گزارشات کارگزاری | گزارشات کارگزاری | گزارشات کارگزاری | گزارشات کارگزاری

کاربر: محمد قاسمی | (16061) | نامده قابل برداشت: 1,338,876 | نامده حساب: 1,338,876 | مقدار بلوکه شده: 0

گروهی

ردیف	مبلغ درخواستی	مبلغ قابل برداشت	شماره بانک	وضعیت	بنام کارگزار
1	0	0	7472253576	انتقال شده	انتقال شده
2	200,000,000,000	0	7472253576	انتقال شده	انتقال شده
3	1,000,000	32,000,000	7472253576	تقاضای وجه دریافت شده	تقاضای وجه دریافت شده
4	30,000,000	30,000,000	7472253576	تقاضای وجه دریافت شده	تقاضای وجه دریافت شده

تمامی حقوق این سایت متعلق به گروه رسانه دیجیتال ایران می باشد. | 1.1 | ورژن | Copyright © 2010 TadbirFardaz Co. All rights reserved.

فصل سوم — راهنمای استفاده از نرم افزار مفید آنلاین

شما می توانید با توجه به مانده بستانکار خود نزد کارگزاری، از کارگزار درخواست نمایید که کل مبلغ و یا قسمتی از آن را به حساب شما واریز نماید. برای این منظور با کلیک بر روی گزینه «افزودن» در صفحه «تقاضای وجه» صفحه زیر ظاهر می شود. در صورتی که شماره حساب نمایش داده شده مربوط به شما است نسبت به وارد کردن مبلغ مورد نیاز اقدام نمایید. در غیر این صورت جهت تصحیح شماره حساب، با بخش «مفید آنلاین» تماس بگیرید.

The screenshot displays the Mofid Securities Co. web interface. At the top, there's a header with the company name and logo. Below it, a navigation bar contains various menu items. The main content area is titled 'اولین سیستم خرید و فروش آنلاین سهام' (First Online Stock Trading System). A sidebar on the left lists account balances: 'کلیه حسابها' (All Accounts) with a balance of 1,338,676, 'حساب سهام' (Stock Account) with a balance of 1,338,676, and 'مقدار وام' (Loan Amount) with a balance of 0. The central panel shows a 'درخواست وجه' (Request for Funds) section with a 'تقاضای وجه' (Request for Funds) button highlighted in yellow. Below this, there's a list of instructions for using the system, including details about the T+3 settlement cycle and the requirement to provide a bank account for fund transfers. At the bottom of the page, there's a footer with copyright information: 'Copyright © 2010 TadbirOnline Co. All rights reserved.' and a version number '1.1.1'.

واریز وجه

[illegible]

شماره فیشی را که بابت خرید سهم پرداخت می‌نمایید، در این بخش از سامانه ثبت می‌شود. پس از انتخاب گزینه «افزودن» در صفحه نمایش داده شده، مبلغ واریزی و شماره فیش را به همراه تاریخ در سامانه ثبت نمایید. پس از ثبت وجه واریزی، این پیغام به مدیریت سیستم ارسال می‌گردد و توسط مدیریت مبلغ وجه تایید می‌شود.

اولین سیستم خرید و فروش آنلاین سهام
Mofid Securities Co. شرکت کارگزاری مفید

تاریخ فیش: 1389/1/03
شماره فیش: 156350400
بانک: [dropdown]
مبلغ فیش: [input]
نقش: [input]

نوع انتقال: [radio] انتقال واریز وجه [radio] فیش بانکی
[radio] بابت خرید سهام [radio] بابت تسویه بدهی ناشی از خرید سهام
[radio] بابت هزینه نقل و انتقال سهام

توضیحات گرامری:
برای ثبت واریز وجه اینترنتی خود از بانکهای: سامان، پارسیان، پاسارگاد و اقتصاد نوین استفاده کنید و از سایر بانکها شماره چک خود را به همراه شماره فیش درج نمایید.

Copyright © 2010. Tetherford Co. All rights reserved. 3.1.1 version

لازم به ذکر است که چنانچه واریز وجه به حساب کارگزاری را به صورت انتقال اینترنتی انجام داده اید کافیست به جای وارد کردن شماره فیش، شماره پیگیری و یا رهگیری ارائه شده توسط سایت بانک را به عنوان شماره فیش در این قسمت ثبت نمایید. بدیهی است استفاده از امکان انتقال لحظه ای حساب بانک ملت و فعالسازی آن شما را از طی مراحل گفته شده در این قسمت بی نیاز می سازد.

تغییر رمز عبور

The screenshot shows the 'تغییر رمز عبور' (Change Password) page on the Emofid Securities Co. website. The page has a blue header with the company logo and name. Below the header, there are several market statistics. The main content area contains a form with three input fields for 'رمز عبور قدیمی' (Old Password), 'رمز عبور جدید' (New Password), and 'تکرار رمز عبور جدید' (Repeat New Password). A security code 'JC8VW9' is displayed. There is a 'ثبت' (Submit) button at the bottom of the form. The footer contains copyright information and a version number 'نسخه 1.1'.

برای تغییر رمز عبور در سامانه، ابتدا رمز فعلی را وارد نموده و سپس رمز جدید را در دو قسمت پایین وارد و در انتها کد امنیتی را تایپ نمایید. جهت امنیت بیشتر پیشنهاد می گردد به صورت دوره ای و هر ماه تغییر رمز عبور انجام گیرد.

اطلاعات کاربر

اطلاعات کاربر

آخرین بار که در خدمت شما بوده ایم : تاریخ 1399/11/03 ساعت 12:4:10

حساب ورود شما :

ردیف	IP	ساعت ورود	تاریخ ورود
1	2.144.87.21	12:4:30	1399/11/03
2	2.144.87.21	12:4:10	1399/11/03
3	2.144.87.21	12:3:44	1399/11/03
4	2.144.87.21	12:3:24	1399/11/03
5	2.144.87.21	12:3:21	1399/11/03
6	2.144.87.21	12:3:19	1399/11/03
7	2.144.87.21	12:0:4	1399/11/03
8	2.144.87.21	11:59:39	1399/11/03
9	2.144.87.21	11:59:37	1399/11/03
10	2.144.87.21	11:59:13	1399/11/03

Copyright © 2010 TadbirFarid Co. All rights reserved. | 3-1 |

این صفحه اطلاعات کاملی از آخرین ورود به سایت مفید آنالاین و سوابق آن را به اطلاع کاربر می‌رساند.

نکته: خواهشمند است در صورت مشاهده هر گونه موارد مشکوک مراتب را سریعاً به واحد «مفید آنالاین» اطلاع دهید.

خروج

مانند تمامی صفحاتی وبی که با استفاده از نام کاربری و کلمه عبور وارد آن می‌شوید، پس از پایان عملیات مورد نظر با استفاده از گزینه «خروج» از حساب کاربری خود خارج شوید.

بخش اول:	آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن
فصل اول:	آشنایی با مفاهیم معاملات آنلاین "Online Trading"
فصل دوم:	مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین
فصل سوم:	راهنمای استفاده از نرم افزار مفید آنلاین
فصل چهارم:	سوالات متداول (FAQ)
فصل پنجم:	آشنایی با بورس و بازار مالی

فصل چہارم

سؤالات متداول (FAQ)

۱. معاملات اوراق بهادار در بورس تهران در چه ساعاتی انجام می‌گیرد؟

معاملات اوراق بهادار از ساعت ۰۹:۰۰ تا ۱۲:۰۰ روزهای شنبه تا چهارشنبه هر هفته به جز روزهای تعطیل انجام می‌شود. همچنین ساعت پیش‌گشایش بازار که در آن امکان انجام معاملات وجود ندارد از ۸:۳۰ شروع می‌شود و تا ۹:۰۰ ادامه می‌یابد که در آن امکان ورود سفارشات و تغییر قیمت وجود دارد.

۲. دامنه روزانه نوسان قیمت در بورس تهران چند درصد است؟

در حال حاضر دامنه نوسان روزانه قیمت سهام در هر روز نسبت به قیمت پایانی روز گذشته، می‌تواند از ۴+ درصد تا ۴- درصد، تغییر کند و حق تقدم سهام دو برابر این میزان امکان نوسان دارد. در فرابورس نیز دامنه نوسان سهام ۵+ درصد تا ۵- درصد می‌باشد. در عرضه اولیه سهام و روز بازگشایی نماد معاملاتی مطابق شرایطی که در دستورالعمل معاملات ذکر شده است در برخی موارد بدون محدودیت در نوسان و در بعضی شرایط با دامنه نوسان معامله خواهد شد.

۳. آیا سازوکار خاصی برای خرید سهام شرکت‌هایی که برای اولین بار در بورس عرضه می‌شوند، وجود دارد؟

بله، عرضه سهام شرکت‌های تازه پذیرفته شده نیز بر اساس سازوکار حراج انجام می‌شود اما تفاوت‌هایی با معاملات معمول دارد. خریداران سفارش‌های خرید خود را با قیمت‌های پیشنهادی از طریق کارگزاران وارد سامانه معاملاتی می‌کنند. در طی نشست معاملاتی، فروشنده بر اساس قیمت‌های پیشنهادی خریداران، قیمت فروش خود را اعلام می‌کند و بر اساس آن معامله انجام می‌شود. در این مرحله درصدی از سهام شرکت برای فروش عرضه می‌شود. البته در روز عرضه اولیه، محدودیت دامنه نوسان روزانه اعمال نمی‌شود.

۴. اولویت‌بندی سفارش‌ها در سامانه معاملات، چگونه انجام می‌شود؟

اولویت سفارش‌های وارد شده به سامانه، ابتدا بر اساس قیمت می‌باشد و برای سفارشات با قیمت یکسان، اولویت زمانی مطرح می‌گردد که باعث تشکیل صف خرید و یا صف فروش می‌شود. بر اساس اولویت قیمت، یک سفارش خرید (فروش) اوراق بهادار با بیشترین (کمترین) قیمت در ابتدای صف خرید (فروش) قرار می‌گیرد و بر اساس اولویت زمان، سفارشی که زودتر وارد سامانه معاملات شود جلوتر از سفارش هم قیمت خود قرار می‌گیرد. معامله‌هنگامی انجام می‌شود که سفارش‌های خرید و فروش، قیمت یکسان داشته باشند.

۵.

تسویه معاملات چیست و چگونه انجام می‌شود؟

پس از انجام معاملات، تسویه معاملات بین فروشنده و خریدار توسط کارگزار فروشنده و کارگزار خریدار از طریق شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه انجام می‌شود. شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به عنوان امین نقش اتاق پایاپای را ایفا می‌کند. تسویه معاملات سه روز کاری بعد از انجام معامله (T+۳) صورت می‌گیرد.

۶.

کارگزار ناظر کیست و چه نقشی بر عهده دارد؟

با راه‌اندازی سامانه جدید معاملات دارایی سهامداران در هر یک از نمادهای معاملاتی زیر نظر یک کارگزار قرار گرفت که به آن کارگزار ناظر گفته می‌شود و از آن پس سهامداران دارایی سهام خود را در هر نماد معاملاتی صرفاً از طریق کارگزار خود در آن نماد معاملاتی می‌توانند به فروش برسانند. هر چند سهامداران می‌توانند با مراجعه به هریک از کارگزاران نسبت به خرید سهام اقدام نمایند.

ممکن است دارایی سهامدار در یک نماد معاملاتی زیر نظر یک کارگزار و در نماد معاملاتی دیگر زیر نظر کارگزار دیگری باشد.

در زمان راه‌اندازی سامانه معاملاتی جدید کارگزار ناظر بر اساس سوابق فعالیت سهامدار با کارگزاران مختلف در بورس اوراق بهادار تعیین گردید.

نکته: سهامدارانی که مشخصات شناسایی آنان مانند شماره ملی، در سامانه بورس معامله‌ای کامل نباشد، با راه‌اندازی سامانه معاملاتی جدید قادر به انجام هیچ‌گونه معامله‌ای از جمله خرید یا فروش تا زمان رفع نقائص نخواهند بود. کدهای سهامداری متعلق به این گروه از افراد در سایت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به نشانی www.csdiran.com بخش سرویس‌های الکترونیکی به سهامداران در قسمت «سامانه بررسی فعال بودن کد سهامداری» اعلام گردیده است.

در صورتی که کد سهامداری فردی به این دسته تعلق دارد باید با مراجعه حضوری به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه یا دفاتر این شرکت در تالارهای منطقه‌ای بورس بادرست داشتن اصل و تصاویر شناسنامه، کارت ملی و گواهینامه‌های نقل و انتقال و سپرده‌سهام جهت اصلاح مشخصات خود در سامانه بعد از معاملات اقدام نماید. سهامداران برای آگاهی از کارگزار ناظر خود در هر نماد معاملاتی می‌توانند به یکی از روش‌های زیر اقدام نمایند:

۱. مراجعه به بخش سرویس‌های الکترونیکی به سهامداران قسمت «مشاهده کارگزار ناظر» در سایت اینترنتی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به نشانی

اینترنتی www.csdiran.com.

سهامداران حقیقی با ارائه شماره ملی و سهامداران حقوقی با ارائه کد سهامداری به این سامانه، می‌توانند در هر یک از نمادهای معاملاتی که در آن سهام دارند، کارگزار ناظر خود را مشاهده نمایند.

۲. رؤیت گواهینامه نقل و انتقال و سپرده سهام

سهامداران جهت آگاهی از کارگزار ناظر خود در هر نماد معاملاتی که در آن سهام دارند می‌توانند با تطبیق دادن کد کارگزار خریدار یا فروشنده قید شده در آخرین گواهینامه نقل و انتقال و سپرده سهام صادره پیش از ۱۶/۰۹/۱۳۸۷ با جدول شناسایی کدهای کارگزاری در سایت اینترنتی www.csdiran.com از کارگزار ناظر خود در آن نماد معاملاتی مطلع شوند.

قابل توجه اینکه که اگر کد کارگزار خریدار یا فروشنده درج شده در آخرین گواهینامه نقل و انتقال و سپرده سهام صادره پیش از ۱۶/۰۹/۱۳۸۷ برابر ۹۹۹، ۸۸۸، ۷۷۷، ۶۶۶ یا ۱۱ باشد، سهامداران تنها از طریق ارائه شده در روش قبل (استفاده از سرویس الکترونیکی سایت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به آدرس www.csdiran.com) می‌توانند از کارگزار ناظر خود مطلع شوند.

۷. روش‌های تغییر کارگزار ناظر چیست؟

سهامداران می‌توانند جهت تغییر کارگزار ناظر خود به یکی روش‌های زیر اقدام نمایند:

۱. مراجعه حضوری به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و ارائه اصل و تصویر شناسنامه و کارت ملی

۲. تکمیل درخواست غیرحضوری و اخذ گواهی امضاء از دفاتر اسناد رسمی (فرم این درخواست از سایت شرکت سپرده‌گذاری به نشانی www.csdiran.com قابل دریافت است) و ارسال آن از طریق پست سفارشی آن به دفتر مرکزی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه.

۳. مراجعه به یکی از دفاتر کارگزاری که تمایل دارند در آن نماد معاملاتی به عنوان کارگزار ناظر فعالیت نمایند.

۸. چگونه مشتریان گواهی سپرده و وجوه نقد خود را در اختیار کارگزار قرار می‌دهند؟

مشتریان باید هم‌زمان با تکمیل فرم سفارش خرید یا فروش، وجوه نقد و گواهی سپرده سهام یا اصل برگه سهام خود را تحویل کارگزار نمایند و کارگزاران مسئول انجام تسویه معاملات با شرکت سپرده‌گذاری هستند. البته در عمل بیشتر مشتریان ترجیح می‌دهند که گواهی سپرده سهامی که قبلاً خریداری کرده‌اند نزد کارگزار باقی بماند تا در زمان

فصل چهارم — سؤالات متداول

فروش نیازی به تحویل آن نباشد. همچنین پرداخت وجه خرید سهام هم از طریق واریز به حساب کارگزاری انجام می‌شود.

۹. آیا مشتریان می‌توانند نزد چند کارگزار حساب داشته باشند؟

بله، هر مشتری می‌تواند نزد هر کارگزار یک حساب داشته باشد هرچند به دلیل دریافت خدمات بهتر توصیه می‌شود هر مشتری فقط با یک کارگزار کار کند.

۱۰. EPS، DPS و P/E چیست؟

DPS بخشی از سود شرکت است که بین سهامداران تقسیم می‌شود و به یک سهم تعلق می‌گیرد. EPS سود هر سهم بعد از کسر مالیات است. به عبارت دیگر سود خالص شرکت تقسیم بر تعداد سهام آن و P/E نسبت قیمت سهم به EPS اعلام شده توسط شرکت است.

۱۱. قیمت یک سهم در بازار چگونه تعیین می‌شود؟

تعیین قیمت سهم تابع عوامل مختلفی است که مهم‌ترین آن سودآوری شرکت، انتظار سودآوری آتی شرکت و شرایط کلان اقتصادی کشور است.

۱۲. حجم مبنا را تعریف نمایید؟

«حجم مبنا»، تعداد اوراق بهادار از یک نوع است که هر روز باید مورد دادوستد قرار گیرد تا کل درصد تغییر آن روز، در تعیین قیمت روز بعد ملاک باشد.

۱۳. محدودیت حجمی در ورود سفارشات به چه معناست؟

«محدودیت حجمی»، حداکثر تعداد اوراق بهاداری است که در هر نماد معاملاتی طی هر سفارش در سامانه معاملات وارد می‌شود. این رقم مضرب صحیحی از «واحد پایه معاملات متعارف» است.

۱۴. بازارگردان چیست و به چه منظور انجام می‌پذیرد؟

«بازارگردان»، کارگزار یا کارگزار/ معامله‌گری است که با اخذ مجوز لازم با تعهد به افزایش نقدشوندگی و تنظیم عرضه و تقاضای اوراق بهادار معین و تحدید دامنه نوسان قیمت آن، به دادوستد آن اوراق می‌پردازد.

۱۵. آیا ممکن است کسی در اولین دقایق بازار بورس سهامی را بخرد و ساعتی بعد

همان را بفروش؟

بله، با راه اندازی سیستم جدید معاملاتی امکان فروش سهامی که همان روز اقدام به خرید کرده‌اید را دارید.

۱۶. چگونه ممکن است حجم مبنای شرکتی «۱» اعلام شود؟

پس از بازگشایی نمادهایی که دامنه نوسان آن آزاد است (مثلاً بعد از مجمع عادی سالانه یا فوق العاده) حجم مبنای آن نماد یک خواهد بود. همچنین در فرابورس نیز حجم مبنا یک منظور شده است.

۱۷. منظور از «ح» که گاهی در پایان اسم یک شرکت یا نماد آن آورده می‌شود چیست؟

«ح» نمایانگر حق تقدم سهام مورد نظر است که به انتهای نماد شرکت اضافه می‌شود و همچنین در ابتدای نام شرکت نیز خواهد آمد.

۱۸. منظور از بهترین عرضه یا بهترین تقاضا چیست؟

بهترین عرضه؛ منظور پایین‌ترین قیمتی است که برای فروش یک سهم در سیستم معاملات وارد شده است. و بهترین تقاضا؛ منظور بالاترین قیمتی است که برای خرید سهام در سیستم معاملات وارد شده است.

۱۹. چنانچه یکی از شرکت‌های بورسی آگهی پذیرهنویسی سهام از حق تقدم‌های

استفاده نشده را منتشر کند، برای پذیرهنویسی آیا علاوه بر قیمت اسمی سهام (۱۰۰ تومان) باید مبلغ دیگری به ازای هر سهم به حساب شرکت واریز کرد؟ این مبلغ چگونه تعیین می‌شود؟

حق تقدم اوراقی است که در اختیار سهامداران قبلی شرکت قرار می‌گیرد و این سهامداران می‌توانند از آن استفاده کنند و در افزایش سرمایه شرکت کنند و یا اینکه آنها را در بازار بفروشند. در صورت شرکت نکردن در افزایش سرمایه (واریز نکردن مبلغ ۱۰۰۰ ریال به ازای هر سهم) و نیز نفروختن آنها در بازار در این مهلت، دوباره آگهی عرضه عمومی ارائه می‌شود و در یک فرصت مشخص این اجازه را به شرکت می‌دهند تا حق تقدم‌های باقیمانده برای تکمیل افزایش سرمایه شرکت در بازار به هر نحی که عرضه و تقاضا تعیین کند بفروشند. این مبلغ به حساب دارندگان حق تقدم که از آن استفاده نکرده‌اند واریز می‌شود. شخصی که اوراق حق تقدم را به دست آورد باید با واریز مبلغ ۱۰۰۰ ریال به حساب شرکت در افزایش سرمایه شرکت نماید.

۲۰.

حق تقدم به چه کسانی تعلق می گیرد؟ شرایط خرید آن؟

به کسانی که سهام شرکت را در تاریخ مجمع فوق العاده در اختیار داشته باشند حق تقدم تعلق می گیرد. این افراد می توانند حق تقدم خود را در بورس به سایر سرمایه گذاران واگذار نمایند. برای خرید حق تقدم در بازار نیاز به شرایط خاصی نیست. تنها باید بتوانید در مهلت مقرر شده یا دوباره آن را بفروشید یا اینکه با پرداخت مبلغ اسمی سهام (واریز مبلغ ۱۰۰۰ ریال به حساب شرکت) در افزایش سرمایه شرکت کنید.

۲۱.

نرخ کارمزدهای معاملات در بورس و فرابورس به چه صورت است؟

جدول نرخ کارمزد معاملات سهام در بورس اوراق بهادار تهران

شرح	نرخ کارمزد خرید	حداکثر (ریال)	نرخ کارمزد فروش	حداکثر (ریال)
کارمزد کارگزار	۰/۰۰۴	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۴	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت بورس	۰/۰۰۰۳۲	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۴۸	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰/۰۰۰۱۲	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۱۸	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
حق نظارت سازمان	۰/۰۰۰۰۴	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۶	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
فن آوری	۰/۰۰۰۱۶	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۲۴	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
مالیات			۰/۰۰۰۵	

جدول نرخ های کارمزد در بازار اول، دوم و سوم فرابورس ایران

شرح	نرخ کارمزد خرید	حداقل (ریال)	حداکثر (ریال)	نرخ کارمزد فروش	حداقل (ریال)	حداکثر (ریال)
کارمزد کارگزار	۰/۰۰۴	۲۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۴	۲۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت فرابورس	۰/۰۰۰۰۵۶	۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۸۴	۰	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰/۰۰۰۰۴	۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۶	۰	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
حق نظارت سازمان	۰/۰۰۰۰۴	۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۶	۰	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
مالیات	۰	۰	۰	۰/۰۰۰۵	۰	۰

جدول نرخ های کارمزد معاملات گواهی حق تقدم

استفاده از تسهیلات مسکن در فرابورس ایران

شرح	نرخ کارمزد خرید	مبلغ کارمزد یک برگه ۵ میلیون ریالی*	حداکثر (ریال)	نرخ کارمزد فروش	مبلغ کارمزد یک برگه ۵ میلیون ریالی*	حداکثر (ریال)
کارمزد کارگزار	۰/۰۰۱۵	۰/۰۰۱۵	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۱۵	۵۰۰۱	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت فرابورس	۰/۰۰۰۰۴	۰/۰۰۰۰۴	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۴	۴۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰/۰۰۰۰۴	۰/۰۰۰۰۴	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۴	۴۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
حق نظارت سازمان	۰/۰۰۰۰۲	۰/۰۰۰۰۲	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۲	۲۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰

* کارمزدهای معامله هر ورقه، به شرطی که یک ورقه ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریالی تسهیلات، به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال مورد معامله قرار بگیرد، محاسبه شده اند.

۲۲. منظور از سهام ترجیحی چیست؟

سهام ترجیحی بخشی از سهام شرکت است که در راستای برنامه‌های خصوصی سازی به کارکنان خود شرکت واگذار شده است.

۲۳. چگونه از میزان دارایی سهام خود در شرکت‌های بورس مطلع شویم؟

با مراجعه به شرکت سپرده گذاری مرکزی و ارائه اسناد و مدارک خود، یک کد و رمز عبور دریافت می کنید که از طریق آن می توانید در هر زمانی با ورود به اینترنت و سایت شرکت سپرده گذاری مرکزی اطلاعات سهام خود را دریافت نمایید.

همچنین می توانید به کارگزاری که سهام را برای شما خریده است (و حساب شما نزد وی بوده) مراجعه نمایید و یا تماس بگیرید تا اطلاعات حساب شما را در اختیاران قرار دهد.

۲۴. برای استفاده از نرم افزار Mofid Online به نرم افزار خاصی نیاز است؟

نرم افزار معاملات آنلاین کارگزاری مفید (Mofid Online) نرم افزاری تحت وب است و نیازی به نصب نرم افزاری بر روی سیستم کامپیوتر شما نیست. بنابراین فقط با اجرای نرم افزار مرورگر سیستم عامل خود می توانید از این سرویس استفاده کنید. البته توجه به دو نکته ضروریست:

اول: یکی از نرم افزارهای جانبی برای استفاده بهینه از سرویس آنلاین تریدینگ، **Flash Player** می باشد که معمولاً به صورت پیش فرض بر روی مرورگرها نصب گردیده است. در صورت نصب نبودن آن، نرم افزار آنلاین تریدینگ به صورت اتوماتیک به شما پیغام داده و لینک دانلود آن را در اختیاران می گذارد.

دوم: سازنده هر نرم افزاری برای استفاده از نرم افزار خود بهینه ترین مشخصات مورد نیاز را ذکر می کند. شرکت تدبیر پرداز به عنوان پدیدآورنده این نرم افزار، مرورگر **Firefox** را به عنوان بهترین نرم افزار برای کاربری سیستم آنلاین تریدینگ معرفی نموده است.

۲۵. وقتی نماد سهم را انتخاب می کنم تابلوی مربوط به آن سهم را نمایش نمی دهد.

یکی از احتمالات اشکال در نرم افزار جانبی **Flash Player** است که با نصب این نرم افزار جانبی این مشکل مرتفع خواهد شد. احتمال دوم قطع ارتباط با سرور می باشد که این مشکل را می توان از چراغ نمایشگر وضعیت ارتباط با سرور که به دو رنگ سبز و قرمز است مطلع شد.

۲۶. وقتی می خواهم با نام کاربری و کلمه عبور خود وارد بخش خرید و فروش آنلاین

شوم با پیغام خطای نام کاربری شما مسدود است مواجه می‌شوم، علت چیست؟
چنانچه تا پنج بار نام کاربری و کلمه عبور خود را به اشتباه وارد نمایید با توجه به مسائل امنیتی کاربری شما مسدود می‌شود و با تماس با بخش مفیدآنلاین (۰۲۱-۸۷۰۰) امکان استفاده مجدد سیستم را خواهید داشت.

با اینکه فیش واریزی خود را در سیستم ثبت نمودم و در حساب اینترنتی من سند واریزی ثبت شده و مانده حسابم افزوده شده است اما در حساب آنلاین همچنان مانده حسابم افزایش نیافته است. دلیل این مغایرت چیست؟

در معاملات آنلاین مانده حساب‌های کاربر در ابتدای وقت معاملات به‌روز می‌شود و پس از آن در طول ساعات معاملاتی این مانده حساب‌ها با عملیات خرید و فروش تغییر می‌کنند. بنابراین چنانچه تمایل به استفاده از مبلغ واریزی در معاملات آنلاین را دارید یک روز قبل نسبت به واریز مبلغ و ثبت فیش واریزی اقدام نمایید و در شرایط استثنایی با بخش مفید آنالین تماس حاصل فرمایید.

هنگام ارسال سفارش فروش با پیغام مانده سهم کافی نیست مواجه می‌شوم در حالی که این تعداد سهام را دارا می‌باشم.
سه احتمال وجود دارد:

۱. تعداد سهام را صحیح وارد نمی‌کنید.
۲. همان سهم را طی سفارش مجزای دیگر (چه خودتان و به صورت آنلاین و یا کارگزار بر اساس سفارش حضوری و یا اینترنتی شما) وارد سامانه معاملات شده است.
۳. کارگزار ناظر شما در این سهم همان کارگزار سرویس دهنده معاملات آنلاین نیست.

در صورت بروز مشکل در استفاده از نرم افزار چگونه مشکل را رفع نمایم؟
شما می‌توانید با تماس با واحد پاسخگویی با مشتریان شرکت کارگزاری مفید به شماره ۰۲۱-۸۷۰۰ مشکل را با کارشناسان بخش مفید آنالین در میان بگذارید.

بخش اول:	آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن
فصل اول:	آشنایی با مفاهیم معاملات آنلاین "Online Trading"
فصل دوم:	مراحل افتتاح حساب جهت استفاده از خدمات معاملات آنلاین
فصل سوم:	راهنمای استفاده از نرم افزار مفید آنلاین
فصل چهارم:	سوالات متداول (FAQ)
فصل پنجم:	آشنایی با بورس و بازار مالی

فصل پنجم

آشنایی با بورس و بازار مالی

آشنایی با بازارهای مالی

بازار در اقتصاد به عنوان ترتیبی تعریف شده است که از طریق آن خریداران و فروشندگان گرد هم می‌آیند تا انتقال کالاها و خدمات بین دو طرف صورت گیرد. بدین ترتیب قابل ملاحظه است که بازار لزوماً مکان فیزیکی مشخصی ندارد و هرگونه کالا یا خدماتی می‌تواند در آن مورد دادوستد قرار گیرد.

براساس نظریه تعادل عمومی در اقتصاد، سیستم اقتصادی از بازارهای مختلفی تشکیل شده است که از آن جمله می‌توان به بازار کالا و خدمات، بازار نیروی کار و بازار مالی اشاره نمود. تعادل کلی در اقتصاد هنگامی برقرار می‌گردد که کلیه بازارها در تعادل باشند.

بازار مالی یکی از بازارهای مهم در هر سیستم اقتصادی است. در این بازار عرضه کنندگان وجوه (خانوارها) منابع مازاد خود را که حاصل از پس اندازهای آنهاست به متقاضیان وجوه (عمدتاً بنگاه‌های اقتصادی) عرضه می‌کنند. خانوارها بخشی از منابع در دسترس خود را از چرخه مصرفی خارج می‌نمایند به امید اینکه بتوانند با پس انداز و سرمایه‌گذاری آنها بازده بالاتری داشته باشند. بنگاه‌های اقتصادی نیز در پی گسترش فعالیت خود و نیز نوآوری در فرآیندهای تولیدی هستند تا بتوانند سود خود را افزایش دهند. لذا این دو گروه در بازار مالی گرد هم می‌آیند تا انتقال وجوه بین طرفین صورت گیرد. این انتقال از طریق واسطه‌ها و نهادهای مالی صورت می‌پذیرد. بازارهای مالی دارای اهمیت بسیار زیادی در اقتصاد هستند زیرا اغلب نظریه‌های رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری مؤثر را محرک اصلی رشد اقتصاد می‌دانند و تجهیز منابع برای سرمایه‌گذاری که باید از طریق پس اندازهای خانوارها تأمین شود، از طریق بازار مالی صورت می‌گیرد.

در بازارهای مالی دارایی‌های قابل معامله دارایی‌های مالی هستند که براساس تعریف برخلاف دارایی‌های فیزیکی نشان دهنده ادعایی بر درآمدهای یک دارایی واقعی (فیزیکی) است. در یک دسته‌بندی کلی بازار مالی به دو بازار پول و بازار سرمایه تقسیم می‌گردد. بازار پول بازاری است که در آن ابزارهای مالی با سررسید زیر یک سال مورد دادوستد قرار می‌گیرد و بازار سرمایه بازاری است

خلاصه معیارهای مهم مورد نیاز برای پذیرش شرکت ها در بورس اوراق بهادار تهران

تابلوی پذیرش	نوع شرکت	میزان سرمایه	نوع سهام	میزان سهام شناور	حداقل تعداد سهامداران	سودآوری	حداقل نسبت مالکانه	توضیحات
تابلوی اصلی بازار اول	سهامی عام	حداقل ۲۰۰ میلیارد ریال	سهام عادی	حداقل ۲۰٪	حداقل ۱۰۰۰ نفر	در سه دوره مالی متوالی منتهی به پذیرش که حداقل دو دوره آن سال مالی کامل باشد، سودآور بوده و تداوم سودآوری داشته باشد	۳۰٪	• زبان انباشته نداشته باشد. • حداقل ۳ سال سابقه فعالیت بدون تغییر موضوع فعالیت در صنعت داشته باشد
تابلوی فرعی بازار اول	سهامی عام	حداقل ۱۰۰ میلیارد ریال	سهام عادی	حداقل ۱۵٪	حداقل ۷۵۰ نفر	در دو دوره مالی منتهی به پذیرش، سودآور بوده و تداوم سودآوری داشته باشد	۲۰٪	• زبان انباشته نداشته باشد. • حداقل ۳ سال سابقه فعالیت بدون تغییر موضوع فعالیت در صنعت داشته باشد
تابلوی بازار دوم	سهامی عام	حداقل ۳۰ میلیارد ریال	سهام عادی	حداقل ۱۰٪	حداقل ۲۵۰ نفر	در یک دوره مالی منتهی به پذیرش، سودآور بوده و تداوم سودآوری داشته باشد	۱۵٪	• زبان انباشته نداشته باشد. • حداقل ۳ سال سابقه فعالیت بدون تغییر موضوع فعالیت در صنعت داشته باشد. • حداقل دارای یک بازارگردان باشد

که ابزارهای قابل معامله در آن سررسید بیش از یکسال دارند. ابزارهای مالی در واقع کالاهای بازار مالی هستند و می‌توان آنها را به سه دسته اصلی تقسیم نمود: ابزارهای مالی که نشان دهنده استقراض می‌باشند که اوراق قرضه (در ایران اوراق مشارکت) از این دسته هستند. ابزارهای مالی که نشان دهنده مالکیت می‌باشند که سهام شرکت‌ها را شامل می‌شود.

ابزارهای مشتقه که ارزش آنها وابسته به تغییرات قیمت آینده یک دارایی دیگر است که از آن جمله می‌توان به قراردادهای آتی، اختیار معامله و قراردادهای معاوضه‌ای (swap) اشاره نمود.

بازار مالی از نظر سازماندهی به دو بازار اولیه و ثانویه تقسیم می‌شود. بازار اولیه بازاری است که اولین عرضه اوراق بهادار (ابزارهای مالی) در آن صورت می‌گیرد. بازار ثانویه بازاری است که معاملات دسته دوم اوراق منتشره در بازار اولیه در آن صورت می‌گیرد و شامل بازارهای بورس و فرابورس می‌شود. بازار ثانویه در واقع نقدشوندگی اوراق را فراهم می‌نماید که یکی از فاکتورهای مهم در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران می‌باشد.

آشنایی با بورس اوراق بهادار تهران

اولین بار در سال ۱۳۱۵ هجری طرح تشکیل بورس در ایران براساس مطالعه یک فرد بلژیکی به نام وان لوترفلد مطرح گردید. وی اساسنامه داخلی این بورس را هم تهیه نمود ولی به دلیل شروع جنگ جهانی دوم و شرایط حاکم بر کشور در آن دوران، امکان تأسیس بورس در ایران میسر نشد تا اینکه در سال ۱۳۴۱ کمیسیون بدین منظور تشکیل شد و با همکاری بورس بروکسل، طرح تأسیس بورس در سال ۱۳۴۳ تدوین گردید. در سال ۱۳۴۵ قانون تشکیل بورس اوراق بهادار تصویب گردید و فعالیت بورس در سال ۱۳۴۶ با دادوستد سهام بانک توسعه صنعتی آغاز گردید. پس از وقفه‌ای در دوران جنگ، از ابتدای دهه هفتاد فصل جدیدی در بازار سرمایه کشور آغاز گردید. تصویب قانون بازار در سال

۱۳۸۴ نیز آغازگر برهه‌نوینی در بازار سرمایه کشور شد. مهم‌ترین نکته در این قانون تفکیک امور اجرایی و نظارتی است بدین ترتیب که سیاست‌گذاری به شورای عالی بورس، امور نظارتی به سازمان بورس و امور اجرایی به بورس‌ها، بازارهای فرابورس و سپرده‌گذاری واگذار گردید. در این راستا شرکت بورس اوراق بهادار تهران در آذرماه سال ۱۳۸۵ تأسیس شده و فعالیت خود را آغاز نمود.

پذیرش اوراق بهادار در بورس در یکی از سه تابلوی آن صورت می‌گیرد که معیار پذیرش شرکت‌ها در هر یک از این تابلوها به اختصار در جدول زیر آمده است.

آشنایی با فرابورس ایران

بند ۸ ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، بازارهای خارج از بورس را بازاری در قالب شبکه ارتباطات الکترونیک یا غیرالکترونیک تعریف نموده است که معاملات اوراق بهادار در آن بر پایه مذاکره صورت می‌گیرد. در راستای اجرای قانون اوراق بهادار، دستورالعمل فعالیت بازارهای خارج از بورس در شهریورماه ۱۳۸۶ به تصویب شورای عالی بورس رسید و براساس آن شرکت فرابورس ایران در آبان‌ماه ۱۳۸۷ به ثبت رسید و فعالیت خود را از مهرماه ۱۳۸۸ با عرضه سهام شرکت مرجان‌کار آغاز نمود.

فرابورس ایران براساس دستورالعمل پذیرش و عرضه اوراق بهادار در فرابورس ایران دارای چهار بازار می‌باشد که نوع اوراق بهادار و شرایط پذیرش هر یک از این بازارها به شرح زیر است:

بازار اول

در بازار اول فرابورس علاوه بر سهام شرکت‌ها، واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری با نام هم پذیرش و معامله می‌شوند. همچنین نوسان سهام شرکت‌ها و اوراق پذیرفته شده در بازار اول فرابورس ۵ درصد بدون حجم مبنا پیش‌بینی شده است. در آن سهام شرکت‌هایی معامله می‌شوند که آخرین سرمایه ثبت شده آن حداقل ده میلیارد ریال و یکسال از زمان بهره‌برداری آن گذشته و

زیان انباشته نداشته باشد. در این بازار واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله و واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های زمین و ساختمان که نزد سازمان بورس ثبت شده‌اند به شرطی امکان معامله را دارند، که حداقل سرمایه صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله ۵۰ میلیارد ریال و حداقل سرمایه صندوق‌های زمین و مسکن ۲۰۰ میلیارد ریال و با نام باشند.

بازار دوم

در این بازار، صرفاً سهام شرکت‌های سهامی عام پذیرفته می‌شوند. در این بازار سهام شرکت‌های زیان‌ده، تازه تأسیس، شرکت‌های سهامی خاص که قصد اجرای افزایش سرمایه و تبدیل به سهامی عام را دارند و شرکت‌های کوچک پذیرفته شده مورد مبادله قرار می‌گیرند. در بازار دوم سهام شرکت‌هایی معامله می‌شوند که آخرین سرمایه ثبت شده آن حداقل یک میلیارد ریال و مشمول ماده ۱۴۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت نباشد.

یکی از ویژگی‌های مهم بازار دوم، امکان پذیرش سهام شرکت‌هایی می‌باشد که تمام بهای اسمی آنان پرداخت نشده باشد. در این حالت می‌بایست کلیه سهامداران به یک میزان از مبلغ پذیرهنویسی را پرداخت نموده باشند و از سهامدار عمده تعهد پرداخت کل مبلغ سرمایه اخذ می‌شود.

بازار سوم (بازار عرضه)

بازار عرضه محلی ایمن، شفاف و سودمند برای انجام معاملات عمده اوراق بهاداری است که امکان یا شرایط پذیرش در فرابورس را ندارد. انجام پذیرهنویسی انواع اوراق بهادار از جمله شرکت‌های سهامی عام در شرف تأسیس، دیگر ویژگی مهم بازار عرضه به حساب می‌آید. انجام عرضه در این بازار مستلزم گذارندن فرایند پذیرش نبوده و با انجام تشریفات اداری در فرابورس، امکان‌پذیر است.

در بازار عرضه فرابورس بلوک‌های سهام شرکت‌های سهامی (عام، خاص، تعاونی و...)، حق تقدم خرید سهام شرکت‌های سهامی عام، سهام ناشی از افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام، پذیرهنویسی سهام و اوراق مشارکت،

شرایط پذیرش در بازار اول و دوم فرابورس

فصل پنجم - آشنایی با بورس و بازار مالی

بازار مورد پذیرش	وضعیت ثبت	نام/بی نام	امکان نقل و انتقال	وضعیت پرداخت بها	حداقل سهام شناور	حداقل تعداد سهامدار	حداقل زمان فعالیت	سرمایه ثبت شده (میلیارد ریال)	زمان انباشته	حداقل نسبت مالکانه	بازارگردان
بازار اول	ثبت شده تود سازمان	نام باشد	عدم وجود محدودیت قانونی در نقل و انتقال	پرداخت تمام بهای اسمی	۱۰٪	۲۰۰	یکسال	۱۰	نداشته باشد	۱۵٪	در صورت تشخیص هیئت پذیرش
بازار دوم	ثبت شده تود سازمان	نام باشد	عدم وجود محدودیت قانونی در نقل و انتقال	-	۵٪	۱۰۰	-	۱	مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت نباشد	-	حداقل یک بازارگردان

پذیرهنویسی گواهی سپرده سرمایه‌گذاری بانک‌ها، املاک و مستغلات، امتیاز بهره‌برداری و حق ثبت اختراعات در قالب سهام شرکت‌های سهامی خاص می‌تواند مورد معامله قرار گیرد.

بازار چهارم (اوراق مشارکت)

انواع اوراق با درآمد تضمین شده از جمله اوراق مشارکت، گواهی سپرده بانکی و... که در زمان پذیرش حداقل سه‌ماه تا سررسید آنها باقی مانده باشد قابل پذیرش در این بازار بوده به شرطی که بعد از پذیرش، معاملات دست دوم آنها منحصر از طریق فرابورس انجام شود. امکان صدور اوراق مشارکت شرکتی و اوراق مشارکت قابل تعویض سهام از جمله اوراق بهادار قابل معامله در بازار اوراق مشارکت محسوب می‌شوند که در کنار اوراق مشارکت رهنی، اوراق مشارکت اجاره، صکوک و گواهی سپرده بانکی سرمایه‌گذاری عام و خاص در بازار چهارم امکان معامله را دارند.

آشنایی با بورس کالای ایران

در راستای افزایش کارایی بازارهای کالایی کشور، بر اساس قانون برنامه سوم توسعه کشور، شورای عالی بورس موظف شد نسبت به گسترش بورس‌های کالایی اقدام نماید. در این راستا بورس فلزات در شهریور ۸۲ و بورس کشاورزی در شهریور ۸۳ فعالیت خود را آغاز نمودند. پس از تصویب قانون بازار اوراق بهادار در آذرماه ۱۳۸۴ و براساس مصوبه شورای عالی بورس در آذرماه ۱۳۸۵ با ادغام بورس‌های فلزات و کشاورزی مقدمات تشکیل بورس کالا فراهم گردید و پس از پذیرهنویسی سهام بورس کالای ایران فعالیت خود را از مهرماه ۱۳۸۶ آغاز نمود.

در حال حاضر سه تالار محصولات صنعتی، فرآورده‌های نفت و پتروشیمی و کشاورزی در بورس کالا فعال هستند. به علاوه رینگ معاملات آتی نیز در بورس کالا وجود دارد. در تالار محصولات صنعتی، معاملات در هشت گروه فولاد، آلومینیوم، مس، سرب، روی، فلزات گران‌بها، نیکل و محصولات

فصل پنجم — آشنایی با بورس و بازار مالی

صنعتی و معدنی انجام می‌شود. در تالار فرآورده‌های نفت و پتروشیمی، دو گروه محصولات نفتی و محصولات پتروشیمی مورد دادوستد قرار می‌گیرند که محصولات نفتی شامل زیرگروه‌های وکیوم باتوم، نفت کوره، قیر، روغن، اکستراکت، دوده و حلال و محصولات پتروشیمی شامل سه زیرگروه پلیمرها، شیمیایی و گازها و خوراکی‌ها می‌باشند. در رینگ معاملات آتی نیز قراردادهای آتی سکه بهار آزادی و شمش طلا مورد دادوستد قرار می‌گیرند.

آشنایی با شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه

شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در دی‌ماه ۱۳۸۴ و پس از تصویب قانون بازار در راستای تفکیک امور اجرایی و نظارتی با هدف توسعه و بهینه‌سازی سازوکار تسویه معاملات اوراق بهادار با تمرکز بر افزایش کارایی، کاهش ریسک و کاهش هزینه‌های پایاپای و تسویه وجوه معاملات با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور تشکیل شد. در حال حاضر این شرکت خدمات مربوط به سپرده‌گذاری اوراق بهادار قابل معامله در بورس و فرابورس را انجام می‌دهد. همچنین امور پایاپای و تسویه وجوه مربوط به بورس، فرابورس و بورس کالا از طریق این شرکت انجام می‌شود.

تعریف کدهای معاملاتی افراد و خدمات توثیق اوراق بهادار از دیگر اموری است که توسط این شرکت انجام می‌گیرد. با توجه به اهمیت وجود سیستم یکپارچه پرداخت سودهای نقدی سهامداران شرکت‌ها، شرکت سپرده‌گذاری در حال برنامه‌ریزی و اجرای یک سیستم یکپارچه جهت دریافت سودهای نقدی از شرکت‌ها و واریز آنها به حساب سهامداران می‌باشد.

آشنایی با معاملات سهام

معاملات اوراق بهادار در بورس یا فرابورس از طریق کارگزاران انجام می‌شود. افراد برای خرید یا فروش سهام به شرکت کارگزاری مراجعه نموده و پس از انجام مراحل اداری در لیست خریداران یا فروشندگان سهام یک شرکت قرار می‌گیرند.

کارگزار دستورهای خرید و فروش را به ترتیب اولویت وارد سیستم معاملاتی بورس می‌نماید و عملیات تطبیق این دستورها و انجام معاملات توسط سیستم صورت می‌پذیرد. انجام یک معامله نیاز به دو طرف معامله یعنی خریدار و فروشنده سهام دارد و در سامانه رایانه‌ای بورس خریدار و فروشنده با یک کد معاملاتی و براساس مشخصات شناسنامه‌ای تعریف و شناسایی می‌گردند.

مراحل انجام معاملات

کارگزار خریدار مشخصات شناسنامه‌ای متقاضی خرید سهام (نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه، کدملی، محل صدور و نام پدر) را جهت ایجاد کد معاملاتی به شرکت سپرده‌گذاری ارائه می‌نماید.

کارگزار فروشنده برگ سهام فروشنده را جهت سپرده نمودن سهام (تبدیل نمودن برگ سهام عادی به برگ سهام قابل فروش در صورتی که سهام سپرده نشده باشد) به شرکت سپرده‌گذاری ارائه می‌دهد.

کارگزار خریدار و فروشنده با توجه به درخواست‌های خرید و فروش برای سهام هر شرکت، معامله سهام را در سامانه رایانه‌ای بورس به ترتیب اولویت در ساعات معامله (شامل دوره پیش‌گشایش از ساعت ۸:۳۰ تا ۹ و دوره معاملات پیوسته از ساعت ۹ تا ۱۲) و به صورت انفرادی انجام می‌دهند. امکان تغییر سفارشات در ساعات معاملاتی وجود دارد. زمانی که درخواست کنندگان خرید سهام یک شرکت بیش از اندازه معمول باشند، کارگزار برای صرفه‌جویی در وقت، معامله را به صورت گروهی انجام می‌دهد و پس از پایان ساعات معاملاتی سهام به خریداران تخصیص می‌یابد.

انواع سفارشات

سفارش، دستور خرید یا فروش ورقه بهادار است که توسط خریدار یا فروشنده به کارگزار ارائه می‌گردد. انواع سفارشات به شرح زیر است:

سفارش بازار: این نوع از سفارش متداول‌ترین نوع سفارش است. سفارش بازار دستور خرید یا فروش ورقه بهادار به بهترین قیمت جاری بازار است. سفارش محدود: سفارش محدود سفارشی است که در آن قیمت خرید یا

فصل پنجم - آشنایی با بورس و بازار مالی

فروش مشخص شده است. در سفارش محدود باید مدت زمان اعتبار سفارش را نیز مشخص نمود.

جدول نرخ کارمزد معاملات سهام در بورس اوراق بهادار تهران

شرح	نرخ کارمزد خرید	حداکثر (ریال)	نرخ کارمزد فروش	حداکثر (ریال)
کارمزد کارگزار	۰/۰۰۴	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۴	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت بورس	۰/۰۰۰۳۲	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۴۸	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت سپرده‌گذاری	۰/۰۰۰۱۲	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۱۸	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
حق نظارت سازمان	۰/۰۰۰۰۴	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۶	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
فن‌آوری	۰/۰۰۰۱۶	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۲۴	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
مالیات			۰/۰۰۰۵	

جدول نرخ‌های کارمزد در بازار اول، دوم و سوم فرابورس ایران

شرح	نرخ کارمزد خرید	حداقل (ریال)	حداکثر (ریال)	نرخ کارمزد فروش	حداقل (ریال)	حداکثر (ریال)
کارمزد کارگزار	۰/۰۰۴	۲۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۴	۲۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت فرابورس	۰/۰۰۰۰۶	۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۸۴	۰	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت سپرده‌گذاری	۰/۰۰۰۰۴	۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۶	۰	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
حق نظارت سازمان	۰/۰۰۰۰۴	۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۶	۰	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
مالیات	۰	۰	۰	۰/۰۰۰۵	۰	۰

جدول نرخ‌های کارمزد معاملات گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن در فرابورس ایران

شرح	نرخ کارمزد خرید	مبلغ کارمزد یک برگه* ۵ میلیون ریالی	حداکثر (ریال)	نرخ کارمزد فروش	مبلغ کارمزد یک برگه* ۵ میلیون ریالی	حداکثر (ریال)
کارمزد کارگزار	۰/۰۰۱۵	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۱۵	۵۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت فرابورس	۰/۰۰۰۰۴	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۴	۴۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت سپرده‌گذاری	۰/۰۰۰۰۴	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۴	۴۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
حق نظارت سازمان	۰/۰۰۰۰۲	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۰۲	۲۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰

*کارمزدهای معامله هر ورقه، به شرطی که یک ورقه ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریالی تسهیلات، به مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال مورد معامله قرار بگیرد، محاسبه شده‌اند.

شاخص

هر چند بازار بورس از مجموعه‌ای از سهام تشکیل شده است، ولی این پرسش که بازار امروز چگونه است؟ را دائم می‌شنویم. شاخص در واقع نشان دهنده وضعیت کلی بازار است و پنج استفاده مشخص به شرح زیر دارد:

شاخص وسیله‌ای برای محاسبه ریسک و بازده کلی بازار در یک دوره زمانی مشخص می‌باشد لذا به عنوان سنجشی برای بررسی عملکرد سبدهای سهام مختلف به کار می‌رود.

تشکیل پرتفوی شاخص یا صندوق شاخص از دیگر استفاده‌های شاخص است. این پرتفوی یا صندوق عملکرد شاخص را شبیه‌سازی می‌نمایند. استفاده از شاخص در کارهای تحقیقاتی به عنوان شاخص عملکرد بازار دیگر استفاده آن است.

تحلیل گران تکنیکی از شاخص جهت پیش‌بینی حرکات آینده بازار استفاده می‌کنند چرا که اعتقاد دارند تغییرات قیمتی گذشته می‌تواند در پیش‌بینی حرکات آینده بازار مورد استفاده قرار گیرد.

در نظریه پرتفوی، ریسک سیستماتیک رابطه بین ریسک دارایی ریسکی و ریسک بازار است. ریسک بازار انحراف معیار تغییرات شاخص است. پس در مطالعاتی که مبتنی بر این نظریه هستند نیز شاخص کاربرد مشخصی دارد.

در بازار بورس تهران نیز شاخص کل نماینده همه سهام بازار است و در محاسبه آن تغییرات قیمت و بازده نقدی همه سهام قابل معامله در بورس مورد استفاده قرار می‌گیرد. به جز این شاخص، شاخص‌های دیگری نیز توسط شرکت بورس مورد محاسبه قرار می‌گیرند از جمله شاخص‌های مربوط به صنایع مثلاً شاخص سهام خودرویی، شاخص سهام فلزی و....

تشکیل پرتفوی

سهام شرکت‌های مختلف دارای ریسک‌های متفاوتی هستند. سنجش ریسک سیستماتیک معمولاً براساس شاخص بتا صورت می‌گیرد که سنجشی برای رتبه‌بندی ریسک دارایی‌های مختلف است و رابطه روند بازدهی یک سهم با روند بازدهی شاخص بازار را تعیین می‌کند. لذا از نظر منطقی این احتمال وجود دارد که با تشکیل سبدی از سهام با شاخص بتای متفاوت بتوان ریسک را به صفر تقلیل داد. به همین دلیل معمولاً توصیه می‌شود که جهت کاهش ریسک از خرید تک سهم پرهیز کرده و نسبت به خرید چندسهم با بتای مختلف و تشکیل سبد سهام اقدام نمود.

بازده سبد سهام تشکیل شده با محاسبه میانگین موزون بازده سهام پرتفوی به دست می‌آید. به عنوان مثال اگر سبد سهامی متشکل از سهم A با وزن ۴۰ درصد و بازده ۱۰ درصد و سهم B با وزن ۶۰ درصد و بازده ۲۰ درصد داشته باشیم، بازده پرتفوی بدین ترتیب محاسبه می‌شود:

$$۱۶ = ۰/۴ \times ۱۰ + ۰/۶ \times ۲۰$$

بازده چنین پرتفویی مساوی ۱۶ درصد خواهد بود.

افق سرمایه‌گذاری

تعیین افق سرمایه‌گذاری برای افراد از اهمیت خاصی برخوردار است. هرچند بسیاری از سرمایه‌گذاران با دید بلندمدت اقدام به سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار می‌نمایند ولی برخی از سرمایه‌گذاران نیز با دید کوتاه‌مدت و با نوسان‌گیری و کسب سود از محل شناسایی نوسانات قیمتی اقدام به سرمایه‌گذاری می‌نمایند. در این مورد که سرمایه‌گذاری در سهام باید با دید بلندمدت یا کوتاه‌مدت صورت گیرد نمی‌توان پاسخ قطعی داد. در واقع این امر بستگی به شرایط سرمایه‌گذاری افراد و نیز جریانات نقدی ورودی و خروجی آنها دارد. به نظر می‌رسد فارغ از اینکه سرمایه‌گذاری با چه دیدی صورت گرفته باشد، توجه به نکات زیر می‌تواند سرمایه‌گذار را در رسیدن به موفقیت در بازار کمک نماید:

فروش سهام زیان‌ده و نگهداری سهام سودده: معمولاً سرمایه‌گذاران سهامی که افزایش قیمت پیدا می‌کند را می‌فروشند ولی سهامی که با کاهش قیمت مواجه شده‌اند را به امید بالا رفتن قیمت نگهداری می‌کنند. اگر سرمایه‌گذار زمان صحیح برای فروش سهامی که با کاهش قیمت مواجه شده‌اند را تشخیص ندهد، ممکن است که سهام پس از مدتی کاملاً بی‌ارزش شود. البته نگهداری سهام ارزشمند و فروش سهام کم‌ارزش از نظر تئوریک ایده جالبی است ولی در عمل مشکل است. از فروش سهام زیان‌ده نترسید زیرا ممکن است برای جبران ضرر زمان را از دست بدهید. در هر صورت مهم این است که شرکت‌ها را با توجه به امکانات و توانمندی‌هایشان ارزیابی کنید. فقط به خاطر داشته باشید که اجازه ندهید ترس بازده شما را محدود کند یا باعث زیان بیشتر شود.

شایعات بازار را جدی نگیرید: شایعات موجود در بازار را جدی نگیرید

حتی اگر از طرف دوست شما و یا شخص مطلع در بازار باشد زیرا هیچ کس نمی تواند پیش بینی درستی از آینده یک سهم داشته باشد. زمانی که شما سهمی را برای خرید انتخاب می کنید مهم این است که دلیل انجام این کار را بدانید. تحقیق کنید و شرکت مورد نظر را ارزیابی کنید.

با نوسانات جزئی دلسرد نشوید: در بند ۱ اهمیت تشخیص به موقع سودآوری سهام بیان شد. به عنوان یک سرمایه گذار با دید بلندمدت، نگران تغییرات قیمت در کوتاه مدت نباشید. به خاطر داشته باشید که به جای نگرانی نسبت به نوسانات اجتناب ناپذیر در کوتاه مدت به سرمایه گذاری خود مطمئن باشید. یک سری از سرمایه گذاران از نوسانات روزانه سهم به دنبال سود هستند ولی سود بلندمدت وابسته به تغییرات دیگری در بازار است که ممکن است چندماه به طول بینجامد. پس دید خود را بر روی نظرات و تحقیقات خود متمرکز کنید. روی نسبت P/E تأکید نکنید: سرمایه گذاران معمولاً اهمیت زیادی برای نسبت P/E قائل هستند. با وجود اینکه این نسبت ابزار مهمی در بازار است ولی اتکای تنها بر روی این متغیر برای خرید یا فروش خطرناک است. این نسبت باید در ترکیب با شاخص های دیگر مورد ارزیابی قرار گیرد. بنابراین نسبت پایین P/E نشانگر ارزش بیشتر سهم نیست همان طور که نسبت بالا نشانگر پایین تر بودن ارزش واقعی سهام نمی باشد.

به دام سهام ارزان قیمت نیافتید: ممکن است برخی تصور کنند که سهم ارزان قیمت زیان کمتری دارند ولی لزوماً چنین چیزی صحیح نمی باشد. انتخاب یک استراتژی مشخص و تمرکز روی آن: افراد مختلف روش های مختلفی برای خرید یا فروش سهام در بازار برمی گزینند. روش های مختلفی برای موفقیت در بازار وجود دارد و روش هیچ کس بر روش دیگران ارجحیت ندارد. سرمایه گذاری که روش مشخصی برای خرید سهام نداشته باشد ممکن است در بلندمدت با زیان مواجه شود.

آینده نگر باشید: سخت ترین بخش سرمایه گذاری در بازار سهام این است که سرمایه گذار تصمیماتی را اتخاذ می کند که نتایج آن در آینده مشخص می شود. نکته ای که باید مدنظر داشت این است که با وجود استفاده از اطلاعات گذشته

برای تصمیم‌گیری، آینده همه چیز را مشخص می‌کند. اگر پس از اینکه سهام یک شرکت با رشد قیمت مواجه شد این سؤال را از خود پرسید که آیا این سهم می‌تواند بالاتر رود این سؤال شما را گمراه می‌کند. در حالی که سرمایه‌گذار باید با بررسی وضعیت شرکت نسبت به خرید آن اقدام کند.

دید بلندمدت داشته باشید: سودهای کوتاه‌مدت اغلب باعث گمراهی سرمایه‌گذاران جدید می‌شود و داشتن دید بلندمدت برای یک سرمایه‌گذار ضروری است. البته این بدان معنی نیست که خرید و فروش سهام منجر به کسب سود نمی‌شود.

حقوق و تعهدات سرمایه‌گذاران

یکی از شرایط پذیرش شرکت‌ها در بورس این است که شرکت سهامی عام باشد. شرکت سهامی عام شرکتی است که سهام خود را به عموم عرضه می‌کند. هر فردی با خرید یک یا چند سهم از سهام یک شرکت سهامی، دارای حقوقی می‌شود که در موارد مختلف قانون تجارت به آنها اشاره شده است. به طور کلی این حقوق به دو دسته حقوق مالی و غیرمالی تقسیم می‌شوند. حقوق مالی ناشی از مالکیت سهام عبارتند از حق سهام شدن در سود شرکت، حق تقدم در خرید سهام جدید و حق سهام شدن در دارایی شرکت است. البته برخی حقوق مالی متفرقه نیز وجود دارند که از جمله آنها حق مخالفت با افزایش تعهدات بدون رضایت سهامدار است. حقوق غیرمالی نیز عبارتند از حق رای، حق انتقال سهم و حق اطلاع.

حق سهام شدن در سود شرکت

یکی از اهداف خریداران از خرید سهام یک شرکت، سهام شدن در سود شرکت می‌باشد. میزان سود تقسیمی متعلقه به هر سهم در مجمع عمومی عادی سالانه شرکت تعیین می‌شود. منظور از سود، سود قابل تقسیم است که شامل سود خالص سال مالی شرکت منهای زیان‌های سال‌های مالی قبل و اندوخته قانونی (نصف سود خالص هر سال) و سایر اندوخته‌های اختیاری، به علاوه سود قابل تقسیم سال‌های قبل که تقسیم نشده است، می‌شود. نحوه پرداخت سود قابل تقسیم را نیز مجمع عمومی تعیین می‌کند. اگر مجمع عمومی در این خصوص

تصمیمی نگرفته باشد، هیئت مدیره شرکت نحوه پرداخت را تعیین خواهد کرد ولی در هر حال پرداخت سود به صاحبان سهام باید ظرف هشت ماه پس از تصمیم مجمع عمومی راجع به تقسیم سود انجام شود.

حق تقدم در خرید سهام جدید شرکت

از آنجا که سهامداران یک شرکت خواهان حفظ حقوق و موقعیت خود در شرکت هستند، انتظار دارند در هنگام افزایش سرمایه و انتشار سهام جدید از سوی شرکت، نسبت به سایر خریداران اولویت داشته باشند. به همین دلیل، ابتدا شرکت به سهامداران قبلی خود پیشنهاد فروش سهام جدید می کند. آنها نیز در استفاده و یا صرف نظر کردن از این حق، مختارند. اما از آنجا که قیمت پیشنهادی فروش سهام شرکت، با قیمت بازار سهام متفاوت است، سهامداران معمولاً از این حق تقدم استفاده می کنند.

حق رأی

بدیهی ترین حقی که سهامدار در شرکت دارد، حق رأی است. سهامدار با استفاده از حق رأی خود در مجامع عمومی، در امور شرکت، همچون انتخاب اعضای هیئت مدیره و بازرسان شرکت، تغییرات سرمایه، تقسیم سود، تغییرات اساسنامه، انحلال شرکت و سایر موارد، مشارکت می کند. حق رأی سهامداران نسبی است و هرکس تعداد سهام بیشتری داشته باشد، حق رأی بیشتری نیز خواهد داشت. حق رأی سهامدار می تواند از طریق اعطای وکالت نیز اعمال شود.

حق رأی به دو صورت ساده و تجمعی اعمال می شود. در رأی گیری ساده هر سهم یک رأی دارد. در این نوع رأی گیری، سهامداران اقلیت نمی توانند حتی یک عضو هیئت مدیره را انتخاب کنند و کلیه اعضای هیئت مدیره را سهامداران اکثریت برمی گیرند. برای حل این معضل، از روش رأی گیری تجمعی استفاده می شود. در این نوع رأی گیری، تعداد آرای هر رأی دهنده در تعداد مدیرانی که باید انتخاب شوند، ضرب شده و حق رأی برای هر رأی دهنده، برابر با حاصل ضرب مذکور خواهد بود. در نتیجه رأی دهنده می تواند آرای خود را به یک نفر بدهد یا آن را بین چند نفر تقسیم کند. بدین ترتیب سهامداران اقلیت نیز می توانند بر ترکیب

هیئت مدیره تأثیرگذار باشند و نماینده‌ای در هیئت مدیره داشته باشند.

حق انتقال سهام

هر سهامداری، حق انتقال سهام خود را به دیگری دارد. انتقال سهام با نام از طریق امضای دفتر ثبت سهام شرکت از سوی سهامدار یا نماینده قانونی وی انجام می‌شود. انتقال سهام از یک سهامدار به فرد دیگر در شرکت‌های سهامی عام، نیازی به موافقت هیئت مدیره یا مجمع عمومی ندارد.

حق اطلاع

حق اطلاع سهامداران از وضعیت شرکت، وسیله‌ای برای اجرای درست حق رأی است. هر سهامداری می‌تواند از پانزده روز قبل از انعقاد مجمع عمومی در مرکز شرکت، به صورت حساب‌ها مراجعه کند و از ترازنامه و حساب سود و زیان و گزارش عملیات مدیران و گزارش بازرسان رونوشت بگیرد. همچنین، با توجه به آن که اساسنامه نوعی قرارداد بین مؤسسين و سهامداران است، هریک از سهامداران حق دارند نسخه‌ای از اساسنامه را دریافت کنند. در برخی موارد نیز شرکت‌ها از طریق پست یا انتشار اطلاعیه یا دعوتنامه در روزنامه‌های کثیرالانتشار، از سهامداران خود برای تشکیل مجامع عمومی عادی دعوت به عمل می‌آورند. البته در حال حاضر شرکت‌ها نسبت به انتشار کلیه موارد فوق از طریق سایت اینترنتی خود اقدام می‌نمایند.

تعهدات سهامدار

تنها تعهد یک سهامدار در شرکت سهامی، پرداخت مبلغ سهم است و اگر به این تعهد خود عمل کند، به عنوان صاحب سهم تعهد دیگری ندارد. سهامدار هیچگونه تعهد شخصی در قبال طلبکاران شرکت ندارد و اگر شرکت بنا به دلایلی قادر به پرداخت دیون خود نباشد، نمی‌توان به سهامداران رجوع کرد. همچنین تعهدات سهامداران همان است که قبول کرده‌اند و نمی‌توان با تغییر اساسنامه تعهد جدیدی بر عهده آنان گذاشت یا تعهدات فعلی آنان را افزایش داد. در این زمینه قانون نیز به صراحت عنوان کرده است که هیچ مجمع عمومی نمی‌تواند تابعیت شرکت را تغییر دهد و یا هیچ اکثریتی نمی‌تواند بر تعهدات صاحبان سهم بیفزاید.

مجمع عمومی

مجمع عمومی گردهمایی صاحبان سهام شرکت می‌باشد. در جلسات مجمع عمومی مدیران، حسابرس و بازرسان شرکت و در مورد شرکت‌های بورسی نماینده سازمان بورس نیز حضور دارند. در جلسات مجمع مدیران شرکت سهامداران را در جریان رویدادهای شرکت قرار می‌دهند و تصمیم‌گیری در مورد مسائل مهم توسط سهامداران انجام می‌شود. انواع مجامع عمومی شرکت‌ها به قرار زیر است:

مجمع عمومی عادی

براساس ماده ۸۶ قانون تجارت مجمع عمومی عادی می‌تواند نسبت به کلیه امور شرکت به جز آنچه که در صلاحیت مجمع عمومی مؤسس و فوق‌العاده است تصمیم بگیرد که اهم آن عبارتند از تصویب صورت‌های مالی، تقسیم سود، انتخاب بازرس و حسابرس و انتخاب روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های شرکت. حضور دارندگان حداقل بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند در مجمع عمومی عادی ضروری است و تصمیمات در آن همواره با اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضر در جلسه رسمی معتبر است مگر در مورد انتخاب مدیران و بازرسان که اکثریت نسبی کافی خواهد بود. رأی‌گیری در انتخاب مدیران براساس رأی‌گیری تجمعی است.

مجمع عمومی فوق‌العاده

براساس ماده ۸۳ قانون تجارت هرگونه تغییر در مواد اساسنامه یا در سرمایه شرکت یا انحلال آن قبل از موعد منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده می‌باشد. در مجمع عمومی فوق‌العاده دارندگان بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند باید حاضر باشند. تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده همواره به اکثریت دو سوم آراء حاضر در جلسه رسمی معتبر خواهد بود.

تحلیل بنیادی (Fundamental)

تحلیل‌گران بنیادی اعتقاد دارند که در هر زمان، یک ارزش ذاتی برای کل بازار

سهام، صنایع مختلف و سهام یک شرکت خاص وجود دارد که بستگی به عوامل اقتصادی دارد. بنابراین سرمایه‌گذاران باید ارزش ذاتی دارایی را در هر زمان با استفاده از متغیرهایی چون ارزش فعلی و آتی سودهای شرکت و نیز جریان‌ات نقدی آن، نرخ بهره و متغیرهای مرتبط با ریسک تعیین نمایند. اگر قیمت بازار دارایی به اندازه‌ای بیش از مقدار لازم برای پوشش هزینه‌های معاملاتی با ارزش ذاتی فاصله داشت، باید اقدام مقتضی صورت پذیرد؛ باید سهام را خرید اگر قیمت بازار به طور قابل توجهی کمتر از ارزش ذاتی بود و آن را نخرید یا فروخت اگر قیمت بازار بالاتر از ارزش ذاتی بود.

تعیین ارزش ذاتی در تحلیل بنیادی از اهمیت خاصی برخوردار است و معمولاً از طریق تنزیل جریان‌ات نقدی آتی متصور برای سهام شرکت یا اوراق بهادار دیگر تعیین می‌گردد. متغیرهای اقتصادی و متغیرهای حسابداری مربوط به صورت‌های مالی شرکت منتشرکننده سهام یا ورقه بهادار مبنای تعیین ارزش ذاتی می‌باشد.

تحلیل تکنیکی (Technical)

تحلیل تکنیکال مطالعه رفتار بازار با استفاده از نمودارها و با هدف پیش‌بینی آینده روند قیمت‌ها می‌باشد. تحلیل‌گران تکنیکال اعتقاد دارند که مقبولیت و یا عدم مقبولیت سهام در عرضه و تقاضا خود را نشان می‌دهد، در صورتی که سهام مورد اقبال سرمایه‌گذاران باشد، تقاضا از عرضه پیشی گرفته و این امر منجر به افزایش قیمت خواهد شد و بالعکس در صورت عدم اقبال سرمایه‌گذاران، عرضه بر تقاضا پیشی می‌گیرد و در نتیجه قیمت کاهش می‌یابد بر این اساس آنها اعتقاد دارند که همه چیز در قیمت لحاظ شده است. همچنین اعتقاد دارند که انسان‌ها در شرایط یکسان رفتار مشابه از خود نشان می‌دهند و در نتیجه تاریخ تکرار می‌شود.

اصل دیگری که مورد پذیرش این تحلیل‌گران است این است که قیمت‌ها براساس روند حرکت می‌کنند. این روش تحلیل‌گران با استفاده از نمودار قیمت‌ها، حجم معاملات و به مدد روندها و الگوهای نموداری و انواع شاخص‌ها و

اندیکاتورها و سایر ابزارها به بررسی گذشته سهام و براساس آن به پیش‌بینی روند آتی سهام می‌پردازند.

هر دو روش تکنیکال و بنیادی همواره سعی بر حل یک مشکل واحد دارند و آن مشکل چیزی نیست جز پیش‌بینی اینکه قیمت‌ها تمایل دارند در چه جهتی حرکت کنند. در واقع آنها از دو راه متفاوت به یک مسئله واحد می‌پردازد. یک تحلیل‌گر بنیادی علت تغییر قیمت را بررسی می‌کند حال آنکه یک تحلیل‌گر تکنیکال تأثیرات آن را به چالش می‌کشد. در تحلیل تکنیکال تمرکز بر روی تغییرات قیمت است در حالی که در تحلیل بنیادی تمرکز بر عوامل اقتصادی و علتهاست که بر عرضه و تقاضا تأثیر می‌گذارد و باعث می‌شود قیمت بالا یا پایین برود و یا ثابت بماند.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری و مزایای آنها

تاریخچه صندوق

صندوق سرمایه‌گذاری مشترک در اواسط دهه ۱۹۲۰ در ایالات متحده آمریکا رواج پیدا کرد و کم‌کم جایگاه خود را در جامعه اقتصادی سایر کشورها پیدا نمود. صندوق سرمایه‌گذاری مشترک که از آن به عنوان یک نوع نهاد مالی یاد شده است نوعی شرکت سرمایه‌گذاری می‌باشد که منابع مالی و وجوه را از عامه مردم جمع‌آوری می‌کند و از طریق نیروهای متخصص و حرفه‌ای که در امور سرمایه‌گذاری در اختیار دارد، سبد اوراق بهادار تشکیل داده و از طریق همین نیروها به مدیریت اوراق بهادار موجود در سبد سرمایه‌گذاری می‌پردازد. این صندوق‌ها علاوه بر فعالیت در بازار سرمایه در بازارهای پول نیز به خرید و فروش اوراق بهادار کوتاه‌مدت مانند اوراق مشارکت و سایر موارد می‌پردازند.

انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

صندوق سرمایه‌گذاری، نهاد مالی است که فعالیت اصلی آن سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار است. صندوق‌های سرمایه‌گذاری، وجوه سرمایه‌گذاران را سرمایه‌گذاری می‌کنند و متعاقب آن، سهامداران به نسبت سهم خود در سود و زیان

آن صندوق شریک می‌شوند. به طور کلی، عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری به عملکرد اوراق بهادار و دیگر دارایی‌های موجود در پرتفوی آنها بستگی دارد.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

- صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک با سرمایه متغیر
- صندوق‌های با سرمایه ثابت
- یونیت تراست‌ها یا تراست‌های سرمایه‌گذاری

ویژگی‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک با سرمایه متغیر

ویژگی‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک با سرمایه متغیر به قرار زیر هستند: واحدهای صندوق سرمایه‌گذاری مشترک به طور مستقیم از طریق مدیر ثبت صادر و ابطال می‌شود و سرمایه‌گذار نمی‌تواند آنها را در یک بازار دست دوم به سرمایه‌گذاران دیگر واگذار کند. قیمتی که سرمایه‌گذار برای هر سهم صندوق می‌پردازد برابر با ارزش خالص دارایی سهام به علاوه کارمزدهایی است که در موقع خرید تعیین می‌شود.

واحدهای صندوق سرمایه‌گذاری مشترک قابل ابطال است. به عبارت دیگر، سهامداران می‌توانند واحدهای خود را به صندوق یا کارگزار صندوق بازگردانند. قیمت ابطال هم تقریباً معادل ارزش خالص دارایی هر سهم، منهای کارمزدهای تعیین شده مانند کارمزد ابطال است. ابطال واحد سرمایه‌گذاری، تنها پس از پایان نشست معاملاتی بازار و محاسبه ارزش خالص دارایی هر واحد امکان‌پذیر است. همچنین در این نرخ، صندوق واحدهای خود را به سرمایه‌گذاران جدید واگذار می‌کند.

به طور معمول، صدور واحدهای صندوق سرمایه‌گذاری مشترک به طور پیوسته ادامه دارد. البته ممکن است بعضی از صندوق‌ها در مواقع خاص مانند مواقعی که به شدت بزرگ شده‌اند و یا به درخواست ضامن، می‌توانند صدور واحدهای خود را متوقف کنند.

ویژگی‌ها و ماهیت سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها

جایگزینی برای خرید سهام شرکت‌های بورسی: شخصی که تعدادی از

واحدهای سرمایه‌گذاری یکی از صندوق‌ها را در اختیار دارد در واقع مالک سهام چند شرکت است که صندوق از محل دارایی‌های خود به‌عنوان سبد سرمایه‌گذاری خریداری نموده است. بدین ترتیب سود یا زیان مالکان واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق، تحت تأثیر مستقیم نوسان قیمت مجموعه سهام موجود در سبد سرمایه‌گذاری صندوق است. با این تفاسیر از امتیازات سرمایه‌گذاری در این صندوق‌ها آن است که هر سرمایه‌گذار می‌تواند به جای تحلیل و بررسی چندین شرکت پذیرفته شده در بورس، با شناسایی و بررسی عملکرد یک صندوق سرمایه‌گذاری، مدیریت تشکیل سبد سرمایه‌گذاری خود را به مدیریت حرفه‌ای این صندوق‌ها واگذار نماید.

وجود مدیریت حرفه‌ای: به‌کاربردن لفظ مدیریت حرفه‌ای شاید مسئولیت مدیران صندوق‌ها را به مراتب سنگین‌تر نماید ولی سرمایه‌گذاران آگاهند که منظور از مدیریت حرفه‌ای، مقایسه تخصص و توان مدیران با تجربه و آشنا با بازار سهام با سرمایه‌گذارانی است که تجربه کافی و یا زمان و امکانات مناسب تحلیل برای تشکیل سبد سرمایه‌گذاری به‌صورت مستقل را ندارند. برای بررسی وضعیت و عملکرد مدیران صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک قبل از هر چیز نیاز به شناسایی معیارهای مناسب مقایسه‌ای است. قطعاً قضاوت در مورد عملکرد یک صندوق بدون توجه به وضعیت عمومی بازار سهام نمی‌تواند معیار مناسب و منصفانه‌ای برای اتخاذ بهترین تصمیم به سرمایه‌گذار باشد. مدیریت حرفه‌ای صندوق‌های سرمایه‌گذاری به معنی کسب بازدهی قطعی نیست بلکه به معنی بهتر عمل کردن در مقایسه با سرمایه‌گذاران کم‌تجربه و غیرحرفه‌ای بازار سهام است.

مناسب‌ترین معیار قضاوت برای بررسی میزان عملکرد صندوق‌ها، مقایسه بازدهی آنها با یکدیگر در دوره‌های زمانی مختلف است. بدین ترتیب گاه در شرایط نامناسب و نزولی قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، داشتن واحدهای سرمایه‌گذاری یک صندوق که منجر به کاهش زیان در مقایسه با خرید سهام یک شرکت باشد نیز برای سرمایه‌گذار مطلوبیت خواهد داشت. مدیریت صندوق از جانب سرمایه‌گذاران، کلیه حقوق اجرایی مربوط به صندوق از قبیل دریافت سود سهام و کوپن اوراق بهادار را انجام می‌دهد و در نتیجه سرانه هزینه

هر سرمایه‌گذار برای انجام سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد.

نقدشوندگی: یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های هر سرمایه‌گذاری، قابلیت تبدیل به وجه نقدشدن آن در زمانی است که سرمایه‌گذار به هر دلیل تصمیم به تغییر موضع سرمایه‌گذاری خود و خروج می‌گیرد. از آنجایی که مدیریت حرفه‌ای سرمایه‌گذاری ایجاب می‌کند صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک همواره در یک مجموعه از سهام سرمایه‌گذاری می‌نمایند که این سرمایه‌گذاری متنوع منجر به کاهش ریسک زیان و نقدشوندگی بالای سرمایه‌گذاری خواهد شد. همچنین با توجه به ارکانی که در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک در سهام پیش‌بینی شده است، سرمایه‌گذاران در هر زمان می‌توانند با توجه به خالص ارزش روز دارایی‌های موجود در صندوق و پس از کسر هزینه‌های مربوطه، تمام یا تعدادی از واحدهای سرمایه‌گذاری خود را به وجه نقد تبدیل نموده، اصطلاحاً ابطال نمایند. این ویژگی در مقابل شرایطی است که در زمان بسته بودن نماد معاملاتی سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، سرمایه‌گذاران امکان خروج از سرمایه‌گذاری را تا زمان باز شدن نماد معاملاتی و وجود تقاضای خرید نخواهند داشت. بدین ترتیب وجود ضامن نقدشوندگی به مفهوم وجود خریدار همیشگی است که البته باید توجه داشت منظور از این ضمانت، ضمانت بازدهی یا اصل سرمایه نخواهد بود بلکه ضمانتی برای خرید واحد سرمایه‌گذاری به قیمت ابطال و پس از کسر هزینه‌های (ذکر شده در امیدنامه) مربوطه می‌باشد. تضمین نقدشوندگی واحدهای صندوق توسط ضامن، این امکان را به سرمایه‌گذاران می‌دهد که بدون نگرانی از وضعیت بازار، هر زمان که بخواهند نسبت به ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری برابر خالص ارزش روز دارایی‌های صندوق اقدام و وجوه مربوطه را دریافت نمایند.

صرفه‌جویی نسبت به مقیاس: با توجه به اینکه صندوق‌های سرمایه‌گذاری از گردآوری پول‌های اندک تعداد زیادی سرمایه‌گذار تشکیل می‌شوند بنابراین امکان استفاده از مزایای یک مجموعه سرمایه‌گذاری بزرگ برای اجزای آن فراهم خواهد بود. طبیعی است که یک سرمایه‌گذار به تنهایی امکان پرداخت هزینه‌های مشاوره و یا استفاده از نرم‌افزارهای مختلف اطلاع‌رسانی و تحلیل‌گری را نخواهد داشت

ولی با کنار هم قرار گرفتن سرمایه‌های اندک سرمایه‌گذاران خرد، امکان استفاده از مزایای این چنین فراهم خواهد شد.

بدین ترتیب هر سرمایه‌گذار به عنوان عضو کوچکی از یک صندوق سرمایه‌گذاری می‌تواند با پرداخت بخشی از هزینه‌ها به نسبت مالکیت خود در صندوق از مزایای کامل هزینه‌های مورد نیاز برخوردار گردد. هزینه بکارگیری نیروی متخصص، گردآوری و تحلیل اطلاعات و گزینش سبد بهینه اوراق بهادار بین همه سرمایه‌گذاران تقسیم می‌شود و سرانه هزینه هر سرمایه‌گذار کاهش می‌یابد.

انگیزه مدیریت صندوق سرمایه‌گذاری: با توجه به ساختار طراحی شده صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک در سهام و ارتباط مستقیم بین رشد ارزش دارایی‌های صندوق و منتفع شدن مدیر و سایر ارکان صندوق، قابل پیش‌بینی است که مدیر انگیزه کافی برای تشکیل بهترین ترکیب سبد سرمایه‌گذاری را داشته، تلاش نماید تا خالص ارزش دارایی‌های صندوق را به حداکثر ممکن رساند. البته توجه به این نکته ضروری است که به دلیل غیرقابل پیش‌بینی بودن آینده، سرمایه‌گذاران صرفاً موظفند شرایطی منطقی و موجه با توجه به انتظارات خود از سرمایه‌گذاری فراهم نمایند و حتی الامکان با برنامه‌ریزی صحیح مقدمات رسیدن به انتظارات را ایجاد نمایند.

بدین ترتیب نتیجه این برنامه‌ریزی که براساس تصمیمات حساب شده خواهد بود هر چند اگر مطابق با پیش‌بینی‌ها و انتظارات سرمایه‌گذار نباشد، به طور قطع بهتر از شرایطی خواهد بود که سرمایه‌گذار در یک بازار هدف کاملاً حرفه‌ای و تخصصی، بی حساب و بدون پیش‌بینی‌های لازم اقدام به سرمایه‌گذاری نماید.

امتیازات و ریسک‌های معاملات آنلاین

منظور از معامله‌گری آنلاین، دسترسی سریع سرمایه‌گذاران به بازار با بهره‌گیری از تسهیلات الکترونیکی مناسب از جمله اینترنت است. به عبارت دیگر در این

روش، سرمایه‌گذار در چارچوب قرارداد با کارگزار، سفارش‌های خود را به سیستم معاملات ارسال می‌کند. این امر با استفاده از زیرساخت و شبکه ارتباطی قدرتمند کارگزاری به سامانه معاملاتی متصل می‌شود. در این روش، سفارش مشتری به عنوان سفارش کارگزار و با شناسه معاملاتی کارگزار وارد بازار می‌شود.

به طور کلی ایجاد امکان انتقال مستقیم سفارش‌ها به بازار به طور لحظه‌ای، کنترل کاربران بر تصمیم‌های معاملاتی‌شان را افزایش می‌دهد و باعث کاهش دوره تأخیر اجرای سفارش می‌شود. این امر همچنین موجب بهبود فضای رقابتی شده و با فراهم آوردن امکان به کارگیری استراتژی‌های پیچیده سرمایه‌گذاری و پوشش ریسک، منافع بسیاری را عاید مشارکت کنندگان بازار می‌کند. علاوه بر موارد یاد شده، استفاده از این سیستم‌ها، مزایای نظارتی نیز برای بازار به همراه دارد که از جمله می‌توان به امکان تهیه اطلاعات پیگیری سفارش، افزایش شفافیت معامله و ارتقای قابلیت‌های بازار و امکان به کارگیری ابزارهای مدیریت ریسک خودکار اشاره کرد.

دسترسی مستقیم به بازار با توجه به ماهیت ارتباط به بازار، با ریسک‌هایی هم همراه است که از آن جمله می‌توان به ریسک اعتباری، ریسک ظرفیت سامانه و ریسک عدم آشنایی با مقررات بازار اشاره کرد. این ریسک‌ها اگر چه در شکل متعارف بازار هم وجود دارند اما با توجه به حضور کامل کارگزار در انجام سفارش‌های مشتری و تسویه معاملات، امکان مدیریت بیشتری دارند.

ریسک‌های دسترسی مستقیم از دیدگاه بورس

به طور معمول، در بورس‌هایی که امکان دسترسی مستقیم برای مشتریان فراهم است، کارگزاران عضو مسئول کلیه عواقب سفارش‌های مشتریان خود هستند. بنابراین، با ورود سفارش به سامانه معاملات -چه توسط اعضا و چه از طریق مشتریان آنها- اعضا مسئول شناخته می‌شوند و در صورت تخلف مشمول رويه‌های انضباطی می‌شوند. زیرا بورس‌ها نمی‌توانند در مورد مشارکت کنندگان غیرعضو خود، نظیر مشتریان با دسترسی مستقیم، رويه‌های انضباطی اعمال کنند. هم‌چنین اعضای اتاق پایپای که امور مربوط به تسویه و پایپای مشتریان خود را انجام می‌دهند، اگر چه مسئول تخلفات آنها نیستند، اما ریسک اعتباری

همه مشتریان را به عهده می‌گیرند.

از این رو، بورس‌ها، تلاش خود را در قالب مسئولیت اعضای بازار و توانایی آنها در پایش مشتریانی که به بازار دسترسی دارند، متمرکز می‌کنند. برای نمونه، برخورد انضباطی با افرادی که به بازار دسترسی مستقیم دارند و به رغم سیاست‌ها و رویه‌های نظارتی مناسب کارگزار، اقدام به دست‌کاری قیمت می‌کنند، برای بورس‌ها مسئله‌ساز است. زیرا پیگیری تخلفات مشتریان، توسط بورس دشوار است و بورس‌ها به جای مشتریان، عضو خود را به دلیل قصور در نظارت بر معاملات جریمه می‌کنند. علاوه بر این، اثبات این که کارگزار فاقد رویه‌ها و سیاست‌های کافی بوده است، برای مقام ناظر آسان نیست.

ریسک‌های دسترسی مستقیم از دیدگاه کارگزار

کارگزاران هم با توجه به مسئول بودن در مورد نقض احتمالی مقررات از سوی مشتریان، بسیار نگران ریسک‌های دسترسی مستقیم به بازار هستند. از این رو تلاش می‌کنند با عقد قرارداد و اخذ تعهد از مشتری برای رعایت مقررات بازار، رفتار مشتریان خود را کنترل کنند و بر معاملات آنها نظارت داشته باشند. متن قراردادها بسته به مقررات بازارهای مختلف و اختیارات پیش‌بینی شده برای کارگزار، متفاوت است اما به طور کلی، مفاد آنها در برگرفته موارد زیر است:

- حقوق و مسئولیت‌های طرفین از جمله اظهارنامه‌ای که بر طبق آن مشتری همه مسئولیت‌های ناشی از استفاده از دسترسی مستقیم را بر عهده می‌گیرد.
- امنیت فیزیکی و اطلاعاتی از جمله لزوم حفاظت از شناسه کاربر، کلیدواژه‌ها و کدهای رمزی به منظور جلوگیری از دسترسی‌های غیرمجاز به سامانه
- محدودیت‌هایی در مورد سفارش‌های هر مشتری (تعیین سقف بر حسب ارزش یا مقدار سفارش). بر این اساس سفارش‌های بیش‌تر از سقف تعیین شده توسط سیستم، پذیرفته نمی‌شود.
- ضمانت‌های لازم، چگونگی پرداخت خسارت‌ها، هزینه‌ها و قراردادهای خاص مشتری/محصول
- شرایط ورود سفارش‌ها و محدودیت‌های پیش‌بینی شده از جمله حق تعلیق خدمات، حق رد یا لغو سفارش‌ها

- استفاده از چارچوب استاندارد برای پیگیری سفارش
- الزام برخورداری از دانش کافی در مورد مقررات معاملاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط و الزام به رعایت آن‌ها و
- اطمینان از این‌که کاربر / مشتری دارای صلاحیت‌ها و تخصص‌های لازم است. علاوه بر شرایط و محدودیت‌های ذکر شده، کارگزاران موظفند از رویه‌ها و سیاست‌های مناسب برای نظارت بر مشتریان و پایش فعالیت‌های معاملاتی آنها استفاده کنند که از آن جمله می‌توان به کنترل‌های پیش از اجرای سفارش مانند تعبیه فیلترهای مناسب برای دسته‌بندی و بررسی سفارش‌ها و کنترل‌های امنیتی اشاره کرد.

مقدمه و معرفی‌ها	
بخش اول: آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن	
بخش دوم: قوانین و مقررات معاملات آنلاین	
بخش سوم: جرائم و مجازات‌ها	
بخش چهارم: قوانین و مقررات کلی	
نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب	

قوانین و مقررات معاملات آنلاین

آنچه در این بخش می‌خوانید:

برای انجام دادن درست هر کاری لازم است علاوه بر آشنایی با نحوه انجام آن اشراف بر قوانین و مقررات حاکم نیز وجود داشته باشد. معاملات آنلاین نیز از این قاعده مستثنی نیست و آشنایی با مقررات حاکم بر آن از جمله الزامات شروع داد و ستد می‌باشد. لذا در این بخش ابتدا در فصل ششم دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی در بورس جهت آگاهی سرمایه‌گذاران آمده است و سپس در فصل هفتم دستورالعمل اجرایی معاملات برخط به عنوان پایه اصلی معاملات آنلاین ذکر شده است. در فصل هشتم بخشنامه اجرایی ماده ۷ و ماده ۱۰ آمده است که به تفصیل برخی از مفاد دستورالعمل مذکور را روشن می‌سازد و همچنین نمونه قرارداد معاملات آنلاین و تعهدنامه مربوطه نیز در این فصل ذکر شده است.

بخش دوم:
فصل ششم:

قوانین و مقررات معاملات آنلاین
دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق
بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار
(مصوب ۱۳۸۳/۹/۱۴)

فصل هفتم:

دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در
بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
(مصوب ۱۳۸۹/۷/۳)

فصل هشتم:

بخشنامه نحوه اجرای ماده ۷ و محدودیت‌های موضوع
ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق
بهادار به همراه نمونه قرارداد و تعهدنامه

فصل ششم

دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

مصوب ۱۴ آذر ۸۳ هیئت مدیره سازمان کارگزاران

در اجرای ماده ۶ قانون تجارت الکترونیک و آیین نامه معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، مصوب شورای بورس، مورخ ۱۳۵۵/۱۲/۳، این دستورالعمل برای اجرای مفاد سفارش های خرید و یا فروشی است که به صورت الکترونیکی از سوی مشتریان به کارگزاران سازمان ارسال و جهت اجرا ابلاغ می گردد.

دریافت سفارش های خرید و فروش الکترونیکی سهام شرکت ها و سایر اوراق بهاداری که در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده است، منوط به امضای توافق نامه ای است که متن آن از سوی سازمان بورس تهیه شده و جهت امضا و مبادله بین کارگزار و مشتری، ابلاغ می شود.

حدود اختیارات، وظایف و مسئولیت های مشتری و کارگزار در اجرای سفارش خرید یا فروش الکترونیکی براساس آیین نامه معاملات بورس و مفاد توافق نامه موضوع بند ۱ خواهد بود.

کارگزاری که با سفارش الکترونیکی به خرید یا فروش اوراق بهادار اقدام می نماید، مکلف است قبل از انجام معامله و در جریان امضای توافق نامه، هویت مشتری را احراز نموده و تصویر معتبری از مدارک هویت وی و یا اطلاعات شناسنامه ای مشتری را اخذ کند. در هر حال، مسئولیت احراز هویت مشتری و مطابقت شخص متقاضی با مشخصات اعلام شده بر عهده کارگزار می باشد.

کارگزار باید پس از احراز هویت مشتری نام او را به عنوان یکی از کاربران، در سامانه اطلاعاتی خود منظور کند و رمز عبور (Password) منحصر به فردی به مشتری تخصیص دهد. کارگزار موظف است در طراحی سایت، ترتیبی دهد که رمز عبور اولیه در هر زمان توسط مشتری قابل تغییر باشد.

در هر مورد که امنیت سیستم سفارش الکترونیکی کارگزار به هر دلیل مورد تهدید قرار گیرد، کارگزار موظف است سیستم را متوقف کند و مراتب را به اطلاع سازمان برساند. شروع به کار مجدد سامانه سفارش الکترونیکی کارگزار منوط به تأیید سازمان است. تحویل گواهی نامه موقت تجمعی اوراق بهادار منوط به دریافت گواهی نامه های قبلی همان اوراق می باشد.

مشتری می تواند از طریق مراجعه حضوری، گواهی نامه موقت اوراق بهاداری را دریافت نماید که از طریق الکترونیکی خریداری کرده است. کارگزار

فصل ششم — دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس

خریدار، در صورت درخواست مشتری، باید گواهی نامه یاد شده را در محل کار خود به مشتری تحویل نماید.

کارگزار در معاملات الکترونیکی می‌تواند اوراق بهادار متعلق به مشتری را که گواهی نامه موقت آن در اختیار کارگزاری است، به فروش رساند. فروش الکترونیک اوراق بهاداری که گواهی نامه موقت آن در اختیار کارگزار نباشد، مجاز نمی‌باشد.

در صورت انجام معامله، کارگزار حداقل در پایان هر هفته، می‌بایست گزارشی از صورت وضعیت حساب مشتری، شامل معاملات انجام شده و جوه دریافتی و پرداختی و نیز فهرستی از موجودی اوراق بهادار و سفارش‌های اجرا نشده خرید و فروش را به طور الکترونیک برای مشتری ارسال نماید. کارگزاری که با امضای توافق نامه با مشتری، سفارش‌های وی را اجرا می‌کند، باید صورت وضعیت حساب مشتری را حداکثر ظرف ۲۴ ساعت بعد از پایان روزی که معامله‌ای برای مشتری انجام می‌شود، در اختیار وی قرار دهد.

کارگزاری که در اجرای این دستورالعمل سفارش‌های مشتری را اجرا می‌کند، موظف است داده‌پیام‌های (Data Message) دریافتی از مشتری را در سامانه اطلاعاتی خود ثبت و نگهداری نماید. براساس این آیین نامه مسئولیت حفظ و مراقبت از نام کاربر و رمز عبور برعهده مشتری است.

در صورت بروز اختلاف بین کارگزار و مشتری در خصوص محتوای داده‌پیام‌ها اطلاعات مندرج در سامانه اطلاعاتی کارگزار معتبر و برای طرفین لازم‌الاتباع می‌باشد مشروط بر این که اطلاعات با گزارش‌های دوره‌ای مندرج در ماده ۷ مغایر نباشد.

بخش دوم:

فصل ششم:

قوانین و مقررات معاملات آنلاین
دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق
بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار
(مصوب ۱۳۸۳/۹/۱۴)

فصل هفتم:

دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در
بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
(مصوب ۱۳۸۹/۷/۳)

فصل هشتم:

بخشنامه نحوه اجرای ماده ۷ و محدودیت‌های موضوع
ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق
بهادار به همراه نمونه قرارداد و تعهدنامه

فصل هفتم

دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

مصوب ۳ مهر ۸۹ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل به منظور اجرای سفارش‌های خرید و یا فروشی که به صورت برخط (Online) به سامانه معاملاتی ارسال می‌شود، در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۳ شامل ۱۹ ماده و ۹ تبصره و یک پیوست به تصویب هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

ماده ۱. اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، آئین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل و قرارداد پیوست به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

عضو: کارگزار پذیرفته شده در بورس یا فرابورس است که خدمات دسترسی برخط بازار را به مشتری ارائه می‌نماید.

بورس: بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام) است.

دسترسی برخط بازار: فرآیندی است که طی آن سفارش‌های خرید و فروش و همچنین عملیات تغییر و یا انصراف از آنها توسط مشتری از طریق زیر ساخت دسترسی برخط بازار جهت اجرا به سامانه معاملاتی ارسال می‌شود.

زیرساخت دسترسی برخط بازار: زیر ساختی است که به منظور دسترسی برخط به بازار توسط عضو استقرار یافته و استفاده می‌شود.

سامانه معاملاتی: سیستم رایانه‌ای است که دریافت سفارش‌های خرید و فروش، تطبیق سفارش‌ها و در نهایت اجرای سفارشها از طریق آن صورت می‌گیرد.

سفارش: درخواست خرید یا فروش اوراق بهادار است که توسط مشتری از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار، جهت اجرا به سامانه معاملاتی، ارسال می‌شود.

فرابورس: فرابورس ایران (شرکت سهامی عام) است.

کانون: کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار است.

مشتری: شخص حقیقی یا حقوقی است که متقاضی خرید یا فروش اوراق بهادار از طریق خدمات دسترسی برخط بازار می‌باشد و حائز شرایط مندرج در مواد ۷ و

۸ این دستورالعمل است.

ماده ۲. سفارش های ارسالی از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار باید مطابق مقررات، ضوابط معاملاتی و مصوباتی باشد که توسط سازمان تعیین می شود.

ماده ۳. زیرساخت دسترسی برخط بازار مورد استفاده عضو باید قبلاً از حیث مواردی از قبیل امنیت، حفظ اطلاعات محرمانه و قابلیت های فنی به تأیید سازمان رسیده و امکانات مناسبی را جهت کنترل و نظارت مستمر بر حفظ شرایط فوق در اختیار سازمان قرار دهد.

تبصره ۱: زیر ساخت دسترسی بر خط بازار باید امکان ارائه خدمات دسترسی بر خط بازار را با استفاده از امضای الکترونیک داشته باشد.

تبصره ۲: صدور تأییدیه مندرج در صدر این ماده رافع مسئولیت عضو در خصوص تأمین امنیت و قابلیت های فنی زیرساخت دسترسی برخط بازار نمی باشد.

ماده ۴. عضو باید در موارد زیر از سازمان مجوز دریافت نماید:

الف. بهره برداری از زیرساخت دسترسی برخط بازار،

ب. اعمال تغییراتی در زیرساخت دسترسی برخط بازار مورد استفاده که مطابق مقررات نیازمند اخذ مجوز است،

ج. بهره برداری از زیرساخت دسترسی برخط بازار پس از اعمال تغییرات موضوع بند (ب).

تبصره: اخذ مجوز موضوع این ماده، رافع مسئولیت عضو در خصوص رعایت قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط اوراق بهادار نمی باشد.

ماده ۵. درخواست اخذ مجوز موضوع ماده ۴ این دستورالعمل باید توسط عضو کتباً و به همراه مستندات مورد نیاز به سازمان ارایه شود. در صورت کامل بودن اطلاعات و مستندات فوق، سازمان نظر خود را مبنی بر پذیرش یا رد درخواست ارایه شده به عضو متقاضی اعلام می نماید.

ماده ۶. کلیه مسئولیتهای قانونی و مقرراتی عضو و کاربران وی در قبال استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار و معاملات انجام شده از این طریق، بر عهده عضو

می‌باشد.

ماده ۷. عضو در صورتی می‌تواند خدمات دسترسی برخط بازار را در اختیار مشتری قرار

دهد که مشتری حائز شرایط زیر باشد:

■ دانش لازم در خصوص فرآیند ورود سفارش از طریق زیر ساخت دسترسی برخط بازار

■ مهارت لازم در خصوص معامله اوراق بهادار

■ دانش لازم در خصوص قوانین و مقررات مرتبط با معامله اوراق بهادار

■ نداشتن منع معاملاتی که توسط سازمان یا سایر مراجع ذیصلاح اعلام شده باشد.

تبصره ۱: در مورد مشتریان حقوقی، شخص معرفی شده از سوی وی باید حائز شرایط موضوع این ماده باشد.

تبصره ۲: عضو بمنظور حصول اطمینان از کفایت دانش مشتریان در خصوص معاملات برخط، باید فرایندهای مستمر آموزشی را جهت به روزرسانی دانش ایشان به صورت حضور یا الکترونیکی مستقر نماید.

تبصره ۳: سنجش توانایی مشتری از حیث شرایط موضوع این ماده توسط عضو و با مسئولیت وی انجام می‌شود.

تبصره ۴: نحوه اجرای مفاد این ماده توسط اداره نظارت بر کارگزاران سازمان ابلاغ می‌شود.

ماده ۸. عضو باید قراردادی را مطابق نمونه پیوست این دستورالعمل، با مشتریان در

خصوص استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار منعقد نماید.

ماده ۹. عضو باید برای مدیریت معاملات بر خط، واحدی مجزا تشکیل داده و شخصی

را جهت مدیریت بخش مذکور منصوب نماید. مدیر معاملات بر خط موظف به نظارت مستمر بر مخاطرات ویژه معاملات بر خط و انجام اقدامات کنترلی و نظارتی لازم از جمله الزامات ابلاغی توسط سازمان می‌باشد.

ماده ۱۰. سازمان می‌تواند رعایت محدودیت‌هایی از قبیل موارد زیر را به اعضا ابلاغ

نماید:

- محدودیت در نوع سفارش
 - محدودیت در زمان فعالیت
 - محدودیت فعالیت بر روی نماد معاملاتی، صنعت، بازار خاص یا بازارهای بورس و فرابورس
 - محدودیت انجام معامله در عرضه های خاص
 - محدودیت در حجم سفارش
 - محدودیت در قیمت سفارش
 - محدودیت معاملاتی برای مشتری خاص یا مشتریان
 - محدودیت در تعداد مشتریان هر عضو
 - محدودیت در حجم معاملات مشتریان
 - محدودیت درصد تفاوت قیمت سفارش با دامنه مظنه بازار
 - محدودیت درصد تفاوت قیمت سفارش با قیمت آخرین معامله
 - محدودیت تفاوت قیمت نسبت به معامله قبل برای سفارشات با حجم پایین
- تبصره:** در صورت اعلام محدودیت جدید علاوه بر موارد موضوع این ماده، عضو مکلف است طی مهلت تعیین شده توسط سازمان امکان اعمال محدودیت را در زیرساخت دسترسی برخط بازار فراهم کند.

ماده ۱۱. زیرساخت دسترسی برخط بازار باید به گونه ای باشد که امکان اعمال محدودیت های وضع شده توسط سازمان فراهم شود و به صورت پارامتری قابل تنظیم باشد. محدودیت های وضع شده باید به صورت لحظه ای و برخط در زیرساخت دسترسی برخط بازار اعمال گردد و همزمان به نحو مقتضی اطلاع رسانی شود.

ماده ۱۲. سفارش هایی که محدودیت های موضوع ماده ۱۰ این دستورالعمل در مورد آنها رعایت نشده است نباید توسط زیرساخت دسترسی برخط بازار پذیرفته و به سامانه معاملاتی ارسال شود. در این خصوص ضروری است سوابق این موضوع بصورت الکترونیکی ثبت و نگهداری شده و بلافاصله پیغامی مبنی بر عدم

پذیرش سفارش برای مشتری ارسال گردد.

تبصره: رعایت این ماده در خصوص سفارش هایی که به دلیل محدودیت های وضع شده توسط عضو پذیرفته نمی شوند نیز ضروری است.

ماده ۱۳. تمامی سفارشات که جهت اجرا به سامانه معاملاتی ارسال می گردد با کد عضو ارائه دهنده خدمات دسترسی برخط بازار و کد مشتری، ثبت خواهند شد.

ماده ۱۴. عضو موظف است کلیه سوابق تراکنش های دریافتی از مشتری و ارسالی به وی را در زیرساخت دسترسی برخط بازار خود نگهداری و حسب درخواست به سازمان ارائه نماید.

ماده ۱۵. در صورت وقوع هرگونه تخلف از قوانین و مقررات بازار اوراق بهادار از جمله مواد این دستورالعمل و یا به منظور پیشگیری از تخلفات، سازمان می تواند اقدامات زیر را به تنهایی یا توأمان انجام دهد:

- تعلیق و یا توقف امکان دسترسی برخط بازار متعلق به عضو،
- الزام عضو به تعلیق و یا توقف امکان استفاده از دسترسی برخط بازار برای یک یا چند مشتری و یا نمایندگان آنها.

ماده ۱۶. عضو نمی تواند بابت ارائه خدمات دسترسی برخط بازار، وجهی علاوه بر کارمزدهای مصوب سازمان از مشتری دریافت نماید.

ماده ۱۷. استفاده از زیرساخت دسترسی برخط بازار جهت معامله برای مشتریان توسط نمایندگان و شعب عضو منوط به اخذ مجوزهای لازم از بورس یا فرابورس می باشد. الزامات و شرایط ایجاد و نگهداری شعبه، نمایندگی و دفتر پذیرش که در سایر مقررات بیان شده یا می شود همچنان لازم الاجرا است.

ماده ۱۸. عضو باید رویه های معامله از طریق سیستم معاملات برخط بازار، محدودیت ها، شرایط و مخاطرات مربوط به این نوع معاملات را از طریق سایت رسمی خود به اطلاع عموم رسانده و هرگونه تغییر در موارد فوق را بلافاصله اعلام نماید.

ماده ۱۹. عضو جهت مدیریت حوادث پیش بینی نشده در معاملات برخط اوراق بهادار،

فصل هفتم — دستورالعمل اجرایی معاملات برخط در بورس و فرابورس

از جمله قطعی برق، شبکه مخابراتی و اینترنت، باید رویه‌های مشخصی را اتخاذ نموده و به اطلاع مشتریان خود برسانند.

بخش دوم:

فصل ششم:

قوانین و مقررات معاملات آنلاین

دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق

بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

(مصوب ۱۳۸۳/۹/۱۴)

فصل هفتم:

دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در

بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

(مصوب ۱۳۸۹/۷/۳)

فصل هشتم:

بخشنامه نحوه اجرای ماده ۷ و محدودیت‌های موضوع

ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق

بهادار به همراه نمونه قرارداد و تعهدنامه

فصل هشتم

بخشنامه نحوه اجرای ماده ۷ و محدودیت های موضوع ماده ۱۰

دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران
و فرابورس ایران به همراه نمونه قرارداد و تعهدنامه

بخشنامه نحوه اجرای ماده ۷

«دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران»

این بخشنامه در راستای اجرای ماده ۷ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران به منظور تعیین نحوه سنجش توانایی مشتریان توسط اعضا از نظر دانش، مهارت و صلاحیت قانونی لازم جهت تأیید صلاحیت حرفه‌ای آنان برای استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار در ۷ ماده و ۱ تبصره تدوین گردیده است.

ماده ۱.

اصطلاحات و واژه‌هایی که در دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این بخشنامه به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

داوطلب: منظور شخص حقیقی یا نماینده شخص حقوقی متقاضی خدمات دسترسی برخط بازار می‌باشد که دارای حداقل ۱۸ سال تمام و مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه بوده و به تشخیص عضو تجربه لازم را برای انجام معاملات دارا باشد.

صلاحیت حرفه‌ای: شرایطی است که داوطلب پس از احراز آن طبق مفاد این بخشنامه می‌تواند از خدمات دسترسی برخط بازار استفاده نماید.

ماده ۲.

مدیریت معاملات برخط عضو، مسئول بررسی و تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار می‌باشد. ایفای مسئولیت مزبور توسط مدیریت معاملات برخط، رافع مسئولیت عضو در خصوص تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب نخواهد بود.

ماده ۳.

مدیریت معاملات برخط عضو موظف است درخواست کتبی یا الکترونیکی داوطلب را دریافت نموده و به دلیل مخاطرات ویژه معاملات برخط، از شناسایی کامل مشتری موضوع بخشنامه شماره ۱۱۰۱۰۰۲۱ ابلاغ شده طی نامه شماره ۱۳۸۸/۰۷/۲۰ مورخ ۱۳۸۸/۰۷/۲۰ مدیریت نظارت بر کارگزاران اطمینان حاصل نماید و در صورت ممنوع معامله نبودن وی، زمان مصاحبه را به وی اطلاع

فصل هشتم — بخشنامه ماده ۷ و ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط

دهد. در صورت احراز ممنوع معامله بودن داوطلب، تقاضای وی رد و موضوع به وی اطلاع داده خواهد شد. فاصله زمانی دریافت مدارک تا انجام مصاحبه، علی‌الاصول نباید بیش از ۱۰ روز کاری باشد.

ماده ۴.

ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای داوطلب توسط مدیریت معاملات برخط و از طریق مصاحبه شفاهی و یا آزمون کتبی صورت می‌پذیرد. فرآیند مصاحبه باید مستند گردیده و توسط عضو نگهداری شود. ارزیابی هریک از مشتریان طبق این فرآیند باید در مستندات عضو نگهداری شود و حسب درخواست سازمان ارائه گردد. **تبصره:** روش ارزیابی موضوع این ماده، توسط هیئت مدیره عضو تصویب می‌شود.

ماده ۵.

عضو قبل از ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای داوطلب، باید حداقل منابع آموزشی زیر را به داوطلب ارائه کرده و در صورت لزوم، مهارت‌های لازم را به وی آموزش دهد:

- راهنمای کاربری نرم‌افزار معاملات برخط عضو؛
- دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران و بخشنامه‌های مرتبط با آن؛
- آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های نحوه انجام معاملات در بورس و فرابورس؛
- راهنمای نحوه سرمایه‌گذاری در بورس.

ماده ۶.

در صورتی که داوطلب امتیازات لازم را در خصوص ارزیابی موضوع ماده ۴ اخذ نموده و منع معاملاتی اعلام شده توسط سازمان یا سایر مراجع ذیصلاح نداشته باشد، مدیریت معاملات برخط حداکثر ظرف مدت ۳ روز کاری پس از تکمیل مدارک لازم شامل فرم تعهدنامه پیوست و تنظیم قرارداد، امکان استفاده از خدمات دسترسی برخط را در اختیار وی قرار می‌دهد. **تبصره:** در صورتی که داوطلب سابقه نقض مقررات یا عدم ایفاء تعهدات نزد اعضا یا سازمان را داشته باشد، عضو می‌تواند علی‌رغم احراز تمامی شرایط فوق، خدمات استفاده از دسترسی برخط بازار را به داوطلب ارائه ننموده یا آرایه آن را منوط به ایفاء تعهدات قبلی وی نماید.

ماده ۷.

در صورت رد صلاحیت حرفه‌ای داوطلب، عضو باید مراتب را حداکثر ظرف سه روز کاری پس از انجام مصاحبه به صورت کتبی یا الکترونیکی به وی اطلاع

دهد. بررسی دوبارهٔ احراز شرایط داوطلب جهت استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار مستلزم ارائهٔ درخواست مجدد وی می‌باشد.

محدودیت‌های موضوع مادهٔ ۱۰

«دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران»

محدودیت در نوع سفارشات: سفارشات مجاز برای مشتریان بر خط، از لحاظ قیمتی سفارش **Limit** از لحاظ زمانی بدون محدودیت (شامل **Day، Date**، ...، و **Open**) می‌باشد.

محدودیت در حجم سفارش: در حال حاضر محدودیتی جهت حجم سفارش علاوه بر محدودیت‌های عادی هسته معاملات وجود ندارد.

محدودیت در زمان معاملات:

الف. ساعت ورود سفارش از ۸:۳۰ لغایت ۱۲:۰۰ می‌باشد.

ب. مشتریان معاملات بر خط در زمان حراج نمادهای بازگشایی شده امکان ورود سفارش ندارند.

ج. مشتریان معاملات بر خط در ۱۰ دقیقه پایانی دوره پیش گشایش (۸:۵۰ الی ۹:۰۰) امکان حذف سفارشات را ندارند.

د. مشتریان معاملات بر خط در ۵ دقیقه پایانی معاملات (۱۱:۵۵ الی ۱۲:۰۰) امکان ورود سفارشات **Day** را ندارند.

محدودیت در عرضه‌های خاص:

الف. در روزهای عرضه اولیه

اگر بورس اعلام نماید که مشتریان برخط حق معامله ندارند، باید بر روی نماد عرضه اولیه مسدود گردند.

اگر بورس سهمیه‌ای در این خصوص اعلام کند، حداکثر حجم خرید مشتری بر روی نماد عرضه اولیه متناسب با اعلام بورس محدود گردد.

در عرضه اولیه امکان تغییر قیمت سفارش خرید نسبت به بهترین مظنه برای مشتریان بر خط وجود ندارد.

ب. مشتریان برخط حق رقابت و انجام معامله عمده را ندارند.

محدودیت‌های قیمتی سفارش:

الف. درصد تفاوت مجاز قیمت سفارش با دامنه مظنه بازار:

قیمت سفارش خرید حداکثر یک درصد بیشتر از بهترین مظنه خرید بازار
قیمت سفارش فروش حداکثر یک درصد کمتر از بهترین مظنه فروش بازار
در صورتی که سفارش خرید یا فروش در محدوده نوسان قیمت روزانه، در زمان ورود سفارش مشتری وجود نداشته باشد، محدودیت مذکور اعمال نمی شود.

ب. درصد تفاوت مجاز قیمت سفارش با آخرین قیمت معامله:

در صورتی که حجم سفارش وارده کوچکتر یا مساوی ۱۰۰۰ سهم یا حق تقدم خرید سهم باشد، تفاوت قیمت سفارش خرید یا فروش با آخرین قیمت معامله حداکثر یک درصد می تواند باشد. این محدودیت بین ساعت ۹:۰۰ الی ۱۲:۰۰ اعمال می گردد.

در صورتی که معامله ای در روز جاری انجام نشده باشد، مبنای قیمت آخرین معامله، قیمت پایانی روز قبل است.

قرارداد استفاده از خدمات عضو جهت انجام معاملات برخط اوراق بهادار

مصوب کمیته تدوین مقررات

قرارداد حاضر بین شرکت کارگزاری و مشتری به شرح ذیل منعقد گردید. تعاریف دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در این قرارداد به همان مفاهیم به کار رفته است.

ماده ۱. طرفین قرارداد

این قرارداد بین شرکت کارگزاری به مشخصات جدول زیر که از این پس در این قرارداد «عضو» نامیده می شود:

قرارداد حاضر بین شرکت کارگزاری و مشتری به شرح ذیل منعقد گردید. تعاریف دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در این قرارداد به همان مفاهیم به کار رفته است.

نام عضو:	شماره ثبت:
تاریخ ثبت:	محل ثبت:
شماره ثبت نزد سازمان بورس:	شماره تلفن دفتر مرکزی:
شماره فاکس دفتر مرکزی:	کدپستی:
نام، نام خانوادگی و سمت آخرین صاحبان امضاء مجاز:	شماره و تاریخ روزنامه رسمی:
۱. خانم/آقای سمت:	روزنامه رسمی شماره: مورخ:
۲. خانم/آقای سمت:	
آدرس دفتر مرکزی:	

و مشتری حقیقی یا حقوقی به مشخصات جداول متناسب زیر که از این پس در این قرارداد «مشتری» نامیده می شود:

الف. برای اشخاص حقیقی ایرانی:

نام و نام خانوادگی:	جنسیت: ☐ مرد ☐ زن
کد مالکیت:	تاریخ دریافت کد مالکیت:
نام پدر:	تاریخ تولد: روز / ماه / سال:

فصل هشتم — بخشنامه ماده ۷ و ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط

محل تولد:	کد ملی:
شماره شناسنامه:	محل صدور شناسنامه:
شماره سریال شناسنامه:	شماره تلفن منزل با کد شهر:
شماره تلفن محل کار با کد شهر:	شماره تلفن همراه:
نام و کد بانک:	شماره حساب بانکی:
آدرس پست الکترونیکی:	
آدرس منزل:	
آدرس محل کار:	

ب. برای اشخاص حقوقی ایرانی:

نام:	شماره ثبت:
تاریخ ثبت:	محل ثبت:
کد مالکیت:	شناسه ملی:
شماره تلفن دفتر مرکزی:	شماره فاکس دفتر مرکزی:
نام، نام خانوادگی و سمت آخرین صاحبان امضاء مجاز:	شماره و تاریخ روزنامه رسمی: روزنامه رسمی شماره مورخ / ۱۳
۱. خانم/ آقای سمت:	
۲. خانم/ آقای سمت:	
نام و کد بانک:	شماره حساب بانکی:
آدرس پست الکترونیکی:	
نوع شخصیت حقوقی:	
آدرس دفتر مرکزی:	

ج. برای اشخاص خارجی (حقیقی/ حقوقی):

نام:	تابعیت:
شماره پاسپورت/ شماره ثبت:	شماره سرمایه گذار خارجی:
شماره تلفن محل کار/ شماره تلفن دفتر مرکزی:	نام و کد بانک:
شماره حساب بانکی:	آدرس پست الکترونیکی:
آدرس محل کار/ آدرس دفتر مرکزی در ایران:	
آدرس محل کار/ آدرس دفتر مرکزی در خارج از کشور:	

به شرح مواد آتی منعقد گردید.

ماده ۲. موضوع قرارداد

استفاده از خدمات معاملات برخط (Online) اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران

ماده ۳. مدت قرارداد

این قرارداد از تاریخ به مدت دو سال معتبر است.

ماده ۴. حقوق و تعهدات عضو

۱-۴. عضو باید نام کاربر و رمز عبور استفاده از سامانه معاملاتی را برای انجام معاملات برخط، به صورت محرمانه و چاپی ظرف حداکثر یک هفته پس از امضای این قرارداد، در اختیار مشتری قرار دهد و ارائه خدمات آغاز گردد.

۲-۴. عضو متعهد به ثبت و نگهداری کلیه سوابق تراکنش های دریافتی از مشتری و ارسالی به وی در زیرساخت دسترسی برخط بازار خود می باشد.

۳-۴. اعمال هرگونه محدودیت بر معاملات مشتری توسط عضو بایستی مستند به این قرارداد و قوانین و مقررات بازار سرمایه باشد. در صورت اعمال این محدودیت ها، عضو مسئولیتی در قبال خسارات وارده نخواهد داشت.

۴-۴. عضو متعهد است امکان ارائه خدمات پشتیبانی زیرساخت دسترسی برخط بازار را فراهم نموده و روش های ارائه آن را در سایت رسمی خود اعلام کند و حسب درخواست مشتری، جهت رفع مشکل اقدام نماید.

۵-۴. عضو حق ورود سفارش جدید برای مشتری یا تغییر، تعلیق و حذف سفارش های وارد شده توسط مشتری را در چارچوب قوانین و مقررات و با دستور مشتری دارا می باشد.

۶-۴. عضو متعهد است در چارچوب قوانین و مقررات، داده ها و اطلاعات شخصی مشتری را محرمانه نگه دارد.

۷-۴. عضو متعهد است از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار، همواره آخرین وضعیت حساب و سوابق معاملات مشتری را در اختیار وی قرار دهد و در صورت اعلام مغایرت از سوی مشتری، نسبت به بررسی موضوع و اعلام نتیجه

فصل هشتم — بخشنامه ماده ۷ و ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط

بررسی به وی اقدام نماید. بدیهی است اعلام مغایرت، نافی مسئولیت مشتری در صورت عدم توجه به نظامات قراردادی و قوانین و مقرراتی نخواهد بود.

۴-۸. در راستای اجرای این قرارداد، حداقل موارد زیر از طریق وبسایت عضو به اطلاع سرمایه‌گذاران رسانده می‌شود:

- اطلاعات حساب مشتری نزد عضو شامل جزئیات خرید و فروش، واریز، برداشت و مانده حساب
- رویه دریافت سفارش‌ها، پردازش و اجرای سفارش‌ها و همچنین پایاپای و تسویه معاملات از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار
- رویه‌های مدیریت حوادث پیش‌بینی نشده در معاملات برخط اوراق بهادار از جمله قطعی برق، شبکه مخابراتی و اینترنت
- در خصوص قطعی دسترسی برخط بازار، اعلام موضوع قبل از وقوع در موارد قابل پیش‌بینی و بلافاصله پس از وقوع در موارد غیرقابل پیش‌بینی از طریق پست الکترونیکی یا به روش مقتضی دیگر
- اطلاع‌رسانی لازم در مورد نحوه مدیریت سفارش‌ها در زمان تعلیق یا محرومیت عضو از انجام معاملات
- رویه‌هایی برای حذف سفارش‌های ثبت شده در زمانی که امکان دسترسی برخط بازار وجود نداشته باشد
- اعلام قوانین و مقررات جدید و محدودیت‌های ابلاغی توسط سازمان در خصوص انجام معاملات برخط.

ماده ۵. تعهدات مشتری

۵-۱. مشتری باید گواهی‌نامه‌های موقت صادره اوراق بهاداری که قصد فروش آنها را دارد، حسب درخواست عضو در اختیار وی قرار دهد.

۵-۲. مشتری باید اطلاعات و مستندات لازم را جهت احراز هویت به عضو ارائه نماید.

۵-۳. مشتری تعهد می‌کند از انجام هرگونه معامله که منجر به نقض قوانین و مقررات گردد از جمله معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی و دستکاری بازار خودداری نماید.

۴-۵. مشتری باید شماره حساب بانکی را در بانکی که عضو اعلام می نماید، جهت دریافت وجوه ارائه نماید. هرگونه پرداخت به مشتری صرفاً از طریق واریز وجه به همان حساب که به نام مشتری است امکان پذیر می باشد.

۵-۵. مشتری متعهد است سفارش های خرید و فروش روزانه خود را در چارچوب قوانین و مقررات و سقف های اعلامی توسط سازمان به سامانه معاملات برخط ارسال کند.

۶-۵. مشتری متعهد به تغییر رمز عبور و سایر کدهای دسترسی قابل تغییر خود در فواصل زمانی حداکثر یک ماهه می باشد. در صورت عدم تغییر، هرگونه مسئولیت ناشی از افشای رمز عبور بر عهده مشتری می باشد.

۷-۵. مشتری مسئولیت تبعات ناشی از استفاده نادرست از خدمات نرم افزاری سامانه معاملات برخط اوراق بهادار را بر عهده می گیرد.

۸-۵. در صورت عدم استفاده مشتری به مدت ۹۰ روز متوالی از حساب کاربری خود، عضو دسترسی مشتری را غیرفعال خواهد نمود. فعال شدن دسترسی مستلزم مراجعه مشتری به عضو می باشد.

۹-۵. مشتری متعهد می شود، اصول امنیت سخت افزاری و نرم افزاری و محافظت از اطلاعات از جمله استفاده از نرم افزارهای ضد ویروس مناسب، محافظت از شناسه کاربر، کلیدواژه ها، کدهای رمزی و کلیه اطلاعات دریافتی از عضو را به منظور جلوگیری از دسترسی های غیرمجاز به سامانه، رعایت نماید. ۱۰-۵. مشتری متعهد می گردد، زیرساخت دسترسی برخط بازار را وسیله آموزش اشخاص ثالث قرار ندهد.

۱۱-۵. مشتری متعهد به پرداخت وجه معامله و کارمزدهای مربوطه در چارچوب قوانین و مقررات می باشد.

۱۲-۵. مشتری متعهد می گردد از قوانین و مقررات و شرایط اعلامی عضو در چارچوب قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط پیروی کند.

۱۳-۵. مشتری متعهد است در هر بار ورود به سامانه معاملات برخط، اطلاعات مربوط به خرید و فروش اوراق بهادار از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار را کنترل و در صورت مغایرت، در اسرع وقت به عضو اطلاع دهد.

فصل هشتم — بخشنامه ماده ۷ و ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط

۱۴-۵. مشتری مسئول کنترل حساب‌های خود بوده و موارد زیر را فوراً به صورت الکترونیکی به عضو اطلاع می‌دهد:

- هرگونه سرقت یا استفاده غیرمجاز از رمز عبور، نام کاربری و شماره(های) حساب و نیز هرگونه احتمال وقوع آن
- هرگونه عدم دریافت تأییدیه ثبت سفارش
- دریافت تأییدیه ثبت سفارش یا معامله‌ای که مشتری دستور آن را صادر نکرده است.

■ هرگونه اطلاعات نادرست در موجودی حساب مشتری، سبد دارایی‌ها یا اطلاعات معاملات

۱۵-۵. مشتری مجاز به هیچ‌گونه دخل و تصرف در زیرساخت دسترسی برخط بازار و نحوه دسترسی به آن به هر دلیل، از جمله به منظور هرگونه بهره‌برداری تجاری یا غیرتجاری توسط خود یا به واسطه دیگری نیست و نمی‌تواند حق استفاده از این خدمات را به شخص دیگری واگذار کند.

۱۶-۵. مشتری اقرار می‌نماید که از دانش کافی در خصوص قوانین و مقررات معاملاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با بازار سرمایه و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات در رابطه با استفاده از خدمات معاملات برخط برخوردار بوده، آموزش‌های لازم را در مورد نحوه استفاده از این خدمات دیده و خود را ملزم به رعایت آنها می‌داند.

۱۷-۵. مشتری متعهد است اختیارات، اطلاعات و دسترسی‌های لازم جهت بازرسی و نظارت بر زیرساخت دسترسی برخط بازار را حسب درخواست سازمان، بورس، عضو یا نمایندگان ایشان ارائه نماید.

ماده ۶. حدود مسئولیت طرفین

۱-۶. تنها دارنده نام کاربری و رمز عبور، مشتری است. مسئولیت استفاده و حفاظت از رمز عبور و نام کاربری و نیز مسئولیت انجام هرگونه معامله در این حساب که از طریق نام کاربری و یا رمز عبور مشتری صورت می‌گیرد، بر عهده وی می‌باشد. مشتری همچنین مسئول خسارت‌هایی است که در نتیجه عدم رعایت قوانین و مقررات و مفاد این قرارداد توسط وی حادث شود.

۲-۶. عضو مسئول حوادثی که خارج از حیطه اختیار و بدون تقصیر وی رخ می‌دهد، نمی‌باشد.

۳-۶. در صورتی که به واسطه اعمال حقوق متعلق به عضو در این قرارداد، مشتری متحمل ضرر و زیان گردد، عضو مسئول جبران خسارت‌های وارده نخواهد بود.

۴-۶. انعقاد این قرارداد به منظور ارائه خدمات دسترسی برخط بازار از سوی عضو به مشتری می‌باشد و شامل ارائه سایر خدمات از قبیل خدمات مشاوره سرمایه‌گذاری، قانونی، مالیاتی، مالی و حسابداری نخواهد بود.

۵-۶. عضو مسئولیتی در قبال سودآوری و مخاطرات انجام معاملات برخط توسط مشتری ندارد.

ماده ۷. قابلیت استناد داده‌پیام‌ها

داده‌پیام‌ها و سوابق کلیه تراکنش‌های دریافتی از مشتری و ارسالی به وی که با رعایت قوانین و مقررات و در چارچوب مفاد این قرارداد ایجاد و نگهداری شده است در حکم اسناد معتبر و قابل استناد در مراجع قضایی و حقوقی می‌باشد. در صورت بروز اختلاف بین عضو و مشتری در خصوص این سوابق و داده‌پیام‌ها، اطلاعات مندرج در زیرساخت دسترسی برخط بازار عضو، معتبر و برای طرفین لازم‌الاتباع است.

ماده ۸. انحلال قرارداد

قرارداد مطابق ماده ۱۰ قانون مدنی منعقد شده و صرفاً در شرایط زیر پایان می‌یابد:
۱-۸. در صورت اعلام مشتری مبنی بر فسخ قرارداد و پس از تسویه کلیه دیون و تعهدات ناشی از معاملات برخط وی نزد عضو، قرارداد فسخ می‌شود.

۲-۸. در صورت تخلف مشتری از قوانین و مقررات مربوطه و با اعلام مراجع ذیصلاح، قرارداد منفسخ می‌شود. در این صورت عضو موظف است مراتب را به مشتری اطلاع دهد.

۳-۸. در صورت تعلیق به مدت بیش از یک ماه یا لغو مجوز عضو، قرارداد منفسخ می‌شود.

فصل هشتم — بخشنامه ماده ۷ و ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط

۴-۸. در صورتی که در اثر بروز حوادث قهری، امکان ایفای تمام یا بخشی از تعهدات هر یک از طرفین به موجب این قرارداد وجود نداشته و وضعیت مذکور به مدت بیست روز کاری ادامه یابد، هر یک از طرفین حق فسخ قرارداد را دارند.

ماده ۹. حل اختلاف

با توجه به حاکمیت قانون بازار اوراق بهادار بر اختلافات ناشی از معاملات در این بازار، حل اختلاف طرفین این قرارداد در صورت عدم حصول توافق از طریق مذاکره فی مابین، مطابق ماده ۳۶ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ صورت می گیرد.

ماده ۱۰. تغییر قرارداد

این قرارداد در ۱۰ ماده و دو نسخه تنظیم گردیده و در تاریخ به امضای طرفین رسیده است. هرگونه تغییر در مفاد آن، منوط به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار می باشد. در صورتی که در قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط، تغییری حاصل شود که تغییر در شرایط و مفاد قرارداد حاضر را ایجاب نماید، تغییرات مذکور، بدون نیاز به توافق ثانوی جزء لاینفک این قرارداد خواهد بود.

مهر و امضاء مشتری: مهر و امضاء عضو:

تعهدنامه زیر در راستای اجرای ماده ۷ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در خصوص سنجش توانایی و احراز شرایط مشتری استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار توسط عضو تهیه شده و بایستی به عنوان یکی از مدارک لازم توسط مشتری امضاء و به عضو تحویل گردد.

تعهدنامه استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار

اینجانب آقای/خانم:	فرزند:
به شماره شناسنامه:	کد ملی:
متولد سال:	صادره از:
که اصالتاً/به نمایندگی از سوی شخص حقوقی به نام:	به شماره ثبت:
نزد اداره ثبت شرکت های شهرستان:	

متقاضی استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار هستم، اقرار و تعهد می نمایم:

۱. دانش لازم در خصوص فرآیند ورود سفارش از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار را دارا می باشم.

۲. مهارت لازم در خصوص معامله اوراق بهادار را دارا می باشم.

۳. دانش لازم در خصوص قوانین و مقررات مرتبط با معامله اوراق بهادار را دارا می باشم.

۴. مشمول هیچگونه حکم منع معاملاتی که توسط سازمان یا سایر مراجع ذیصلاح اعلام شده باشد، نمی باشم.

۵. تعهد می نمایم از انجام معاملات مبتنی بر اطلاعات محرمانه و دستکاری در بازار خودداری نموده و در مقابل مراجع قانونی پاسخگو باشم.

۶. تعهد می نمایم از ایجاد اختلال یا هرگونه اقدام به اختلال (سوءاستفاده) در سامانه معاملات و زیرساخت دسترسی برخط عضو خودداری نموده و در مقابل مراجع قانونی پاسخگو باشم.

۷. امکانات استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار اختصاص یافته به اینجانب

را در اختیار هیچ فرد دیگری تحت هر عنوان از قبیل نماینده، وکیل یا غیره قرار نداده و در هر صورت مسئولیت کلیه معاملات انجام شده را می‌پذیریم و به شخص دیگری اجازه نخواهم داد از مجوز صادره استفاده و اقدام به معامله نماید.

۸. مسئولیت صحت موارد مندرج در فرم مشخصات مشتری بر عهده اینجانب بوده و در صورت ارایه اطلاعات خلاف واقع و مستندات جعلی، مسئولیت هرگونه عواقب ناشی از آن نیز بر عهده اینجانب می‌باشد.

نام و نام خانوادگی مشتری: تاریخ تکمیل:

امضاء و اثر انگشت مشتری:

مقدمه و معرفی‌ها

آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن

قوانین و مقررات معاملات آنلاین

جرائم و مجازات‌ها

قوانین و مقررات کلی

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

بخش اول:

بخش دوم:

بخش سوم:

بخش چهارم:

جرائم و مجازات‌ها

آنچه در این بخش می‌خوانید:

قانون گذار در قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذر ۱۳۸۴ انجام برخی از امور را جرم دانسته است که از آن جمله می‌توان به استفاده از اطلاعات نهانی در انجام معاملات و دستکاری بازار اشاره نمود. لذا در این بخش در چهار فصل جداگانه مقررات حاکم بر جرائم بازار سرمایه و مجازات‌های آن ذکر شده است.

ابتدا در فصل ۹ عناوین مجرمانه ذکر شده و توضیحات کافی در مورد آنها داده شده است. سپس در فصل ۱۰ به مسئولیت مدیران (در حوزه بازار سرمایه) بر اساس قانون و مقررات مربوطه پرداخته شده است.

فصل ۱۱ چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره برای آنها در خصوص جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار را ذکر نموده که می‌تواند منجر به آشنایی کامل خواننده با موضوع جرائم گردد. در فصل ۱۲ اهم موارد اطلاعات نهانی و دارندگان آن معرفی شده‌اند و مسائل مربوطه به اطلاعات نهانی به تفصیل تشریح شده است.

بخش سوم:	جرائم و مجازات‌ها
فصل نهم:	عناوین مجرمانه موضوع قانون بازار اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)
فصل دهم:	مسئولیت مدیران
فصل یازدهم:	چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در خصوص جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار
فصل دوازدهم:	اهم موارد اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق اطلاعات مهم

فصل نہم

عناوین مجرمانہ موضوع قانون بازار اوراق بہادار

مصوب آذر ۱۳۸۴

۱. استفاده از اطلاعات نهانی^(۱) به هر نحو به ضرر دیگری یا به نفع خود قبل از

انتشار عمومی

مستند قانونی: بند ۱ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: بند ۱ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۲. فراهم نمودن موجبات افشا و انتشار اطلاعات نهایی در غیر موارد مقرر

مستند قانونی: بند ۱ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۳. افشای مستقیم یا غیر مستقیم اطلاعات محرمانه توسط اعضای شورای عالی

بورس و اوراق بهادار، اعضای سازمان بورس و اوراق بهادار، مدیران و شرکای

موسسه حسابرسی سازمان بورس و اوراق بهادار

مستند قانونی: ماده ۱۸ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۶ قانون اوراق بهادار (محکومیت به حبس تعزیری از

سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست آمده یا زیان

متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۴. مبادرت به معامله اوراق بهادار با استفاده از اطلاعات نهانی

مستند قانونی: بند ۲ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست

(۱) اهم مصادیق نهایی در بخش چهارم این مجموعه ذکر شده است. صدر ماده ۴۹ قانون بازار اوراق

بهادار (محکومیت به حبس تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به

دست آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۵. اقدام به ایجاد ظاهری گمراه کننده از روند معاملات یا ایجاد قیمت های کاذب و

یا اغوای اشخاص به انجام معاملات اوراق بهادار (دستکاری در بازار)

مستند قانونی: بند ۳ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۶. اقدام به انتشار آگهی یا اعلامیه پذیره نویسی به منظور عرضه عمومی اوراق بهادار

بدون رعایت مقررات قانونی

مستند قانونی: بند ۴ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۷. ارائه اطلاعات خلاف واقع یا مستندات جعلی به سازمان بورس و اوراق بهادار و

یا شرکت بورس

مستند قانونی: ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: مقررات فصل پنجم قانون مجازات اسلامی

۸. تصدیق اطلاعات خلاف واقع یا مستندات جعلی ارائه شده به سازمان بورس و

اوراق بهادار و یا شرکت بورس

مستند قانونی: ماده ۴۷ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: مقررات فصل پنجم قانون مجازات اسلامی

۹. استفاده از اطلاعات، اسناد و یا مدارک جعلی در تهیه گزارش های موضوع قانون

بازار اوراق بهادار

مستند قانونی: ماده ۴۷ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: مقررات فصل پنجم قانون مجازات اسلامی

۱۰. افشای اسرار اشخاص توسط کارگزار، کارگزار/ معامله گر، بازارگردان و مشاور

سرمایه گذاری

مستند قانونی: ماده ۴۸ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: ماده ۶۴۸ قانون مجازات اسلامی (محکومیت به سه ماه و یک روز

تا یک سال حبس و یا یک میلیون و پانصد تا شش میلیون ریال جزای نقدی)

۱۱. مبادرت به فعالیت‌هایی از قبیل کارگزاری، کارگزاری/ معامله گری، بازارگردانی

و... تحت هر عنوان، بدون رعایت مقررات قانونی

مستند قانونی: بند ۱ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به دست

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۱۲. معرفی خود تحت عناوینی از قبیل کارگزار، کارگزار/ معامله گر، بازارگردان و...

بدون رعایت مقررات قانونی

مستند قانونی: بند ۱ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به دست

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۱۳. خودداری از ارائه تمام یا قسمتی از اطلاعات، اسناد و یا مدارک مهم به سازمان

بورس و اوراق بهادار یا بورس مربوط

مستند قانونی: بند ۲ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس

تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به دست

آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۱۴. تخلف از مقررات قانونی در تهیه اسناد و مدارک، اطلاعات، بیانیه ثبت، اعلامیه

پذیره‌نویسی و امثال آنها جهت ارائه به سازمان بورس و اوراق بهادار.

مستند قانونی: بند ۳ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار

فصل نهم — عناوین مجرمانه موضوع قانون بازار اوراق بهادار

ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۱۵. تخلف از مقررات قانونی در بورس، اظهار نظر یا تصدیق گزارشات، مستندات و اطلاعات

مستند قانونی: بند ۳ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار
ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۱۶. سوء استفاده از اطلاعات، اسناد و مدارک یا گزارش‌های خلاف واقع مربوط به اوراق بهادار

مستند قانونی: بند ۴ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار
ضمانت اجرا: صدر ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار (محکومیت به حبس تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات)

۱۷. استفاده غیرقانونی از اوراق بهادار و وجوهی که برای انجام معامله به کارگزار، کارگزار/ معامله‌گر یا بازارگردان سپرده شده است.

مستند قانونی: ماده ۵۰ قانون بازار اوراق بهادار
ضمانت اجرا: ماده ۶۷۴ قانون مجازات اسلامی (محکومیت به حبس از شش ماه تا سه سال)

بخش سوم:

فصل نهم:

جرائم و مجازات‌ها

عناوین مجرمانه موضوع قانون بازار اوراق بهادار
(مصوب آذرماه ۱۳۸۴)

فصل دهم:

فصل یازدهم:

مسئولیت مدیران

چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در
خصوص جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار
اوراق بهادار

فصل دوازدهم:

اهم موارد اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق
اطلاعات مهم

فصل دهم

مسئولیت مدیران

مقتن بازار اوراق بهادار در راستای حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران و با هدف ساماندهی، حفظ و توسعه بازار شفاف، منصفانه و کارای اوراق بهادار و نظارت بر عملکرد اشخاص حقوقی و تشکّل‌های فعال در بازار سرمایه از جمله «ناشران اوراق بهادار» (شرکت‌های سهامی عام ثبت شده نزد سازمان) و «نهادهای مالی» (شرکت‌های سهامی خاص کارگزاری، کارگزار/ معامله‌گری، بازارگردانی، مشاور سرمایه‌گذاری و...) در موارد مختلف قانون، وظایف، تکالیف و مسئولیت‌هایی را برای این اشخاص حقوقی فعال در بازار سرمایه مقرر نموده است.

به عنوان نمونه مطابق ماده ۴۵ قانون مزبور، «شخص حقوقی ناشر» مکلف به ارائه صورت‌های مالی، گزارش عملکرد و سایر اطلاعات دارای تأثیر با اهمیت بر قیمت اوراق بهادار یا تصمیم سرمایه‌گذاران، طبق دستورالعمل موضوع همین ماده (دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس) به سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد.

همچنین حسب ماده ۳۹ همین قانون، شخص حقوقی «کارگزار»، «کارگزار/ معامله‌گر»، «بازارگردان»، «مشاور سرمایه‌گذاری» و سایر تشکّل‌های مشابه یعنی کلید «نهادهای مالی» ملزم به تهیه و ارائه گزارش‌های لازم بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی می‌باشند.

همچنین وفق مادتين ۴۱ و ۴۲ قانون بازار اوراق بهادار، ناشران و نهادهای مالی مکلفند اطلاعات جامع فعالیت خود را بر اساس استانداردهای حسابداری و حسابرسی ملی کشور انتشار دهند و در تهیه صورت‌های مالی، مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و گزارش‌دهی مالی و آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی که توسط سازمان بورس و اوراق بهادار ابلاغ می‌شود را رعایت نمایند.

قانونگذار از سوی دیگر در مقام تضمین سلامت، امنیت و شفافیت بازار سرمایه و پیشگیری از وقوع تخلفات و جرایم بورس و با هدف برخورد قاطع با اخلاط‌گران در بازار سرمایه، در فصل ششم قانون، تحت عنوان «جرائم و مجازات‌ها»، ضمانت‌اجراهای متقن کیفری را برای تضمین انجام تکالیف قانونی فوق‌الاشعار، پیش‌بینی کرده است. به عنوان نمونه، بند ۲ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار، ضمانت اجرای کیفری تکالیف مقرر در مادتين ۳۹ و ۴۵ قانون بوده

و بند ۳ ماده ۴۹ قانون، ضمانت اجرای کیفری مادتين ۴۱ و ۴۲ قانون می باشد. با تدقیق و امعان نظر در عبارات مندرج در بند مشار یعنی «هر شخصی که به موجب این قانون مکلف به ارائه تمام یا قسمتی از اطلاعات، اسناد و مدارک مهم به سازمان و یا بورس مربوط بوده...» (بند ۲ ماده ۴۹) و «هر شخصی که مسئول تهیه اسناد، مدارک، اطلاعات و... جهت ارائه به سازمان بوده...» (بند ۳ ماده ۴۹) مسئولیت های کیفری مصرح در بندهای مذکور متوجه اشخاص حقوقی (اعم از ناشران یا نهادهای مالی) می باشد، لذا از نظر قانونگذار، اشخاص حقوقی مذکور، مسئول و مرتکب جرایم یاد شده محسوب شده اند. اما استناداً به نص صریح ماده ۵۱ قانون بازار اوراق بهادار، در صورت ارتکاب جرایم بورس توسط اشخاص حقوقی، مجازات های پیش بینی شده بر حسب مورد درباره آن دسته از اشخاص حقیقی اعمال می شود که از طرف اشخاص حقوقی یاد شده، مسئولیت تصمیم گیری را بر عهده داشته اند. از آنجا که مستند به مقررات قانون تجارت و خصوصاً مادتين ۱۱۸ و ۵۸۹ این قانون، مسئولیت تصمیم گیری و اقدام در خصوص موارد مذکور در راستای اداره شرکت بر عهده و متوجه اعضای هیئت مدیره شرکت های یاد شده می باشد، فلذا مجازات های مقرر در خصوص ایشان اجرا می شود.

این دیدگاه مستند به مقررات قوانین تجارت و بازار اوراق بهادار و مستدل به قواعد و اصول حاکم بر حقوق مسئولیت بوده، دکترین حقوقی با عنایت به «نظریه وحدت شرکت و هیئت مدیره» و «اصل رکن بودن هیئت مدیره در شرکت های سهامی» آن را تأیید می کند و رویه قضایی دادگاه ها نیز آن را مورد عمل قرار داده است. شایان ذکر است در خصوص این تکالیف و مسئولیت ها جهل حکمی و موضوعی مسموع نبوده و حسب مقررات ماده ۱۷ قانون تجارت، قبولی سمت در هیئت مدیره شرکت های سهامی، به خودی خود دلیل بر این است که اعضای هیئت مدیره با علم به تکالیف و مسئولیت های سمت خود عهده دار آن گردیده اند. همچنین براساس اصول مسلم حقوقی و مقررات قانونی، هیچ تبعیضی بین اعضای موظف و اعضای غیرموظف هیئت مدیره از نظر میزان مسئولیت های مدنی و کیفری وجود نداشته و تنها تفاوت آنان در رابطه استخدامی با شرکت متبوعشان و نیز میزان حقوق، دستمزد و حق حضور در جلسات می باشد.

بخش سوم:

جرائم و مجازات‌ها

فصل نهم:

عناوین مجرمانه موضوع قانون بازار اوراق بهادار
(مصوب آذرماه ۱۳۸۴)

فصل دهم:

مسئولیت مدیران

فصل یازدهم:

چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در

خصوص جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار

اوراق بهادار

فصل دوازدهم:

اهم موارد اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق
اطلاعات مهم

فصل یازدهم

چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در خصوص جرائم

موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار

الف.

اقدام به ایجاد ظاهری گمراه کننده از روند معاملات اوراق بهادار یا ایجاد قیمت‌های کاذب و یا اغوای اشخاص به انجام معاملات اوراق بهادار (بزه موضوع بند ۳ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار)

در سال ۱۳۸۵، مستند به گزارش اولیه اداره نظارت بر بازارها و بورس‌ها، فعالیت‌های صورت گرفته بر روی سهم شرکت... از تاریخ ۱۳۸۵/۲/۲ لغایت ۱۳۸۵/۲/۲۵ مورد تدقیق قرار گرفته و پس از آن احتمال وقوع جرم فوق الذکر توسط اداره نظارت بر بازارها و بورس‌ها به مدیریت حقوقی و انتظامی سازمان اعلام گردید.

مدیریت حقوقی و انتظامی نیز پس از بررسی مستندات و مدارک موجود و محرز دانستن وقوع بزه توسط آقای... و خانم... و نیز شرکت کارگزاری، در اجرای ماده ۵۲ قانون بازار اوراق بهادار در تاریخ ۱۳۸۵/۵/۵ اقدام به طرح شکایت از متهمین پرونده در دادسرای ناحیه ۱۱ تهران نمود.

پس از رسیدگی اولیه در دادسرای مزبور قرار مجرمیت و کیفر خواست علیه آقای... به اتهام اغوای اشخاص به انجام معاملات در بورس در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۲۵ صادر و پرونده به مجتمع قضائی ولیعصر ارجاع و در شعبه ۱۰۲۱ آن مجتمع به ثبت رسید. در تاریخ ۱۳۸۵/۱۰/۵ حکم بدوی به شماره دادنامه... مبنی بر محکومیت آقای... به شش ماه حبس، جهت ارتکاب جرم موضوع بند ۳ ماده ۴۶ دایر بر اغوای اشخاص به انجام معاملات اوراق بهادار و ایجاد قیمت‌های کاذب صادر گردید.

به لحاظ تجدیدنظر خواهی وکیل متهم، پرونده جهت رسیدگی پژوهشی به دادگاه تجدیدنظر استان و شعبه ۳۸ آن دادگاه ارجاع شد.

النهایه پرونده در شعبه ۳۸ دادگاه تجدیدنظر استان تهران در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۹ منجر به صدور رأی قطعی به شماره دادنامه... دایر بر تأیید رأی بدوی گردید و محکومت صادره مشعر بر شش ماه حبس به جهت ارتکاب بزه بند ۳ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار قطعی است.

ب.

مبادرت به انجام معاملات اوراق بهادار با استفاده از اطلاعات نهانی (بزه موضوع بند ۲ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار)

فصل یازدهم — چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در خصوص جرائم

در سال ۱۳۸۶ پس از احراز وقوع بزه معامله متکی بر اطلاعات نهانی توسط مدیران شرکت... و عده‌ای از اشخاص حقیقی که همگی از دارندگان اطلاعات نهانی شرکت به شمار می‌آمدند، شکایت در دادسرای ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی طرح و متعاقب آن پس از انجام رسیدگی مقدماتی، بازجوئی و اخذ اظهارات توسط شعبه اول بازرسی دادسرای مذکور، قرار مجرمیت و کیفرخواست برای متهمین آن، صادر گردید سپس پرونده جهت رسیدگی بدوی به شعبه ۱۱۹۲ دادگاه عمومی تهران ارسال شد. شعبه مزبور پس از احراز بزه یاد شده به موجب دادنامه شماره... با تعیین جزای نقدی برای آقایان... هر یک به میزان ۴ میلیون تومان و مجازات حبس برای خانم‌ها... به میزان ۴ ماه حبس تعزیری برای هر کدام از محکوم علیهما نسبت به صدور رأی مشعر بر محکومیت مشارالیهام اقدام نمود. متعاقب تجدیدنظر خواهی محکوم علیهم، پرونده مورد نظر جهت رسیدگی پژوهشی به شعبه ۷۰ دادگاه تجدیدنظر استان ارسال و شعبه مرجع الیه در تاریخ ۱۳۸۸/۸/۲۸ با بررسی اوراق و محتویات پرونده ختم دادرسی را اعلام و مبادرت به صدور رأی مبنی بر تأیید دادنامه صادر نمود. ضمناً مجازات حبس تعیین شده برای دو تن از محکوم علیهم با توجه به فقد سابقه کیفری و اوضاع احوال ایشان با رعایت ماده ۲۲ قانون مجازات اسلامی و تبصره ۲ از ماده ۲۲ اصلاحی قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۸۱ به مجازات نقدی تبدیل شد.

خودداری از ارائه اطلاعات، اسناد و مدارک به سازمان بورس و اوراق بهادار (بزه موضوع بند ۲ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار)

پیرو وقوع جرم خودداری از ارائه اطلاعات به سازمان توسط اعضای هیئت مدیره شرکت... در حوزه بازار اوراق بهادار، شکایتی در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ در شعبه اول دادسرای ناحیه ۲۲ (ویژه جرایم اقتصادی) بر علیه اعضای هیئت مدیره شرکت... طرح گردید. متعاقب طرح دعوی کیفری توسط سازمان و انجام اقدامات مقتضی در دادسرای امور اقتصادی، در تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۲۴ به موجب قرار شماره... بازپرس محترم شعبه اول دادسرای مزبور اقدام به صدور قرار مجرمیت نموده و پس از موافقت معاون دادستان تهران با قرار یاد شده و صدور کیفرخواست، پرونده جهت رسیدگی به شعبه ۱۱۹۲ دادگاه عمومی جزائی تهران

ارجاع گردید. شعبه اخیرالذکر پس از تشکیل جلسات محاکمه، تفهیم اتهام و اخذ اظهارات و لوائح طرفین دعوی مبادرت به صدور رأی مشعر بر محکومیت متهمین با تعیین مجازات حبس تعزیری برای ایشان نمود که به استناد آن متهم ردیف اول یعنی آقای... رئیس هیئت مدیره شرکت فوق‌الاشاره به لحاظ داشتن سابقه محکومیت کیفری به تحمل ۴ ماه حبس تعزیری و متهم ردیف دوم یعنی آقای... به سمت مدیر عامل شرکت مزبور به تحمل ۵ ماه حبس تعزیری محکوم شدند. دیگر متهمین پرونده (متهمین ردیف سوم الی هفتم) یعنی آقایان... نیز به تحمل ۴ ماه حبس تعزیری محکوم شدند، لکن مجازات ایشان با عنایت به وضع خاص و اجتماعی آنان و نیز فقد سابقه کیفری به استناد ماده ۲۵ قانون مجازات اسلامی به مدت ۳ سال تعلیق شد. پس از تجدیدنظر خواهی محکوم علیهم، پرونده مورد نظر جهت رسیدگی پژوهشی به شعبه ۶۸ دادگاه تجدیدنظر استان تهران ارجاع گردید.

شعبه مرجوع‌الیه نیز در تاریخ ۱۳۸۸/۰۳/۱۳ با عنایت به جمیع اوراق و محتویات پرونده ختم رسیدگی را اعلام و با تأیید رأی صادره نسبت به صدور رأی قطعی اقدام نمود.

د. تخلف از موازین قانونی در تهیه اطلاعات، اسناد و مدارک (بزه موضوع بند ۳ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار)

در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۲۳ مدیریت حقوقی و انتظامی سازمان بورس و اوراق بهادار اقدام به طرح شکایت از اعضای هیئت مدیره شرکت... نسبت به جرایم موضوع بندهای ۲ و ۳ ماده ۴۹ قانون بازار دایر بر خودداری از ارائه اطلاعات به سازمان و تخلف از مقررات در تهیه اسناد و مدارک و اطلاعات جهت ارائه به سازمان نمود. بر مبنای گزارشات ادارات نظارت بر ناشران و اظهار نظر اداره امور حسابرسی و گزارشگری مالی سازمان، شرکت... در چندین فقره مرتکب تخلف از استانداردهای حسابداری در تهیه صورت‌های مالی خود شده بود که از جمله آنها عدم انعکاس و ثبت اطلاعات مربوط به اخذ تسهیلات بانکی از بانک‌های... در صورت‌های مالی و عدم بازپرداخت دیون مربوط به آنها و نیز تخلف در تهیه صورت‌های مالی منتهی به ۱۳۸۷/۶/۳۱ بود که طی آن، مرتکبین

فصل یازدهم — چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در خصوص جرائم

بزه مزبور اقدام به ثبت مبالغ واریزی به حساب برخی اشخاص حقیقی تحت عنوان سرمایه‌گذاری در شرکت... و شرکت... نموده بودند.

علی‌هذا پرونده در شعبه اول بازپرسی دادسرای مذکور در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۷ منجر به صدور قرار منع پیگرد به لحاظ عدم انتساب جرم مطروحه نسبت به عده‌ای از اعضای هیئت مدیره شده و در خصوص آقای... رئیس هیئت مدیره شرکت، قرار مجرمیت و کیفرخواست صادر گردید. متعاقب صدور قرار مجرمیت و کیفرخواست و ارسال پرونده به شعبه ۱۱۹۲ دادگاه عمومی جزایی تهران مستقر در مجتمع قضائی ویژه جرایم اقتصادی، در تاریخ ۱۳۸۸/۶/۱۴ شعبه مرجوع‌الیه با محرز دانستن وقوع جرایم بندهای ۲ و ۳ ماده ۴۹ بازار اوراق بهادار، متهم ردیف اول پرونده، آقای... را به تحمل ۱۱ ماه حبس تعزیری محکوم نمود.

متعاقب تجدیدنظرخواهی وکیل متهم، پرونده جهت رسیدگی پژوهشی به شعبه ۶۸ دادگاه تجدیدنظر استان تهران ارسال شد لکن شعبه مذکور نیز ضمن رد تجدیدنظرخواهی مورد نظر، دادنامه صادره را تأیید نمود.

بخش سوم:

جرائم و مجازات‌ها

فصل نهم:

عناوین مجرمانه موضوع قانون بازار اوراق بهادار
(مصوب آذرماه ۱۳۸۴)

فصل دهم:

مسئولیت مدیران

فصل یازدهم:

چند نمونه از پرونده‌ها و آراء قطعی صادره در
خصوص جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار
اوراق بهادار

فصل دوازدهم:

اهم موارد اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق
اطلاعات مهم

فصل دوازدهم

اهم موارد اطلاعات نهانی
و برخی از مصادیق اطلاعات مهم

حسب مقررات ماده ۴۵ قانون بازار اوراق بهادار و بند ۴ آن، کلیه ناشران بورسی مکلفند علاوه بر صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده، صورت‌های مالی میان دوره‌ای (شامل صورت‌های مالی ۶ ماهه حسابرسی شده، صورت‌های مالی سه ماهه و نیز گزارش هیئت مدیره به مجامع اظهار نظر حسابرس) سایر اطلاعاتی که دارای اثر با اهمیتی بر قیمت اوراق بهادار و تصمیم سرمایه گذاران باشد را به شرح مندرج در دستورالعمل موضوع همان ماده (دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان مصوب ۱۳۸۶/۰۵/۰۳) در مواعد قانونی به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه نمایند. خودداری از ارائه اطلاعات مذکور مشمول عنوان مجرمانه موضوع بند ۲ ماده ۴۹ قانون بازار اوراق بهادار می‌باشد.

از طرف دیگر وفق بند ۳۲ ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار هرگونه اطلاعات مهم قبل از افشای به بازار و انتشار برای عموم سرمایه گذاران، اطلاعات نهانی محسوب می‌گردد. استفاده از اطلاعات مزبور یا افشای آنها در غیر موارد قانونی و یا اقدام به معامله با استفاده از آن اطلاعات مشمول عناوین مجرمانه بندهای ۱ و ۲ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار می‌باشد. اهم مصادیق اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق اطلاعات مهم استناداً به مادتين ۷ و ۱۳ دستورالعمل فوق‌الاشعار به شرح ذیل می‌باشد. شایان ذکر است مصادیق اطلاعات مهم و نهانی منحصر به موارد ذیل الذکر نبوده و هرگونه اطلاعات مؤثر بر قیمت اوراق بهادار و یا تصمیم سرمایه گذاران را شامل می‌گردد.

الف.

گزارش‌ها و صورت‌های مالی سالانه و میان دوره‌ای

- صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت اصلی و تلفیقی گروه
- گزارش هیئت مدیره به مجامع و اظهار نظر حسابرس در مورد آن
- اطلاعات و صورت‌های مالی میان دوره‌ای ۳، ۶ و ۹ ماهه حسابرسی نشده
- صورت‌های مالی میان دوره‌ای ۶ ماهه حسابرسی شده شرکت اصلی و تلفیقی گروه
- صورت‌های مالی سالانه حسابرسی نشده شرکت اصلی تلفیقی گروه
- برنامه‌های آتی مدیریت و پیش‌بینی عملکرد سالانه شرکت اصلی و تلفیقی گروه

فصل دوازدهم — اهم موارد اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق اطلاعات مهم

و اظهار نظر حسابرس نسبت به آن

■ پیش‌بینی عملکرد سالانه شرکت اصلی و تلفیقی گروه براساس عملکرد واقعی ۳، ۶ و ۹ ماهه و اظهار نظر حسابرس نسبت به پیش‌بینی براساس عملکرد واقعی ۶ ماهه

■ پیش‌بینی عملکرد حسابرسی شده در سایر مواردی که منجر به تغییر با اهمیت در پیش‌بینی عملکرد می‌گردد.

■ اطلاعات پرتفوی سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ

■ اطلاعات و صورت‌های مالی شرکت‌های تحت کنترل:

— صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت‌های تحت کنترل

— صورت‌های مالی میان دوره‌ای ۶ ماهه حسابرسی شده شرکت‌های تحت کنترل

— اطلاعات پرتفوی سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های تحت کنترل که فعالیت اصلی آنها سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار می‌باشد.

ب. اطلاعات مربوط به رویدادهای مؤثر بر فعالیت، وضعیت مالی و نتایج عملکرد ناشی از قبیل:

۱. تعلیق یا توقف تمام یا بخشی از فعالیت ناشر

۲. تغییر در نوع فعالیت اصلی ناشر

۳. تحصیل یا واگذاری سهام سایر شرکت‌ها به صورت مستقیم یا غیرمستقیم، که تأثیر با اهمیتی بر وضعیت عملکرد جاری یا آتی ناشر داشته باشد.

۴. برگزاری یا مشارکت در مناقصه‌ها و مزایده‌های با اهمیت و نتیجه آن

۵. تغییر در روش یا رویه حسابداری به همراه دلایل و آثار مالی ناشی از آن

۶. تغییر در ترکیب اعضای هیئت‌مدیره، تعیین و تغییر نمایندگان اشخاص حقوقی و تغییر مدیرعامل ناشر

۷. انعقاد، انحلال یا هرگونه تغییرات اساسی قراردادهای مهم

۸. دعاوی مهم مطروحه له یا علیه ناشر، ورود در دعاوی مهم یا جلب دعاوی مهم یا ارجاع اختلافات مهم به داوری و نیز اعلام نتیجه آرای قطعی دادگاه‌ها و مراجع قانونی دیگر و نیز اعمال و وقایع مهم حقوقی که بر قیمت اوراق بهادار

ناشر اثرگذار باشد.

۹. کشف ذخایر و منابع طبیعی یا کشف منابع قابل توجه توسط شرکت‌های تأمین‌کننده مواد اولیه ناشر

۱۰. تولید محصولات جدید، ارائه خدمات جدید، دستیابی به منابع اولیه، فن‌آوری، بازار فروش یا مشتریان جدید

۱۱. تأیید، تعلیق یا مجوز فعالیت و امتیاز تجاری و انتقال، تحصیل، تغییر یا ابطال اسم یا علامت تجاری

۱۲. مشخصات طرح‌های سرمایه‌گذاری و هرگونه تغییر با اهمیت در آن

۱۳. توقف فعالیت مشتریان یا عرضه‌کنندگان عمده ناشر یا تغییر مشتریان یا عرضه‌کنندگان عمده ناشر

۱۴. عدم توانایی در اجرای تعهدات و قراردادهای ناشر، اعلام ورشکستگی ناشر یا شرکت مادر آن

۱۵. اعلام میزان سپرده بابت خسارات احتمالی طرح دعاوی یا جلوگیری از اجرای احکام

۱۶. تصمیمات مجامع عمومی ناشر

ج.

اطلاعات مربوط به تصمیمات و شرایط مؤثر بر ساختار سرمایه و تأمین منابع مالی ناشر از قبیل:

■ افزایش یا کاهش سرمایه ناشر یا شرکت‌های تحت کنترل

■ انتشار اوراق بهادار جدید

■ تغییر در سیاست تقسیم سود ناشر

■ عوامل تأثیرگذار در سایر اجزای ساختار سرمایه از قبیل قراردادهای لیزینگ،

تضمین یا ارائه ضمانت‌نامه‌های بانکی با اهمیت و تأمین مالی خارج از ترازنامه

■ استقراض یا بازپرداخت مبالغ قابل توجه در مقایسه با گردش عملیات مالی ناشر

د.

اطلاعات مربوط به تغییر در ساختار مالکیت ناشر از قبیل:

۱. تغییر عمده در ساختار مالکیت ناشر به نحوی که کنترل شرکت تغییر یابد

فصل دوازدهم — اهم موارد اطلاعات نهانی و برخی از مصادیق اطلاعات مهم

۲. تغییر در ساختار ناشر مانند ادغام، تحصیل و ترکیب

سایر اطلاعات مهم مؤثر بر قیمت اوراق بهادار ناشر و تصمیم سرمایه‌گذاران از قبیل:

- انتقال یا واگذاری ماشین‌آلات و تجهیزات به منظور تغییر ساختار ناشر
- خرید یا فروش با اهمیت دارایی‌های ناشر
- توثیق یا فک رهن بخش قابل توجهی از دارایی‌های ناشر
- ایجاد یا منتفی شدن بدهی‌های احتمالی با اهمیت
- تغییر با اهمیت در پیش‌بینی عملکرد ناشر با برنامه‌های آتی مدیریت، به همراه دلایل مربوطه
- افزایش یا کاهش با اهمیت درآمدها و هزینه‌های ناشر در آینده قابل پیش‌بینی به همراه دلایل مربوطه
- ورود خسارت با اهمیت ناشی از رویدادهای طبیعی (آتش‌سوزی، سیل، زلزله و...)
- یا ورود خسارت به واسطه انجام فعالیت‌های عملیاتی و غیرعملیاتی ناشر
- تعدیلات سنواتی با اهمیت
- درخواست برای خروج از فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و دلایل آن
- هرگونه رویداد و یا تغییر در شرکت‌های تحت کنترل که اثر با اهمیتی بر فعالیت، وضعیت مالی و نتایج عملکرد شرکت مادر (اصلی) دارد

مقدمه و معرفی‌ها	
بخش اوّل:	آشنایی با معاملات آنلاین و نحوه انجام آن
بخش دوّم:	قوانین و مقررات معاملات آنلاین
بخش سوّم:	جرائم و مجازات‌ها
بخش چهارم:	قوانین و مقررات کلی
	نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

قوانین و مقررات کلی

آنچه در این بخش می‌خوانید:

برای انجام دادن درست هر کاری لازم است علاوه بر آشنایی با نحوه انجام آن اشراف بر قوانین و مقررات حاکم نیز وجود داشته باشد. معاملات آنلاین نیز از این قاعده مستثنی نیست و آشنایی با مقررات حاکم بر آن از جمله الزامات شروع داد و ستد می‌باشد. لذا در این بخش ابتدا در فصل ششم دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی در بورس جهت آگاهی سرمایه‌گذاران آمده است و سپس در فصل هفتم دستورالعمل اجرایی معاملات برخط به عنوان پایه اصلی معاملات آنلاین ذکر شده است. در فصل هشتم بخشنامه اجرایی ماده ۷ و ماده ۱۰ آمده است که به تفصیل برخی از مفاد دستورالعمل مذکور را روشن می‌سازد و همچنین نمونه قرارداد معاملات آنلاین و تعهدنامه مربوطه نیز در این فصل ذکر شده است.

بخش چهارم:

فصل سیزدهم:

فصل چهاردهم:

فصل پانزدهم:

فصل شانزدهم:

قوانین و مقررات کلی

قانون بازار اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)

آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

اوراق بهادار تهران (مصوب ۱۳/۹/۱۳۸۹)

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق

بهادار در فرابورس ایران (مصوب ۷/۶/۱۳۸۸)

فصل سیزدهم

قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱ آذر ۱۳۸۴

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱. اصطلاحات و واژه‌هایی که در این قانون به کار رفته است، دارای معانی زیر

می‌باشند:

۱. **شورای عالی بورس و اوراق بهادار:** شورایی است که به موجب ماده (۳) این

قانون تشکیل می‌شود، و بعد از این «شورا» نامیده می‌شود.

۲. **سازمان بورس و اوراق بهادار:** سازمانی است که به موجب ماده (۵) این قانون

تشکیل می‌شود، و بعد از این «سازمان» نامیده می‌شود.

۳. **بورس اوراق بهادار:** بازاری متشکل و خودانتظام است که اوراق بهادار در

آن توسط کارگزاران و یا معامله‌گران طبق مقررات این قانون، مورد دادوستد قرار

می‌گیرد. بورس اوراق بهادار (که از این پس بورس نامیده می‌شود) در قالب

شرکت سهامی عام تأسیس و اداره می‌شود.

۴. **هیئت داور:** هیئتی است که به موجب ماده ۳۷ این قانون تشکیل می‌شود.

۵. **کانون:** کانون‌های کارگزاران، معامله‌گران، بازارگردانان، مشاوران، ناشران،

سرمایه‌گذاران و سایر مجامع مشابه، شکل‌های خود انتظامی است که به‌منظور

تنظیم روابط بین اشخاصی که طبق این قانون به فعالیت در بازار اوراق بهادار

اشتغال دارند، طبق دستورالعمل‌های مصوب «سازمان» به‌صورت مؤسسه

غیردولتی، غیرتجاری و غیرانتفاعی به ثبت می‌رسند.

۶. **تشکل خودانتظام:** تشکلی است که برای حسن انجام وظایفی که به موجب

این قانون بر عهده دارد و همچنین برای تنظیم فعالیت‌های حرفه‌ای خود و

انتظام‌بخشیدن به روابط بین اعضا، مجاز است ضوابط و استانداردهای حرفه‌ای

و انضباطی را که لازم می‌داند، با رعایت این قانون، وضع و اجرا کند.

۷. **شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه:** شرکتی است که امور

مربوط به ثبت، نگهداری، انتقال مالکیت اوراق بهادار و تسویه وجوه را انجام

می‌دهد.

۸. **بازارهای خارج از بورس:** بازاری است در قالب شبکه ارتباط الکترونیک یا

غیرالکترونیک که معاملات اوراق بهادار در آن بر پایه مذاکره صورت می‌گیرد.

۹. بازار اولیه: بازاری است که اولین عرضه و پذیره‌نویسی اوراق بهادار جدیدالانتشار در آن انجام می‌شود و منابع حاصل از عرضه اوراق بهادار در اختیار ناشر قرار می‌گیرد.

۱۰. بازار ثانویه: بازاری است که اوراق بهادار، پس از عرضه اولیه، در آن مورد دادوستد قرار می‌گیرد.

۱۱. بازار مشتقه: بازاری است که در آن قراردادهای آتی و اختیار معامله مبتنی بر اوراق بهادار یا کالا دادوستد می‌شود.

۱۲. ناشر: شخص حقوقی است که اوراق بهادار را به نام خود منتشر می‌کند.

۱۳. کارگزار: شخص حقوقی است که اوراق بهادار را برای دیگران و به حساب آن‌ها معامله می‌کند.

۱۴. کارگزار/معامله‌گر: شخص حقوقی است که اوراق بهادار را برای دیگران و به حساب آن‌ها و یا به نام و حساب خود معامله می‌کند.

۱۵. بازارگردان: کارگزار/معامله‌گری است که با اخذ مجوز لازم با تعهد به افزایش نقدشوندگی و تنظیم عرضه و تقاضای اوراق بهادار معین و تحدید دامنه نوسان قیمت آن، به دادوستد آن اوراق می‌پردازد.

۱۶. مشاور سرمایه‌گذاری: شخص حقوقی است که در قالب قراردادی مشخص، درباره خرید و فروش اوراق بهادار، به سرمایه‌گذار مشاوره می‌دهد.

۱۷. سبدگردان: شخص حقوقی است که در قالب قراردادی مشخص و به منظور کسب انتفاع، به خرید و فروش اوراق بهادار برای سرمایه‌گذار می‌پردازد.

۱۸. شرکت تأمین سرمایه: شرکتی است که به عنوان واسطه بین ناشر اوراق بهادار و عامه سرمایه‌گذاران فعالیت می‌کند، و می‌تواند فعالیت‌های کارگزاری، معامله‌گری، بازارگردانی، مشاوره، سبدگردانی، پذیره‌نویسی، تعهد پذیره‌نویسی و فعالیت‌های مشابه را با اخذ مجوز از «سازمان» انجام دهد.

۱۹. صندوق بازتنه‌سازی: صندوق سرمایه‌گذاری‌ای است که با استفاده از طرح‌های پس انداز و سرمایه‌گذاری، مزایای تکمیلی را برای دوران بازتنه‌سازی اعضای آن فراهم می‌کند.

۲۰. صندوق سرمایه‌گذاری: نهادی مالی است که فعالیت اصلی آن سرمایه‌گذاری

در اوراق بهادار می‌باشد و مالکان آن به نسبت سرمایه‌گذاری خود، در سود و زیان صندوق شریک‌اند.

۲۱. نهادهای مالی: منظور نهادهای مالی فعال در بازار اوراق بهادارند که از آن جمله می‌توان به «کارگزاران»، «کارگزاران/ معامله‌گران»، «بازارگردانان»، «مشاوران سرمایه‌گذاری»، «مؤسسات رتبه‌بندی»، «صندوق‌های سرمایه‌گذاری»، «شرکت‌های سرمایه‌گذاری»، «شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی»، «شرکت‌های تأمین سرمایه» و «صندوق‌های بازنشتگی» اشاره کرد.

۲۲. شرکت مادر (هلدینگ): شرکتی که با سرمایه‌گذاری در شرکت سرمایه‌پذیر جهت کسب انتفاع، آن قدر حق رأی کسب می‌کند که برای کنترل عملیات شرکت، هیئت‌مدیره را انتخاب کند و یا در انتخاب اعضای هیئت‌مدیره مؤثر باشد.

۲۳. ارزش‌یاب: کارشناس مالی‌ای است که دارایی‌ها و اوراق بهادار موضوع این قانون را مورد ارزشیابی قرار دهد.

۲۴. اوراق بهادار: هر نوع ورقه یا مستندی است که متضمن حقوق مالی قابل نقل و انتقال برای مالک عین و یا منفعت آن باشد. «شورا»، اوراق بهادار قابل معامله را تعیین و اعلام خواهد کرد. مفهوم ابزار مالی و اوراق بهادار در متن این قانون، معادل هم در نظر گرفته شده است.

۲۵. انتشار: انتشار عبارت است از صدور اوراق بهادار برای عرضه عمومی.

۲۶. عرضه عمومی: عرضه اوراق بهادار منتشره به عموم جهت فروش.

۲۷. عرضه خصوصی: فروش مستقیم اوراق بهادار توسط «ناشر» به سرمایه‌گذاران نهادی است.

۲۸. پذیره‌نویسی: فرآیند خرید اوراق بهادار از ناشر و یا نماینده قانونی آن و تعهد پرداخت وجه کامل آن طبق قرارداد.

۲۹. تعهد پذیره‌نویسی: تعهد شخص ثالث برای خرید اوراق بهاداری که ظرف مهلت «پذیره‌نویسی» به فروش نرسد.

۳۰. اعلامیه پذیره‌نویسی: اعلامیه‌ای است که از طریق آن، اطلاعات مربوط به ناشر و اوراق بهادار قابل پذیره‌نویسی در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

۳۱. بیانیه ثبت: مجموعه فرم‌ها، اطلاعات، و اسناد و مدارکی است که در مرحله

تقاضای ثبت شرکت، به «سازمان» داده می‌شود.

۳۲. اطلاعات نهانی: هرگونه اطلاعات افشاء نشده برای عموم که به طور مستقیم و یا غیرمستقیم به اوراق بهادار، معاملات یا ناشر آن مربوط می‌شود، و در صورت انتشار، بر قیمت و یا تصمیم سرمایه‌گذاران برای معامله اوراق بهادار مربوط تأثیر می‌گذارد.

۳۳. سبب: مجموعه دارایی‌های مالی است که از محل وجوه سرمایه‌گذاران خریداری می‌شود.

فصل دوم: ارکان بازار اوراق بهادار

ماده ۲. در راستای حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران و با هدف ساماندهی، حفظ و توسعه بازار شفاف، منصفانه و کارای اوراق بهادار و به منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون، «شورا» و «سازمان» با ترکیب، وظایف و اختیارات مندرج در این قانون تشکیل می‌شود.

ماده ۳. «شورا» بالاترین رکن بازار اوراق بهادار است که تصویب سیاست‌های کلان آن بازار را برعهده دارد. اعضای «شورا» به شرح ذیل می‌باشد:

- وزیر امور اقتصادی و دارایی
- وزیر بازرگانی
- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- رؤسای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون
- رئیس «سازمان» که به عنوان دبیر «شورا» و «سخنگوی سازمان» نیز انجام وظیفه خواهد کرد.
- دادستان کل کشور یا معاون وی
- یک نفر نماینده از طرف «کانون»ها
- سه نفر خبره مالی منحصرأ از بخش خصوصی با مشورت تشکلهای حرفه‌ای بازار اوراق بهادار به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران
- یک نفر خبره منحصرأ از بخش خصوصی به پیشنهاد وزیر ذی‌ربط و تصویب

هیئت وزیران برای هر «بورس کالایی»

تبصره ۱: ریاست شورا با وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

تبصره ۲: مدت مأموریت اعضای موضوع بندهای ۷، ۸ و ۹ پنج سال است، و آنان رانمی توان از میان اعضای هیئت مدیره و کارکنان «سازمان» انتخاب کرد.

تبصره ۳: انتخاب مجدد اعضای موضوع بندهای ۷، ۸ و ۹ این ماده حداکثر برای دو دوره امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۴: اعضای موضوع بند ۹، فقط در جلسات مربوط به تصمیم گیری همان بورس شرکت می کنند.

ماده ۴. وظایف «شورا» به شرح زیر می باشد:

۱. اتخاذ تدابیر لازم جهت ساماندهی و توسعه بازار اوراق بهادار و اعمال نظارت عالیه بر اجرای این قانون.

۲. تعیین سیاست ها و خط مشی بازار اوراق بهادار در قالب سیاست های کلی نظام و قوانین و مقررات مربوط.

۳. پیشنهاد آیین نامه های لازم برای اجرای این قانون جهت تصویب هیئت وزیران.

۴. تصویب ابزارهای مالی جدید.

۵. صدور، تعلیق، و لغو مجوز فعالیت «بورس» ها، «بازارهای خارج از بورس»، «شرکت های سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه» و «شرکت های تأمین سرمایه».

۶. تصویب بودجه و صورت های مالی «سازمان».

۷. نظارت بر فعالیت و رسیدگی به شکایت از «سازمان».

۸. تصویب نوع و میزان وصولی های «سازمان» و نظارت بر آن ها.

۹. انتخاب بازرس / حسابرس «سازمان» و تعیین حق الزحمه آن.

۱۰. انتخاب اعضای هیئت مدیره «سازمان».

۱۱. تعیین حقوق و مزایای رییس و اعضای هیئت مدیره «سازمان».

۱۲. انتخاب اعضای «هیئت داور» و تعیین حق الزحمه آنان.

۱۳. اعطای مجوز به «بورس» به منظور عرضه اوراق بهادار شرکت های پذیرفته شده خود در بازارهای خارجی.

۱۴. اعطای مجوز پذیرش اوراق بهادار خارجی به «بورس».
۱۵. اعطای مجوز به «بورس» جهت معاملات اشخاص خارجی در «بورس».
۱۶. سایر اموری که به تشخیص هیئت وزیران، به بازار اوراق بهادار مربوط باشد.
- تبصره:** مصوبات شورا پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی لازم الاجراء خواهد بود.

ماده ۵. «سازمان»، مؤسسه عمومی غیردولتی است که دارای شخصیت حقوقی و مالی مستقل بوده و از محل کارمزدهای دریافتی و سهمی از حق پذیرش شرکتها در «بورس»ها و سایر درآمدها اداره خواهد شد. منابع لازم برای آغاز فعالیت و راهاندازی سازمان یادشده از محل وجوه امانی شورای بورس نزد سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران تأمین می شود.

تبصره: اساسنامه و تشکیلات «سازمان» حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط «شورا» تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶. هیئت مدیره «سازمان» دارای ۵ عضو است که از میان افراد اطمین و دارای حسن شهرت و تجربه در رشته مالی منحصرأ از کارشناسان بخش غیردولتی به پیشنهاد رئیس «شورا» و با تصویب «شورا» انتخاب می شوند. رئیس «شورا» حکم اعضای هیئت مدیره را صادر می کند.

- ماده ۷.** وظایف و اختیارات هیئت مدیره «سازمان» به شرح زیر است:
۱. تهیه آیین نامه های لازم برای اجرای این قانون و پیشنهاد آن به شورا.
 ۲. تهیه و تدوین دستورالعمل های اجرایی این قانون.
 ۳. نظارت بر حسن اجرای این قانون و مقررات مربوط.
 ۴. ثبت و صدور مجوز «عرضه عمومی» اوراق بهادار و نظارت بر آن.
 ۵. درخواست صدور، تعلیق و لغو مجوز تأسیس «بورس»ها و سایر نهادهایی که تصویب آن ها بر عهده «شورا»ست.
 ۶. صدور، تعلیق و لغو مجوز تأسیس «کانون ها» و «نهادهای مالی» موضوع این قانون که در حوزه عمل مستقیم «شورا» نیست.
 ۷. تصویب اساسنامه «بورس ها»، «کانون ها»، و «نهادهای مالی» موضوع این قانون.

۸. اتخاذ تدابیر لازم جهت پیش گیری از وقوع تخلفات در بازار اوراق بهادار.
۹. اعلام آن دسته از تخلفات در بازار اوراق بهادار که اعلام آن‌ها طبق این قانون بر عهده «سازمان» است به مراجع ذی صلاح و پی گیری آن‌ها.
۱۰. ارائه صورت‌های مالی و گزارش‌های ادواری در مورد عملکرد «سازمان» و هم چنین وضعیت بازار اوراق بهادار به «شورا».
۱۱. اتخاذ تدابیر ضروری و انجام اقدامات لازم به منظور حمایت از حقوق و منافع سرمایه گذاران در بازار اوراق بهادار.
۱۲. ایجاد هماهنگی‌های لازم در بازار اوراق بهادار و همکاری با سایر نهادهای سیاست گذاری و نظارتی.
۱۳. پیشنهاد به کارگیری «ابزارهای مالی» جدید در بازار اوراق بهادار به شورا.
۱۴. نظارت بر سرمایه گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی در «بورس».
۱۵. تهیه بودجه و پیشنهاد انواع درآمدها و نرخ‌های خدمات «سازمان» جهت تصویب توسط «شورا».
۱۶. تصویب سقف نرخ‌های خدمات و کارمزدهای «بورس» و سایر «نهادهای مالی» موضوع این قانون.
۱۷. صدور تأییدنامه «سازمان» قبل از ثبت شرکت‌های سهامی عام نزد مرجع ثبت شرکت‌ها و نظارت «سازمان» بر آن شرکت‌ها.
۱۸. بررسی و نظارت بر افشای اطلاعات با اهمیت توسط شرکت‌های ثبت شده نزد «سازمان».
۱۹. همکاری نزدیک و هماهنگی با مراجع حسابداری به ویژه هیئت تدوین استانداردهای حسابرسی.
۲۰. انجام تحقیقات کلان و بلندمدت برای تدوین سیاست‌های آتی بازار اوراق بهادار.
۲۱. همکاری و مشارکت با مراجع بین‌المللی و پیوستن به سازمان‌های مرتبط منطقه‌ای و جهانی.
۲۲. انجام سایر اموری که از طرف «شورا» به «سازمان» محول شده باشد.

ماده ۸. مدت عضویت هر یک از اعضای هیئت مدیره پنج سال است و انتخاب مجدد

آنان برای یک دوره دیگر بلا مانع است.

ماده ۹. رئیس هیئت مدیره «سازمان» از بین اعضای هیئت مدیره به پیشنهاد اعضا و

تصویب «شورا» برای مدت سی ماه تعیین خواهد شد.

تبصره ۱: رئیس هیئت مدیره، «رئیس» سازمان و بالاترین مقام اجرایی آن خواهد بود.

تبصره ۲: وظایف و حدود اختیارات رئیس «سازمان» در اساسنامه «سازمان» تعیین خواهد شد.

ماده ۱۰. اشتغال اعضای هیئت مدیره به صورت موظف و تمام وقت بوده و به هیچ وجه حق

اشتغال یا پذیرش مسئولیت دیگری در سایر دستگاه‌ها، بنگاه‌ها و نهادها اعم از دولتی و غیردولتی را نخواهند داشت.

ماده ۱۱. در صورت برکناری، فوت و یا استعفای هر یک از اعضای هیئت مدیره، جانشین

وی برای مدت باقی مانده، ظرف پانزده روز حسب مورد به ترتیب مقرر در ماده (۶) منصوب خواهد شد. شرایط برکناری در اساسنامه «سازمان» قید خواهد شد.

ماده ۱۲. اعضای هیئت مدیره قبل از شروع به کار در «سازمان» موظف‌اند در جلسه «شورا»

سوگند یاد کنند که وظایف قانونی خود را به نحو احسن انجام دهند و در انجام وظایف نهایت دقت و بی طرفی را به کار برند و کلیه تصمیماتی را که می‌گیرند مقرون به صلاح کشور بوده و رعایت حفظ اسرار «سازمان» و هیئت مدیره را بنمایند. متن سوگندنامه در اساسنامه «سازمان» مندرج خواهد شد.

ماده ۱۳. حقوق و مزایای رئیس و اعضای هیئت مدیره «سازمان» از محل بودجه «سازمان»

پرداخت می‌شود.

تبصره: حق حضور اعضای غیردولتی «شورا» در جلسات شورا، به پیشنهاد رئیس «شورا» و با تصویب «شورا» تعیین و از محل بودجه «سازمان» پرداخت می‌شود.

ماده ۱۴. در بدو انتصاب و خاتمه عضویت، اعضای هیئت مدیره باید فهرست دارایی‌های

خود، همسر، و افراد تحت تکفل خود را به «شورا» گزارش نمایند.

ماده ۱۵. حسابرس/بازرس «سازمان»، از بین مؤسسات حسابرسی عضو جامعه

حسابداران رسمی برای یک سال توسط «شورا» انتخاب می‌شود؛ انتخاب حسابرس/بازرس حداکثر برای دو دوره امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۱۶. انجام هرگونه معاملات اوراق بهادار ثبت شده یا در شرف ثبت نزد «سازمان» یا هرگونه فعالیت و مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم در انجام معاملات مذکور توسط اعضای «شورا»، «سازمان»، مدیران و شرکای مؤسسه حسابرسی «سازمان» و نیز اشخاص تحت تکفل آن‌ها ممنوع است.

ماده ۱۷. اعضای «شورا» و «سازمان» موظف‌اند، فعالیت‌های اقتصادی و مالی خود و همچنین مشاغل تمام وقت یا پاره وقت خود را که طی دو سال اخیر به آن اشتغال داشته‌اند یا دارند، به رئیس قوه قضائیه گزارش دهند.

ماده ۱۸. اعضای «شورا»، «سازمان»، مدیران و شرکای مؤسسه حسابرسی «سازمان» مکلف‌اند از افشای مستقیم یا غیرمستقیم اطلاعات محرمانه‌ای که در اجرای وظایف خود از آن‌ها مطلع می‌شوند، حتی پس از خاتمه دوران تصدی خود، خودداری کنند. متخلف به مجازات‌های مقرر در ماده (۴۶) این قانون محکوم می‌شود.

ماده ۱۹. «سازمان» می‌تواند در اجرای وظایف قانونی خود با مجوز دادستان کل کشور، اطلاعات مورد نیاز در چارچوب این قانون را از کلیه بانک‌ها، مؤسسات اعتباری، شرکت‌های دولتی، دستگاه‌های دولتی و عمومی، از جمله دستگاه‌هایی که شمول حکم نسبت به آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام آن‌هاست و نیز اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی مطالبه نماید. کلیه دستگاه‌ها و اشخاص مذکور مکلف‌اند اطلاعات مورد نیاز «سازمان» را در موعد تعیین شده ارائه نمایند.

فصل سوم: بازار اولیه

ماده ۲۰. «عرضه عمومی» اوراق بهادار در «بازار اولیه» منوط به ثبت آن نزد «سازمان» با رعایت مقررات این قانون می‌باشد، و «عرضه عمومی» اوراق بهادار به هر طریق بدون رعایت مفاد این قانون ممنوع است.

ماده ۲۱. ثبت اوراق بهادار نزد «سازمان» به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات قانونی و مصوبات «سازمان» و شفافیت اطلاعاتی بوده و به منزله تأیید مزایا، تضمین سودآوری و یا توصیه و سفارشی در مورد شرکت‌ها یا طرح‌های مرتبط با اوراق بهادار توسط «سازمان» نمی‌باشد. این موضوع باید در «اعلامیه پذیرهنویسی» قید گردد.

ماده ۲۲. ناشر موظف است تقاضای ثبت اوراق بهادار را همراه با «بیانیه ثبت» و «اعلامیه پذیرهنویسی» جهت اخذ مجوز عرضه عمومی به «سازمان» تسلیم نماید.

تبصره: فرم تقاضای ثبت اوراق بهادار، محتویات «بیانیه ثبت» و «اعلامیه پذیرهنویسی» که باید به «سازمان» تسلیم شود و نیز چگونگی انتشار «اعلامیه پذیرهنویسی» و نحوه هماهنگی بین مرجع ثبت شرکت‌ها و «سازمان» به موجب دستورالعملی است که توسط «سازمان» تنظیم و به تأیید «شورا» می‌رسد.

ماده ۲۳. «سازمان» پس از بررسی تقاضای ثبت اوراق بهادار و ضمایم آن و اطمینان از انطباق آن‌ها با مقررات، نسبت به تأیید «اعلامیه پذیرهنویسی» اقدام می‌کند.

تبصره ۱: «عرضه عمومی» اوراق بهادار باید ظرف مدتی انجام پذیرد که «سازمان» تعیین می‌کند. مدت مذکور از سی روز تجاوز نخواهد کرد. «سازمان» می‌تواند مدت پذیرهنویسی را با تقاضای «ناشر» و احراز ادله موجه حداکثر به مدت سی روز دیگر تمدید کند.

تبصره ۲: «ناشر» موظف است حداکثر ظرف پانزده روز پس از اتمام مهلت «عرضه عمومی»، «سازمان» را از نتایج توزیع و فروش اوراق بهادار از طریق که «سازمان» معین خواهد نمود، مطلع نماید. نحوه برخورد «ناشر» درخصوص عدم فروش کامل، در «اعلامیه پذیرهنویسی» مشخص می‌شود.

تبصره ۳: استفاده از وجوه تأدیه شده، پس از تأیید تکمیل فرآیند «عرضه عمومی» توسط «سازمان»، مجاز است.

تبصره ۴: در صورت عدم تکمیل فرآیند «عرضه عمومی»، وجوه گردآوری شده باید حداکثر ظرف مدت پانزده روز به سرمایه‌گذاران عودت داده شود.

ماده ۲۴. اگر «سازمان» فرم تقاضای تکمیل شده و ضمایم ارسالی را برای ثبت و اخذ

مجوز انتشار اوراق بهادار ناقص تشخیص دهد، طی مدت سی روز مراتب را به اطلاع «ناشر» رسانده و درخواست اصلاحیه می نماید. «سازمان» در صورت کامل بودن مدارک، موظف است حداکثر ظرف سی روز از تاریخ ثبت درخواست در سازمان، مراتب موافقت یا عدم موافقت خود را با ثبت اوراق بهادار به «ناشر» اعلام کند.

ماده ۲۵. از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، برای ثبت شرکت های سهامی عام یا افزایش سرمایه آن ها، اجازه انتشار «اعلامیه پذیرهنویسی» توسط مرجع ثبت شرکت ها، پس از موافقت «سازمان» صادر می شود.

ماده ۲۶. از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، وظایف و اختیارات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع ماده (۴) قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ به «سازمان» واگذار می شود.

تبصره: اوراق مشارکتی که به موجب این قانون معاف از ثبت نزد «سازمان» باشد، از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۲۷. اوراق بهادار زیر از ثبت نزد سازمان «معاف» است:

- اوراق مشارکت دولت، بانک مرکزی و شهرداری ها
- اوراق مشارکت منتشره توسط بانک ها و مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی
- اوراق بهادار عرضه شده در «عرضه های خصوصی»
- سهام هر شرکت سهامی عامی که کل حقوق صاحبان سهام آن کمتر از رقم تعیین شده توسط «سازمان» باشد.
- سایر اوراق بهاداری که به تشخیص «شورا» نیاز به ثبت نداشته باشند، از قبیل اوراق منتشره توسط سازمان ها و مراجع قانونی دیگر.

تبصره: «ناشر» اوراق بهاداری که از ثبت معاف است، موظف است مشخصات و خصوصیات اوراق و نحوه و شرایط توزیع و فروش آن را طبق شرایطی که «سازمان» تعیین می کند، به «سازمان» گزارش کند.

ماده ۲۸. تأسیس «بورس» ها، «بازارهای خارج از بورس» و «نهادهای مالی» موضوع این

قانون منوط به ثبت نزد «سازمان» است و فعالیت آن‌ها تحت نظارت «سازمان» انجام می‌شود.

ماده ۲۹. صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیئت مدیره و مدیران، حداقل سرمایه، موضوع فعالیت در اساسنامه، نحوه گزارش دهی و نوع گزارش‌های ویژه حسابرسی «نهادهای مالی» موضوع این قانون، باید به تأیید «سازمان» برسد.

فصل چهارم: بازار ثانویه

ماده ۳۰. پذیرش اوراق بهادار در «بورس» طبق دستورالعملی است که به پیشنهاد هر «بورس» و به تصویب «سازمان» می‌رسد. «بورس» مجاز به پذیرش اوراق بهاداری نیست که نزد «سازمان» ثبت نشده است.

تبصره: اوراق بهادار معاف از ثبت از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۳۱. «بورس» مکلف است فهرست، تعداد و قیمت اوراق بهادار معامله‌شده در روزهای معامله را طبق ضوابط مصوب «سازمان» تهیه و به اطلاع عموم برساند. این فهرست در حکم سند رسمی است، و در سوابق بورس نگهداری خواهد شد.

ماده ۳۲. «سازمان» مجاز است با تشخیص شرایط اضطراری، دستور تعطیل و یا توقف انجام معاملات هر یک از «بورس»‌ها را، حداکثر به مدت سه روز کاری صادر نماید. در صورت تداوم شرایط اضطراری، مدت مزبور با تصویب «شورا» قابل تمدید خواهد بود.

تبصره: شرایط اضطرار براساس آن دستورالعمل اجرایی خواهد بود که به پیشنهاد «سازمان» به تأیید «شورا» می‌رسد.

ماده ۳۳. شروع به فعالیت «کارگزاری»، «کارگزاری/ معامله‌گری» و «بازارگردانی» به هر شکل و تحت هر عنوان، منوط به عضویت در «کانون» مربوط و رعایت مقررات این قانون و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی آن است.

تبصره: تازمانی که «کانون» «کارگزاران/ معامله‌گران» و «بازارگردانان» تشکیل

نشده است، وظایف مربوط به آن «کانون» را «سازمان» انجام می‌دهد. هنگامی که تعداد اعضای «کانون» در سطح کشور به یازده نفر رسید، تشکیل «کانون» «کارگزاران/ معامله‌گران» و «بازارگردانان» الزامی است.

ماده ۳۴. فعالیت «کارگزاری»، «کارگزاری/ معامله‌گری» و «بازارگردانی» در هر «بورس» موکول به پذیرش در آن «بورس»، طبق دستورالعملی است که به پیشنهاد «بورس» به تأیید «سازمان» می‌رسد.

ماده ۳۵. هیئت مدیره «بورس» به تخلفات انضباطی «کارگزاران»، «کارگزار/ معامله‌گران»، «بازارگردانان»، «ناشران» و سایر اعضای خود از هریک از مقررات این قانون یا آیین‌نامه‌های ذی‌ربط طبق آیین‌نامه انضباطی خود رسیدگی می‌نماید. رأی «بورس» به مدت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظر در «سازمان» می‌باشد. رأی «سازمان» قطعی و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۳۶. اختلافات بین «کارگزاران»، «بازارگردانان»، «کارگزار/ معامله‌گران»، «مشاوران سرمایه‌گذاری»، «ناشران»، سرمایه‌گذاران، و سایر اشخاص ذی‌ربط ناشی از فعالیت حرفه‌ای آن‌ها، در صورت عدم سازش در «کانون»‌ها توسط «هیئت داور» رسیدگی می‌شود.

ماده ۳۷. «هیئت داور» متشکل از سه عضو می‌باشد که یک عضو توسط رئیس قوه قضاییه از بین قضات باتجربه و دو عضو از بین صاحب‌نظران در زمینه‌های اقتصادی و مالی به پیشنهاد «سازمان» و تأیید «شورا» به اختلافات رسیدگی می‌نمایند. رئیس قوه قضاییه و «سازمان» با تأیید «شورا» علاوه بر نماینده اصلی خود، هریک عضو علی‌البدلی تعیین و معرفی می‌نمایند تا در صورت غیبت عضو اصلی مربوط در «هیئت داور» شرکت نمایند. شرایط عضو علی‌البدل همانند عضو اصلی می‌باشد.

تبصره ۱: ریاست «هیئت داور» با نماینده قوه قضاییه خواهد بود.

تبصره ۲: مدت مأموریت اعضای اصلی و علی‌البدل دوسال می‌باشد و انتخاب مجدد آنان حداکثر برای دو دوره دیگر بلامانع است.

تبصره ۳: «هیئت داور» دارای دبیرخانه‌ای است که در محل «سازمان»

تشکیل می‌گردد.

تبصره ۴: بودجه «هیئت داوری» در قالب بودجه «سازمان» منظور و پرداخت می‌شود.

تبصره ۵: آرای صادر شده از سوی «هیئت داوری» قطعی و لازم‌الاجراست و اجرای آن به عهده اداره‌ها و دوایر اجرای ثبت اسناد و املاک می‌باشد.

ماده ۳۸. در صورتی که «کارگزار»، «کارگزار/ معامله‌گر»، «بازارگردان»، «مشاور سرمایه‌گذاری»، و سایر تشکلهای مشابه درخواست کناره‌گیری موقت یا دائم از فعالیت خود را داشته باشند، مراتب را به «سازمان»، «کانون» و نیز به «بورس» مربوطه اعلام نموده و مجوز فعالیت خود را نزد «کانون» تودیع می‌نمایند. تضمین‌ها و وثایق مربوط تا تعیین تکلیف معاملات انجام شده و سایر تعهدات آنها به قوت خود باقی خواهد ماند. قسمت اخیر این ماده نسبت به «کارگزاران»، «کارگزار/ معامله‌گران»، «بازارگردانان»، «مشاوران سرمایه‌گذاری»، و سایر تشکلهای مشابه که عضویت آنها براساس ماده (۳۵) این قانون تعلیق یا لغو می‌شود، نیز مجری است.

ماده ۳۹. «کارگزاران»، «کارگزار/ معامله‌گران»، «بازارگردانان»، «مشاوران سرمایه‌گذاری»، و سایر تشکلهای مشابه ملزم‌اند طبق دستورالعملی که توسط «سازمان» تنظیم و ابلاغ می‌شود، گزارش‌های لازم را تهیه و به مراجع ذی‌ربط تسلیم نمایند.

فصل پنجم: اطلاع‌رسانی در بازارهای اولیه و ثانویه

ماده ۴۰. «سازمان» موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا مجموعه اطلاعاتی که در فرایند ثبت اوراق بهادار به دست می‌آورد، حداکثر ظرف مدت پانزده روز، طبق آیین‌نامه مربوطه در دسترس عموم قرار گیرد.

ماده ۴۱. «سازمان» موظف است «بورس»ها، «ناشران» اوراق بهادار، «کارگزاران»، «معامله‌گران» «بازارگردانان»، «مشاوران سرمایه‌گذاری»، و کلیه تشکلهای فعال در بازار سرمایه را ملزم نماید تا براساس استانداردهای حسابداری و حسابرسی

ملی کشور، اطلاعات جامع فعالیت خود را انتشار دهند.

ماده ۴۲. «ناشر» اوراق بهادار موظف است صورت‌های مالی را طبق مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و گزارش‌دهی مالی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی که توسط «سازمان» ابلاغ می‌شود، تهیه کند.

ماده ۴۳. «ناشر»، «شرکت تأمین سرمایه»، حسابرس و «ارزش‌یابان» و مشاوران حقوقی ناشر، مسئول جبران خسارات وارده به سرمایه‌گذارانی هستند که در اثر قصور، تقصیر، تخلف و یا به دلیل ارائه اطلاعات ناقص و خلاف واقع در عرضه اولیه که ناشی از فعل یا ترک فعل آن‌ها باشد، متضرر گردیده‌اند.

تبصره ۱: خسارت‌دیدگان موضوع این ماده، می‌توانند حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تاریخ کشف تخلف به هیئت مدیره «بورس» یا «هیئت داور» شکایت کنند، مشروط بر این که بیش از سه سال از عرضه عمومی توسط «ناشر» نگذشته باشد.

تبصره ۲: فقط اشخاصی که اوراق بهادار ناشر موضوع این ماده را قبل از کشف و اعلام تخلف خریده باشند، مجاز به ادعای خسارت می‌باشند.

ماده ۴۴. «سازمان» می‌تواند در صورت آگاهی از ارائه اطلاعات خلاف واقع، ناقص یا گمراه‌کننده از طرف «ناشر» در «بیانیه ثبت» یا «اعلامیه پذیرهنویسی»، «عرضه عمومی» اوراق بهادار را در هر مرحله‌ای که باشد، متوقف کند.

ماده ۴۵. هر ناشری که مجوز انتشار اوراق بهادار خود را از «سازمان» دریافت کرده است، مکلف است حداقل موارد زیر را طبق دستورالعمل اجرایی که توسط «سازمان» تعیین خواهد شد، به «سازمان» ارائه نماید:

۱. صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده.
۲. صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای شامل صورت‌های مالی ۶ ماهه حسابرسی شده، و صورت‌های مالی سه‌ماهه
۳. گزارش هیئت مدیره به مجامع و اظهارنظر حسابرس
۴. اطلاعاتی که اثر با اهمیتی بر قیمت اوراق بهادار و تصمیم سرمایه‌گذاران دارد.

فصل ششم: جرایم و مجازات‌ها

ماده ۴۶. اشخاص زیر به حبس تعزیری از سه ماه تا یک سال یا به جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد:

۱. هر شخصی که «اطلاعات نهانی» مربوط به اوراق بهادار موضوع این قانون را که حسب وظیفه در اختیار وی قرار گرفته به نحوی از انحاء به ضرر دیگران یا به نفع خود یا به نفع اشخاصی که از طرف آن‌ها به هر عنوان نمایندگی داشته باشد، قبل از انتشار عمومی، مورد استفاده قرار دهد و یا موجبات افشاء و انتشار آن‌ها را در غیر موارد مقرر فراهم نماید.

۲. هر شخصی که با استفاده از «اطلاعات نهانی» به معاملات اوراق بهادار مبادرت نماید.

۳. هر شخصی که اقدامات وی نوعاً منجر به ایجاد ظاهری گمراه کننده از روند معاملات اوراق بهادار یا ایجاد قیمت‌های کاذب و یا اغوای اشخاص به انجام معاملات اوراق بهادار شود.

۴. هر شخصی که بدون رعایت مقررات این قانون اقدام به انتشار آگهی یا «اعلامیه پذیرهنویسی» به منظور عرضه عمومی اوراق بهادار نماید.

تبصره ۱: اشخاص زیر به عنوان اشخاص دارای «اطلاعات نهانی» شرکت شناخته می‌شوند:

الف. مدیران شرکت شامل اعضای هیئت مدیره، هیئت عامل، مدیرعامل و معاونان آنان.

ب. بازرسان، مشاوران، حسابداران، حسابرسان و وکلای شرکت.

ج. سهامدارانی که به تنهایی و یا به همراه افراد تحت تکفل خود، بیش از ده درصد سهام شرکت را در اختیار دارند یا نمایندگان آنان.

د. مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره و مدیران ذی ربط یا نمایندگان شرکت‌های مادر (هلدینگ) که مالک حداقل ده درصد سهام یا دارای حداقل یک عضو در هیئت مدیره شرکت سرمایه‌پذیر باشند.

هـ. سایر اشخاصی که با توجه به وظایف، اختیارات و یا موقعیت خود به «اطلاعات نهانی» دسترسی دارند.

تبصره ۲: اشخاص موضوع تبصره یک این ماده موظف‌اند آن بخش از معاملات اوراق بهادار خود را که مبتنی بر «اطلاعات نهانی» نباشد، ظرف پانزده روز پس از انجام معامله، به «سازمان» و «بورس» مربوط گزارش کنند.

ماده ۴۷. اشخاصی که اطلاعات خلاف واقع یا مستندات جعلی را به «سازمان» و یا «بورس» ارائه نمایند یا تصدیق کنند و یا اطلاعات، اسناد و یا مدارک جعلی را در تهیه گزارش‌های موضوع این قانون مورد استفاده قرار دهند، حسب مورد به مجازات‌های مقرر در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۳/۶ محکوم خواهند شد.

ماده ۴۸. «کارگزار»، «کارگزار/ معامله‌گر»، «بازارگردان» و «مشاور سرمایه‌گذاری» که اسرار اشخاصی را که برحسب وظیفه از آن‌ها مطلع شده یا در اختیار وی قرار دارد، بدون مجوز افشاء نمایند، به مجازات‌های مقرر در ماده (۶۴۸) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۳/۶ محکوم خواهد شد.

ماده ۴۹. اشخاص زیر به حبس تعزیری از یک ماه تا شش ماه یا به جزای نقدی معادل یک تا سه برابر سود به‌دست آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد:

۱. هر شخصی که بدون رعایت مقررات این قانون تحت هر عنوان به فعالیت‌هایی از قبیل «کارگزاری»، «کارگزار/ معامله‌گر» یا «بازارگردانی» که مستلزم اخذ مجوز است مبادرت نماید یا خود را تحت هر یک از عناوین مزبور معرفی کند.

۲. هر شخصی که به موجب این قانون مکلف به ارائه تمام یا قسمتی از اطلاعات، اسناد و یا مدارک مهم به «سازمان» و یا «بورس» مربوط بوده و از انجام آن خودداری کند.

۳. هر شخصی که مسئول تهیه اسناد، مدارک، اطلاعات، «بیانیه ثبت» یا «اعلامیه پذیرهنویسی» و امثال آن‌ها جهت ارائه به «سازمان» می‌باشد و نیز هر شخصی که مسئولیت بررسی و اظهارنظر یا تهیه گزارش مالی، فنی یا اقتصادی یا هرگونه

تصدیق مستندات و اطلاعات مذکور را برعهده دارد و در اجرای وظایف محوله از مقررات این قانون تخلف نماید.

۴. هر شخصی که عالماً و عامداً هرگونه اطلاعات، اسناد، مدارک یا گزارش‌های خلاف واقع مربوط به اوراق بهادار را به هر نحو مورد سوءاستفاده قرار دهد.

ماده ۵۰. «کارگزار»، «کارگزار/ معامله‌گر» یا «بازارگردانی» که اوراق بهادار و وجوهی را که برای انجام معامله به وی سپرده شده و وی موظف به نگاه‌داری آن در حساب‌های جداگانه است، برخلاف مقررات و به نفع خود یا دیگران مورد استفاده قرار دهد، به مجازات‌های مقرر در ماده (۶۷۴) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۳/۶ محکوم خواهد شد.

ماده ۵۱. در صورت ارتکاب تخلفات مندرج در این قانون توسط اشخاص حقوقی، مجازات‌های پیش‌بینی شده بر حسب مورد درباره آن دسته از اشخاص حقیقی اعمال می‌شود که از طرف اشخاص حقوقی یادشده، مسئولیت تصمیم‌گیری را بر عهده داشته‌اند.

ماده ۵۲. «سازمان» مکلف است مستندات و مدارک مربوط به جرائم موضوع این قانون را گردآوری کرده و به مراجع قضایی ذی صلاح اعلام نموده و حسب مورد موضوع را به عنوان شاکی پیگیری نماید. چنانچه در اثر جرائم مذکور ضرر و زیانی متوجه سایر اشخاص شده باشد، زیان دیده می‌تواند برای جبران آن به مراجع قانونی مراجعه نموده و وفق مقررات، دادخواست ضرر و زیان تسلیم نماید.

فصل هفتم: مقررات متفرقه

ماده ۵۳. «کارگزاران»، «کارگزاران/ معامله‌گران»، «بازارگردانان» و سایر فعالان بازار اوراق بهادار مکلفند ظرف شش ماه از تشکیل «سازمان» نسبت به ایجاد «کانون» خود، پس از تصویب اساسنامه آن اقدام کنند.

ماده ۵۴. هیچ سهامدار حقیقی یا حقوقی، نمی‌تواند بیش از دو و نیم درصد (۲/۵٪) از سهام «بورس» را به طور مستقیم یا غیرمستقیم در مالکیت داشته باشد.

ماده ۵۵. هیچ سهامدار حقیقی یا حقوقی نمی تواند بیش از پنج درصد (۵٪) از سهام «شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه» را به طور مستقیم یا غیرمستقیم در مالکیت داشته باشد.

ماده ۵۶. پس از تشکیل «سازمان»، کلیه سوابق، اسناد و مدارک شورای بورس موضوع قانون تأسیس بورس اوراق بهادار تهران، مصوب ۱۳۴۵، به «سازمان» منتقل می شود.

ماده ۵۷. اموال و دارایی های سازمان کارگزاران بورس های موجود اعم از منقول و غیرمنقول، وجوه نقد، سپرده های بانکی و اوراق بهادار، حقوق و تعهدات و سایر دارایی ها پس از کسر بدهی ها و هم چنین وجوه ذخیره گسترش «بورس»، در کمیته ای مرکب از رئیس «سازمان»، نماینده منتخب کارگزاران «بورس» مربوط و نماینده «شورا» احصا و حسب ضرورت و نیاز بین شرکت سهامی «بورس» مربوط و «سازمان» به ترتیب به عنوان سرمایه و منابع مالی در اختیار تسهیم می شود. تصمیمات این کمیته پس از تصویب وزیر امور اقتصاد و دارایی لازم الاجرا می باشد.

تبصره: سوابق کارکنان «سازمان کارگزاران» هر «بورس»، به موجب مقررات قانون کار بازخرد می گردد.

ماده ۵۸. دولت اقدامات لازم برای فعال کردن بورس های کالایی و تطبیق آن با این قانون و ارائه راه کارهای قانونی مورد نیاز را به عمل خواهد آورد.

ماده ۵۹. این قانون چهارماه پس از تصویب به طور کامل لازم الاجرا است و هیئت وزیران و سایر مراجع مذکور در این قانون، موظف اند به نحوی اقدام نمایند که مقررات اجرایی و سازمانی و تشکیلات مناسب اجرایی این قانون، ظرف این مدت استقرار یافته و به تصویب رسیده باشد.

ماده ۶۰. پس از انقضای مهلت های مقرر در این قانون، قانون تأسیس بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۴۵/۲/۲۷ و کلیه قوانین و مقرراتی که مغایر با این قانون است، لغو می شود.

قانون فوق مشتمل بر شصت ماده و بیست و نه تبصره در جلسه علنی روز

فصل سیزدهم — قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران

سه‌شنبه مورخ اول آذرماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۴/۹/۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

بخش چهارم:

فصل سیزدهم:

فصل چهاردهم:

فصل پانزدهم:

فصل شانزدهم:

قوانین و مقررات کلی

قانون بازار اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)

آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

اوراق بهادار تهران (مصوب ۱۳/۹/۱۳۸۹)

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق

بهادار در فرابورس ایران (مصوب ۷/۶/۱۳۸۸)

فصل چهاردهم

آیین‌نامه معاملات در

شرکت بورس اوراق بهادار تهران

مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار

ماده ۱.

تعاریف

منظور از «سازمان»، در این آیین نامه، سازمان بورس و اوراق بهادار و منظور از «بورس» شرکت بورس اوراق بهادار تهران، سهامی عام است.

«معاملات»: خرید یا فروش اوراق بهاداری است که در بورس پذیرفته شده است. هر معامله در صورتی قطعیت می یابد که به تایید «بورس» برسد.

«تابلوی بورس»: تابلویی است که برای ارائه اطلاعات طبقه بندی شده اوراق بهادار به کار می رود؛ از قبیل تابلوی اصلی و فرعی، تابلوی اوراق مشارکت دولتی و تابلوی اوراق مشارکت شرکت ها.

«عرضه»: عبارت است از اعلام آمادگی برای فروش اوراق بهادار از طرف کارگزار فروشنده.

«تقاضا»: عبارت است از اعلام آمادگی برای خرید اوراق بهادار از طرف کارگزار خریدار.

«مشتری»: شخصی است که متقاضی خرید (یا فروش) اوراق بهادار است. «مشتری» می تواند نماینده قانونی خریدار یا فروشنده باشد.

«سفارش»: درخواست خرید و یا فروش اوراق بهادار است که توسط «مشتری» به کارگزار ارائه می شود.

«قیمت پیشنهادی»: نرخ است که برای هر واحد اوراق بهادار از طرف کارگزار وارد سامانه معاملات می شود.

«قیمت باز»: نرخ است که اختیار تعیین آن از طرف «مشتری» به کارگزار واگذار می شود.

«قیمت محدود»: نرخ است که حداکثر یا حداقل آن از طرف «مشتری» به کارگزار اعلام می شود.

«قیمت معین»: نرخ ثابتی است که توسط «مشتری» برای انجام معامله به کارگزار اعلام می شود.

«واحد پایه معاملاتی متعارف»: حداقل میزان اوراق بهادار در هر معامله است که توسط «بورس» تعیین می شود.

«واحد پایه معاملاتی نامتعارف»: میزان اوراق بهاداری که از واحد پایه معاملاتی

متعارف کمتر است.

«**قیمت آغازین**»: قیمتی است که در شروع جلسه رسمی معاملاتی برای هر ورقه بهادار در تابلو بورس اعلام می‌شود.

«**قیمت پایانی**»: قیمت هر ورقه بهادار در پایان هر جلسه رسمی معاملاتی بورس است که محاسبه و توسط «بورس» اعلام می‌شود.

«**حجم مبنا**»: تعداد اوراق بهادار از یک نوع است که هر روز باید مورد داد و ستد قرار گیرد تا کل درصد تغییر آن روز، در تعیین قیمت روز بعد ملاک باشد.

«**سهام شناور آزاد**»: هر شرکت، بخشی از سهام آن شرکت است که دارندگان آن آماده عرضه و فروش آن سهام می‌باشند و قصد ندارند با حفظ آن قسمت از سهام، در مدیریت شرکت مشارکت نمایند.

«**دامنه نوسان قیمت**»: پایین‌ترین تا بالاترین قیمتی است که در آن دامنه، طی یک یا چند جلسه رسمی معاملاتی بورس، قیمت می‌تواند نوسان داشته باشد.

«**بستن نماد**»: توقف معاملات هر یک از انواع اوراق بهادار طی دوره معین طبق دستورالعمل مربوطه می‌باشد.

«**محدودیت حجمی**»: حداکثر تعداد اوراق بهاداری است که در هر نماد معاملاتی طی هر سفارش در سامانه معاملات وارد می‌شود. این رقم مضرب صحیحی از «واحد پایه معاملاتی متعارف» است.

«**سپرده گذاری**»: عملیاتی است که طی آن اوراق بهاداری که در سامانه معاملات به ثبت رسیده است، قابلیت معامله پیدا می‌کند.

«**تسویه و پایایی**»: مرحله پایانی انجام معامله است که طی آن مالکیت اوراق بهادار به خریدار و وجوه حاصل از معامله به فروشنده منتقل می‌شود.

«**نماد معاملاتی**»: شناسه‌ای است که برای هر یک از اوراق بهادار به صورت منحصر به فرد در سامانه معاملات تعریف شده است. این شناسه می‌تواند به صورت حروف، عدد و یا ترکیبی از هر دو باشد.

«**کد معاملاتی**»: شناسه «مشتري» جهت انجام معامله اوراق بهادار در سامانه معاملات است. این شناسه به صورت حروف، عدد، و یا ترکیبی از هر دو می‌باشد.

«**کد معاملاتی گروهی**»: شناسه‌ای است که برای ورود سفارش‌های خرید و یا

فروش گروهی برای هر شرکت کارگزاری در سامانه معاملات تعریف شده است. این شناسه به صورت حروف، عدد، و یا ترکیبی از هر دو می باشد.

«سامانه معاملاتی»: سیستم رایانه ای است که دریافت سفارش های خرید و فروش، تطبیق سفارش ها و در نهایت انجام معاملات از طریق آن انجام می شود. «ایستگاه معاملاتی»: پایانه معاملاتی کارگزار است که با سامانه معاملاتی بورس در ارتباط می باشد. هر «ایستگاه معاملاتی» با کدی مشخص می شود که به آن «کد ایستگاه معاملاتی» گویند. ایستگاه های معاملاتی هر کارگزار با کدهای جداگانه تعریف می شود.

«معامله بلوک»: معاملاتی است که در آن قواعد مربوط به محدودیت حجمی و محدودیت قیمتی رعایت نمی شود.

«معامله ترجیحی»: انتقال سهام شرکت های دولتی به کارکنان واحدها به منظور اجرای برنامه های خصوصی سازی است که به نرخ معینی انجام می شود.

«معاملات اشخاص خارجی»: خرید و فروش اوراق بهادار اشخاص خارجی است که حسب مورد، پس از اخذ مجوز از مراجع ذی ربط، اقدام به معامله اوراق بهادار می کنند.

«معاملات دوطرفه»: معاملاتی است که کارگزار هم زمان نقش کارگزار خریدار و فروشنده را برعهده دارد.

«معاملات خوشه ای»: خرید یا فروش مجموعه ای از اوراق بهادار است که به طور یک جا معامله می شود.

«معاملات چرخشی»: معاملاتی است که با تکمیل چرخه آن ظرف یک جلسه معاملاتی، وضعیت مالکیت طرفین معامله تغییری نمی کند.

«معاملات مشروط»: معاملاتی است که برای انجام و یا نحوه تسویه آن، شرایطی برابر مقررات «بورس» تعیین شده باشد.

«معاملات با اقربا»: خرید و فروش اوراق بهادار با همسر و اقربای درجه یک (طبقه اول نسبی طبق تعریف قانون مدنی) است.

«معاملات اعتباری»: معاملاتی است که درصدی از ثمن معامله از طریق بانک و یا مؤسسه مالی یا اعتباری تأمین مالی شده باشد.

«معاملات تجدید ساختار»: انتقال اوراق بهادار از طرف شرکت مادر به شرکت‌های تابعه با هدف تجدید ساختار است.

«معاملات عمده»: معاملاتی است که تعداد سهام مورد معامله از درصد معینی از کل سهام آن شرکت، یا حجم معاملات آن طی دوره معین، و یا حجم معاملات کل بازار طی مدت معین، بیشتر باشد.

«خرید گروهی»: خرید اوراق بهادار توسط کارگزار با کد معین و تخصیص آن به مشتریان است.

«فروش گروهی»: فروش اوراق بهادار تجمیع شده تعدادی از مشتریان با کد معین کارگزار می‌باشد.

«انتقال قهری»: انتقال اوراق بهاداری است که با فوت دارنده آن به وراث قانونی وی صورت می‌گیرد.

«انتقال قانونی»: انتقال اوراق بهاداری است که به موجب قوانین خاص و یا با حکم دادگاه صالحه به شخص دیگری صورت می‌گیرد.

«شاخص»: نمایی است که تغییرات قیمت یا بازده یک یا مجموعه‌ای از اوراق بهادار را طی دوره زمانی مشخص نشان می‌دهد.

«پذیرش مضاعف»: پذیرش اوراق بهاداری است که علاوه بر «بورس» در بورس دیگری نیز پذیرفته شده باشد.

«بازارگردان»: کارگزار/ معامله‌گری است که با اخذ مجوز لازم با تعهد به افزایش نقدشوندگی و تنظیم عرضه و تقاضای اوراق بهادار معین و تحدید دامنه نوسان قیمت آن، به داد و ستد آن اوراق می‌پردازد.

«عرضه اولیه»: منظور نخستین عرضه اوراق بهادار شرکت، پس از پذیرش آن در بورس است.

«کارگزار معرف»: کارگزاری که در پذیرش اوراق بهادار نقش مشاور و کارشناس را برای عرضه اولیه برعهده داشته باشد.

«کارگزار متعهد پذیرهنویسی»: کارگزاری است که در عرضه اولیه اوراق بهادار به بورس، هماهنگی برای تأمین مالی خرید بخشی از اوراق را که به فروش نمی‌رسد، به عمل آورده باشد.

«حراج»: ساز و کاری برای داد و ستد اوراق بهادار بر پایه انطباق سفارش های خرید و فروش مشتریان با در نظر گرفتن اولویت قیمت و زمان است.

«جلسه رسمی معاملاتی»: ساعاتی پیوسته از یک نشست کاری است که معاملات اوراق بهادار در این ساعات انجام می پذیرد. «بورس» می تواند در یک شبانه روز بیش از یک نشست رسمی معاملاتی داشته باشد.

تبصره: تعاریف و اصطلاحات دیگری که برحسب ضرورت های کار با سامانه کامپیوتر و یا پیاده سازی نرم افزارهای جدید مورد نیاز باشد، توسط هیئت مدیره «بورس» تعیین و اعلام می شود.

ماده ۲. ساعت و روزهای انجام معامله انواع اوراق بهادار در بورس، به استثنای روزهای تعطیل رسمی توسط هیئت مدیره «بورس» تعیین و اعلام می شود.

تبصره: تغییرات ساعت و روزهای انجام معامله حداقل ۱۵ روز قبل از انجام بایستی به اطلاع عموم برسد.

ماده ۳. معاملات بورس، مگر در مواردی که در این آیین نامه آمده است، به طریق حراج انجام می شود. کارگزاران پیشنهادهای خرید و فروش خود را با توجه به سفارش های خریداران و فروشندگان، تعداد اوراق بهادار و قیمت آن ها را در سامانه معاملاتی وارد خواهند نمود.

ماده ۴. معاملات بورس با رعایت اولویت قیمت و زمان ورود سفارش به سامانه معاملاتی انجام می شود. جزئیات نحوه انجام معاملات در «دستورالعمل نحوه انجام معاملات» خواهد آمد.

ماده ۵. حدود و شیوه عملیات کارگزاران در خرید و فروش اوراق بهادار تابع «دستورالعمل نحوه انجام معاملات» خواهد بود.

ماده ۶. هیئت مدیره «بورس» می تواند در مواردی که نوسان غیرعادی در قیمت پیشنهادی یا معاملاتی اوراق بهادار در هر جلسه مشاهده کند، از انجام معامله جلوگیری نماید. چگونگی انجام کار در دستورالعمل «توقف معاملات» خواهد آمد. هیئت مدیره بورس می تواند اختیارات موضوع این ماده را به

مدیرعامل تفویض نماید.

تبصره: در صورتی که کارگزار خریدار یا فروشنده نسبت به تصمیم جلوگیری از انجام معامله براساس این ماده معترض باشد، باید اعتراض خود را با ذکر دلایل، برای رسیدگی و تعیین تکلیف، به «سازمان» تسلیم نماید. رسیدگی به این اعتراض ظرف ۴۸ ساعت، به عمل می‌آید.

ماده ۷. شرایط و چگونگی عرضه اولیه اوراق بهادار تابع دستورالعمل «عرضه اولیه اوراق بهادار» خواهد بود.

ماده ۸. انواع معاملات اوراق بهادار، شرایط معامله، میزان اطلاعاتی که در زمان معامله می‌باید انتشار یابد، مراحل انجام سفارش خرید و فروش، و سایر شرایط انجام معامله در «دستورالعمل نحوه انجام معاملات» خواهد آمد. تسویه وجوه و پایاپای اوراق بهادار و شرایط تسویه خارج از اتاق پایاپای، بر طبق «دستورالعمل سپرده گذاری، تسویه، و پایاپای» انجام خواهد شد.

ماده ۹. معاملات بورس باید در شرایط رقابتی و همواره به صورت حراج انجام شود. در صورتی که انجام معامله‌ای به صورت حراج ممکن نباشد، این معاملات با مصوبه شورای بورس خارج از جلسه رسمی معاملات قابل انجام است.

ماده ۱۰. در مواردی که کارگزاری برای اوراق بهادار خاصی به عنوان «کارگزار معرف» یا «کارگزار متعهد پذیرهنویسی»، عمل کند، بر طبق دستورالعمل «عرضه اولیه اوراق بهادار» حق تقدمی برای وی در نظر گرفته می‌شود.

ماده ۱۱. وجوه مربوط به سهام معامله شده در بورس همراه با وکالت‌نامه فروش سهام و اصل سهام باید حداکثر تا ۷۲ ساعت از تاریخ معامله بین کارگزاران خریدار و فروشنده رد و بدل گردد. کارگزار فروشنده، موظف است تشریفات مربوط به انتقال سهام معامله شده را ظرف ۷۲ ساعت (سه جلسه معاملاتی) از تاریخ معامله انجام داده و سهام را تحویل خریدار نماید. در صورتی که علل یا توافقی دیگر در مورد تحویل بعد از مهلت‌های تعیین شده، وجود داشته باشد، مراتب باید حداکثر تا پایان نشست رسمی معاملاتی مربوط کتباً به اطلاع مدیرعامل «بورس» برسد.

در هر صورت، معامله انجام شده، قطعی به شمار می‌رود. ساعات تسویه و یا مدت زمان مربوط به انتقال سهام، براساس «دستورالعمل سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای» انجام خواهد شد.

ماده ۱۱. (مکرر ۱)؛ کلیه معاملات عمده‌ای که فروشنده برای انجام معامله با شرایط اعلام

آمادگی نماید، صرفاً با موافقت مدیرعامل انجام می‌شود. بورس تسهیلات لازم را با رعایت موارد زیر توسط کارگزاران برای انتقال سهام فراهم می‌آورد:

۱. کارگزار فروشنده، مکلف است شرایط فروشنده را منطبق با مقررات بورس و براساس دستورالعمل معاملات دریافت و به بورس اعلام نماید.

۲. کارگزار فروشنده، پس از مشخص شدن برنده رقابت، مکلف است سند تسویه خارج از پایاپای حصه غیرنقدی را که پس از تأمین شرایط اعلامی معامله از سوی خریدار به امضای طرفین معامله (خریدار و فروشنده) رسیده است به بورس تسلیم نماید. قطعیت معامله منوط به پرداخت حصه نقدی از سوی خریدار و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای، مطابق مقررات می‌باشد. مهلت ارائه سند تسویه خارج از پایاپای و قطعیت معامله حداکثر ۹ روز کاری بعد از مشخص شدن برنده رقابت می‌باشد.

در صورت عرضه سهام جهت انجام معامله عمده از سوی سازمان خصوصی‌سازی، افزایش مهلت تسویه حصه نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای از ۹ روز کاری به ۳۰ روز کاری به درخواست آن سازمان و موافقت وزیرمحترم امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار امکان‌پذیر می‌باشد.^(۱)

خاتمه مهلت، آخرین ساعت کاری روز نهم یا سی‌ام حسب مورد خواهد بود. ساعت کاری در ایام ماه مبارک رمضان از ساعت ۸ صبح تا ۳ بعدازظهر و سایر ایام از ساعت ۸ صبح تا ۴ بعدازظهر می‌باشد.^(۲)

۳. خریدار مکلف است از طریق کارگزار خود حداکثر تا پایان مهلت‌های مقرر

(۱) مصوبه ۸۵/۷/۲۴ شورای عالی بورس

(۲) مصوبه ۸۵/۷/۱۰ شورای عالی بورس

در بند (۲) این ماده نسبت به تسویه حصه نقدی معامله از طریق اتاق پایاپای اقدام نماید.

۴. در صورتی که حصه نقدی مطابق با شرایط اطلاعاتی عرضه توسط کارگزار خریدار به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی در موعد مقرر واریز نشود یا خریدار از تأمین شرایط مندرج در اطلاعاتی عرضه در خصوص سند تسویه خارج از پایاپای خودداری نماید، معامله محقق نشده و سهام موضوع اطلاعاتی عرضه در مالکیت فروشنده باقی خواهد ماند. در این صورت، کلیه کارمزدهای متعلقه از محل ۳ درصد واریزی خریدار کسر و مابقی به عنوان وجه الضمان ناشی از عدم انجام تعهدات خریدار مبنی بر عدم پرداخت وجه به شرح مفاد اطلاعاتی عرضه توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی به حساب کارگزار فروشنده واریز می‌شود.

تبصره: وجوه مازاد بر ۳ درصد واریزی از سوی کارگزار خریدار به وی مسترد خواهد شد.

۵. به محض درج اطلاعاتی عرضه سهام توسط بورس، سهام موضوع معامله به کد مخصوص که برای انجام معاملات عمده در نظر گرفته می‌شود انتقال می‌یابد و فروشنده و کارگزار فروشنده نمی‌توانند بدون موافقت بورس از عرضه سهام خودداری نمایند.

۶. در صورتی که خریدار مطابق مقررات، برنده رقابت بوده و شرایط قطعیت معامله مندرج در اطلاعاتی عرضه را فراهم نماید، فروشنده مکلف به امضای سند تسویه خارج از پایاپای و ارائه آن به کارگزار خود می‌باشد. در غیر اینصورت فروشنده مکلف است علاوه بر کارمزدهای معامله، به برنده رقابت که به موجب دستورالعمل اجرایی این مقررات نسبت به واریز وجه یا ارائه ضمانت‌نامه اقدام کرده است از قرار هر ماه ۲ درصد خسارت، معادل مبلغ واریزی یا ارزش ضمانت‌نامه بانکی برای مدتی که وجه واریزی در حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی متوقف بوده یا ضمانت‌نامه بانکی معتبر در اختیار آن شرکت بوده است پرداخت نماید. انتقال سهام از کد مخصوص به کد مالکیت فروشنده منوط به پرداخت خسارت مندرج در این بند با تأیید شرکت سپرده‌گذاری مرکزی خواهد

بود.

۷. فروشنده می‌تواند حداکثر تا پنج درصد از حصه نقدی را در خارج از مهلت‌های مقرر در بند (۲) این ماده دریافت نماید. در این صورت حصه مزبور نیز غیرنقدی تلقی خواهد شد و همزمان با ارائه سند تسویه خارج از پایاپای، آن بخش نیز خارج از پایاپای تسویه شده و معامله قطعی می‌گردد.

۸. در صورت عدم امضای سند تسویه خارج از پایاپای از سوی خریدار یا فروشنده یا عدم ارائه آن به بورس، تعیین مسئول پرداخت خسارت بر عهده هیئت داورى موضوع ماده (۳۶) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

ماده ۱۱. (مکرر ۲)؛ کارگزار خریدار برای توزیع گسترده اوراق بهادار با موافقت مدیرعامل بورس می‌تواند از مهلت حداکثر ۳ روز کاری برای تخصیص و ارائه فهرست نهایی خریداران استفاده نماید.

ماده ۱۲. وجوه مربوط به معامله‌های اوراق مشارکت باید حداکثر ظرف ۲۴ ساعت از تاریخ معامله، واریز شود. در صورتی که وجوه اوراق مشارکت پس از ۲۴ ساعت پرداخت نشود، کارگزار فروشنده می‌تواند درخواست ابطال معامله یا اخذ جریمه هر روزی که وجه دیرتر پرداخته می‌شود، اقدام نماید. در هر صورت، کارگزار خریدار نمی‌تواند تقاضای ابطال معامله انجام شده را نماید و موظف به پرداخت خسارت به کارگزار فروشنده، است. جزییات پایاپای و تسویه اوراق مشارکت براساس مفاد «دستورالعمل سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای» خواهد بود.

ماده ۱۳. نحوه تکمیل اسناد مربوط به معاملات و تحویل آن‌ها به «بورس» و نیز نحوه تسویه وجه طبق دو دستورالعمل «نحوه انجام معاملات» و «سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای» انجام می‌شود.

ماده ۱۴. دستورالعمل خرید یا فروش اوراق مشارکت بانک مرکزی و دولت بدون توجه به محدودیت‌های مقرر در آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های بورس در «بورس» قابل معامله خواهد بود.

فصل چهاردهم — آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

ماده ۱۵. انجام معاملات قهری، قانونی، اشخاص خارجی، گروهی، خوشه‌ای، مشروط، با اقربا، اعتباری، تجدید ساختار و ترجیحی طبق دستورالعمل‌های «نحوه انجام معاملات» و «سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای» انجام خواهد شد.

ماده ۱۶. کارگزاران موظف‌اند از انجام معاملات چرخشی اجتناب کنند و در صورتی که سهواً این نوع معاملات را انجام داده و بعداً به ماهیت معامله پی بردند، مراتب را بلافاصله به مدیرعامل «بورس» اطلاع دهند. جزییات مربوطه در «دستورالعمل نحوه انجام معاملات» خواهد آمد.

ماده ۱۷. در مواقعی که اعلام خرید کارگزاران یا قطعیت معامله مورد تردید باشد، رأی مدیرعامل «بورس» یا نماینده وی قطعی و لازم‌الاتباع می‌باشد.

ماده ۱۸. معاملات عمده براساس «دستورالعمل معاملات عمده» انجام می‌شود.

ماده ۱۹. نحوه و چگونگی وثیقه‌گذاری اوراق بهادار بر طبق «دستورالعمل توثیق اوراق بهادار» انجام می‌شود.

ماده ۲۰. «بورس» موظف به رعایت قوانین پولی و بانکی، مصوبات بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار در مورد «معاملات اعتباری» و ابلاغ این مصوبات و مصوبات «شورا»، «سازمان» و هیئت‌مدیره بورس به کارگزاران است.

ماده ۲۱. پذیرش اشتباهات سهوی کارگزاران در مورد معاملات تا حدی مجاز است که در دستورالعمل «توقف معاملات» تعیین شده است.

ماده ۲۲. کارگزاران موظف‌اند ضمن رعایت سفارش مشتریان از فرم‌هایی برای پذیرش سفارش‌های خرید و فروش مشتریان استفاده کنند که از طرف «بورس» طراحی شده است.

سفارشی که به صورت غیرحضوری از طریق تلفن، فاکس، و یا به شکل الکترونیک به کارگزار داده می‌شود، باید به نحوی انجام شود که در دستورالعمل «نحوه انجام معاملات» تصریح شده است.

ماده ۲۳. نحوه ادامه معاملات ناتمام اوراق بهادار در نشست معاملاتی بعدی، بر طبق

«دستورالعمل نحوه انجام معاملات» انجام می شود.

ماده ۲۴. بازکردن و بستن نمادهای معاملاتی و صدور مجوز توقف نماد براساس «دستورالعمل توقف نمادها» انجام خواهد شد.

ماده ۲۵. «بورس» موظف است اطلاعات لازم از جمله قیمت آغازین و پایانی، شاخص و میزان سهم شناور آزاد را برای تحلیل بازار و انجام معاملات عادلانه و مبتنی بر عرضه و تقاضا به نحو مقتضی در اختیار بازار قرار دهد.

ماده ۲۶. نحوه انجام معاملات اوراق بهادار مختلف از جمله سهام، حق تقدم سهام، اوراق مشارکت، سبد سهام، و هر نوع اوراق بهاداری که در بورس پذیرش می شوند، براساس «دستورالعمل نحوه انجام معاملات» خواهد بود.

ماده ۲۷. میزان کارمزد دریافتی کارگزاران از هر طرف معامله به شرح زیر محاسبه می گردد: در معاملات سهام هر یک از طرفین معامله کارمزدی از قرار ۴ در هزار مبلغ معامله به کارگزاری که معامله را از طرف آنها انجام داده پرداخت خواهد کرد. در معاملات اوراق مشارکت هر یک از طرفین کارمزدی از قرار ۷۵/۰ در هزار مبلغ معامله به کارگزار مربوط پرداخت خواهد کرد.

تبصره: حداقل کارمزد معاملات ۱۵،۰۰۰ ریال است. حداکثر کارمزد کارگزاران در یک معامله ۱۰۰ میلیون ریال است. در معاملات اوراق مشارکت حداقل مبلغ کارمزد کارگزاران ۲۰،۰۰۰ ریال و حداکثر آن ۳۰ میلیون ریال است.^(۱)

ماده ۲۸. به منظور انجام پروژه های گسترش بورس به میزان ۳/۰ درصد از ارزش معامله سهام که ۱۵/۰ درصد آن را خریدار و ۱۵/۰ درصد آن را فروشنده پرداخت می کند، توسط سازمان وصول و مستقیماً به حساب بانکی خاصی به نام سازمان کارگزاران بورس واریز می شود. این وجه منحصراً با تصویب شورای بورس به مصرف طرح ها و پروژه های توسعه بورس خواهد رسید. هرگونه دخل و تصرف در موجودی حساب بانکی مذکور توسط سازمان، بدون تصویب شورای بورس ممنوع می باشد. درصد یاد شده از معاملات اوراق مشارکت دریافت نخواهد شد.

(۱) کارمزد معاملات اوراق مشارکت مصوب ۸۴/۰۵/۰۱ شورای بورس

فصل چهاردهم — آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

در مورد سایر ابزارهای مورد معامله در بورس، در هر مورد موضوع در آیین‌نامه اوراق بهادار یاد شده خواهد آمد.

تبصره: حداکثر کارمزد موضوع این ماده در هر معامله ۵۰۰ میلیون ریال می‌باشد که از هر یک از طرفین معامله دریافت می‌شود.

ماده ۲۹. کارگزاران مکلف‌اند دفاتر سفارش‌های دریافتی خود را مطابق دستورالعمل‌های مربوطه ثبت و از فرم‌هایی که سازمان مقرر می‌دارد استفاده کنند. مسؤولیت حفظ فرم‌های سفارش مکتوب و الکترونیک و اطمینان از صحت سفارش‌های انجام شده با کارگزاران است.

ماده ۳۰. کارگزاران مکلف‌اند تمام وجوهی را که از مشتریان خود برای انجام معامله دریافت می‌دارند، در پایان هر روز در حساب جاری مخصوصی که نزدیکی از بانک‌ها و تحت عنوان «حساب جاری معاملاتی کارگزاری» به نام خود باز می‌کنند، منظور نمایند. در برگه مخصوصی که سازمان برای منظور نمودن وجه تهیه می‌کند، باید ذکر شود که وجوه منبسط بابت فروش یا خرید چه تعداد سهام یا اوراق مشارکت متعلق به فروشنده یا خریدار (با ذکر نام و مشخصات فروشنده یا خریدار) می‌باشد. کارگزاران مجاز نیستند به هیچ وجه وجوه مشتری را برای مدتی خارج از زمان تعیین شده در دستورالعمل نزد خود نگاه دارند، و یا هرگز از محل وجوه آن‌ها، برای سایر مشتریان و یا کارگزاری خود، معامله‌ای انجام دهند. جزییات امر در آیین‌نامه «نحوه نگهداری وجوه مشتریان» خواهد آمد.

ماده ۳۱. کارگزاران و نمایندگان آن‌ها که در امور مربوط به خرید و فروش سهام فعالیت دارند می‌توانند تا میزان نصاب‌های مندرج در زیر برای خود و افراد تحت تکفل خود، سهام به قیمت تابلو خریداری نمایند:

الف. اعضای حقیقی و نمایندگان اشخاص حقوقی عضو هیئت‌مدیره و مدیرعامل و کارکنان شرکت‌های کارگزاری جمعاً تا سقف ۲۵۰ میلیون ریال (به قیمت خرید).

ب. شرکت‌های کارگزاری تا سقف صددرصد سرمایه ثبت و پرداخت شده و یا هفتاد درصد ارزش ویژه حقوق صاحبان سهام شرکت کارگزاری هر کدام که کمتر

باشد.

تبصره: کارگزاران عبارت‌اند از مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره شرکت‌های کارگزاری و نمایندگان کارگزاران عبارت‌اند از دارندگان گواهی‌های حرفه‌ای که در بورس فعالیت می‌کنند.

ماده ۳۲. در مورد انتقال سهام به مدیران و کارکنان واحدها، انتقال براساس مصوبه «انتقال سهام به کارکنان شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس» انجام خواهد شد.

ماده ۳۳. تسویه معاملات در خارج از اتاق پایاپای و سیستم تسویه بورس فقط محدود به مواردی است که در «دستورالعمل سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای» می‌آید.

ماده ۳۴. کارگزاران موظف‌اند مفاد این آیین‌نامه را رعایت و اجرا نمایند. در صورت عدم رعایت آن مشمول مقررات پیش‌بینی شده مربوطه خواهند شد.

ماده ۳۵. دستورالعمل‌های اجرایی این آیین‌نامه پس از تصویب هیئت مدیره «سازمان» و ابلاغ آن معتبر و لازم‌الاجراست.

توضیح: مواد ۲۷ و ۲۸ تا تصویب کارمزدهای جدید به قوت خود باقی خواهد بود.

الحاقی: (مصوبه ۳۰/۶/۸۳ شورای بورس)

با انجام برخی از معاملات در خارج از وقت قانونی به شرح ذیل موافقت می‌نماید: سهامی که به موجب قراردادهای منعقد شده مابین ارگان‌های دولتی (مانند سازمان صنایع ملی ایران) و اشخاص حقوقی و حقیقی که بنابر رای حکم تعیین شده توسط ریاست جمهوری یا هیئت وزیران و تنفیذ ریاست جمهوری می‌باید انتقال یابد، به قیمت توافق شده انجام شود.

سهامی که به موجب مقررات قانونی به منظور تأدیه دیون دولت به سازمان تامین اجتماعی، سازمان بازنشستگی و غیره منتقل می‌شود، به قیمت تعیین شده یا قیمت تابلوی بورس انتقال یابد.

سهامی که به سرمایه‌گذاری مربوط است که به تصویب سازمان سرمایه‌گذاری خارجی رسیده است و از طریق آن مصوبه سهامداران خارجی اجازه یافته‌اند به

فصل چهاردهم — آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

قیمت تعیین شده در مصوبه آن سازمان سهام را خریداری نمایند.

بخش چهارم:

فصل سیزدهم:

فصل چهاردهم:

فصل پانزدهم:

فصل شانزدهم:

قوانین و مقررات کلی

قانون بازار اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)

آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

اوراق بهادار تهران (مصوب ۱۳/۹/۱۳۸۹)

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق

بهادار در فرابورس ایران (مصوب ۷/۶/۱۳۸۸)

فصل پانزدهم

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران

مصوب ۱۳ آذر ۱۳۸۹ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل در اجرای مواد ۴، ۵، ۶، ۸، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۶ آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران (مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار) در ۱۸ فصل، ۱۲۳ ماده و ۳۴ تبصره در تاریخ ۱۳۸۹/۹/۱۳ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱. اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و آئین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

بازار عادی: یکی از بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات عادی اوراق بهادار براساس مقررات مربوط، انجام می‌شود.

بازار معاملات عمده: یکی از بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات عمده اوراق بهادار براساس مقررات مربوط، انجام می‌شود.

بورس: بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام) است.

توقف نماد: جلوگیری از انجام معامله یک ورقه بهادار برای مدت محدود است.

تعليق نماد: جلوگیری از انجام معامله یک ورقه بهادار تا رفع دلایل تعلیق است.

حجم سفارش: تعداد ورقه بهاداری است که در قالب یک سفارش، وارد سامانه معاملات می‌شود.

حراج پیوسته: شیوه‌ای است که براساس آن، به محض تطبیق قیمت سفارش‌های وارد شده به سامانه معاملات، معامله انجام می‌شود.

حراج ناپیوسته (Auction): شیوه‌ای است که براساس آن، پس از ورود سفارش‌ها به سامانه معاملات، معامله براساس قیمت نظری گشایش (TOP) انجام می‌شود.

دامنه نوسان روزانه قیمت: دامنه نوسان قیمت اوراق بهادار قابل معامله در بورس است که نسبت به قیمت مرجع تعیین می‌شود و ورود سفارش‌ها در هر روز صرفاً در این دامنه قیمت، مجاز است.

دستورالعمل پذیرش: دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران مصوب هیئت مدیره سازمان است.

سفارش متوقف (Stop Order): سفارش غیرفعالی است که فعال شدن آن در مورد سفارش های خرید، زمانی است که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن بیشتر شود و در مورد سفارش های فروش، زمانی است که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن کمتر شود.

سهام پایه: عبارت از مجموع تعداد سهام ثبت شده ناشر پذیرفته شده در بورس است. در محاسبه تعداد سهام پایه، سهام جدیدی که در مرحله پذیرهنویسی یا ثبت قانونی قرار دارند نیز لحاظ می شوند.

سود (زیان) قابل اعمال: سود (زیان) خالص پس از کسر مازاد درآمدهای متفرقه بر هزینه های متفرقه است. در صورتی که مازاد درآمد (هزینه) های متفرقه معادل یا بیشتر از ۲۰ درصد سود (زیان) خالص باشد، تغییرات آن در ۲۰ درصد ضرب و به سود (زیان) قابل اعمال اضافه می شود.

شرکت سپرده گذاری مرکزی: شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سهامی عام) است.

قیمت پایه: قیمت مشخص و بدون قید و شرطی است که توسط فروشنده برای عرضه سهام در معاملات عمده تعیین و از طریق کارگزار فروشنده به بورس اعلام می شود و مبنای رقابت در معاملات عمده می باشد.

قیمت مرجع: قیمت پایانی سهم یا قیمت تعدیل شده پایانی در روز معاملاتی قبل، حسب مورد است که توسط بورس محاسبه می شود.

قیمت تعدیل شده پایانی: قیمتی است که پس از اعمال اثر تغییرات سرمایه و یا تقسیم سود نقدی در قیمت پایانی محاسبه می شود.

قیمت نظری گشایش (TOP): قیمتی است که در مرحله گشایش، براساس سفارش های ثبت شده با استفاده از سازوکار حراج، توسط سامانه معاملاتی محاسبه و معاملات مرحله گشایش با آن قیمت انجام می شود.

معامله عمده: معامله ای است که تعداد سهام یا حق تقدم قابل معامله در آن در

شرکت‌هایی که سهام پایه آنها بیش از سه میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی یک درصد سهام پایه و در شرکت‌هایی که سهام پایه آنها کمتر یا مساوی سه میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۵ درصد باشد.

معاملات عمده شرایطی: معامله عمده‌ای است که تسویه و جوه آن با شرایط اعلامی در اطلاعیه عرضه عمده براساس ضوابط مندرج در این دستورالعمل و مقررات مربوطه انجام می‌شود.

مقررات: تمام مصوباتی است که توسط مراجع ذیصلاح از جمله مجلس شورای اسلامی، هیئت وزیران، شورا، سازمان و امثال آن در چارچوب اختیارات آنها وضع شده و بورس، کارگزار، مشتریان و سایر اشخاص ذی‌ربط موظف به رعایت آنها هستند.

ناشر پذیرفته شده: ناشری است که اوراق بهادار آن در بورس پذیرفته شده است. **واحد پایه سفارش (LOT):** تعداد مشخصی از اوراق بهادار است که حجم سفارش وارده به سامانه معاملاتی باید مضرب صحیحی از آن باشد.

فصل دوم: ضوابط کلی انجام معاملات اوراق بهادار

ماده ۲. معاملات اوراق بهادار، طی یک جلسه معاملاتی در روزهای شنبه تا چهارشنبه هر هفته به استثنای ایام تعطیل رسمی از ساعت ۹ صبح تا ۱۲ انجام می‌شود. تمامی روزهایی که جلسه معاملاتی در آن برگزار می‌شود، روز کاری محسوب می‌گردند.

تبصره: هیئت مدیره بورس می‌تواند زمان و تعداد جلسه‌های معاملاتی را در صورتی که امکانات فنی و شرایط تسویه مهیا باشد، تغییر دهد.

ماده ۳. مدیر عامل بورس می‌تواند ساعات شروع و خاتمه و طول جلسه معاملاتی را در صورت بروز اشکالات فنی در سامانه معاملاتی تغییر دهد. این تغییرات باید بلافاصله و به نحو مقتضی به اطلاع عموم برسد. بورس باید مستندات مربوط به اشکالات فنی سامانه معاملاتی را در سوابق خود نگهداری و حسب درخواست سازمان، آن را ارائه نماید.

فصل پانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

ماده ۴. معاملات دو طرفه و معاملات با اقباء تابع ضوابط کلی انجام معاملات اوراق بهادار خواهد بود.

ماده ۵. معاملات اشخاص خارجی با رعایت مقررات مندرج در آیین نامه سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس مصوب ۸۹/۰۱/۲۹ هیأت وزیران، اصلاحات بعدی آن و سایر مقررات مربوط صورت می پذیرد.

فصل سوم: مراحل انجام معامله

ماده ۶. معاملات اوراق بهادار بر مبنای واحد پول رسمی جمهوری اسلامی ایران انجام می شود. هیئت مدیره بورس می تواند واحد پول دیگری را نیز با هماهنگی سازمان تعیین کند.

ماده ۷. معاملات اوراق بهادار از طریق سامانه معاملات و توسط کارگزاران عضو بورس انجام می شود.

ماده ۸. نماد معاملاتی، به تفکیک اوراق بهادار و بازارهای تعریف شده در سامانه معاملاتی توسط بورس تعیین می شود.

ماده ۹. معاملات اوراق بهادار در یکی از بازارهای بورس انجام خواهد شد. مراحل انجام معاملات به شرح زیر است:

پیش گشایش: این مرحله ۳۰ دقیقه قبل از شروع معاملات است که در آن امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش وجود دارد لیکن معامله ای انجام نمی شود؛

مرحله گشایش: این مرحله بلافاصله پس از مرحله پیش گشایش است و در آن، سفارش های موجود در سامانه معاملات براساس سازوکار حراج ناپیوسته و در دامنه نوسان روزانه قیمت، انجام می شود؛

مرحله حراج پیوسته: این مرحله پس از انجام مرحله گشایش شروع و در آن معاملات براساس حراج پیوسته انجام می شود؛

مرحله حراج ناپیوسته پایانی: این مرحله بلافاصله پس از خاتمه مرحله حراج پیوسته و ۱۵ دقیقه قبل از مرحله معاملات پایانی شروع و به مدت ۱۵ دقیقه ادامه

می‌یابد. طی این مرحله امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش توسط کارگزاران وجود دارد لیکن معامله‌ای انجام نمی‌شود. در پایان این مرحله سفارش‌های موجود در سامانه معاملات براساس سازوکار حراج ناپیوسته و در دامنه نوسان روزانه قیمت اجرا می‌شود؛

مرحله معاملات پایانی: ۱۵ دقیقه پایانی جلسه معاملات است که طی آن ورود سفارش و انجام معامله با قیمت پایانی امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: معاملات بورس در هر جلسه معاملات حداقل شامل مراحل ۱ تا ۳ فوق می‌باشد. استفاده از مراحل ۴ و ۵ با تصویب هیئت مدیره بورس و سه روز کاری پس از اطلاع‌رسانی به عموم امکان‌پذیر است.

تبصره ۲: هیئت مدیره بورس می‌تواند زمانی خارج از جلسه معاملات را برای ورود، تغییر یا حذف سفارش‌ها تعیین نماید.

فصل چهارم: انواع سفارش‌ها

ماده ۱۰. سفارش‌های وارد شده به سامانه معاملات، حداقل باید حاوی موارد زیر باشد:

- نماد معاملاتی
- تعیین خرید یا فروش
- نوع سفارش
- حجم سفارش
- شرایط قیمتی
- کد معاملاتی
- اعتبار زمانی سفارش

ماده ۱۱. انواع سفارش‌ها در سامانه معاملات به شرح زیر است:

سفارش محدود (Limit Order): سفارش خرید یا فروشی است که در قیمت تعیین شده توسط مشتری، یا بهتر از آن انجام می‌شود.

سفارش با قیمت باز (Market Order): سفارشی است که بدون تعیین قیمت وارد سامانه معاملات شده و با قیمت بهترین سفارش طرف مقابل اجرا می‌شود. در

صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش با قیمت باز در سامانه باقی خواهد ماند.

سفارش باز — محدود (Market to Limit Order): سفارشی است که فقط در مرحله حراج پیوسته می تواند وارد سامانه معاملاتی شود. این سفارش بدون تعیین قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و با قیمت بهترین سفارش طرف مقابل اجرا می شود. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود به قیمت آخرین معامله انجام شده در سیستم باقی می ماند.

سفارش به قیمت گشایش (Market on Opening Order): سفارشی است که فقط در مرحله پیش گشایش می تواند وارد سامانه معاملات شود. این سفارش بدون تعیین قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و در مرحله گشایش با قیمت گشایش معامله خواهد شد. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود با قیمت گشایش در سیستم باقی می ماند.

سفارش متوقف به باز (Stop Loss Order): سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن، به سفارش با قیمت باز تبدیل می شود.

سفارش متوقف به محدود (Stop Limit Order): سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن به سفارش محدود با قیمتی که از قبل در سفارش مشخص شده است، تبدیل می شود.

ماده ۱۲. سفارش ها به لحاظ نحوه اجرا به شرح زیر می باشند:

اجرای دو طرفه سفارش (Cross Order): سفارشی است که با استفاده از آن، کارگزار می تواند اقدام به ورود همزمان سفارش خرید و فروش با حجم و قیمت یکسان نموده و معامله نماید. قیمت وارده به سامانه معاملاتی باید بیشتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی و کمتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش فروش ثبت شده در سامانه معاملاتی باشد. این سفارش فقط در مرحله حراج پیوسته می تواند وارد سامانه معاملات شده و اجرا شود.

سفارش دو بخشی (Iceberg Order): سفارش خرید یا فروشی است که دارای

دو بخش پنهان و آشکار است. بخش آشکار سفارش در صف خرید یا فروش قرار گرفته و قابل رویت می‌باشد و بخش پنهان آن به صورت غیرفعال است. حجم قسمت آشکار و پنهان سفارش توسط کارگزار تعیین می‌شود. در صورتی که کل بخش آشکار سفارش معامله شود، به میزان حجم قسمت آشکار، سفارش پنهان فعال شده و در نوبت قرار می‌گیرد. حداقل کل سفارش و حداقل حجم قسمت آشکار در سفارش‌های دو بخشی، توسط بورس تعیین می‌شود.

سفارش انجام و ابطال (Fill & Kill): سفارش محدودی است که بلافاصله پس از ورود باید اجرا شود و در صورت عدم اجرای تمام یا بخشی از آن، مقدار باقیمانده به صورت خودکار از سامانه حذف خواهد شد. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش‌گشایش وجود ندارد؛

سفارش همه یا هیچ (All or Non): سفارش محدودی است که اجرای آن منوط به معامله کل سفارش است. در صورت عدم امکان معامله کل سفارش بلافاصله بعد از ورود، سفارش به صورت خودکار از سامانه حذف می‌شود. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش‌گشایش وجود ندارد.

ماده ۱۳. اعتبار زمانی سفارش‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

سفارش روز (Day): سفارشی است که اعتبار آن در پایان روز معاملاتی به اتمام می‌رسد و به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می‌شود.

سفارش جلسه (Session): سفارشی است که اعتبار آن در پایان جلسه رسمی معاملاتی به اتمام می‌رسد و به صورت خودکار از سامانه معاملاتی حذف می‌شود. **سفارش بدون محدودیت زمانی (Good Till Cancel):** این سفارش تا زمانی که توسط کارگزار حذف نشود در سامانه معاملاتی باقی مانده و معتبر می‌باشد.

سفارش مدت‌دار (Good Till Date): سفارشی است که اعتبار آن در پایان تاریخی که در زمان ورود سفارش مشخص شده به اتمام می‌رسد و پس از آن به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می‌شود.

سفارش زمانی (Sliding Validity): کارگزار در زمان ورود سفارش، تعداد روزهای مشخصی (T) را جهت اعتبار سفارش مشخص می‌کند. این سفارش تا تاریخی

فصل پانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

که معادل تاریخ ورود سفارش به علاوه تعداد روزهای تعیین شده (T) است، معتبر بوده و پس از آن به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می شود.

ماده ۱۴. اولویت سفارش ها در سامانه معاملات بر حسب نوع سفارش، به ترتیب به شرح زیر می باشد:

الف: سفارش با قیمت باز و باز — محدود

ب: سفارش به قیمت گشایش

ج: سفارش محدود

فصل پنجم: توقف نماد معاملاتی

ماده ۱۵. نماد معاملاتی اوراق بهادار پذیرش شده در بورس در موارد زیر توسط بورس متوقف می شود:

- یک روز کاری قبل از برگزاری مجامع عمومی صاحبان سهام براساس اطلاعات دعوت به مجمع منتشره توسط سازمان
- یک روز کاری قبل از برگزاری جلسه هیئت مدیره ناشر پذیرفته شده جهت تصمیم گیری در خصوص تغییر سرمایه براساس اطلاعات منتشره توسط سازمان
- یک روز کاری قبل از سررسید پرداخت سود علی الحساب اوراق بهادار در صورت تقاضای ناشر پذیرفته شده

ماده ۱۶. بورس نماد معاملاتی ناشران پذیرفته شده را بلافاصله پس از اعلام سازمان مبني بر دریافت اطلاعات با اهمیت، در موارد زیر متوقف می کند:

- در صورتی که سود (زیان) قابل اعمال براساس پیش بینی های ارائه شده نسبت به سود (زیان) قابل اعمال براساس آخرین پیش بینی افشا شده سال مالی مربوطه، بیش از ۲۰ درصد تغییر داشته باشد؛
- در صورتی که سود (زیان) قابل اعمال براساس عملکرد واقعی نسبت به سود (زیان) قابل اعمال براساس آخرین پیش بینی افشا شده سال مالی مربوطه بیش از ۲۰ درصد تغییر داشته باشد؛
- در صورتی که سود (زیان) قابل اعمال براساس اولین پیش بینی ارایه شده نسبت

به سود (زیان) قابل اعمال براساس آخرین پیش‌بینی یا عملکرد واقعی سال مالی قبل بیش از ۲۰ درصد تغییر داشته باشد؛

■ در صورت خرید یا فروش دارایی ثابت و یا سهام به نحوی که قیمت تمام شده آن بیش از ۲۰ درصد ارزش مجموع دارایی‌ها براساس آخرین اطلاعات افشا شده ناشر پذیرفته شده باشد.

تبصره: تغییرات موضوع بندهای ۱ الی ۳، فقط در صورتی که قدر مطلق آن بیش از ۵۰ ریال باشد، منجر به توقف نماد معاملاتی می‌شود.

ماده ۱۷. در موارد زیر نماد معاملاتی توسط بورس تعلیق می‌گردد و رفع تعلیق نماد معاملاتی منوط به رفع دلایل تعلیق می‌باشد:

در صورتی که بنا به اعلام سازمان حسابرس و بازرس قانونی نسبت به صورت‌های مالی ناشر پذیرفته شده، «اظهاری نظر مردود» یا «عدم اظهار نظر» ارائه نموده باشد؛ در صورت تعلیق پذیرش طبق دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران.

تبصره: سازمان می‌تواند جهت پیشگیری از تضییع حقوق سرمایه‌گذاران، در شرایطی که ابهام اساسی نسبت به شفافیت اطلاعات ناشر وجود داشته باشد یا حسب اطلاع ناشر مبنی بر وجود اطلاعات مهم (با اهمیت) نماد معاملاتی ناشر پذیرفته شده را تعلیق نماید.

ماده ۱۸. در صورتی که معاملات اوراق بهادار مظنون به استفاده از اطلاعات نهانی یا دستکاری قیمت باشد، بورس می‌تواند رأساً یا به موجب اعلام سازمان نماد معاملاتی اوراق بهادار را متوقف نماید. بازگشایی نماد معاملاتی پس از بررسی‌های لازم و حداکثر تا پایان روز معاملاتی بعد حسب مورد به تشخیص بورس یا سازمان خواهد بود.

ماده ۱۹. بورس باید دلیل توقف نماد معاملاتی را حداکثر تا پایان روز کاری توقف نماد معاملاتی اطلاع‌رسانی نماید. همچنین بورس مکلف است حداقل ۱۵ دقیقه قبل از بازگشایی نماد معاملاتی مراتب را به اطلاع عموم برساند.

فصل ششم: بازگشایی نماد معاملاتی

ماده ۲۰. بازگشایی نمادهای معاملاتی ورقه بهادار با اعلام سازمان و طبق شرایط زیر انجام می‌شود:

■ حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی عادی ناشر پذیرفته شده که تصمیمات آن تصویب صورت‌های مالی یا تقسیم سود باشد، بدون محدودیت دامنه نوسان

■ حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی عادی که موضوع آن سایر موارد غیر از بند ۱ باشد، با محدودیت دامنه نوسان

■ حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده‌ای که تصمیمات آن منجر به تغییر سرمایه ناشر پذیرفته شده نگردد، با اعمال محدودیت دامنه نوسان

حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی و یا جلسه هیئت مدیره در خصوص تغییر سرمایه یا انتشار هرگونه اوراق بهادار دیگر به منظور تامین مالی، بازگشایی نماد طی مهلت مقرر در این بند منوط به افشای پیش‌بینی پس از اعمال اثرات تغییر سرمایه یا انتشار اوراق بهادار، بدون محدودیت دامنه نوسان

■ نمادهای معاملاتی که به موجب ماده ۱۶ متوقف شده‌اند، در اولین جلسه معاملاتی پس از افشای اطلاعات، بدون محدودیت دامنه نوسان

■ در صورتی که نماد معاملاتی اوراق بهادار قبل از سررسید پرداخت سود علی الحساب متوقف شده باشد، در روز معاملاتی پس از سررسید بازگشایی خواهد شد. **تبصره:** مواعید زمانی جهت بازگشایی نمادهای موضوع این ماده، در شرایط خاص و با دستور مدیرعامل بورس می‌تواند حداکثر با یک روز تأخیر اعمال گردد.

ماده ۲۱. در صورت رفع دلایل تعلیق نمادهای معلق، بازگشایی نماد با اعلام سازمان بوده و چگونگی اعمال محدودیت دامنه نوسان توسط سازمان تعیین می‌شود.

ماده ۲۲. بازگشایی نماد معاملاتی از طریق حراج ناپیوسته با اعمال یک مرحله پیش‌گشایش شروع و با اجرای حراج ناپیوسته پایان می‌یابد. پس از این مرحله، معاملات از طریق حراج پیوسته در زمان باقیمانده تا پایان جلسه معاملاتی و در دامنه نوسان

مجاز روزانه قیمت انجام می شود. قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته، قیمت کشف شده از طریق حراج ناپیوسته است.

تبصره: در صورتی که در دوره حراج ناپیوسته معامله ای صورت نپذیرد یا به دلیل غیر عادی بودن قیمت کشف شده یا حجم اوراق بهادار معامله شده، معاملات انجام شده در دوره حراج ناپیوسته توسط بورس تایید نگردد، به تشخیص بورس و پس از اطلاع رسانی، حراج ناپیوسته موضوع این ماده برای یکبار دیگر قابل تکرار است. به هر ترتیب در صورت عدم کشف قیمت، آخرین قیمت پایانی نماد معاملاتی، قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته خواهد بود.

فصل هفتم: دامنه نوسان روزانه قیمت و محدودیت حجمی

ماده ۲۳. دامنه نوسان روزانه قیمت اوراق بهادار و حق تقدم، حجم مبنای اوراق بهادار، محدودیت حجمی و واحد پایه سفارش با پیشنهاد هیئت مدیره بورس به تأیید هیئت مدیره سازمان خواهد رسید. بورس باید ۳ روز کاری قبل از اعمال تغییرات موارد فوق، مراتب را اطلاع رسانی نماید.

تبصره ۱: در مورد اوراق بهاداری که دارای بازارگردان می باشند، دامنه نوسان روزانه قیمت طبق مقررات بازارگردانی است.

تبصره ۲: بورس می تواند به درخواست کارگزار محدودیت حجم هر سفارش را جهت انجام معاملات بیشتر از یک میلیون سهم یا حق تقدم اعمال ننماید.

تبصره ۳: بورس می تواند در عرضه های اولیه محدودیت حجم هر سفارش را برای کارگزاران خریدار و فروشنده متناسب با سهمیه هر کارگزار تغییر دهد.

ماده ۲۴. در صورتیکه حجم معاملات انجام شده در بازار عادی سهم مساوی یا بیشتر از حجم مبنای شرکت باشد، قیمت پایانی سهم برابر با میانگین موزون قیمت معاملات انجام شده نماد طی جلسه معاملاتی در بازار عادی خواهد بود، در غیر این صورت، قیمت پایانی به شرح زیر محاسبه می گردد:

(تفاوت میانگین موزون قیمت سهام معامله شده نسبت به قیمت پایانی روز قبل $\times$ حجم معاملات انجام شده در بازار عادی سهم تقسیم بر حجم مبنا) + قیمت پایانی روز قبل

فصل پانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

تبصره: قیمت پایانی نمادهای معاملاتی اوراق مشارکت و حق تقدم سهام برابر با میانگین موزون قیمت معاملات انجام شده نماد طی جلسه معاملاتی در بازار عادی خواهد بود.

فصل هشتم: گره معاملاتی

ماده ۲۵. گره معاملاتی وضعیتی است که:

- در آن یک نماد معاملاتی به رغم برخورداری از صف سفارش خرید یا فروش در پایان جلسه معاملاتی حداقل معادل یک برابر حجم مبنا برای شرکت هایی با ۳ میلیارد سهم و بیشتر و دو برابر حجم مبنا برای سایر شرکت ها، به علت عدم تقارن قیمت های درخواست خرید و فروش، حداقل به مدت ۵ جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد یا متوسط معاملات روزانه آن در این دوره (به استثنای معاملات در بازار معاملات عمده)، کمتر از ۵ درصد حجم مبنا باشد
- کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در سقف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد
- کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در کف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد.

ماده ۲۶. فهرست شرکت های مشمول گره معاملاتی توسط بورس استخراج و حداکثر تا پیش از شروع روز معاملاتی از طریق سامانه معاملات و همچنین سایت رسمی شرکت به اطلاع عموم می رسد.

ماده ۲۷. مقررات گره معاملاتی در مورد سهام شرکت هایی با سهام پایه کمتر از ۱۵۰ میلیون سهم با تشخیص مدیرعامل بورس می تواند اعمال نشود.

ماده ۲۸. برای نمادهای معاملاتی که بر اساس اعلام بورس مشمول گره معاملاتی می شوند، در ابتدای روز معاملاتی بعد و در مرحله گشایش، با دامنه نوسان ۲ برابر دامنه نوسان روزانه قیمت عادی آن نماد انجام و سپس در حراج پیوسته معاملات در دامنه نوسان روزانه قیمت انجام می شود. قیمت مرجع در دوره حراج

پیوسته، قیمت کشف شده از طریق حراج ناپیوسته است.
تبصره: در صورت عدم انجام معامله از طریق حراج ناپیوسته، آخرین قیمت پایانی
 نماد معاملاتی، قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته خواهد بود.

فصل نهم: تأیید معاملات

ماده ۲۹. تمامی معاملات اوراق بهادار در بورس، در صورتی قطعیت می یابد که به تأیید
 بورس برسد.

ماده ۳۰. مدیرعامل بورس صرفاً در شرایط زیر، می تواند بخشی از معاملات اوراق بهادار را
 حداکثر تا پایان روز برگزاری جلسه معاملاتی تأیید ننماید:

- براساس تقاضای کارگزار به دلیل وقوع آن دسته از اشتباهاتی که طبق مقررات
 مصوب هیئت مدیره سازمان احصاء می شود
- خطای معاملاتی متأثر از اشکال سامانه معاملات
- مازاد سهام یا حق تقدم سهام فروخته شده بیش از مقداری که مشمول تعریف
 معاملات عمده می گردد، از یک کد معاملاتی و طی یک جلسه معاملاتی
- تمام معاملات یا صرفاً معاملات بیش از سهمیه، در صورت عدم رعایت
 سهمیه اعلام شده برای خرید یا فروش اوراق بهادار
- سایر موارد طبق قوانین و مقررات.

تبصره ۱: کلیه مدارک و سوابق معاملات تأیید نشده باید نگهداری شده و حسب
 درخواست به سازمان ارائه گردد.

تبصره ۲: عرضه های اولیه و عرضه های سهام شرکت های دولتی در راستای
 خصوصی سازی و معامله آخرین روز حق تقدم استفاده نشده، مشمول بند ۳
 نمی باشند.

ماده ۳۱. در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته
 باشد، بورس می تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی
 انجام شود، تأیید ننماید.

فصل دهم: ضوابط کلی معاملات عمده

ماده ۳۲. معاملات عمده در بازاری مجزا که به همین منظور در سامانه معاملاتی ایجاد شده انجام می شود. در این معاملات دامنه نوسان روزانه قیمت و محدودیت حجمی اعمال نمی شود.

تبصره: برای انجام معاملات عمده، نماد سهم در بازار عادی باید باز باشد.

ماده ۳۳. عرضه سهام در معاملات عمده باید به صورت یکجا و از یک کد معاملاتی باشد.

تبصره: کد معاملاتی موضوع این ماده می تواند یک کد تجمیعی با رعایت مقررات مصوب سازمان باشد.

ماده ۳۴. برای انجام معامله عمده، کارگزار فروشنده باید درخواست کتبی خود مبنی بر فروش سهام یا حق تقدم سهام را به همراه اطلاعات و مستندات زیر، در قالب فرمت اطلاعاتی عرضه عمده مصوب بورس ارایه نماید:

- تعداد سهام یا حق تقدم سهام قابل عرضه
- قیمت پایه
- تاریخ شروع رقابت
- نام عرضه کننده به همراه تصویر سفارش فروش
- شرایط فروش از جمله نقدی یا اقساطی بودن ثمن معامله و در صورت اقساطی بودن نحوه تقسیط و وثایق مورد نیاز
- مدارکی دال بر مالکیت یا نمایندگی عرضه کننده در انتقال حقوق مالی و غیرمالی سهام یا حق تقدم سهام
- قرارداد پیشنهادی فروش، در صورت وجود
- اعلام مهلت تسویه طبق مقررات
- سایر اطلاعات به درخواست بورس

تبصره: اطلاعات موضوع این ماده کتباً توسط فروشنده به کارگزار وی ارایه و پس از تأیید صحت مستندات اخذ شده توسط کارگزار فروشنده به بورس تحویل می گردد.

ماده ۳۵. درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام کمتر از پنج درصد سهام پایه در بازار

معاملات عمده، حداقل تا ساعت ۱۰ صبح روز کاری قبل از عرضه باید در دبیرخانه بورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه عمده با مقررات به تشخیص مدیرعامل بورس، باید حداکثر تا پایان ساعت کاری همان روز از طریق سایت رسمی بورس اطلاع رسانی شود.

ماده ۳۶. درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام به میزان پنج درصد سهام پایه تا ۵۰ درصد آن، حداقل تا چهار روز کاری قبل از عرضه و درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام ۵۰ درصد یا بیشتر از آن نیز حداقل باید ۷ روز کاری قبل از عرضه در دبیرخانه بورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه عمده با مقررات به تشخیص مدیرعامل بورس، تا پایان همان روز کاری از طریق سایت رسمی بورس به اطلاع عموم برسد.

ماده ۳۷. بورس می تواند از انتشار اطلاعیه عرضه عمده در صورتی که شرایط اعلامی توسط عرضه کننده مغایر اصل منصفانه بودن و شفافیت بازار باشد، خودداری نماید.

ماده ۳۸. مندرجات اطلاعیه عرضه عمده پس از انتشار توسط بورس، قابل تغییر نیست. لذا هرگونه تغییر مفاد اطلاعیه عرضه عمده به منزله انصراف فروشنده تلقی می شود.

ماده ۳۹. در صورت انتشار آگهی فروش در جراید، توسط فروشنده، اطلاعات مندرج در آن نباید با اطلاعات ارایه شده به بورس مغایرت داشته باشد. در صورت مغایرت، اطلاعات منتشر شده در سایت رسمی بورس مبنای انجام معامله می باشد.

ماده ۴۰. نماد معامله عمده، حداکثر قبل از یک ساعت پایانی جلسه معاملاتی گشایش می یابد. در صورتی که به دلایل فنی یا اجرایی، شرایط گشایش نماد در این مهلت مهیا نگردد، رقابت به جلسه معاملاتی بعد موکول می شود.

تبصره: بورس باید مستندات مربوط به دلایل موضوع این ماده را در سوابق خود نگهداری نماید و حسب مورد به سازمان ارائه نماید.

ماده ۴۱. حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش در معاملات عمده مانند بازار عادی است. مدیرعامل بورس می تواند حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش را برای یک معامله عمده تغییر دهد، لیکن باید قبل از شروع جلسه معاملاتی بعد، مراتب را

به اطلاع عموم برساند.

ماده ۴۲. در معاملات عمده، هر کارگزار خریدار تنها می‌تواند در قالب یک سفارش خرید رقابت نماید و امکان شرکت در رقابت توسط یک کارگزار با سفارش‌های مختلف برای چند شخص یا گروه وجود ندارد.

ماده ۴۳. هر کارگزار در یک معامله عمده نمی‌تواند همزمان در دو سمت عرضه و تقاضا فعالیت نماید.

ماده ۴۴. در معاملات عمده، تعداد سهام یا حق تقدم سهام هر سفارش خرید باید برابر تعداد سهام یا حق تقدم سهام اعلام شده در اطلاعیه عرضه عمده باشد. همچنین قیمت سفارش‌های خرید نباید کمتر از قیمت پایه باشد.

ماده ۴۵. کاهش قیمت سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی یا ورود سفارش با قیمتی کمتر از بالاترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی، مجاز نمی‌باشد و حذف سفارش خرید، صرفاً در صورت ثبت سفارش خرید با قیمت بالاتر در سامانه معاملاتی مجاز است.

ماده ۴۶. عرضه توسط کارگزار فروشنده تنها در صورتی مجاز است که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید در سامانه معاملاتی حداقل سه دقیقه گذشته باشد.

ماده ۴۷. در صورتی که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید، ۱۵ دقیقه گذشته باشد و سفارش خریدی با قیمت بالاتر طی این مدت ثبت نشده باشد، و قیمت این سفارش مساوی یا بیشتر از قیمت پایه باشد، عرضه به بهترین سفارش خرید، از طریق کارگزار فروشنده یا به صورت خودکار در سامانه معاملاتی انجام خواهد شد. در هر حال بعد از گذشت ۱۵ دقیقه، ادامه رقابت توسط کارگزاران خریدار مجاز نمی‌باشد.

ماده ۴۸. در صورتی که در پایان جلسه معاملاتی، زمان ثبت بهترین سفارش خرید ثبت شده قبل از ده دقیقه پایانی بوده و قیمت این سفارش مساوی یا بیشتر از قیمت پایه باشد عرضه به بهترین سفارش خرید، از طریق کارگزار فروشنده یا به صورت خودکار در سامانه معاملاتی انجام خواهد شد.

ماده ۴۹. نحوه اجرای فنی مواد ۴۷ و ۴۸ در سامانه معاملاتی توسط بورس تعیین می شود.

عدم اقدام کارگزار فروشنده مطابق روش های اجرایی تعیین شده توسط بورس تخلف محسوب شده و موضوع جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات ارجاع خواهد شد.

ماده ۵۰. در صورت ثبت سفارش خرید در ده دقیقه پایانی بازار، ادامه رقابت به جلسه

معاملاتی بعد موکول شده و کارگزار دارای بهترین سفارش خرید موظف است سفارش خود را با بهترین قیمت روز قبل، در ابتدای جلسه معاملاتی بعد وارد سامانه نماید.

ماده ۵۱. در صورتی که فروشنده به هر دلیلی از انجام معامله منصرف شود، باید قبل از

شروع جلسه رسمی معاملاتی هر روز، انصراف خود را کتباً از طریق کارگزار فروشنده در دبیرخانه بورس ثبت نماید. در این صورت عرضه انجام نمی شود. در صورت اعلام انصراف پس از شروع جلسه معاملاتی، به انصراف مذکور در آن جلسه معاملاتی ترتیب اثر داده نخواهد شد و ملاک تصمیم گیری در این خصوص، زمان ثبت انصراف در دبیرخانه بورس خواهد بود.

ماده ۵۲. در صورتی که به هر دلیلی عرضه کننده از فروش سهام یا حق تقدم سهامی که

اطلاعیه عرضه عمده آن توسط بورس منتشر شده است منصرف شود، عرضه عمده هر تعداد سهم از نماد معاملاتی که فروشنده از انجام معامله عمده آن انصراف داده است، توسط همان فروشنده، مستلزم درخواست مجدد کارگزار فروشنده جهت عرضه سهام مذکور به بورس و طی تشریفات معامله عمده حداقل دو ماه پس از انصراف از انجام معامله خواهد بود.

تبصره: موضوع انصراف فروشنده جهت رسیدگی بیشتر به مرجع رسیدگی به تخلفات ارجاع خواهد شد.

ماده ۵۳. در صورت تداوم معاملات عمده در چندین جلسه معاملاتی، تعهدات فروشنده و

خریدار و کارگزاران آنها، موضوع این دستورالعمل، در تمامی جلسات معاملاتی مجرا است.

فصل یازدهم: معاملات عمده شرایطی

ماده ۵۴. در معاملات عمده شرایطی، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به سامانه معاملاتی است که معادل ۳ درصد ارزش سهام یا حق تقدم سهام موضوع معامله براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانت نامه بانکی بدون قید و شرط به نفع شرکت سپرده گذاری مرکزی از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به بورس ارایه کند.

تبصره: در صورتی که کارگزار خریدار قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تأیید بورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله، توسط شرکت سپرده گذاری مرکزی مسترد می شود.

ماده ۵۵. در صورت پرداخت حصة نقدی از سوی خریدار و ارایه سند تسویه خارج از پایاپای به شرکت سپرده گذاری مرکزی طبق آئین نامه معاملات اوراق بهادار در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و قطعیت معامله، ثبت معامله در سیستم معاملاتی حداکثر تا پایان روز کاری بعد انجام خواهد شد.

تبصره: در صورت خودداری کارگزار فروشنده یا فروشنده از دریافت مستندات لازم جهت قطعی شدن معامله، کارگزار خریدار می تواند قرارداد موضوع بند ۷ ماده ۳۴ که به امضای خریدار رسیده است را به همراه سایر وثایق و مدارک لازم مورد اشاره در اطلاعیه عرضه عمده، جهت ثبت در سوابق به شرکت سپرده گذاری مرکزی ارایه و رسید دریافت نماید.

ماده ۵۶. در خصوص معامله عمده شرایطی، کارگزار خریدار باید حداکثر تا پایان وقت اداری روز کاری بعد از معامله، اسامی خریداران به همراه تعداد و درصد قابل تخصیص به آنان و همچنین دستور خرید دریافت شده را به بورس ارایه نماید. کارگزار خریدار نمی تواند پس از مشخص شدن برنده رقابت و قبل از تسویه، نسبت به تغییر اسامی خریداران اعلامی به بورس و درصد قابل تخصیص به آنها

مبادرت نماید.

تبصره: تغییر درصد سهام قابل تخصیص بین خریداران متعدد اعلامی با موافقت آنان و فروشنده و تأیید بورس امکان‌پذیر است.

ماده ۵۷. ضوابط کلی معاملات عمده، در خصوص معاملات عمده شرایطی نیز لازم‌الاجرا می‌باشد.

فصل دوازدهم: معاملات حق تقدم خرید سهام

ماده ۵۸. دارنده گواهی حق تقدم خرید سهام که مایل به فروش حق تقدم خود می‌باشد، در دوره پذیرهنویسی به شرکت‌های کارگزاری مراجعه و نسبت به تکمیل درخواست فروش و تحویل گواهی حق تقدم خرید سهام به کارگزاری، اقدام می‌نماید.

ماده ۵۹. برای خریدار حق تقدم خرید سهام در بورس، «گواهینامه نقل و انتقال حق تقدم» صادر خواهد شد و معاملات دست دوم بر مبنای گواهینامه مذکور انجام می‌شود.

ماده ۶۰. گواهینامه نقل و انتقال صادره برای خریدار حق تقدم سهام در بورس، نشان‌دهنده کل حق تقدم‌های تحت تملک خریدار است. در صورتی که خریدار، دارای گواهی حق تقدم خرید آن سهم نیز باشد، کارگزار مکلف است گواهی مزبور را قبل از ارائه گواهینامه نقل و انتقال حق تقدم، از خریدار دریافت کند.

ماده ۶۱. دارنده حق تقدم خرید سهام در صورتی که مایل به پذیرهنویسی سهام جدید باشد، با تأدیه مبلغ پذیرهنویسی و طی کردن فرآیند آن جهت تبدیل حق تقدم به سهم اقدام می‌نماید و کارگزار مربوطه و بورس در این خصوص مسئولیتی نخواهند داشت.

ماده ۶۲. در صورتی که دارندگان حق تقدم خرید سهام، وجه پذیرهنویسی را در مهلت تعیین شده به حساب بانکی که در اعلامیه پذیرهنویسی ناشر پذیرفته شده قید شده است، تأدیه نمایند، حق تقدم آنها در حکم «حق تقدم استفاده نشده» تلقی خواهد شد.

فصل پانزدهم - دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

ماده ۶۳. ناشر پذیرفته شده موظف است پس از پایان مهلت پذیره نویسی دارندگان

حق تقدم، تعداد و مشخصات حق تقدم استفاده نشده را به شرکت سپرده گذاری مرکزی اعلام نماید. در هر صورت مسئولیت اعلام مشخصات افرادی که از حق تقدم خود استفاده نکرده اند و تعیین تعداد آن به عهده ناشر پذیرفته شده است.

ماده ۶۴. شرکت سپرده گذاری مرکزی تمام حق تقدم های استفاده نشده را به یک کد

معاملاتی منتقل می نماید و تعداد و کد معاملاتی آن را به ناشر پذیرفته شده، سازمان و بورس اعلام می کند.

ماده ۶۵. هیئت مدیره ناشر پذیرفته شده باید حداکثر تلاش خود را در خصوص فروش

حق تقدم استفاده نشده به بهترین قیمت انجام دهد.

تبصره: در صورتی که به تشخیص مدیرعامل بورس، مفاد این ماده رعایت نشود، در جهت حمایت از حقوق سهامداران ناشر پذیرفته شده، وی می تواند نسبت به عدم تأیید تمام یا قسمتی از معاملات مذکور اقدام نماید.

ماده ۶۶. کارگزار خریدار حق تقدم استفاده نشده، موظف است وجه پذیره نویسی حق تقدم

خریداری شده را همزمان با تسویه وجه معامله حق تقدم به شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز نماید. شرکت سپرده گذاری مرکزی، وجوه حق تقدم استفاده نشده را به کارگزار فروشنده پرداخت نموده و کارگزار فروشنده مکلف است وجوه مذکور را به حساب ناشر پذیرفته شده واریز نماید.

ماده ۶۷. سایر ضوابط مربوط به دادوستد حق تقدم خرید سهام، مشابه ضوابط حاکم بر

معاملات سهام می باشد.

فصل سیزدهم: معاملات اوراق مشارکت

ماده ۶۸. عرضه اولیه اوراق مشارکت در بورس، منوط به پذیرش و درج این اوراق براساس

دستورالعمل پذیرش و سایر مقررات مربوط به بورس است.

ماده ۶۹. به منظور عرضه اولیه اوراق مشارکت، کارگزار عرضه کننده باید حداقل ۵ روز

کاری قبل از آغاز دوره ثبت سفارش، گزارشی حداقل شامل قیمت اوراق

مشارکت، تعداد اوراق مشارکت، تاریخ شروع و پایان دوره ثبت سفارش را مطابق فرم بورس پس از تأیید ناشر پذیرفته شده و کارگزار عرضه‌کننده به بورس ارسال نماید. بورس در صورت موافقت با عرضه اولیه، این اطلاعات را در اطلاعیه عرضه اولیه اوراق مشارکت، قید نموده و حداقل ۲ روز کاری قبل از دوره ثبت سفارش منتشر می‌نماید.

ماده ۷۰. معاملات اوراق مشارکت در بورس، از زمان عرضه اولیه تا سررسید، منوط به داشتن حداقل یک بازارگردان است. بازارگردانی اوراق مشارکت براساس دستورالعمل بازارگردانی انجام می‌شود.

ماده ۷۱. در صورتی که ناشر پذیرفته شده برای اولین بار اوراق مشارکت را عرضه می‌نماید، مکلف است قبل از عرضه، تعهدنامه سپرده‌گذاری اوراق مشارکت را تکمیل و به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و بورس تحویل دهد.

تبصره: در اطلاعیه عرضه اولیه اوراق مشارکت، نمایندگی بلاعزل ناشر پذیرفته شده در سپرده کردن اوراق مشارکت قید می‌شود.

ماده ۷۲. در صورتی که اوراق مشارکت قبلاً و از طرق دیگر عرضه شده باشد، هیأت پذیرش حداقل تعداد اوراق مشارکت جهت سپرده شدن اوراق نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی را تعیین می‌نماید. معامله اوراق مشارکت در این حالت منوط به سپرده شدن حداقل تعیین شده طی مهلتی است که توسط هیئت پذیرش تعیین شده است.

ماده ۷۳. در عرضه اولیه اوراق مشارکت، کارمزد خرید و فروش به عهده ناشر پذیرفته شده است.

ماده ۷۴. ناشر پذیرفته شده مکلف است با عقد قرارداد با متعهد خرید، مابه‌التفاوت اوراق مشارکت ثبت شده و عرضه شده در دوره ثبت سفارش را به متعهد خرید واگذار نماید. تسویه این بخش از معاملات، به شکل خارج از پایاپای می‌باشد.

ماده ۷۵. دوره ثبت سفارش حداکثر ۳ روز کاری است. کارگزاران موظفند، سفارش‌های دریافتی از مشتریان را براساس اولویت زمانی دریافت سفارش در دوره ثبت سفارش و با قیمت اسمی اوراق مشارکت، وارد سامانه معاملات می‌کنند.

فصل پانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

تبصره ۱: سفارش های خرید باید با کد معاملاتی مشتری ثبت شود و ثبت سفارش ها با کد گروهی مجاز نیست.

تبصره ۲: سفارش های ثبت شده در دوره ثبت سفارش قابل اصلاح یا حذف هستند، لیکن پس از پایان این دوره، ورود، حذف یا اصلاح سفارش ها مجاز نیست.

تبصره ۳: واحد پایه سفارش، حداقل و حداکثر حجم هر سفارش و زمان ورود سفارش ها در دوره ثبت سفارش برای هر عرضه اولیه توسط بورس تعیین و قبل از شروع دوره ثبت سفارش از طریق سایت رسمی بورس و سامانه معاملاتی به اطلاع عموم خواهد رسید.

ماده ۷۶. در صورتی که حجم کل سفارشات ثبت شده در هر زمان برابر با کل اوراق مشارکت قابل عرضه در عرضه اولیه باشد بورس نماد معاملاتی اوراق مشارکت را متوقف نموده و اوراق مشارکت به خریداران تخصیص می یابد.

ماده ۷۷. کارگزار فروشنده در پایان هر روز از دوره ثبت سفارش نسبت به عرضه اوراق مشارکت به میزان سفارشات خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی اقدام خواهد نمود.

ماده ۷۸. اگر در پایان دوره ثبت سفارش، سفارش های ثبت شده کمتر از اوراق مشارکت عرضه شده باشد، ثبت سفارش حداکثر یک دوره با درخواست ناشر پذیرفته شده و موافقت بورس و با رعایت ماده ۱۷ دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار، تمدید می شود.

ماده ۷۹. در صورتی که حجم کل سفارش های ثبت شده در پایان دوره ثبت سفارش کمتر از تعداد کل اوراق مشارکت عرضه شده باشد، متعهد خرید مکلف به ورود سفارش خرید برای باقیمانده اوراق خواهد بود.

تبصره: متعهد خرید ۳۰ روز فرصت دارد تا فهرست تخصیص اوراق مشارکت بین سرمایه گذاران را به بورس ارائه نماید.

ماده ۸۰. معامله اوراق مشارکت پذیرفته شده در بورس، صرفاً در بورس قابل انجام است. مبنای پرداخت سود و اصل مبلغ اوراق مشارکت در سررسید، فهرست دارندگان

اوراق مشارکت نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی است.

ماده ۸۱. محدودیت دامنه نوسان روزانه قیمت از اولین روز کاری بعد از عرضه اولیه، روی نماد معاملاتی اوراق مشارکت اعمال خواهد شد.

ماده ۸۲. خریداران و فروشندگان اوراق مشارکت، با مراجعه به کارگزاران و تکمیل فرم های سفارش خرید یا فروش، نسبت به خرید و فروش اوراق مشارکت اقدام می کنند. سفارش های دریافتی از طریق کارگزاران وارد سامانه معاملات می شود و براساس اولویت قیمت و زمان، معاملات آن انجام می شود.

ماده ۸۳. قیمت خرید و فروش اوراق مشارکت براساس عرضه و تقاضای بازار در بورس تعیین و به صورت درصدی از ارزش اسمی اوراق مشارکت و با احتساب دو رقم اعشار بر مبنای فرمول زیر اعلام می شود.

$$\text{قیمت پیشنهادی (درصد)} = ۱۰۰ \times \frac{\text{ارزش پیشنهادی}}{\text{ارزش اسمی}}$$

ماده ۸۴. خریدار اوراق مشارکت ملزم است علاوه بر قیمت خرید اوراق مشارکت، سود انباشته اوراق مزبور (سود بین دو موعد سررسید که در امیدنامه اوراق قید شده است) و هزینه های معاملاتی را نیز پرداخت نماید.

ماده ۸۵. در صورت وجود اطلاعات مهم در بازار اوراق مشارکت، بورس یا سازمان حسب مورد می تواند نماد معاملاتی مربوطه را طبق مقررات متوقف و پس از انتشار اطلاعات نسبت به بازگشایی نماد اقدام نماید. دامنه نوسان روزانه قیمت در روز بازگشایی نماد اعمال نخواهد شد.

ماده ۸۶. ضامن، بازگردان یا بازار ساز مکلف است در راستای ایفای تعهدات خود مبنی بر خرید اوراق، به ترتیبی که در بیانیه ثبت مشخص شده است نسبت به ورود سفارش های خرید لازم و حفظ آن طی دوره معاملاتی اقدام نماید.

ماده ۸۷. معامله بیش از یک درصد از کل اوراق منتشره یک ناشر، در چهارچوب ضوابط معاملات عمده قابل انجام است.

فصل پانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

ماده ۸۸. تسویه وجه معاملات اوراق مشارکت توسط شرکت سپرده گذاری مرکزی و یک روز کاری بعد از انجام معامله (T+۱) صورت می گیرد. این شرکت برای خریدار و فروشنده گواهی نقل و انتقال اوراق مشارکت صادر می نماید.

ماده ۸۹. سایر مقررات مربوط به نحوه دریافت سفارش خرید و فروش اوراق و سایر مقررات مربوط از جمله احراز هویت مشتری دریافت کد معاملاتی و غیره مشابه ضوابط حاکم بر معاملات سهام در این دستورالعمل می باشد.

فصل چهاردهم: شرایط دریافت و اجرای سفارش ها توسط کارگزاران

ماده ۹۰. مسئولیت احراز هویت مشتری بر عهده کارگزار است. کارگزار باید جهت انجام معاملات اوراق بهادار در بورس، مطابق مقررات از جمله مقررات مبارزه با پولشویی و سایر مقررات مرتبط، نسبت به احراز هویت و شناسایی مشتریان به شرح زیر اقدام نماید:

الف. احراز هویت و شناسایی شخص حقیقی:

■ اخذ اصل مدرک شناسایی مشتری شامل شناسنامه و کارت ملی و در مورد اشخاص خارجی، گذرنامه معتبر و نگهداری کپی مصدق تمامی صفحات مدارک مزبور

■ اخذ اطلاعات در مورد آدرس محل سکونت و کار

■ اخذ اطلاعات در مورد حساب بانکی مرتبط با معاملات اوراق بهادار مشتری

■ اخذ اطلاعات در مورد حجم معاملات قبلی مشتری

■ اخذ اطلاعات در مورد هدف از انجام معاملات اوراق بهادار.

ب. احراز هویت و شناسایی شخص حقوقی:

■ اخذ اطلاعات در خصوص اساسنامه، شرکت نامه، آگهی روزنامه رسمی در

خصوص تأسیس و آخرین تغییرات آن، آگهی آخرین تغییرات مدیران و صاحبان

امضای مجاز، ترکیب سهامداران، مالکان یا شرکاء بالای ده درصد، مؤسسان،

اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل، بازرسان، حسابرسان و نشانی اقامتگاه آنان

■ اخذ اطلاعات مربوط به حساب بانکی مرتبط با معاملات اوراق بهادار

- اخذ اطلاعات در مورد حجم معاملات قبلی
- اخذ اصل مدرک شناسایی صاحبان امضای مجاز شامل شناسنامه و کارت ملی و نگهداری کپی مصدق تمامی صفحات مدارک مذکور.
- تبصره ۱:** کلیه مستندات اخذ شده موضوع این ماده باید توسط کارگزار برابر با اصل شوند.
- تبصره ۲:** کلیه اطلاعات موضوع این ماده براساس فرمت های ابلاغی بورس اخذ خواهد شد.

ماده ۹۱. کارگزاران مکلف به ثبت و نگهداری مدارک مربوط به سوابق شناسایی مشتریان و اطلاعات، مستندات و سوابق مربوط به معاملات می باشند.

تبصره ۱: اسناد مربوط باید به گونه ای ثبت و نگهداری شود که امکان ارایه آن حسب درخواست سازمان و بورس وجود داشته باشد.

تبصره ۲: کارگزاران مکلفند علاوه بر مفاد این ماده، الزامات مندرج در مقررات از جمله مقررات مبارزه با پولشویی در خصوص نگهداری و امحاء اسناد را رعایت نمایند.

ماده ۹۲. در صورتی که مشتری از ارایه اطلاعات و مدارک مورد نظر موضوع ماده ۹۰ امتناع کند یا کارگزار اطلاعاتی برخلاف اطلاعات ارایه شده توسط مشتری احراز نماید، باید از انجام معامله برای مشتری خودداری کند.

ماده ۹۳. کارگزاران باید نسبت به نظارت مستمر بر مشتریان خود و تعیین اهداف سرمایه گذاری آنها به منظور اطمینان از انطباق عملیات و معاملات آنها با اطلاعات جمع آوری شده اقدام نمایند.

ماده ۹۴. کارگزار موظف است برای دریافت درخواست مشتریان از فرم های کاغذی یا الکترونیک، طبق فرمت بورس استفاده کند.

تبصره: دریافت درخواست مشتریان به صورت الکترونیک اعم از تلفنی، فکس، اینترنت و سایر روش ها باید براساس دستورالعمل مصوب هیئت مدیره سازمان صورت گیرد.

ماده ۹۵. کارگزاران نمی توانند از دریافت درخواست های مشتریان که با رعایت مقررات ارایه

فصل پانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

می شود، خودداری نمایند.

ماده ۹۶. کارگزاران مکلفند از دفاتر ثبت سفارش مورد تأیید سازمان استفاده نمایند. سفارش های

مشتریان به ترتیب زمان دریافت، در این دفاتر ثبت می شود. در این دفتر باید استانداردهای وضع شده توسط سازمان در خصوص ثبت و اجرای درخواست های مشتریان رعایت شود. کارگزاری مجاز به استفاده از کد معاملات گروهی و ثبت سفارش های گروهی هستند که مقررات موضوع این ماده را رعایت نمایند.

ماده ۹۷. کارگزاران در دریافت سفارش ها از وکیل یا نماینده قانونی مشتریان باید مقررات

دستورالعمل انجام معاملات وکالتی را رعایت نمایند.

ماده ۹۸. کارگزاران مجاز به تغییر کد معاملاتی سفارشات ثبت شده در سامانه معاملاتی

نمی باشند.

ماده ۹۹. ورود سفارش با اعتبار زمانی پایان روز، پس از پایان آخرین جلسه رسمی

معاملاتی روزانه مجاز نمی باشد.

ماده ۱۰۰. کارگزاران موظفند سفارش مشتریان را همواره با رعایت صرفه و صلاح ایشان اجرا

نمایند.

ماده ۱۰۱. در صورتی که اجرای سفارشات مشتریان منجر به نقض مقررات، دستکاری

بازار یا معاملات متکی به اطلاعات نهانی گردد کارگزار مکلف است از اجرای

سفارش مشتریان خودداری نموده و مراتب را به سازمان و بورس گزارش دهد.

فصل پانزدهم: ضوابط انتقال سهام به کارکنان شرکت ها در عرضه اولیه

ماده ۱۰۲. انتقال سهام به کارکنان ناشر پذیرفته شده در عرضه های اولیه که مشمول معاملات

ترجیحی نباشد بنابر مفاد این فصل صورت می پذیرد.

ماده ۱۰۳. کارگزار مکلف است بر اساس نامه مدیر عامل ناشر پذیرفته شده موضوع انتقال،

حداقل اطلاعات زیر را دریافت نماید:

■ نام شرکت و تعداد سهام موضوع انتقال

- مصوبه هیأت مدیره ناشر پذیرفته شده
- لیست کامل اسامی و مشخصات کارکنان ناشر پذیرفته شده که قرار است به ایشان سهام تخصیص یابد
- سفارش فروش سهامدار یا سهامداران عرضه‌کننده

ماده ۱۰۴. کارگزار طی یک روز معاملاتی و حداکثر تا پایان روز کاری پنجمین جلسه رسمی معاملاتی پس از عرضه اولیه اقدام به تخصیص سهام به یک کد واسط می‌کند. انتقال سهام از کد واسط به کد مالکیت هر یک از کارکنان ظرف مهلتی که توسط مدیر عامل بورس تعیین می‌شود و حداکثر ۳۰ روز کاری پس از تخصیص به کد واسط می‌باشد، امکان‌پذیر است.

ماده ۱۰۵. در صورتی که به هر دلیل امکان انتقال سهام به کد معاملاتی برخی از کارکنان ناشر پذیرفته شده در مهلت مقرر وجود نداشته باشد، سهام به کد فروشنده بازگردانده می‌شود.

ماده ۱۰۶. قیمت تخصیص سهام به کد واسط معادل قیمت میانگین وزنی معاملات روزانه سهام ناشر پذیرفته شده طی روزی است که تخصیص سهام به کد واسط در آن روز انجام شده است.

ماده ۱۰۷. تعداد سهام قابل واگذاری به کارکنان، حداکثر معادل ۵٪ کل سهام ناشر پذیرفته شده خواهد بود. چنانچه افزایش سرمایه ناشر پذیرفته شده در جریان ثبت باشد، مجموع سرمایه ثبت شده و افزایش سرمایه در جریان ثبت، مبنای تعیین ۵٪ فوق قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۰۸. تعداد سهام تعیین شده جهت واگذاری به اشخاص موضوع این دستورالعمل جزء سهمیه خرید کارگزار خریدار در عرضه اولیه نمی‌باشد.

فصل شانزدهم: ضوابط معامله ترجیحی

ماده ۱۰۹. معامله ترجیحی، انتقال سهام شرکت‌های دولتی به کارکنان همان شرکت یا سایر اشخاص حقوقی به منظور اجرای برنامه‌های خصوصی سازی است و با نرخ

فصل پانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

و شرایط تعیین شده در مصوبه مرجع ذی صلاح جهت تصمیم‌گیری در این خصوص انجام می‌شود.

ماده ۱۱۰. کارگزار جهت انجام معاملات ترجیحی باید درخواست انجام معامله ترجیحی را به همراه نامه سازمان خصوصی‌سازی که حاوی حداقل اطلاعات زیر است به بورس ارائه نماید:

- نام ناشر پذیرفته شده و تعداد سهام موضوع انتقال
- قیمت انتقال
- نام عرضه‌کننده و کد معاملاتی وی
- اسامی کارکنان یا اشخاص حقوقی

تبصره: مسئولیت صحت و سقم اطلاعات ارائه شده یا میزان سهام قابل تخصیص به هر یک از اشخاص بر عهده بورس یا کارگزار نمی‌باشد.

ماده ۱۱۱. کارگزار اقدام به انتقال سهام به کد ترجیحی در خارج از جلسه رسمی معاملاتی و در بازار عادی سامانه معاملاتی می‌کند. انتقال سهام از کد ترجیحی به کد معاملاتی هر یک از کارکنان ظرف مدت حداکثر ۳۰ روز کاری پس از انتقال به کد ترجیحی، امکان‌پذیر است.

فصل هفدهم: ضوابط معاملات چرخشی

ماده ۱۱۲. انجام معاملات چرخشی به نحوی که تا پایان جلسه رسمی معاملاتی، وضعیت مالکیت طرفین معامله در خصوص تمام یا بخشی از اوراق بهادار موضوع معامله تغییر ننماید در بورس ممنوع است و بورس معامله مذکور را تأیید نخواهد کرد.

ماده ۱۱۳. در صورتی که این معاملات سهواً انجام شوند، کارگزار مکلف است مراتب را بلافاصله به مدیر عامل بورس اطلاع دهد؛ به هر ترتیب بورس این معاملات را تأیید نخواهد کرد.

ماده ۱۱۴. چنانچه کارگزار از اعلام مراتب به بورس خودداری نماید یا بورس انجام معامله را سهوی تشخیص ندهد، پرونده کارگزار متخلف برای رسیدگی به مراجع رسیدگی

به تخلفات ارجاع می شود.

ماده ۱۱۵. در صورتی که بورس تشخیص دهد انجام یک معامله بصورت مستقیم یا غیرمستقیم طی یک دوره زمانی منجر به تغییر مالکیت نشود و این معامله با هدف شناسایی سود (زیان) انجام شده باشد موظف است از تأیید آن خودداری نماید.

فصل هجدهم: سایر مقررات

ماده ۱۱۶. محاسبه کارمزدهای معاملات بر مبنای معاملات، به ترتیبی که در سامانه معاملاتی ثبت شده است، صورت می گیرد.

ماده ۱۱۷. در خصوص معاملات برخط اوراق بهادار مفاد «دستورالعمل معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران» نیز، علاوه بر مفاد این دستورالعمل لازم الاجراست.

ماده ۱۱۸. نرخ های خدمات و کارمزدهای بورس از معاملات و نحوه وصول آن با رعایت سقف های مصوب هیأت مدیره سازمان، توسط هیأت مدیره بورس تصویب و اعمال می گردد.

ماده ۱۱۹. در صورت پذیرش سهام شرکت هایی که در خصوص مالکیت سهام آن، محدودیت مقرراتی یا اساسنامه ای وجود دارد، بورس موظف است محدودیت های مذکور را براساس مقررات و در چارچوب امکانات عملیاتی خود کنترل نماید.

ماده ۱۲۰. کلیه مواردی که مطابق این دستورالعمل باید توسط بورس اعلام شود و کلیه موارد اطلاع رسانی که مطابق این دستورالعمل الزامی می باشد از طریق سایت رسمی بورس انجام خواهد گرفت.

ماده ۱۲۱. فقط اوراقی در بورس قابل معامله هستند که نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی سپرده شده و گواهی نقل و انتقال برای آن صادر شده باشد.

ماده ۱۲۲. بورس مکلف است بر محاسبات شاخص های تعریف شده در سامانه معاملات، محاسبه قیمت های پایانی و تنظیمات سامانه معاملات بصورت مستمر نظارت

نماید و در صورت لزوم موارد را از مدیریت سامانه معاملات پیگیری نماید.

ماده ۱۲۳. از تاریخ لازم الاجرا شدن این دستورالعمل، مقررات مشروحه زیر و کلیه مقررات

و ضوابط مغایر با این دستورالعمل لغو می شود:

- دستورالعمل اجرایی معاملات عمده نوع اول و دوم مصوب ۱۳۸۲ / ۱۱ / ۲۵ هیئت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
- دستورالعمل عرضه اولیه و دادوستد دست دوم اوراق مشارکت در بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴ / ۶ / ۱۲ هیئت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
- دستورالعمل اجرایی دادوستد گواهینامه حق تقدم خرید سهام در دوره پذیرهنویسی در بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴ / ۶ / ۱۲ هیئت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
- دستورالعمل اجرایی توقف نماد معاملاتی اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴ / ۷ / ۱۶ هیئت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
- چارچوب انتقال عملیات و فعالیت های اجرایی سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران به بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام) مصوب ۱۳۸۵ / ۱۱ / ۲۹ هیئت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
- مصوبه مربوط به نحوه انجام معاملات عمده سازمان خصوصی سازی در کلیه واگذاری های سهام توسط آن سازمان در معاملات عمده مصوب ۱۳۸۶ / ۵ / ۳ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار
- دستورالعمل رفع گره های معاملاتی مصوب ۱۳۸۶ / ۶ / ۱۴ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار
- مصوبه اخذ تضمین در معاملات عمده مصوب ۱۳۸۶ / ۱۰ / ۹ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار
- دستورالعمل انتقال سهام به کارکنان شرکت تازه پذیرفته شده در بورس مصوب ۱۳۸۳ / ۳ / ۱۱ شورای بورس

بخش چهارم:

فصل سیزدهم:

فصل چهاردهم:

فصل پانزدهم:

فصل شانزدهم:

قوانین و مقررات کلی

قانون بازار اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)

آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس

اوراق بهادار تهران (مصوب ۱۳/۹/۱۳۸۹)

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق

بهادار در فرابورس ایران (مصوب ۷/۶/۱۳۸۸)

فصل شانزدهم

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

مصوب ۷ شهریور ۱۳۸۸ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل در اجرای ماده ۵ آئین‌نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار، بنابر پیشنهاد مورخ ۱۳۸۸/۰۱/۱۷ شرکت فرابورس ایران، در ۲۰ فصل، ۱۲۳ ماده و ۲۷ تبصره در تاریخ ۱۳۸۸/۰۶/۰۷ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱. اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی

ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و دستورالعمل پذیرش و عرضه اوراق بهادار در فرابورس ایران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

۱. **اطلاعیه عرضه:** اطلاعیه‌ای است که قبل از معامله عمده توسط فرابورس، طبق فرمت مصوب هیئت مدیره فرابورس و بر اساس ضوابط این دستورالعمل منتشر می‌شود.

۲. **ایستگاه معاملاتی:** پایانه معاملاتی کارگزار است که با سامانه معاملاتی فرابورس در ارتباط می‌باشد.

۳. **بازار عادی:** از جمله بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات عادی اوراق بهادار بر اساس مقررات این دستورالعمل، انجام می‌شود.

۴. **توقف نماد:** جلوگیری از انجام معاملات هریک از انواع اوراق بهادار براساس مقررات است.

۵. **حراج:** ساز و کاری برای داد و ستد اوراق بهادار بر پایه انطباق بهینه سفارش‌های خرید و فروش مشتریان با در نظر گرفتن اولویت قیمت، منشاء و زمان است.

۶. **حراج پیوسته:** حراجی است که به صورت پیوسته انجام می‌شود و در طی آن امکان ورود، تغییر و حذف سفارش وجود دارد. در حراج پیوسته سفارش‌های خرید و فروش به محض تطبیق قیمت‌ها منجر به معامله می‌شود.

۷. **حراج ناپیوسته (Auction):** حراجی است که پس از ثبت سفارش‌ها در مرحله

سفارش گیری انجام شده و معامله براساس قیمت نظری گشایش، از طریق سامانه معاملاتی انجام می شود.

۸. **جلسه رسمی معاملاتی:** دوره زمانی مشخصی در هر روز کاری است که انجام معامله در آن دوره طبق مقررات مقدور می باشد. فرابورس می تواند در یک روز معاملاتی بیش از یک جلسه رسمی معاملاتی داشته باشد.

۹. **خرید گروهی:** خرید اوراق بهادار توسط کارگزار با کد معاملات گروهی است که پس از معامله توسط کارگزار به کد مالکیت مشتریان تخصیص می یابد.

۱۰. **دامنه نوسان روزانه قیمت:** دامنه نوسان قیمت اوراق بهادار قابل معامله در فرابورس است که نسبت به قیمت مرجع تعیین می شود و ورود سفارش ها در هر روز صرفاً در این دامنه قیمت، مجاز است.

۱۱. **درخواست خرید/ فروش:** درخواست مشتری به همراه شرایط آن مبنی بر خرید یا فروش اوراق بهادار است که در قالب فرم الکترونیک یا غیرالکترونیک به کارگزار ارائه می گردد. درخواست مذکور می تواند با قیمت معین، قیمت محدود یا قیمتی که اختیار آن به کارگزار واگذار می شود، ارایه گردد.

۱۲. **دوره سفارش گیری:** دوره زمانی قبول سفارش قبل از حراج ناپیوسته است که طی آن کارگزاران امکان ورود، تغییر و حذف سفارش در سامانه معاملات را دارند.

۱۳. **روز معاملاتی:** روزهای کاری است که طبق مقررات، معاملات فرابورس در آن انجام می شود.

۱۴. **رویه تسهیم به نسبت:** طبق رویه تسهیم به نسبت، اوراق بهادار تخصیص یافته به هر سفارش معادل حجم سفارش ثبت شده تقسیم بر کل سفارش های ثبت شده، ضرب در کل اوراق بهادار قابل عرضه است.

۱۵. **سامانه معاملات:** سامانه ای است الکترونیکی که عملیات مربوط به معاملات فرابورس از جمله دریافت سفارش، تطبیق و انجام معامله از طریق آن انجام می شود.

۱۶. **سرمایه پایه:** عبارت از مجموع سهام، سهام جایزه و حق تقدم های شرکت است که در مرحله پذیرهنویسی یا ثبت قانونی قرار دارد.

۱۷. **سفارش:** درخواست خرید یا فروش اوراق بهادار است که توسط کارگزار وارد سامانه معاملات می شود.

۱۸. **سفارش متوقف (Stop Order):** سفارشی است که براساس قیمت آخرین معامله بازار فعال می شود. در خصوص سفارش های خرید، زمانی این سفارش فعال می شود که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن بیشتر شود و در خصوص سفارش های فروش، زمانی این سفارش فعال می شود که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن کمتر شود.

۱۹. **شرکت سپرده گذاری مرکزی:** سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (شرکت سهامی عام) است.

۲۰. **عرضه اولیه:** نخستین عرضه اوراق بهادار، پس از پذیرش و درج در فرابورس است.

۲۱. **عرضه اولیه به روش حراج:** عرضه ای است که در یک جلسه معاملاتی بر مبنای رقابت خریداران انجام می شود.

۲۲. **فرابورس:** فرابورس ایران (شرکت سهامی عام) است.

۲۳. **قیمت پایانی:** قیمت هر ورقه بهادار است که در پایان هر جلسه رسمی معاملاتی محاسبه و توسط «فرابورس» اعلام می شود.

۲۴. **قیمت پایه:** حداقل قیمت برای عرضه سهام در معاملات عمده است که توسط فروشنده تعیین و از طریق کارگزار فروشنده در درخواست وی برای معامله عمده به فرابورس اعلام می شود.

۲۵. **قیمت پیشنهادی:** نرخي است که برای هر واحد اوراق بهادار از طرف کارگزار وارد سامانه معاملات می شود.

۲۶. **قیمت مرجع:** قیمتی است که مبنای اعمال دامنه نوسان روزانه اوراق بهادار قرار می گیرد.

۲۷. **قیمت نظری:** قیمتی است که پس از اعمال اثر تغییرات سرمایه و یا تقسیم سود نقدی در قیمت پایانی محاسبه می شود.

۲۸. **قیمت نظری گشایش:** قیمتی است که در مرحله گشایش، براساس

سفارش های ثبت شده با استفاده از ساز و کار حراج، توسط سامانه معاملاتی محاسبه و معاملات مرحله گشایش با آن قیمت انجام می شود.

۲۹. کد معاملات گروهی: شناسه ای است که برای ورود سفارش های گروهی هر ایستگاه معاملاتی در سامانه معاملات تعریف شده است.

۳۰. محدودیت حجمی: حداکثر تعداد اوراق بهاداری که طی هر سفارش در سامانه معاملات وارد می شود.

۳۱. مذاکره: فرآیند مظنه یابی و قیمت گذاری اوراق بهادار توسط معامله گران بر پایه ارتباط الکترونیک یا غیرالکترونیک است.

۳۲. مشتری: شخصی است که متقاضی خرید یا فروش اوراق بهادار است.

۳۳. معامله بلوکی: معامله ای است که تعداد سهام و حق تقدم قابل معامله در آن برای شرکت هایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است بزرگتر یا مساوی نیم و کمتر از یک درصد سرمایه پایه و برای شرکت هایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد است بزرگتر یا مساوی یک و کمتر از پنج درصد سرمایه پایه شرکت باشد.

۳۴. معامله عمده: معامله ای است که تعداد سهام یا حق تقدم قابل معامله در آن در شرکت هایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۱ درصد سرمایه پایه و در شرکت هایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۵ درصد باشد.

۳۵. معاملات عمده شریطی: معامله عمده ای است که تسویه و جوه آن با شرایط اعلامی در اطلاعیه عرضه بر اساس ضوابط مندرج در این دستورالعمل انجام می شود.

۳۶. مقررات: الزاماتی است که توسط مراجع ذی صلاح در چارچوب اختیارات آنها وضع شده و فرابورس، کارگزار، مشتریان و سایر اشخاص ذی ربط فرابورس موظف به رعایت آنها هستند.

۳۷. نماد معاملاتی: شناسه ای است که برای هر یک از اوراق بهادار به صورت منحصر به فرد در سامانه معاملات تعریف شده است. این شناسه می تواند به صورت حرف، عدد یا ترکیبی از هر دو باشد.

۳۸. واحد پایه سفارش (LOT): تعداد مشخصی از اوراق بهادار است که سفارش وارده واحد پایه سفارش به سامانه معاملاتی باید ضربی از آن باشد و برای هر ورقه بهادار مقدار آن توسط «هیئت مدیره فرابورس» تعیین می شود.

فصل دوم: ضوابط کلی انجام معاملات اوراق بهادار

ماده ۲. کلیه معاملات در فرابورس باید براساس ضوابط این دستورالعمل و در جلسه رسمی معاملاتی انجام شود.

تبصره: انجام معاملات در خارج از جلسه معاملاتی با تصویب هیئت مدیره سازمان و طبق شرایط تعیین شده توسط آن، امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۳. جلسات رسمی معامله انواع اوراق بهادار در فرابورس، به استثنای روزهای تعطیل رسمی در روزهای شنبه لغایت چهارشنبه هر هفته از ساعت ۹ آغاز و در ساعت ۱۲ همان روز خاتمه می یابد.

ماده ۴. تغییرات ساعت و روزهای انجام معامله و جلسات رسمی معامله با تصویب هیئت مدیره فرابورس امکان پذیر خواهد بود. این تغییرات باید حداقل سه روز کاری قبل از اعمال، توسط فرابورس به اطلاع عموم برسد.

ماده ۵. فرابورس می تواند ساعات شروع و خاتمه و طول جلسه معاملاتی را در صورت بروز اشکالات فنی در سامانه معاملاتی تغییر دهد. این تغییرات باید بلافاصله و به نحو مقتضی به اطلاع عموم برسد. فرابورس مکلف است مستندات مربوط به اشکالات فنی سامانه معاملاتی را در سوابق خود نگهداری نماید.

فصل سوم: مراحل انجام معامله

ماده ۶. معاملات اوراق بهادار در فرابورس به ترتیب در بازار اول، بازار دوم، بازار سوم و بازار اوراق مشارکت انجام خواهد شد. مراحل انجام معاملات در بازار اول و دوم و بازار اوراق مشارکت به شرح زیر است:

۱. پیش گشایش: این مرحله به مدت ۳۰ دقیقه قبل از شروع معاملات انجام

می شود. در این مرحله امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش توسط کارگزاران وجود دارد لیکن در این مرحله معامله ای انجام نمی شود.

۲. **مرحله گشایش:** بلافاصله پس از مرحله پیش گشایش، با اجرای سفارش های موجود در سامانه معاملات و بر اساس ساز و کار حراج ناپیوسته انجام می شود.

۳. **مرحله حراج پیوسته:** مرحله ای است پس از انجام مرحله گشایش که طی آن معاملات بر اساس ساز و کار حراج پیوسته انجام می شود.

۴. **مرحله حراج ناپیوسته پایانی:** این مرحله بلافاصله پس از خاتمه مرحله حراج پیوسته به مدت ۱۵ دقیقه انجام می شود. در طی این مرحله امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش توسط کارگزاران وجود دارد لیکن معامله ای در این مرحله انجام نمی شود و در پایان این مرحله با اجرای سفارش های موجود در سامانه معاملات و بر اساس ساز و کار حراج ناپیوسته، معاملات انجام می شود.

۵. **مرحله معاملات پایانی:** این مرحله طی پانزده دقیقه پایانی جلسه معاملات انجام می شود و طی آن ورود سفارش و انجام معامله صرفاً با قیمت پایانی امکان پذیر است.

تبصره: در معاملات فرابورس حسب مورد از تمام یا تعدادی از مراحل فوق جهت انجام معامله استفاده می گردد. هیأت مدیره فرابورس باید مراحل انجام معامله در هر بازار را مشخص و حداقل سه روز کاری قبل از اعمال، به اطلاع عموم برساند.

فصل چهارم: انواع سفارشات

ماده ۷. انواع سفارش ها در سامانه معاملات به شرح زیر است:

سفارش محدود (Limit Order): سفارش خرید یا فروشی است که در قیمت تعیین شده توسط مشتری، یا بهتر از آن انجام می شود.

سفارش با قیمت باز (Market Order): سفارشی است که بدون قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و با قیمت بهترین سفارش طرف مقابل اجرا می شود. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش با قیمت

باز در سامانه باقی خواهد ماند.

سفارش باز- محدود (Market to Limit Order): سفارشی است که فقط در مرحله حراج پیوسته می تواند وارد سامانه معاملاتی شود. این سفارش بدون قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و با قیمت بهترین سفارش طرف مقابل اجرا می شود. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود به قیمت آخرین معامله انجام شده در سیستم باقی می ماند.

سفارش به قیمت گشایش (Market on Opening Order): سفارشی است که فقط در مرحله پیش گشایش می تواند وارد سامانه معاملات شود. این سفارش بدون قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و در مرحله گشایش با قیمت گشایش معامله خواهد شد. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود با قیمت گشایش در سیستم باقی می ماند.

سفارش متوقف به باز (Stop Loss Order): سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن، به سفارش با قیمت باز تبدیل می شود.

سفارش متوقف به محدود (Stop Limit Order): سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن به سفارش محدود با قیمتی که از قبل در سفارش مشخص شده است، تبدیل می شود.

ماده ۸. سفارش ها به لحاظ نحوه اجرا به شرح زیر می باشند:

سفارش دو طرفه (Cross Order): سفارشی است که با استفاده از آن، کارگزار می تواند اقدام به ورود همزمان سفارش خرید و فروش با حجم و قیمت یکسان نموده و معامله نماید. قیمت سفارش مذکور باید بیشتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی و کمتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش فروش ثبت شده در سامانه معاملاتی باشد. این سفارش فقط در مرحله حراج پیوسته می تواند وارد سامانه معاملات شود.

سفارش دو بخشی (Iceberg Order): سفارش خرید یا فروشی است که دارای دو بخش پنهان و آشکار است. بخش آشکار سفارش در صف خرید یا فروش قرار گرفته و قابل رویت می باشد و بخش پنهان آن به صورت غیرفعال است. حجم

قسمت آشکار و پنهان سفارش توسط کارگزار تعیین می شود. در صورتی که کل بخش آشکار سفارش معامله شود، به میزان حجم قسمت آشکار، سفارش پنهان فعال شده و در نوبت قرار می گیرد. حداقل کل سفارش و حداقل حجم قسمت آشکار در سفارش های دو بخشی، توسط هیئت مدیره فرابورس تعیین می شود.

سفارش انجام و ابطال (Fill & Kill): سفارش محدودی است که بلافاصله پس از ورود باید اجرا شود و در صورت عدم اجرای تمام یا بخشی از آن، مقدار باقیمانده به صورت خودکار از سامانه حذف خواهد شد. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش از گشایش وجود ندارد.

سفارش همه یا هیچ (All or None): سفارش محدودی است که اجرای آن منوط سفارش همه یا هیچ به معامله کل سفارش است. در صورت عدم امکان معامله کل سفارش بلافاصله بعد از ورود، سفارش به صورت خودکار از سامانه حذف می شود. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش گشایش وجود ندارد.

ماده ۹. اعتبار زمانی سفارش ها به شرح ذیل می باشد:

سفارش روز (Day): سفارشی است که اعتبار آن در پایان روز معاملاتی به اتمام رسیده و به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می گردد.

سفارش جلسه (Session): سفارشی است که اعتبار آن در پایان جلسه معاملاتی به اتمام رسیده و به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می گردد.

سفارش بدون محدودیت زمانی (Good Till Cancel): این سفارش تا زمانی که سفارش بدون محدودیت زمانی توسط کارگزار حذف نشود در سامانه معاملاتی باقی مانده و معتبر می باشد.

سفارش مدت دار (Good Till Date): سفارشی است که اعتبار آن در پایان تاریخی که در زمان ورود سفارش مشخص شده به اتمام می رسد و از سامانه معاملات حذف می شود.

سفارش زمانی (Sliding Validity): کارگزار در زمان ورود سفارش، تعداد روزهای را جهت اعتبار سفارش مشخص می کند. این سفارش تا تاریخی (T) مشخصی است، (T) که معادل تاریخ ورود سفارش به علاوه تعداد روزهای تعیین شده

معتبر بوده و پس از آن از سامانه معاملات حذف می شود.

ماده ۱۰. اولویت سفارش ها در سامانه معاملات بر حسب نوع سفارش، به شرح زیر

می باشد:

الف. سفارش با قیمت باز و باز—محدود

ب. سفارش به قیمت گشایش

ج. سفارش محدود

فصل پنجم: توقف و بازگشایی نماد معاملاتی

ماده ۱۱. فرابورس موظف است با اعلام سازمان، نماد معاملاتی ورقه بهادر را متوقف

نماید. از جمله مواردی که می تواند منجر به توقف نماد معاملاتی گردد عبارتند از:

۱. حداقل یک روز قبل از برگزاری مجامع عمومی صاحبان سهام و قبل از برگزاری

جلسه هیئت مدیره ای که طی آن مقرر است در خصوص اختیارات تفویض شده

توسط مجمع عمومی فوق العاده در خصوص افزایش سرمایه تصمیم گیری شود.

۲. تغییر با اهمیت در اطلاعاتی که قبلاً توسط شرکت یا ناشر اوراق بهادار پذیرفته

شده در فرابورس ارائه گردیده است و یا وجود اطلاعات جدید با اهمیت.

۳. عدم اظهار نظر یا اظهار نظر مردود حسابرس نسبت به صورت ها و اطلاعات

مالی

۴. حداقل یک روز قبل از مواعد پرداخت سود و سررسید نهایی انواع اوراق

مشارکت و گواهی سپرده

ماده ۱۲. نمادهای معاملاتی که با اعلام سازمان متوقف می شوند صرفاً با اعلام سازمان

قابل بازگشایی هستند.

ماده ۱۳. فرابورس باید دلیل توقف نماد معاملاتی را حداکثر تا پایان روز کاری توقف نماد

معاملاتی اطلاع رسانی نماید. همچنین فرابورس مکلف است حداقل ۱۵ دقیقه

قبل از بازگشایی نماد معاملاتی مراتب را به اطلاع عموم برساند.

فصل ششم: دامنه نوسان قیمت و محدودیت حجمی

ماده ۱۴. دامنه نوسان روزانه قیمت در بازار اول، دوم و اوراق مشارکت فرابورس ۵ درصد برای اوراق فاقد بازارگردان می باشد. در صورت وجود بازارگردان، دامنه مذکور، طبق قرارداد بازارگردانی تعیین می شود. نمادهای معاملاتی در بازار سوم مشمول دامنه نوسان روزانه قیمت نمی باشند.

تبصره: تغییرات بعدی دامنه نوسان روزانه قیمت با پیشنهاد هیأت مدیره فرابورس به تأیید هیأت مدیره سازمان خواهد رسید. تغییر دامنه نوسان قیمت باید یک روز کاری قبل از اعمال توسط فرابورس اطلاع رسانی شود.

ماده ۱۵. در زمان بازگشایی نمادهایی که به دلیل افشای اطلاعات با اهمیت متوقف شده اند، حسب مورد و با اعلام سازمان دامنه نوسان روزانه قیمت تا سقف ۵۰ درصد اعمال خواهد شد.

این وضعیت تا پایان روزی که حجم معاملات سهام شرکت به صورت انباشته از روز بازگشایی نماد، حداقل به میزان $0/0004$ سرمایه پایه شرکت شود، ادامه خواهد یافت و دامنه نوسان قیمت از جلسه رسمی معاملاتی بعد از آن اعمال خواهد شد. مادامی که دامنه نوسان قیمت سهم باز است، قیمت روزانه متناسب با حجم معاملات انجام شده در آن روز نسبت به $0/0004$ سرمایه شرکت تعدیل و به عنوان قیمت پایانی آن روز در نظر گرفته می شود.

تبصره: سازمان می تواند سقف دامنه روزانه نوسان قیمت موضوع این ماده را در شرایط خاص افزایش دهد.

ماده ۱۶. قیمت پایانی نمادهای معاملاتی در بازار اول، دوم و اوراق مشارکت فرابورس برابر با قیمت میانگین موزون معاملات انجام شده نماد طی جلسه معاملاتی در بازار عادی خواهد بود.

ماده ۱۷. قیمت مرجع برای نمادهای فاقد بازارگردان، قیمت پایانی سهم در روز قبل می باشد. قیمت مرجع برای نمادهای دارای بازارگردان، در صورت اعلام قیمت توسط بازارگردان، قیمت اعلامی و در صورت عدم اعلام، قیمت پایانی سهم در

روز قبل خواهد بود.

ماده ۱۸. واحد پایه سفارش معادل یک می باشد. تغییر واحد پایه سفارش با تصویب هیأت مدیره فرابورس و اعلام آن حداقل یک روز کاری قبل از اعمال، امکان پذیر است.

ماده ۱۹. محدودیت حجمی برای نماد شرکت هایی که سرمایه پایه آنها معادل یا بیش از یک صد میلیون عدد است، معادل ۵۰ هزار سهم و برای نماد سایر شرکت ها ۱۰ هزار سهم خواهد بود. تغییر محدودیت حجمی با تصویب هیئت مدیره فرابورس و اطلاع رسانی آن حداقل یک روز کاری قبل از اعمال امکان پذیر می باشد.

تبصره: محدودیت حجمی برای سایر اوراق بهادار توسط هیئت مدیره فرابورس تعیین می شود و تغییرات آن باید حداقل یک روز کاری قبل از اعمال اطلاع رسانی گردد.

فصل هفتم: ابطال معاملات

ماده ۲۰. مدیرعامل فرابورس در شرایط زیر معامله یا معاملات اوراق بهادار را حداکثر تا پایان ساعات اداری روز کاری برگزاری جلسه معاملاتی باطل می نماید.

۱. اعلام کارگزار مبنی بر وقوع اشتباه و احراز آن توسط مدیرعامل فرابورس

۲. خطای معاملاتی متأثر از اشکال سامانه معاملات

۳. معامله سهام بزرگتر یا مساوی ۵ درصد برای شرکت هایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد سهم یا حق تقدم است و بزرگتر یا مساوی یک درصد برای شرکت هایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است، در یک جلسه معاملاتی و توسط یک کد معاملاتی بدون رعایت ضوابط معاملات عمده

۴. عدم رعایت سهمیه اعلام شده برای خرید یا فروش اوراق بهادار بر اساس مقررات که موجب ابطال کل خرید یا فروش کارگزار می شود.

تبصره: در موارد خاص با تشخیص مدیرعامل فرابورس فقط خریده ها یا فروش های بیش از سهمیه ابطال خواهد شد.

۵. سایر موارد طبق مقررات و مصوبات سازمان

فصل هشتم: ضوابط کلی معاملات عمده

ماده ۲۱. معاملات عمده در بازاری مجزا که به همین منظور در سامانه معاملات ایجاد شده است انجام می شوند. در این معاملات دامنه نوسان قیمت و محدودیت حجمی اعمال نمی شود.

تبصره: برای انجام معاملات عمده، نماد سهم در بازار عادی باید باز باشد.

ماده ۲۲. عرضه در معاملات عمده به صورت یکجا و از یک کد معاملاتی بوده و یا طبق مقرراتی است که به تصویب هیئت مدیره سازمان می رسد.

ماده ۲۳. برای انجام معامله عمده، کارگزار فروشنده باید درخواست کتبی خود مبنی بر فروش سهام یا حق تقدم سهام را به همراه اطلاعات و مستندات زیر، به فرابورس ارایه نماید:

۱. تعداد سهام یا حق تقدم سهام قابل عرضه
۲. قیمت پایه عرضه
۳. تاریخ عرضه
۴. نام عرضه کننده به همراه تصویر سفارش فروش
۵. شرایط فروش از جمله نقدی یا اقساطی بودن ثمن معامله و در صورت اقساطی بودن نحوه تقسط و وثایق مورد نیاز
۶. حداکثر مهلت تسویه حصة نقدی و ارایه سند تسویه خارج از پایاپای
۷. مدارکی دال بر نمایندگی عرضه کننده در انتقال حقوق مالی و غیرمالی سهام
۸. اعلام شرایط ضمن عقد در صورت ارائه قرارداد توسط فروشنده
۹. سایر اطلاعات به درخواست فرابورس

ماده ۲۴. درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام کمتر از پنج درصد سرمایه پایه، حداقل تا ساعت ۱۰ صبح روز کاری قبل از عرضه باید در دبیرخانه فرابورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعاتی عرضه با مقررات به تشخیص مدیرعامل فرابورس، باید حداکثر تا ساعت ۱۲ ظهر همان روز اطلاع رسانی شود.

ماده ۲۵. درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام به میزان پنج درصد سرمایه پایه یا بیشتر

از آن، حداقل تا ساعت ۱۲ ظهر چهار روز کاری قبل از عرضه و درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام ۵۰ درصد یا بیشتر از آن نیز حداقل باید ۷ روز کاری قبل از عرضه در دبیرخانه فرابورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعاتی عرضه با مقررات به تشخیص مدیرعامل فرابورس، تا پایان همان روز کاری از طریق سایت رسمی فرابورس به اطلاع عموم برسد.

ماده ۲۶. شرایط اعلام شده توسط کارگزار فروشنده پس از انتشار اطلاعاتی عرضه توسط فرابورس قابل تغییر نیست. در صورت تغییر در شرایط اطلاعاتی عرضه یا انصراف فروشنده از فروش سهام یا حق تقدم سهام، معامله عمده انجام نخواهد شد و انجام معامله منوط به درخواست مجدد فروشنده خواهد بود. در این صورت موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع و براساس اعلام فرابورس، سهام یا حق تقدم سهام تا زمان صدور رأی قطعی، غیرقابل معامله خواهد شد.

ماده ۲۷. در صورت تمایل فروشنده به انتشار آگهی فروش در جراید، اطلاعات مندرج در آن نباید با اطلاعات ارائه شده به فرابورس مغایرت داشته باشد. در صورت مغایرت، اطلاعات منتشر شده در سایت رسمی فرابورس قابل استناد می باشد.

ماده ۲۸. فرابورس مکلف است نماد معامله عمده را حداکثر تا یک ساعت پس از شروع جلسه معاملاتی گشایش نماید.

ماده ۲۹. حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش در معاملات عمده مانند بازار عادی است. **تبصره:** مدیر عامل فرابورس می تواند براساس وضعیت بازار، حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش را برای جلسه معاملاتی بعد تغییر دهد، لیکن باید قبل از شروع جلسه معاملاتی بعد، مراتب را به اطلاع عموم برساند.

ماده ۳۰. هر کارگزار تنها می تواند از یک خریدار، سفارش خرید دریافت نماید و در رقابت شرکت کند.

ماده ۳۱. یک کارگزار در یک معامله عمده نمی تواند همزمان در دو سمت عرضه و تقاضا فعالیت نماید.

ماده ۳۲. در معاملات عمده، تعداد سهام یا حق تقدم سهام هر سفارش خرید باید برابر

فصل شانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

تعداد سهام یا حق تقدم سهام اعلام شده در اطلاعیه عرضه باشد. همچنین قیمت تعیین شده در سفارش های خرید نباید کمتر از قیمت پایه باشد.

ماده ۳۳. کاهش قیمت سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی یا ورود سفارش با قیمتی کمتر از بالاترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی، مجاز نمی باشد و حذف سفارش خرید، صرفاً در صورت ثبت سفارش خرید با قیمت بالاتر در سامانه معاملاتی مجاز است.

ماده ۳۴. کارگزار فروشنده مکلف است در صورت ثبت سفارش خرید در سامانه معاملاتی با قیمت پایه یا بیشتر از آن قبل از ۵ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، اقدام به عرضه نماید. عرضه توسط کارگزار فروشنده تنها در صورتی امکان پذیر است که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید در سامانه معاملاتی حداقل ۳ دقیقه گذشته باشد.

تبصره ۱: در صورت ثبت سفارش خرید در ۵ دقیقه پایانی بازار، ادامه رقابت به جلسه معاملاتی بعد موکول شده و کارگزار دارای بهترین سفارش خرید موظف است سفارش خود را با همان قیمت در ابتدای جلسه معاملاتی بعد وارد سامانه نماید.

تبصره ۲: عدم رعایت ضوابط این ماده از سوی کارگزار خریدار یا فروشنده تخلف محسوب شده و فرابورس مکلف است موضوع را جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع نماید.

ماده ۳۵. در صورتی که تخلفات کارگزار خریدار یا کارگزار فروشنده مانع انجام معامله شود، متخلف مکلف به پرداخت یک درصد ارزش معامله به قیمت پایه به عنوان خسارت به طرف مقابل خواهد بود. در این خصوص کارگزار می تواند وثایق و تضامین لازم را حسب مورد از خریدار یا فروشنده دریافت نماید. همچنین در صورت عدم انجام معامله مطابق این ماده، کارگزار متخلف مکلف است کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به قیمت پایه به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی پرداخت نماید.

فصل نهم: معاملات عمده شریطی

ماده ۳۶. در معاملات عمده شریطی، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به سامانه معاملات است که معادل ۳ درصد ارزش سهام یا حق تقدم سهام موضوع معامله براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانت نامه بانکی بدون قید و شرط از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به فرابورس ارائه کند.

تبصره ۱: در صورت عدم ایفاء تعهدات تسویه از سوی کارگزار خریدار، سپرده موضوع این ماده پس از کسر کارمزدها و هزینه های معامله به عنوان خسارت به کارگزار فروشنده پرداخت می شود.

تبصره ۲: در صورتی که کارگزار خریدار پس از ارائه درخواست خرید و قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تأیید مدیرعامل فرابورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله مسترد می شود.

ماده ۳۷. کارگزار خریدار مکلف است حداکثر ۹ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به تسویه حصه نقدی معامله از طریق پایاپای شرکت سپرده گذاری مرکزی اقدام نماید و مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای حصه غیرنقدی را حداکثر ۸ روز کاری بعد از انجام معامله به فروشنده ارائه کند. کارگزار فروشنده مکلف است پس از دریافت مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای و حداکثر ۹ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به ارائه سند تسویه خارج از پایاپای به فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی اقدام نماید. در صورت واریز حصه نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای به شرکت سپرده گذاری مرکزی حداکثر ۹ روز کاری بعد از انجام معامله، ثبت معامله در سیستم معاملات حداکثر تا پایان روز کاری بعد انجام خواهد شد.

تبصره ۱: در صورت خودداری کارگزار فروشنده یا فروشنده از دریافت مستندات

موضوع این ماده، خریدار یا کارگزار خریدار می تواند اسناد فوق را جهت ثبت در سوابق به شرکت سپرده گذاری مرکزی ارائه و رسید دریافت نماید.

تبصره ۲: در صورت عرضه سهام جهت انجام معامله عمده از سوی سازمان خصوصی سازی افزایش مهلت تسویه حصة نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای تا ۳۰ روز کاری با اعلام سازمان خصوصی سازی امکان پذیر است.

تبصره ۳: در صورتی که کارگزار فروشنده زمانی را طولانی تر از مهلتی که در این دستورالعمل برای ارائه سند تسویه خارج از پایاپای مقرر گردیده، جهت تأدیه حصة نقدی معامله تعیین کند، از نظر این دستورالعمل حصة مزبور نیز غیر نقدی تلقی می گردد.

ماده ۳۸. در خصوص معامله عمده شرایطی، کارگزار خریدار باید حداکثر تا پایان وقت اداری روز کاری بعد از معامله، اسامی خریداران به همراه تعداد و درصد قابل تخصیص به آنان و همچنین دستور خرید دریافت شده را به فرابورس ارائه نماید. تخصیص سهام بر اساس اسامی اعلام شده صورت می گیرد.

ماده ۳۹. از زمان انجام معامله تا زمان قطعی شدن آن، سهام به صورت مسدود در کد معاملاتی فروشنده باقی می ماند.

ماده ۴۰. در صورت عدم تسلیم سند تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار فروشنده یا عدم تسویه حصة نقدی معامله توسط کارگزار خریدار در مهلت مقرر، انجام معامله توسط بورس قطعی نمی شود.

ماده ۴۱. در صورت عدم ارائه سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار فروشنده، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می شود. در صورتی که کارگزار فروشنده بر اساس رأی صادره قطعی متخلف شناخته شود، موظف است معادل یک درصد ارزش معامله بر حسب قیمت پایه را به کارگزار خریدار و کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی پرداخت نماید. کارگزار خریدار پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به خریدار خواهد بود.

ماده ۴۲. در صورت عدم واریز حصه نقدی یا عدم ایفای تعهدات خریدار در خصوص سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار خریدار، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می شود. در صورتی که کارگزار خریدار براساس رأی صادره قطعی متخلف شناخته شود، کارمزد کارگزار خریدار، سازمان، فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی از محل سپرده موضوع ماده ۳۶ کسر و مابقی به حساب کارگزار فروشنده واریز خواهد شد. کارگزار فروشنده پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به فروشنده خواهد بود.

ماده ۴۳. در خصوص معاملات عمده، موارد پیش بینی نشده در مواد ۲۱ الی ۴۲ تابع سایر رویه ها و قواعد معاملاتی تصریح شده در این دستورالعمل است.

فصل دهم: معاملات بلوک

ماده ۴۴. معاملات بلوک در نماد معاملاتی بازاری مجزا از نماد معاملاتی بازار عادی در سامانه معاملات انجام می شود.

ماده ۴۵. معاملات بلوک به روش حراج ناپیوسته و هر ۵ دقیقه یکبار برگزار می شود.

ماده ۴۶. قیمت مرجع روزانه برای بازار معاملات بلوک، معادل قیمت مرجع همان روز بازار عادی است.

ماده ۴۷. سایر شرایط معاملات بلوک، مشابه معامله در نماد اصلی است.

فصل یازدهم: ضوابط کلی عرضه اولیه

ماده ۴۸. عرضه اولیه منوط به پذیرش و درج اوراق بهادار براساس دستورالعمل پذیرش و افشای کامل اطلاعات مطابق با دستورالعمل افشای اطلاعات ناشران و سایر مقررات مربوط به فرابورس است.

ماده ۴۹. هیئت پذیرش روش عرضه اولیه اوراق بهادار را براساس پیشنهاد فرابورس تعیین

فصل شانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

می نماید.

ماده ۵۰. عرضه اولیه در فرابورس به روش ثبت سفارش مطابق دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد هیئت مدیره فرابورس به تصویب هیئت مدیره سازمان می رسد.

ماده ۵۱. در صورتی که به تشخیص هیئت پذیرش، سهام شناور آزاد شرکت به میزان کافی باشد، عرضه اولیه سهم به صورت زیر انجام می شود:

۱. حداقل ۳ روز کاری قبل از عرضه، مراتب توسط فرابورس اطلاع رسانی می شود.

۲. نماد معاملاتی در بازار عادی گشایش می یابد و در روز گشایش دامنه نوسان قیمت اعمال نخواهد شد. قیمت پایانی سهم میانگین موزون معاملات روزانه سهم در روز گشایش خواهد بود.

تبصره: مدیر عامل فرابورس می تواند قیمت گذاری سهم را منوط به معامله حجم مشخصی از سهام شرکت نماید و در صورت عدم انجام معامله در حجم مشخص شده، اقدام به ابطال معاملات و موکول نمودن عرضه به جلسات بعدی نماید. این موضوع باید در اطلاعیه منتشره در خصوص عرضه اولیه تصریح شود.

۳. در عرضه اولیه به روش فوق، باید سهام شرکت نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی ثبت شده و بخش معینی از آن به تشخیص مدیر عامل فرابورس قابل معامله باشد.

فصل دوازدهم: عرضه اولیه به روش حراج

ماده ۵۲. قبل از عرضه اولیه به روش حراج، هیئت مدیره فرابورس اقدام به تعیین موارد زیر می نماید:

۱. حداقل تعداد سهام جهت عرضه در روز عرضه اولیه
۲. حداقل تعداد سهام که عرضه کننده باید به صورت تدریجی پس از عرضه اولیه، عرضه نماید و مهلت زمانی آن
۳. محدودیت خرید هر ایستگاه کاری و یا هر کد مالکیت

تبصره ۱: سهمیه هر ایستگاه کاری باید به نحوی تعیین شود که حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۹۵ درصد از ایستگاه های فعال کارگزاران عضو فرابورس امکان خرید

سهام را داشته باشند.

تبصره ۲: مصوبات هیئت مدیره فرابورس در خصوص موارد موضوع این ماده، باید حداقل ۲ روز کاری قبل از عرضه توسط فرابورس اطلاع رسانی شود.

ماده ۵۳: کارگزاران پس از اعلام اطلاعات عرضه عمومی سهام توسط فرابورس نسبت به اخذ درخواست خرید از متقاضیان اقدام خواهند کرد. کلیه درخواست های اخذ شده جهت عرضه اولیه، باید به قیمت محدود باشند.

ماده ۵۴: کارگزار فروشنده موظف است حداقل پس از ۱۰ دقیقه از زمان گشایش نماد اقدام به عرضه سهام نماید. به هر ترتیب وی باید عرضه سهام را به گونه ای انجام دهد که تا پایان جلسه رسمی معاملاتی عرضه انجام شود.

ماده ۵۵: در صورتی که کمتر از ۵۰ درصد از سهام آگهی شده برای عرضه در روز عرضه اولیه به فروش برسد، فرابورس مکلف است کلیه معاملات روز اول را ابطال نموده و عرضه اولیه را به روز دیگری موکول نماید.

ماده ۵۶: کارگزاران خریدار نباید بیش از سهمیه مجاز خود اقدام به خرید سهام نمایند. در صورت خرید بیش از سهمیه مجاز توسط کارگزاران در عرضه اولیه، مدیرعامل فرابورس می تواند خریدهای بیش از سهمیه یا کل خریدهای کارگزاری در عرضه اولیه را ابطال نماید.

هرگونه تخلف کارگزار در فرایند عرضه اولیه توسط فرابورس به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع و براساس مقررات به آن رسیدگی خواهد شد.

ماده ۵۷: کارگزاران برای خرید می توانند از کد خرید گروهی استفاده نمایند و پس از آن با توجه به قیمت درخواست خریدها، اولویت زمانی درخواست خریدها و منطقه جغرافیایی که درخواست خرید در آن از متقاضی اخذ شده است نسبت به تخصیص سهام اقدام نمایند و حتی الامکان به همه متقاضیانی که درخواست خرید کتبی ارائه داده اند اعم از حقیقی و حقوقی، سهمیه ای را تخصیص دهند. در هر صورت مسئولیت تخصیص عادلانه سهام بین مشتریان هر کارگزار در عرضه اولیه به عهده وی خواهد بود.

فصل شانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

ماده ۵۸. سهامی که در روز عرضه اولیه به فروش نمی‌رسد و یا معامله آن ابطال می‌شود باید طبق نظر مدیرعامل فرابورس در روزهای آتی عرضه شود.

ماده ۵۹. در روز عرضه اولیه، صرفاً سهامدارانی می‌توانند سهام خود را عرضه نمایند که در زمره سهامداران متعهد عرضه قرار داشته باشند.

ماده ۶۰. پس از فروش کل سهام در نظر گرفته شده برای عرضه اولیه در روز اول، محدودیت نوسان قیمت برای سهام منظور خواهد شد.

فصل سیزدهم: معاملات حق تقدم خرید سهام

ماده ۶۱. دارنده گواهینامه حق تقدم خرید سهام که مایل به فروش حق تقدم خود می‌باشد، در دوره پذیرهنویسی به شرکت‌های کارگزاری مراجعه و نسبت به تکمیل درخواست فروش و تحویل گواهینامه حق تقدم خرید سهام به کارگزاری، اقدام می‌نماید.

ماده ۶۲. برای خریدار حق تقدم خرید سهام در فرابورس، «گواهینامه نقل و انتقال حق تقدم» صادر خواهد شد و معاملات دست دوم بر مبنای گواهینامه مذکور انجام می‌شود.

ماده ۶۳. گواهینامه نقل و انتقال صادره برای خریدار حق تقدم سهام در فرابورس در صورتی که خریدار رأساً نیز دارای حق تقدم خرید سهام جداگانه باشد، نشان دهنده کل حق تقدم‌های خریدار خواهد بود. در این حالت، کارگزار پس از دریافت گواهینامه حق تقدم صادره از طرف شرکت، اقدام به تحویل گواهینامه نقل و انتقال به خریدار می‌نماید.

ماده ۶۴. خریدار حق تقدم سهام در صورتی که مایل به پذیرهنویسی سهام جدید باشد، با تأدیه مبلغ پذیرهنویسی و طی کردن فرآیند آن جهت تبدیل حق تقدم به سهم اقدام می‌نماید و کارگزار مربوطه و فرابورس در این خصوص مسئولیتی نخواهند داشت.

ماده ۶۵. دارندگان گواهینامه حق تقدم، در صورتی که وجه پذیرهنویسی را در مهلت تعیین

شده به حساب بانکی که در اعلامیه پذیره نویسی شرکت قید شده است، تأدیه نمایند، حق تقدم آنها در حکم «حق تقدم استفاده نشده» تلقی خواهد شد.

ماده ۶۶. ناشر موظف است حداکثر ظرف ۵ روز کاری پس از پایان مهلت پذیره نویسی دارندگان حق تقدم، ضمن جمع آوری اطلاعات و مبالغ واریزی دارندگان حق تقدم، تعداد و مشخصات حق تقدم استفاده نشده را به شرکت سپرده گذاری مرکزی اعلام نماید. در هر صورت مسئولیت اعلام مشخصات افرادی که از حق تقدم خود استفاده ننموده اند و تعیین تعداد آن به عهده ناشر است.

ماده ۶۷. شرکت سپرده گذاری مرکزی تمام حق تقدم های موضوع ماده ۶۶ فوق را به یک کد معاملاتی منتقل می نماید و تعداد و کد معاملاتی حق تقدم استفاده نشده را به ناشر، سازمان و فرابورس اعلام می کند.

ماده ۶۸. ناشر باید حداکثر تلاش خود را در خصوص فروش حق تقدم استفاده نشده به بهترین قیمت انجام دهد.

تبصره: در صورتی که به تشخیص مدیرعامل فرابورس، مفاد این ماده رعایت نشود، وی می تواند نسبت به ابطال تمام یا قسمتی از معاملات مذکور اقدام نماید.

ماده ۶۹. کارگزار خریدار حق تقدم استفاده نشده، موظف است وجه پذیره نویسی حق تقدم خریداری شده را به حساب شرکت واریز نماید.

ماده ۷۰. سایر ضوابط مربوط به داد و ستد گواهینامه حق تقدم، مشابه ضوابط حاکم بر معاملات سهام می باشد.

فصل چهاردهم: ضوابط کلی معامله در بازار سوّم فرابورس

ماده ۷۱. در بازار سوم فرابورس سه نوع عرضه به شرح ذیل انجام می شود:

۱. عرضه یکجای اوراق بهادار

۲. عرضه خرد اوراق بهادار

۳. پذیرهنویسی اوراق بهادار

ماده ۷۲. درخواست های تکمیل شده عرضه در «کمیته عرضه» فرابورس مورد بررسی قرار می گیرد. کمیته عرضه مراتب موافقت یا عدم موافقت با عرضه را ظرف مدت حداکثر ۷ روز کاری پس از ارائه درخواست های تکمیل شده به فرابورس، به کارگزار متقاضی عرضه ابلاغ می نماید.

ماده ۷۳. مسئولیت کنترل تکمیل بودن مدارک و رعایت ضوابط و مقررات از طرف عرضه کننده به عهده کارگزار عرضه کننده است.

ماده ۷۴. ترکیب اعضای کمیته عرضه، ضوابط و نحوه برگزاری جلسات، مدارک و مستنداتی که باید متقاضی عرضه ارائه نماید و نحوه اتخاذ تصمیم در کمیته عرضه به تصویب هیأت مدیره فرابورس می رسد.

ماده ۷۵. در صورت موافقت کمیته عرضه، فرابورس اقدام به درج نام اوراق بهادار در فهرست عرضه و انتشار هم زمان «بیانیه عرضه» می نماید.

فصل پانزدهم: عرضه یکجا در بازار سَوَم

ماده ۷۶. دامنه نوسان قیمت و محدودیت حجمی در خصوص عرضه یکجا اعمال نمی شود.

ماده ۷۷. عرضه یکجای اوراق بهادار به صورت یکجا و از یک کد معاملاتی بوده و یا طبق مقرراتی است که به تصویب هیئت مدیره سازمان می رسد.

ماده ۷۸. شرایط اعلام شده توسط کارگزار فروشنده پس از انتشار اطلاعیه عرضه توسط فرابورس قابل تغییر نیست. در صورت تغییر در شرایط اطلاعیه عرضه یا انصراف فروشنده از فروش اوراق بهادار معامله عمده انجام نخواهد شد و انجام معامله منوط به درخواست مجدد فروشنده خواهد بود. در این صورت موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع و براساس اعلام فرابورس، اوراق بهادار تا زمان صدور رأی قطعی، غیرقابل معامله خواهد شد.

ماده ۷۹. در صورت تمایل فروشنده به انتشار آگهی فروش در جراید، اطلاعات مندرج در آن نباید با اطلاعات ارائه شده به فرابورس مغایرت داشته باشد. در صورت مغایرت، اطلاعات منتشر شده در سایت رسمی فرابورس قابل استناد می باشد.

ماده ۸۰. حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش در عرضه یکجا، یک ریال می باشد.
تبصره: مدیرعامل فرابورس می تواند براساس وضعیت بازار، حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش را برای جلسه معاملاتی بعد تغییر دهد، لیکن باید قبل از شروع جلسه معاملاتی بعد، مراتب را به اطلاع عموم برساند.

ماده ۸۱. تعداد اوراق بهادار هر سفارش خرید باید برابر تعداد اوراق بهادار اعلام شده در بیانیه عرضه باشد. همچنین قیمت تعیین شده در سفارش های خرید نباید کمتر از قیمت پایه باشد.

ماده ۸۲. کاهش قیمت سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی یا ورود سفارش با قیمتی کمتر از بالاترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی، مجاز

فصل شانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

نمی‌باشد و حذف سفارش خرید فقط در صورت ثبت سفارش خرید با قیمت بالاتر در سامانه معاملاتی مجاز است.

ماده ۸۳. کارگزار فروشنده مکلف است در صورت ثبت سفارش خرید در سامانه معاملاتی

با قیمت پایه یا بیشتر از آن قبل از ۵ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، اقدام به عرضه نماید. عرضه توسط کارگزار فروشنده تنها در صورتی امکان‌پذیر است که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید در سامانه معاملاتی حداقل ۳ دقیقه گذشته باشد.

تبصره ۱: در صورت ثبت سفارش خرید در ۵ دقیقه پایانی بازار، ادامه رقابت به جلسه معاملاتی بعد موکول شده و کارگزار دارای بهترین سفارش خرید موظف است سفارش خود را با همان قیمت در ابتدای جلسه معاملاتی بعد وارد سامانه نماید.

تبصره ۲: عدم رعایت ضوابط این ماده از سوی کارگزار خریدار یا کارگزار فروشنده تخلف محسوب شده و فرابورس مکلف است موضوع را جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع نماید.

ماده ۸۴. در صورتی که تخلفات کارگزار خریدار یا کارگزار فروشنده مانع انجام معامله

شود، متخلف مکلف به پرداخت یک درصد ارزش معامله به قیمت پایه به عنوان خسارت به طرف مقابل خواهد بود. در این خصوص کارگزار می‌تواند وثایق و تضامین لازم را حسب مورد از خریدار یا فروشنده دریافت نماید. همچنین در صورت عدم انجام معامله مطابق این ماده، کارگزار متخلف مکلف است کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به قیمت پایه به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی پرداخت نماید.

ماده ۸۵. در معاملات عرضه یکجا، عرضه کننده می‌تواند شرایطی را جهت تسویه

معاملات به صورت نقد و اقساط تعیین و در بیانیه عرضه اعلام نماید. در این صورت معامله مذکور عرضه یکجای شرایطی محسوب شده و مشمول مقررات مربوطه خواهد بود.

ماده ۸۶. در عرضه یکجای شرایطی، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به

سامانه معاملاتی است که معادل ۳ درصد ارزش اوراق بهادار موضوع معامله

براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانت نامه بانکی بدون قید و شرط از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به فرابورس ارایه کند.

تبصره ۱: در صورت عدم ایفاء تعهدات تسویه از سوی کارگزار خریدار، سپرده موضوع این ماده پس از کسر کارمزدها و هزینه های معامله به کارگزار فروشنده پرداخت می شود.

تبصره ۲: در صورتی که کارگزار خریدار پس از ارائه درخواست خرید و قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تایید مدیرعامل فرابورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله مسترد می شود.

ماده ۸۷. کارگزار خریدار مکلف است حداکثر ۹ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به تسویه حصه نقدی معامله از طریق پایاپای شرکت سپرده گذاری مرکزی اقدام نماید و مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای حصه غیرنقدی را حداکثر ۸ روز کاری بعد از انجام معامله به فروشنده ارائه کند. کارگزار فروشنده مکلف است پس از دریافت مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای و حداکثر ۹ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به ارائه سند تسویه خارج از پایاپای به فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی اقدام نماید. در صورت واریز حصه نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای به شرکت سپرده گذاری مرکزی حداکثر ۹ روز کاری بعد از انجام معامله ثبت معامله در سیستم معاملاتی حداکثر تا پایان روز کاری بعد انجام خواهد شد.

تبصره ۱: در صورت خودداری کارگزار فروشنده یا فروشنده از دریافت مستندات موضوع این ماده، خریدار یا کارگزار وی می تواند اسناد فوق را جهت ثبت در سوابق به شرکت سپرده گذاری مرکزی ارایه و رسید دریافت نماید.

تبصره ۲: در صورت عرضه سهام جهت انجام معامله عمده از سوی سازمان

فصل شانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

خصوصی سازی افزایش مهلت تسویه حصه نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای تا ۳۰ روز کاری با اعلام سازمان خصوصی سازی امکان پذیر است.

تبصره ۳: در صورتی که کارگزار فروشنده زمانی را طولانی تر از مهلتی که در این دستورالعمل برای ارائه سند تسویه خارج از پایاپای مقرر گردیده، جهت تأدیه حصه نقدی معامله تعیین کند، از نظر این دستورالعمل حصه مزبور نیز غیر نقدی تلقی می گردد.

ماده ۸۸. در خصوص معامله عرضه یکجای شرایطی، کارگزار خریدار باید حداکثر تا پایان وقت اداری روز کاری بعد از معامله، اسامی خریداران به همراه تعداد و درصد قابل تخصیص به آنان و همچنین دستور خرید دریافت شده را به فرابورس ارائه نماید. تخصیص اوراق بهادار بر اساس اسامی اعلام شده توسط کارگزار خریدار صورت می گیرد.

ماده ۸۹. از زمان انجام معامله تا زمان قطعی شدن آن، اوراق به صورت مسدود در کد فروشنده باقی می ماند.

ماده ۹۰. در صورت عدم تسلیم سند تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار فروشنده یا عدم تسویه حصه نقدی معامله توسط کارگزار خریدار در مهلت مقرر، انجام معامله توسط فرابورس قطعی نمی شود.

ماده ۹۱. در صورت عدم رایۀ سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار فروشنده، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می شود. در صورتی که بر اساس رأی صادرۀ قطعی کارگزار فروشنده متخلف شناخته شود وی موظف است معادل یک درصد ارزش معامله بر حسب قیمت پایه را به کارگزار خریدار و کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی پرداخت نماید. کارگزار خریدار پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به خریدار خواهد بود.

ماده ۹۲. در صورت عدم واریز حصه نقدی یا عدم ایفای تعهدات خریدار در خصوص سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار خریدار، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می شود. در صورتی که براساس رأی صادره قطعی کارگزار خریدار متخلف شناخته شود، کارمزد کارگزار خریدار، سازمان، فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی از محل سپرده موضوع ماده ۸۶ این ماده کسر و مابقی به حساب کارگزار فروشنده واریز خواهد شد. کارگزار فروشنده پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به فروشنده خواهد بود.

ماده ۹۳. موارد پیش بینی نشده در ضوابط عرضه یکجا، تابع سایر رویه ها و قواعد معاملاتی تصریح شده در این دستورالعمل است.

فصل شانزدهم: عرضه خرد در بازار سوّم

ماده ۹۴. در عرضه خرد، متقاضی خرید شخصی است که خریدار حجم معینی از اوراق بهادار مشخص از سوی مالکان آن است.

ماده ۹۵. در صورت درج اوراق بهادار متعاقب درخواست متقاضی، کمیته عرضه مهلتی را برای خرید نامبرده تعیین که این مهلت به همراه سایر شرایط اعلامی از سوی متقاضی خرید در بیانیه عرضه منتشر می شود.

ماده ۹۶. مالکان اوراق بهادار در صورت تمایل جهت فروش اوراق خود به متقاضی خرید باید اوراق مذکور را از طریق کارگزار خود نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی سپرده نموده و سپس سفارش فروش خود را از طریق کارگزار در سامانه معاملاتی ثبت نمایند.

ماده ۹۷. در پایان مهلت تعیین شده جهت خرید، کارگزاران خریدار اقدام به ورود سفارش با حجم اعلامی خواهند نمود و معاملات با اجرای یک حراج تک قیمتی انجام خواهد شد.

ماده ۹۸. تسویه معاملات در بازار عرضه خرد، تابع مقررات مربوط به تسویه معاملات عادی خواهد بود.

فصل هفدهم: پذیرهنویسی در بازار سَوم

ماده ۹۹. پذیرهنویسی اوراق بهادار از جمله سهام شرکت‌های سهامی عام، اوراق مشارکت و گواهی سپرده براساس مجوز صادره از سازمان و مفاد بیانیه ثبت انجام خواهد شد.

ماده ۱۰۰. کارگزار عرضه کننده مکلف است حداقل ۷ روز کاری قبل از زمان عرضه پیشنهادی خود، مدارک و اطلاعات زیر را به فرابورس ارائه نماید:

۱. تأییدیه شرکت سپرده‌گذاری مرکزی مبنی بر سپرده شدن کل اوراق مورد پذیرهنویسی
۲. بیانیه ثبت
۳. اطلاعیه پذیرهنویسی
۴. نحوه پایاپای و تسویه وجوه اوراق
۵. اعلام شرایط در نظر گرفته شده برای کارگزاران خریدار در خصوص امکانات آنها و یا زمان توزیع اوراق در شبکه داخلی کارگزاران
۶. اطلاعات و مدارکی که کارگزاران خریدار در زمان پذیرهنویسی باید از خریداران اخذ و به ناشر ارائه نمایند، از قبیل مشخصات هویتی خریداران و شماره حساب بانکی

ماده ۱۰۱. فرابورس در صورت کفایت مدارک و مستندات ارائه شده، حداقل ۳ روز کاری قبل از شروع پذیرهنویسی نسبت به انتشار اطلاعیه پذیرهنویسی و بیانیه ثبت اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۰۲. در روز اول پذیرهنویسی نماد اوراق توسط فرابورس به نحوی گشایش می‌گردد که سفارشات با قیمت ثابت مندرج در بیانیه عرضه قابل ورود به سیستم باشد. در پذیرهنویسی واحد پایه سفارشات و محدودیت حجمی به نحوی تعیین می‌گردد که حتی الامکان منطبق با شرایط مندرج در اطلاعیه عرضه باشد. تنظیمات سامانه معاملاتی از جمله دامنه نوسان قیمت، واحد پایه سفارش و محدودیت حجمی براساس شرایط مندرج در اطلاعیه پذیرهنویسی توسط کمیته عرضه تعیین

فصل شانزدهم — دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

و اعلام خواهد شد.

ماده ۱۰۳. کارگزاران پس از گشایش نماد، امکان ورود سفارش خرید را طی دوره مشخص شده در اطلاعیه پذیرهنویسی به سامانه معاملات خواهند داشت. سفارش های خرید باید با شرایط مندرج در بیانیه عرضه مطابقت داشته باشند. فرابورس می تواند سفارش هایی را که با شرایط مزبور منطبق نیست حذف نماید.

ماده ۱۰۴. در طول دوره پذیرهنویسی، در پایان هر روز در صورتی که حجم سفارش های خرید معادل یا بیشتر از کل اوراق بهادار مورد پذیرهنویسی شود، عرضه اوراق به صورت تسهیم به نسبت انجام خواهد شد.

ماده ۱۰۵. در صورتی که در پایان دوره پذیرهنویسی تعداد تقاضای ثبت شده در سامانه معاملاتی کمتر از کل اوراق مورد پذیرهنویسی باشد، متعهد پذیرهنویس مکلف به ورود سفارش به میزان مابه التفاوت سفارش های ثبت شده و کل اوراق مورد پذیرهنویسی خواهد بود. پس از ورود سفارش متعهد پذیرهنویسی، عرضه انجام خواهد شد.

ماده ۱۰۶. در صورتی که طبق بیانیه ثبت مقرر شود که بخشی از عرضه اوراق از طریق شبکه بانکی یا شبکه کارگزاری های دیگر انجام شود، این اوراق می تواند طی دوره پذیرهنویسی از طریق شبکه های مذکور فروخته شود. در پایان هر روز از دوره پذیرهنویسی بر اساس وجوه واریزی به حساب بانکی مربوطه و اعلام کارگزار، فرابورس اوراق پذیرهنویسی شده را به کد واسط منتقل می نماید. کارگزار باید طی مدت حدا کثر ۱۰ روز پس از پایان دوره پذیرهنویسی، فهرست خریداران اوراق را به فرابورس ارائه نماید تا اوراق خریداری شده به کد مشتریان تخصیص یابد. در صورت عدم ارایه تمام یا قسمتی از کدهای معاملاتی، اوراق باقیمانده به حساب کارگزار منتقل می شود.

فصل هجدهم: شرایط معاملات دست دوم بازار اوراق مشارکت

ماده ۱۰۷. در صورت وجود اطلاعات با اهمیت تأثیرگذار بر قیمت اوراق بهادار پذیرفته شده

در بازار اوراق مشارکت، فرابورس می تواند نماد معاملاتی مربوطه را طبق مقررات متوقف و پس از انتشار اطلاعات نسبت به بازگشایی نماد اقدام نماید. دامنه نوسان قیمت در روز بازگشایی نماد اعمال نخواهد شد.

ماده ۱۰۸. خریدار ملزم است علاوه بر قیمت خرید اوراق مشارکت و هزینه های معاملاتی،

سود انباشته اوراق مزبور (سود بین دو موعد سررسید که در امیدنامه اوراق قید شده است) را نیز پرداخت نماید.

ماده ۱۰۹. ضامن، بازارگردان یا بازارساز مکلف است در راستای ایفاء تعهدات خود مبنی

بر خرید اوراق، به ترتیبی که در بیانیه ثبت مشخص شده است نسبت به ورود سفارش های خرید لازم و حفظ آن طی دوره معاملاتی اقدام نماید. در صورتی که کل سفارش وارده ضامن، بازارگردان یا بازارساز معامله گردد نامبرده موظف به ورود سفارش جدید تا حداکثر ۵ دقیقه پس از آن می باشد.

ماده ۱۱۰. در صورتی که شخصی دارنده بیش از ۵ درصد از کل اوراق منتشره باشد، به

صورت اختیاری می تواند اوراق خود را به صورت عمده و با شرایط و ضوابط معاملات عمده عرضه نماید.

ماده ۱۱۱. سایر مقررات مربوط به نحوه دریافت سفارش خرید و فروش اوراق و سایر مقررات

مربوط از جمله احراز هویت مشتری دریافت کد معاملاتی و غیره مشابه ضوابط حاکم بر معاملات سهام در این دستورالعمل می باشد.

ماده ۱۱۲. فقط اوراقی در فرابورس قابل معامله هستند که نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی

سپرده شده و گواهی نقل و انتقال برای آن صادر شده باشد.

فصل نوزدهم: شرایط فعالیت کارگزاران و بازارگردان

ماده ۱۱۳. انجام معاملات توسط کارگزاران در فرابورس، منوط به عضویت ایشان در فرابورس می باشد. عضویت کارگزاران در فرابورس براساس دستورالعملی است که به پیشنهاد هیئت مدیره فرابورس به تصویب هیئت مدیره سازمان خواهد رسید.

ماده ۱۱۴. کارگزار موظف است برای دریافت درخواست مشتریان از فرم های الکترونیکی یا غیر الکترونیکی، طبق فرمت ابلاغ شده توسط فرابورس استفاده کند.

ماده ۱۱۵. مسئولیت احراز هویت مشتری بر عهده کارگزار است. کارگزار باید مطابق مقررات، هویت مشتری را احراز نماید.

ماده ۱۱۶. کارگزاران مکلف به دریافت درخواست های مشتریان و اجرای آن طبق مقررات می باشند. عدم دریافت درخواست مشتریان، ثبت و یا اجرای آن برخلاف مقررات، تخلف محسوب شده و موضوع توسط فرابورس جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع خواهد شد.

ماده ۱۱۷. فقط کارگزاری مجاز به استفاده از کد معاملات گروهی و ثبت سفارش های گروهی می باشند که از دفتر ثبت سفارش مورد تأیید سازمان استفاده نمایند. در این دفتر باید استانداردهای وضع شده توسط سازمان در خصوص ثبت و اجرای درخواست های مشتریان رعایت شود.

ماده ۱۱۸. بازارگردانی در فرابورس به دو روش بازارگردانی مبتنی بر حراج و بازارگردانی مبتنی بر مذاکره امکان پذیر می باشد. بازارگردانی مبتنی بر مذاکره صرفاً در بازار دوم و بازار اوراق مشارکت امکان پذیر است و مقررات آن به تصویب هیئت مدیره فرابورس می رسد.

ماده ۱۱۹. فعالیت بازارگردانی مبتنی بر حراج در فرابورس مطابق دستورالعمل فعالیت بازارگردانی مصوب هیئت مدیره سازمان انجام خواهد شد.

ماده ۱۲۰. بازسازی در فرابورس براساس دستورالعمل اجرایی بازسازی سهام مصوب ۸۷ / ۱۰ / ۰۳ هیئت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران امکان پذیر

بوده و جهت اجرا در فرابورس کلیه وظایف و اختیارات سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران در دستورالعمل مذکور بر عهده فرابورس خواهد بود. همچنین در دستورالعمل مذکور عبارت «شرکت بورسی» به «ناشری که اوراق آن در فرابورس پذیرفته شده است» و عبارت «کارگزار بورسی» به «کارگزار پذیرفته شده در فرابورس» تغییر می یابد. درخواست بازارسازی و تعهدات بازارسازی فرمی که به تصویب هیئت مدیره فرابورس می رسد، از طریق کارگزاران به فرابورس اعلام می شود.

فصل بیستم: سایر مقررات

ماده ۱۲۱. نرخ‌های خدمات و کارمزدهای فرابورس و نحوه وصول آن در چارچوب سقف‌های مصوب هیئت‌مدیره سازمان، توسط هیئت‌مدیره فرابورس تصویب و اعمال می‌گردد.

ماده ۱۲۲. در صورت پذیرش سهام شرکت‌هایی که در خصوص مالکیت سهام آن، محدودیت مقرراتی یا اساسنامه‌ای وجود دارد، فرابورس موظف است محدودیت‌های مذکور را بر اساس مقررات و در چارچوب امکانات عملیاتی خود کنترل نماید.

ماده ۱۲۳. کلیه مواردی که مطابق این دستورالعمل باید توسط فرابورس اعلام شود و کلیه موارد اطلاع‌رسانی که مطابق این دستورالعمل الزامی می‌باشد از طریق سایت رسمی فرابورس انجام خواهد گرفت.

نمونه سؤالات

آزمون افتتاح حساب

۱.

تعریف حجم مبنا چیست؟

- الف. حداقل تعداد سهامی که بایستی مورد معامله قرار گیرد تا معاملات در آن روز رسمیت پیدا کند.
- ب. حداقل تعداد سهامی که باید در آن روز مورد معامله قرار گیرد تا کل درصد تغییر قیمت اعمال گردد.
- ج. تعداد سهامی که باید در آن روز مورد معامله قرار گیرد تا قیمت یک درصد تغییر کند.
- د. تعداد سهام مشخصی که آن روز معامله گردیده.

۲.

محدودیت حجمی در ورود سفارشات به چه معناست؟

- الف. حداقل تعداد اوراق بهاداری است که در هر نماد معاملاتی طی هر سفارش سامانه‌ای معاملات وارد می‌شود. این رقم مضرب صحیحی از «واحد پایه معاملاتی متعارف» است.
- ب. حداکثر تعداد اوراق بهاداری است که در هر نماد معاملاتی طی هر سفارش در سامانه معاملات وارد می‌شود. این رقم مضرب صحیحی از «واحد پایه معاملاتی متعارف» است.
- ج. حداقل تعداد سهامی است که در هر روز بایستی معامله گردد.
- د. حداقل سهمی که وارد سیستم شده است.

۳.

چه مشخصه‌ای در معاملات بلوکی وجود دارد؟

- الف. تعداد سهام زیادی معامله می‌گردد.
- ب. محدودیت حجمی دارد و قیمت از طرف بازار تعیین می‌گردد.
- ج. محدودیت حجمی و قیمتی رعایت نمی‌گردد.
- د. محدودیت قیمتی دارد و حجم دارای محدودیت نمی‌باشد.

۴.

بازارگردانی چیست و به چه منظور انجام می‌پذیرد؟

- الف. کارگزار/ معامله‌گری است با مجوز لازم وظیفه معاملات سهام خاص را دارد.
- ب. کارگزار/ معامله‌گری است جهت تنظیم عرضه و تقاضا و تحدید دامنه نوسان داد و ستد می‌نماید.
- ج. کارگزار/ معامله‌گری است که تعهد به نقد شوندگی سهام مزبور را دارد.
- د. همه موارد

۵.

اولویت انجام معاملات به چه صورتی می‌باشد؟

- الف. قیمت سپس زمان ورود سفارش
- ب. زمان سپس قیمت ورود سفارش
- ج. قیمت سفارش
- د. زمان سفارش

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۶. منظور از سفارش محدود چیست؟

- الف. قیمت در محدوده نوسان
ب. بهترین قیمت
ج. بالاترین قیمت
د. قیمت تعیین شده

۷. معاملات روزانه چه مواقعی و توسط چی کسی ابطال می گردد؟

- الف. معامله سهام بزرگتر یا مساوی ۵ درصد
برای شرکت هایی که سرمایه پایه آنها
کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد سهم یا
حق تقدم است و بزرگتر یا مساوی یک
درصد برای شرکت هایی که سرمایه پایه
آنها بیش از یک میلیارد عدد سهم است،
در یک جلسه معاملاتی و توسط یک کد
معاملاتی بدون رعایت ضوابط معاملات
عمده.
- ب. اعلام کارگزار مبنی بر وقوع اشتباه و احراز
آن توسط مدیر عامل بورس، عدم رعایت
سهمیه اعلام شده برای خرید یا فروش
اوراق بهادار بر اساس مقررات که موجب
ابطال کل خرید یا فروش کارگزار می شود.

- ج. بعد از ساعات معاملات و خطای
معاملاتی متأثر از اشکال سامانه
معاملات.
- د. همه موارد صحیح است.

۸. هدف شرکت مادر (هلدینگ) چیست؟

- الف. کسب انتفاع
ب. کنترل عملیات شرکت
ج. داشتن حق رای
د. همه موارد

۹. هیئت مدیره سازمان دارای چند عضو و توسط چه کسی انتخاب می شوند؟

- الف. ۷ عضو، توسط کانون
ب. ۳ عضو، توسط شورا
ج. ۱۰ عضو، توسط کانون
د. ۵ عضو، با تصویب شورا

۱۰. کدامیک از موارد زیر جزء وظایف سازمان بورس می باشد؟

- الف. تهیه آیین نامه های لازم برای اجرای
این قانون و پیشنهاد آن به شورا و ارائه
صورت های مالی و گزارش های ادواری
در مورد عملکرد «سازمان» و همچنین
وضعیت بازار اوراق بهادار به «شورا»
- ب. اتخاذ تدابیر ضروری و انجام اقدامات
لازم به منظور حمایت از حقوق و منافع
سازمان بورس در بازار اوراق بهادار
- ج. نظارت بر سرمایه گذاری اشخاص
حقیقی و حقوقی خارجی در «بورس»
- د. مجوز تأسیس شرکت بورس و شرکت های
تأمین سرمایه

۱۱. اوراق بهاداری که از ثبت نزد سازمان بورس (بازار اولیه) معاف هستند نام ببرید؟

- الف. اوراق مشارکت منتشره توسط بانک‌ها و
مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت
بانک مرکزی
- ب. سایر اوراق بهاداری که به تشخیص
«شورا» نیاز به ثبت نداشته باشند، از قبیل
اوراق منتشره توسط سازمان‌ها و مراجع
قانونی دیگر
- ج. اوراق مشارکت دولت، بانک مرکزی و
شهرداری‌ها
- د. همه موارد

۱۲. مشخصه معاملات گروهی را شرح دهید؟

- الف. تعداد زیاد درخواست کنندگان
- ب. تعداد زیاد سهام عرضه شده
- ج. کارکنان شرکت‌ها و صرّفه‌جویی در وقت
- د. همه موارد

۱۳. در افزایش سرمایه از محل اندوخته کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- الف. حق تقدم دارد.
- ب. کمتر از مبلغ اسمی بایستی پرداخت
نماید.
- ج. ۱۰۰۰ ریال مبلغ اسمی بابت افزایش
سرمایه به شرکت پرداخت می‌شود.
- د. حق تقدم ندارد.

۱۴. معاملات اوراق بهادار در بورس تهران در چه ساعاتی انجام می‌گیرد؟

- الف. ۸:۵۰ تا ۱۲:۰۰
- ب. ۸:۳۰ تا ۱۱:۵۰
- ج. ۹:۰۰ تا ۱۲:۰۰
- د. ۸:۳۰ تا ۱۲:۰۰

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۱۵. چه تفاوتی بین شرکت بورس اوراق بهادار تهران و سازمان بورس و اوراق بهادار وجود دارد؟

الف. بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام) بر اساس قانون بازار اوراق بهادار و اساسنامه، بعضی از وظایف عملیاتی بازار را بر عهده دارد. در حالی که سازمان بورس اوراق و بهادار (سبا) وظیفه نظارت بر فعالیت نهادهای مالی از جمله بورس تهران را بر عهده دارد.

ب. سازمان بورس اوراق و بهادار (سبا) یک سازمان عمومی غیر دولتی است و توسط هیئت مدیره که منتخب شورا هستند، اداره می شود ولی شرکت بورس اوراق بهادار تهران تحت نظر بانک مرکزی فعالیت می کند.

ج. شرکت بورس اوراق بهادار تهران نقش تدوین قوانین را به عهده دارد ولی سازمان بورس اوراق بهادار تهران وظیفه نظارت بر حسن انجام این قوانین را به عهده دارد.

۱۶. قیمت سهام در عرضه اولیه با چه سازوکاری در تابلو درج می گردد؟

الف. با سازوکار حراج

ب. با قیمت پیشنهادی خریدار

ج. با قیمت عرضه کننده

د. با قیمت مشابه آن در همان صنعت

۱۷. تسویه معاملات چیست؟

الف. تسویه معاملات به معنای جابجایی پول بین فروشنده و خریدار است.

ب. تسویه معاملات به معنای جابجایی اوراق بهادار بین فروشنده و خریدار است.

ج. تسویه معاملات به معنای جابجایی اوراق بهادار و پول بین فروشنده و خریدار است.

د. تسویه معاملات به معنای جابجایی در سیستم معاملات بین فروشنده و خریدار است.

۱۸. تسویه معاملات توسط چه مرجعی انجام می پذیرد؟

الف. سازمان بورس اوراق بهادار تهران

ب. شرکت بورس اوراق بهادار تهران

ج. شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه

د. کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران

۱۹. کارگزار ناظر کیست؟

- الف. کارگزاری است که سهامداران می توانند دارایی سهام خود تحت نظر آن کارگزار را صرفاً از طریق همان کارگزار به فروش برسانند.
- ب. کارگزاری می باشد که سهامدار از طریق آن شرکت اقدام به خرید سهام نموده است.
- ج. کارگزاری می باشد که سهامدار می تواند تعداد سهام های خود را در آن افزایش دهد.
- د. همه موارد.

۲۰. تسویه معاملات در چند روز بعد از انجام معامله صورت می گیرد؟

- الف. ۳ روز
- ب. ۳ روز کاری
- ج. ۴ روز
- د. ۴ روز کاری

۲۱. جامع ترین و بهترین گزینه صحیح کدام است؟

- الف. قیمت سهام در بازار براساس عرضه و تقاضا تعیین می شود.
- ب. قیمت سهام در بازار توسط خریدار تعیین می شود.
- ج. قیمت سهام در بازار توسط فروشنده تعیین می شود.
- د. قیمت سهام در بازار توسط شرکت بورس تعیین می شود.

۲۲. شاخص قیمت بورس تهران، قیمت سهام تمام شرکت های در

بورس را در برمی گیرد و در صورتی که نماد شرکتی بسته باشد یا برای مدتی معامله نشود، قیمت آخرین معامله آن در شاخص لحاظ

- الف. معامله شده نمی گردد.
- ب. پذیرفته شده می گردد.
- ج. با سرمایه بالاتر از ۱۰،۰۰۰ سهم —
- د. فرابورسی می گردد.

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۲۳. آیا ممکن است کسی در اولین دقایق بازار بورس سهامی را بخرد و ساعتی بعد همان را بفروشد؟

الف. خیر؛ به دلیل تسویه نشدن وجوه معاملاتی
ب. بله؛ با راه اندازی سیستم جدید معاملاتی امکان فروش سهامی که همان روز خریداری شده وجود دارد.

ج. خیر؛ فروش همان سهم که در همان روز خریداری شده خلاف مقررات شمرده می شود.
د. خیر؛ چون از نظر ناظر بازار و نوسان قیمتی سهم این کار امکان پذیر نیست.

۲۴. چه زمانی حجم مبنای شرکت «۱» در نظر گرفته می شود؟

الف. پس از بازگشایی نمادهایی که دامنه نوسان آن آزاد است (مثلاً بعد از مجمع عادی سالانه یا فوق العاده) حجم مبنای آن نماد یک خواهد بود. همچنین در فرابورس نیز حجم مبنای یک منظور شده است.
ب. پس از تعدیل سود حداکثر ۱۰ درصدی نمادها بعد از مجمع عادی سالانه یا فوق العاده حجم مبنای آن نماد یک خواهد بود.

ج. در مورد شرکت هایی که به دلیل معامله نشدن دارای گره معاملاتی گردیده اند.
د. الف و ب صحیح است.

۲۵. نرخ کارمزدهای معاملات در بورس به چه صورت است؟

الف. کارمزد خرید ۱/۰۰۵ کارمزد فروش ۰/۰۲۰۵
ب. کارمزد خرید ۰/۰۰۵ کارمزد فروش ۰/۰۱۰۵

ج. کارمزد خرید ۰/۰۱۰۵ کارمزد فروش ۰/۰۱۰۵
د. کارمزد خرید ۰/۰۱۵ کارمزد فروش ۰/۰۲۰۵

۲۶. منظور از سهام ترجیحی چیست؟

الف. سهام ترجیحی بخشی از سهام شرکت است که در راستای برنامه های خصوصی سازی به فروش می رسد.
ب. سهام ترجیحی بخشی از سهام شرکت است که در راستای برنامه های خصوصی سازی به کارکنان خود شرکت واگذار شده است.

ج. سهام ترجیحی بخشی از سهام شرکت است که در راستای برنامه های خصوصی سازی به کارکنان شرکت ها واگذار شده است.
د. سهام ترجیحی بخشی از سهام شرکت است که خصوصی سازی به کارکنان خودش واگذار می نماید.

۲۷.

گروه معاملاتی چگونه وضعیتی است و در چه مواقعی رخ می دهد؟

- الف.** گروه معاملاتی وضعیتی است که در آن یک نماد معاملاتی به رغم برخورداری از صف سفارش خرید یا فروش، حداقل معادل یک برابر حجم مبنا حداقل به مدت ده جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد.
- ب.** گروه معاملاتی وضعیتی است که در آن یک نماد معاملاتی به رغم برخورداری از صف سفارش خرید یا فروش حداقل معادل یک برابر حجم مبنا برای شرکت های با سه میلیارد سهم و بیشتر و دو برابر حجم مبنا برای سایر شرکت ها، به علت عدم تقارن قیمت های درخواست خرید و فروش، حداقل به مدت پانزده جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد یا متوسط معاملات روزانه آن در این دوره (به استثنای معاملات در نماد رُعمده)، کمتر از ۵ درصد حجم مبنا باشد.
- ج.** گروه معاملاتی وضعیتی است که در آن یک نماد معاملاتی به رغم برخورداری از صف سفارش خرید یا فروش حداقل معادل یک برابر حجم مبنا برای شرکت های با سه میلیارد سهم و بیشتر و دو برابر حجم مبنا برای سایر شرکت ها، به علت عدم تقارن قیمت های درخواست خرید و فروش، حداقل به مدت پنج جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد یا متوسط معاملات روزانه آن در این دوره (به استثنای معاملات در نماد رُعمده)، کمتر از ۵ درصد حجم مبنا باشد.
- د.** گروه معاملاتی وضعیتی است که در آن یک نماد معاملاتی به رغم برخورداری از صف سفارش خرید حداقل معادل یک برابر حجم مبنا برای شرکت های با سه میلیارد سهم و بیشتر و دو برابر حجم مبنا برای سایر شرکت ها، به علت عدم تقارن قیمت های درخواست خرید و فروش، حداقل به مدت ده جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد یا متوسط معاملات روزانه آن در این دوره (به استثنای معاملات در نماد رُعمده)، کمتر از ۵ درصد حجم مبنا باشد.

۲۸.

محدودیت های موضوع ماده ۱۰ «دستورالعمل اجرایی معاملات بر خط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران» شامل چه محدودیت هایی می باشد؟

- الف.** محدودیت در نوع سفارشات، محدودیت در حجم سفارش، محدودیت در زمان معاملات، محدودیت در عرضه های خاص، محدودیت های قیمتی سفارش
- ب.** محدودیت در نوع سفارشات، محدودیت در حجم سفارش، محدودیت در زمان معاملات، محدودیت در عرضه های خاص، محدودیت های قیمتی سفارش
- ج.** محدودیت در حجم سفارش، محدودیت در زمان معاملات، محدودیت در عرضه های خاص، محدودیت های قیمتی سفارش
- د.** محدودیت در نوع سفارشات، محدودیت در حجم سفارش، محدودیت در زمان معاملات

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۲۹.

کار سیستم عامل بر روی کامپیوتر شما چیست؟

- الف. کمک به اجرای نرم افزارها
ب. ایجاد فایل ها
ج. مدیریت فایل ها
د. همه موارد

۳۰.

مفهوم تجارت الکترونیک چیست؟

- الف. خرید و فروش کالاها و خدمات به صورت الکترونیکی
ب. خرید سهام از طریق اینترنت
ج. خرید و فروش بالوازم الکترونیکی
د. خرید و فروش از راه دور

۳۱.

نهادهای مالی شامل کدام یک از موارد ذیل می گردد؟

- الف. کارگزاران/ معامله گران
ب. مشاوران سرمایه گذاری، شرکت های تأمین سرمایه
ج. صندوق های سرمایه گذاری، شرکت های سرمایه گذاری
د. همه موارد

۳۲.

دستکاری در بازار به چه معناست و مجازات شخصی که این عمل را انجام دهد چیست؟

- الف. اقدام به ایجاد ظاهری گمراه کننده از روند معاملات، محکومیت به حبس تعزیری از سه ماه تا یک سال
ب. اغوای اشخاص به انجام معاملات اوارق بهادار، پرداخت جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل نشده.
ج. ایجاد قیمت های کاذب، محکومیت به حبس تعزیری از سه ماه تا یک سال و همچنین پرداخت جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل نشده.
د. همه موارد

۳۳.

مفهوم DPS چیست؟

- الف. بخشی از سود هر سهم شرکت است که بین سهامداران تقسیم می شود.
ب. بخشی از سود پیش بینی شده هر سهم شرکت است.
ج. بیانگر پیش بینی تقسیم سود در آینده.
د. بخشی از قیمت هر سهم شرکت است که بین سهامداران تقسیم می شود.

۳۴. انواع عرضه در فرابورس کدام موارد را شامل می‌شود؟

- الف. عرضه یکجای اوراق بهادار
ب. عرضه خرد اوراق بهادار
ج. پذیره نویسی اوراق بهادار
د. همه موارد

۳۵. کدامیک از وظایف مجمع عمومی فوق العاده است؟

- الف. تغییر اساسنامه
ب. تغییر سرمایه شرکت
ج. انحلال شرکت
د. همه موارد

۳۶. تحلیل بنیادی چیست؟

- الف. تحلیل بنیادی به عوامل تأثیرگذار بر عرضه و تقاضای تمرکز داشته و به مطالعه صورت‌های مالی می‌پردازد و سعی دارد ارزش ذاتی شرکت را محاسبه نماید.
ب. بر نوسانات قیمت سهام در طی روزهای معاملاتی تمرکز دارد.
ج. بر اخبار و شایعات بازار تمرکز دارد.
د. همه موارد

۳۷. تحلیل تکنیکال چیست؟

- الف. به مطالعه ساختار مالی شرکت‌ها می‌پردازد.
ب. تکنیک‌های مختلف تحلیل یک سهم را با یکدیگر مقایسه می‌کند.
ج. مطالعه رفتار بازار با استفاده از نمودارها و با هدف پیش‌بینی آینده روند قیمت‌ها می‌باشد.
د. بررسی تکنیک‌های مالی رفتاری را انجام می‌دهد.

۳۸. مزایای صندوق‌های سرمایه‌گذاری عبارتند از:

- الف. وجود مدیریت حرفه‌ای
ب. نقدشوندگی بالا
ج. صرفه‌جویی در هزینه‌ها
د. همه موارد صحیح است.

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۳۹. قیمت گذاری هر واحد سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری مشترک به چه روشی صورت می پذیرد؟

- الف. بر مبنای میزان عرضه و تقاضا و حجم معاملات واحدهای صندوق
 ب. بر مبنای خالص ارزش روز دارایی های صندوق تقسیم بر تعداد واحدهای صادر شده
 ج. بر مبنای خالص ارزش روز دارایی های صندوق تقسیم بر تعداد واحدهای صادر شده در روز پذیرهنویسی
 د. بر مبنای خالص ارزش روز دارایی های صندوق تقسیم بر حداکثر تعداد واحدهای مجاز قابل ارائه توسط صندوق

۴۰. معاملات آتی سهام دارای کدام یک از مزیت های زیر است؟

- الف. ریسک سرمایه گذاری کمتر
 ب. عدم نیاز به کارگزار
 ج. امکان فروش سهامی که هنوز در مالکیت سرمایه گذار قرار ندارد.
 د. همه موارد

۴۱. کدام یک از سرمایه گذاری های زیر کمترین ریسک را دارا می باشد؟

- الف. صندوق های سرمایه گذاری مشترک
 ب. اوراق قرضه دولتی
 ج. اوراق قرضه شرکتی
 د. اوراق سهام پذیرفته شده در بورس

۴۲. بازار ثانویه عبارت است از:

- الف. بازاری که در آن صرفاً حق تقدم سهام شرکت ها ناشی از افزایش سرمایه معامله می گردد.
 ب. بازاری که در آن شرکت ها برای اولین بار سهام خود را می فروشند.
 ج. بازاری که در آن سهام شرکت های بورس پس از عرضه اولیه معامله می گردند.
 د. بازاری که در آن معاملات سهام خارج از نظارت سازمان بورس انجام می پذیرد.

۴۳. ارزش اسمی هر سهم شرکت های سهامی عام معمولاً چند ریال است؟

- الف. ۱۰۰ ریال
 ب. ۱۰,۰۰۰ ریال
 ج. ۱ ریال
 د. ۱۰,۰۰۰ ریال

۴۴. عدم اظهار نظر حسابرس قانونی شرکت بر روی صورت های مالی آن چه مفهومی دارد؟

- الف. ورشکستگی شرکت
 ب. سود آور بودن شرکت
 ج. وجود ابهام قابل توجه در صورت های مالی
 د. وضعیت طبیعی شرکت

۴۵. در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک کدامیک از تضامین زیر معمولاً در اختیار

سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد؟

- الف. عدم زیان
ب. نقد شوندگی به قیمت روز
ج. نقد شوندگی به ارزش اسمی
د. سودآوری فراتر از شاخص

۴۶. کدامیک از موارد زیر صحیح می‌باشد؟

- الف. سرمایه‌گذاران می‌بایستی بر مبنای سود حاصله ناشی از خرید و فروش سهام در بورس مالیات پرداخت نمایند.
ب. به طور کلی خرید و فروش سهام در بورس معاف از مالیات است.
ج. سرمایه‌گذاران در بورس در هر بار فروش سهام معادل ۵/۰ درصد قیمت فروش سهام مالیات پرداخت می‌نمایند و در موقع خرید مالیاتی پرداخت نمی‌نمایند.
د. درآمد ناشی از معامله سهام در بورس مشمول مالیات ۴ درصد می‌باشد.

۴۷. در بورس اوراق بهادار تهران چه اوراقی مورد معامله قرار نمی‌گیرد؟

- الف. سهام شرکت‌های سهامی عام
ب. سهام شرکت‌های سهامی خاص
ج. حق تقدم سهام شرکت‌های سهامی عام
د. اوراق مشارکت و گواهی سپرده شرکت‌ها که افزایش سرمایه داده‌اند.

۴۸. منافع سهامداران شرکت‌های بورسی شامل کدامیک از موارد زیر نمی‌باشد؟

- الف. سود سالانه شرکت‌ها
ب. افزایش قیمت سهام
ج. پاداش هیئت‌مدیره
د. حق تقدم افزایش سرمایه

۴۹. یک سرمایه‌گذار برای خرید سهام یک شرکت در بورس به چه نوع تحلیل‌هایی

باید توجه کند؟

- الف. تحلیل صورت‌های مالی و اقتصاد
ب. تحلیل سودآوری سال‌های آتی شرکت
ج. تحلیل تکنیکال
د. همه موارد

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۵۰. اگر در طول یک سال، عدد شاخص کل از ۱۲،۵۰۰ به ۲۰،۰۰۰ برسد بازده بازار سهام چند درصد بوده است؟

- الف. ۰/۳۷۵
ب. ۰/۶
ج. بازده بازار کمتر از بازده اوراق مشارکت
د. نمی توان محاسبه کرد.
پ. ۰/۳۷۵

۵۱. کدام گروه از شرکت ها از مزایا و معافیت های خاص مالیاتی برخوردارند؟

- الف. شرکت های تجاری
ب. شرکت های سهامی خاص
ج. شرکت هایی که سهام شان در بورس پذیرفته شده است.
د. شرکت سهامی خاص زیانده

۵۲. کدام گزینه از جمله آثار رشد و گسترش فعالیت بورس بر اقتصاد جامعه است؟

- الف. افزایش رشد اقتصادی
ب. جذب سرمایه های کوچک به سمت تولید
ج. مشارکت مردم در اقتصاد
د. همه موارد

۵۳. کاهش نرخ بهره بانک ها و سود سپرده های کوتاه مدت و بلند مدت مردم در بانک ها در شرایط طبیعی اقتصاد چه تاثیری بر شاخص سهام می گذارد؟

- الف. باعث افزایش شاخص سهام می شود.
ب. باعث کاهش شاخص سهام می شود.
ج. بر روی شاخص سهام تأثیری ندارد.
د. هیچکدام

۵۴. سرمایه یک شرکت سهامی عام در بورس ۲۵ میلیارد تومان و ارزش اسمی هر سهم آن ۱۰۰ تومان است اگر قیمت هر سهم آن در بازار ۴۰۰ تومان مورد معامله قرار گیرد ارزش بازار این شرکت چند میلیارد تومان است؟

- الف. ۲۵ میلیارد تومان
ب. ۵۰ میلیارد تومان
ج. ۷۵ میلیارد تومان
د. ۱۰۰ میلیارد تومان

۵۵. افزایش قیمت جهانی مس باعث افزایش سودآوری کدامیک از شرکتهای

بورسی زیر می شود؟

الف. کابل های مخابراتی شهیدقندی

ب. کلسیمین

ج. ملی مس

د. گزینه های الف و ج

۵۶. افزایش نرخ ارز مستقیماً باعث کاهش سودآوری کدامیک از شرکتهای زیر

می شود؟

الف. ملی مس

ب. گل گهر

ج. کلسیمین

د. ایران خودرو

۵۷. در مورد شرکتهای سرمایه گذاری کدام گزینه صحیح نیست؟

الف. قیمت سهام آنها در بورس در برخی مواقع بالاتر از ارزش خالص دارایی های آنها معامله می شود.

ب. قیمت سهام آنها در بورس دقیقاً مساوی ارزش خالص دارایی های آنها معامله می شود.

ج. قیمت سهام آنها در بورس معمولاً پایین تر از ارزش خالص دارایی های آنها معامله می شود.

د. هیچکدام

۵۸. کدامیک از شرکتهای زیر از شرکتهای تولید کننده سنگ آهن در بورس

می باشد؟

الف. فرآورده های مواد معدنی

ب. صنعتی اردکان

ج. کلسیمین

د. چادرملو

۵۹. حذف یارانه حامل های انرژی بر کدام گروه از شرکتهای زیر کمترین تاثیر را دارد؟

الف. شرکتهای سیمانی

ب. شرکتهای فولادی مانند فولاد مبارکه و فولاد خوزستان

ج. شرکتهای تولید کننده مس و روی مانند ملی مس و کلسیمین

د. شرکتهای خدماتی مانند مخابرات ایران و انفورماتیک

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۶۰. اگر P/E شرکتی در بورس برابر ۱۰ باشد بازده مورد انتظار شرکت در طی یک سال چگونه است؟

- الف. کمتر از بازده ۱۶ درصدی اوراق مشارکت است.
ب. بیشتر از بازده ۱۶ درصد اوراق مشارکت است.
ج. بازده آن برابر بازده اوراق مشارکت است.
د. هیچکدام

۶۱. سهام کدامیک از بانک‌های زیر در بورس اوراق بهادار تهران مورد معامله قرار می‌گیرد؟

- الف. بانک ملت
ب. بانک پارسیان
ج. بانک کارآفرین
د. همه موارد

۶۲. افزایش قیمت جهانی نفت و محصولات پتروشیمی بر سودآوری کدام گروه از شرکت‌های زیر مستقیماً تأثیر نمی‌گذارد؟

- الف. پتروشیمی خارک و فن‌آوران
ب. پتروشیمی اصفهان و پتروشیمی اراک
ج. تجارت الکترونیک پارسیان و خدمات انفورماتیک
د. همه موارد

۶۳. معاملات برخط یا Online Trading چیست؟

- الف. ارسال سفارش‌های خرید و فروش به کارگزار جهت ورود به سامانه معاملات از طریق اینترنت
ب. مشاهده صورت حساب و سید سرمایه‌گذاری را از طریق اینترنت
ج. دسترسی سریع و آسان سرمایه‌گذاران به سامانه معاملات بازارهای اوراق بهادار بدون هیچ واسطه انسانی و به طور اتوماتیک از طریق اینترنت
د. همه موارد

۶۴. مزیت معاملات برخط (Online Trading) نسبت به معاملات سنتی خرید و فروش

در چیست؟

الف. همه عملیات مورد نیاز برای انجام یک معامله به صورت دستی کنترل و انجام می شود.

ب. همه عملیات مورد نیاز برای انجام یک معامله بایک یا چند واسطه و با دخالت نیروی انسانی انجام می شود.

ج. همه عملیات مورد نیاز برای انجام یک معامله به صورت مکانیزه و در کسری از ثانیه انجام می شود.

د. الف و ب صحیح است.

۶۵. برای اولین بار معاملات برخط (Online Trading) در چه کشوری و در چه سالی

راه اندازی شد؟

الف. نیوزیلند، ۲۰۰۰

ب. ژاپن، ۱۹۹۹

ج. ایالت متحده آمریکا، ۱۹۹۵

د. چین، ۱۹۹۵

۶۶. با ورود معاملات آنلاین چه تغییری در بازارهای سهام صورت گرفته است؟

الف. تعداد معاملات به شدت رشد نموده

ب. حجم معاملات افزایش یافته است.

ج. سرمایه گذاران جدیدی وارد بازار سرمایه د. همه موارد شده اند.

۶۷. کدامیک از گزینه ها زیر جزء مزایای معاملات آنلاین نمی باشد؟

الف. سرمایه گذار مطمئن است که سفارش او دقیقاً در زمان مورد نظر وارد سامانه معاملات می شود.

ب. نقل و انتقال وجه بدون مراجعه به کارگزاری و بانک در کسری از ثانیه انجام می شود.

ج. امکان مشاهده صورت حساب خود در هر لحظه

د. بروز اختلاف احتمالی میان کارگزار و مشتری در خصوص زمان ورود سفارش

۶۸. در کدام مورد قیمت سهام پس از افزایش سرمایه کاهش بیشتری خواهد داشت؟

الف. افزایش سرمایه از محل مطالبات سهامداران

ب. افزایش سرمایه از محل سود انباشته

ج. افزایش سرمایه از محل آورده نقدی

د. افزایش سرمایه از محل مطالبات و آورده نقدی

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۶۹.

نماد معاملاتی اوراق بهادار در بورس در موارد زیر توسط بورس متوقف می شود:

الف. یکروز کاری قبل از برگزاری مجامع عمومی صاحبان سهام براساس اطلاعیه دعوت به مجمع منتشره توسط سازمان
ب. یکروز کاری قبل از برگزاری جلسه هیئت مدیره ناشر پذیرفته شده جهت تصمیم گیری در خصوص تغییر سرمایه براساس اطلاعیه منتشره توسط سازمان

ج. یک روز کاری قبل از سر رسید
د. همه موارد

پرداخت سود علی الحساب اوراق بهادار در صورت تقاضای ناشر پذیرفته شده

۷۰.

بازگشایی نمادهای معاملاتی ورقه بهادار با اعلام سازمان و طبق چه شرایطی انجام می شود؟

الف. حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی عادی ناشر پذیرفته شده که تصمیمات آن تصویب صورت های مالی یا تقسیم سود باشد، بدون محدودیت دامنه نوسان
ب. حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی فوق العاده ای که تصمیمات آن منجر به تغییر سرمایه ناشر پذیرفته شده نگردد، با اعمال محدودیت دامنه نوسان

ج. حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی و یا جلسه هیأت مدیره در خصوص تغییر سرمایه یا انتشار هرگونه اوراق بهادار دیگر به منظور تامین مالی، بازگشایی نماد طی مهلت مقرر در این بند منوط به افشای پیش بینی پس از اعمال اثرات تغییر سرمایه یا انتشار اوراق بهادار، بدون محدودیت دامنه نوسان

د. همه موارد

۷۱.

کدامیک از موارد زیر نادرست است؟

- الف. برای خریدار حق تقدم خرید سهام در بورس، «گواهینامه نقل و انتقال حق تقدم» صادر خواهد شد و معاملات دست دوم بر مبنای گواهینامه مذکور انجام می شود.
- ب. دارنده حق تقدم خرید سهام در صورتی که مایل به پذیره نویسی سهام جدید باشد، با تأدیه مبلغ پذیره نویسی و طی کردن فرآیند آن جهت تبدیل حق تقدم به سهم اقدام می نماید و کارگزار مربوطه و بورس در این خصوص مسئولیتی نخواهند داشت.

- ج. دارنده گواهی حق تقدم خرید سهام که مایل به فروش حق تقدم خود می باشد، در دوره پذیره نویسی به شرکت های کارگزاری مراجعه و نسبت به تکمیل درخواست فروش و تحویل گواهی حق تقدم خرید سهام به کارگزاری، اقدام می نماید.
- د. هیچ کدام

۷۲.

مدیرعامل فرابورس در چه شرایطی معامله یا معاملات اوراق بهادار را حداکثر تا

پایان ساعات اداری روز کاری برگزاری جلسه ی معاملاتی باطل می نماید؟

- الف. اعلام کارگزار مبنی بر وقوع اشتباه و احراز آن توسط مدیرعامل فرابورس
- ب. خطای معاملاتی متأثر از اشکال سامانه معاملات
- ج. عدم رعایت سهمیه اعلام شده برای خرید یا فروش اوراق بهادار براساس مقررات که موجب ابطال کل خرید یا فروش کارگزار می شود.
- د. همه موارد

۷۳.

کدامیک از شرکت های بورسی زیر از تولیدکنندگان اتوبوس و کامیون هستند؟

- الف. مهرکام پارس
- ب. نیروی محرکه
- ج. ایران خودرو دیزل
- د. کمباین سازی ایران

۷۴.

سهام کدامیک از بیمه های زیر در بورس معامله نمی شود؟

- الف. بیمه ایران
- ب. بیمه آسیا
- ج. بیمه البرز
- د. بیمه دانا

نمونه سؤالات آزمون افتتاح حساب

۷۵. کدامیک از شرکت‌های سیمانی زیر در استان خراسان واقع است؟

- الف. سیمان ایلام
ب. سیمان بهبهان
ج. سیمان دشتستان
د. سیمان شرق

۷۶. نماد معاملاتی «خاور» نماد کدامیک از شرکت‌های بورسی زیر است؟

- الف. زامیاد
ب. سایپادیزل
ج. ایران خودرو دیزل
د. صنعتی نیرو محرکه

۷۷. نماد معاملاتی «سفارود» نماد کدامیک از شرکت‌های بورسی زیر است؟

- الف. سیمان فارس
ب. سیمان فارس و خوزستان
ج. کارخانه فارسیت درود
د. سیمان درود

۷۸. حداقل و حداکثر نوسان مجاز در بازار بورس و فرابورس (قبل از گره معاملاتی)

به ترتیب چه میزان است؟

- الف. مثبت و منفی ۳- مثبت و منفی ۴
ب. مثبت و منفی ۴- مثبت و منفی ۵
ج. مثبت و منفی ۳- مثبت و منفی ۵
د. مثبت و منفی ۴- مثبت و منفی ۴

۷۹. کدامیک از گزینه‌های زیر در مورد مرورگر (Browser) صحیح است؟

- الف. مرورگر نرم‌افزاری است که توانایی نشان دادن محتویات صفحات وب را دارد.
ب. بدون این نرم افزار عملاً استفاده از اطلاعات موجود در شبکه اینترنت امکان پذیر نیست.

ج. Internet Explorer ، Mozilla Firefox
از جمله معروف ترین مرورگرهای حال حاضر در دنیای اینترنت هستند.

د. همه موارد.

۸۰. EPS چیست؟

- الف. درآمد هر سهم است که از تقسیم سود خالص شرکت پس از کسر مالیات، بر تعداد کل سهام شرکت، محاسبه می‌شود.
ب. میزان سود تقسیمی هر شرکت به ازای هر سهم
ج. معیاری است که درآمد سالانه یک سهم را با قیمت بازار آن مقایسه می‌کند.
د. از تقسیم قیمت بازار به درآمد یک سهم دست می‌آید.

منابع و مأخذ:

۱. قوانین و مقررات بازار اوراق بهادار، شرکت اطلاع رسانی و خدمات بورس، تابستان ۸۸
۲. مجموعه کامل قانون تجارت
۳. دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار ۱۳/۰۹/۱۳۸۹
۴. عناوین مجرمانه، مسئولیت مدیران و برخی از مصادیق اطلاعات نهانی و مهم در قانون بازار اوراق بهادار، معاونت حقوقی مدیریت امور حقوقی و انتظامی، بهمن ماه ۱۳۸۸
۵. خودآموز بورس، سیدمجتبی فنائی، شرکت اطلاع رسانی و خدمات بورس
۶. www.seo.ir
۷. www.sena.ir
۸. www.irbourse.com
۹. www.csdiran.com

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines.

Handwriting practice lines on a yellow background. The page contains 20 horizontal dotted lines for writing practice.

Start with an Online Leader

“Online Trading” in TSE

www.mofidonline.com



دفتر مرکزی:

www.emofid.com
info@emofid.com

تلفن: ۰۲۱-۸۷۰۰
نمابر: ۰۲۱-۸۱۹۰۹

تهران، خیابان کریم خان زند، ابتدای خیابان
قائم مقام فراهانی، کوچه نگین، کوچه زیبا، پلاک ۱

Call Center: 021— 8700